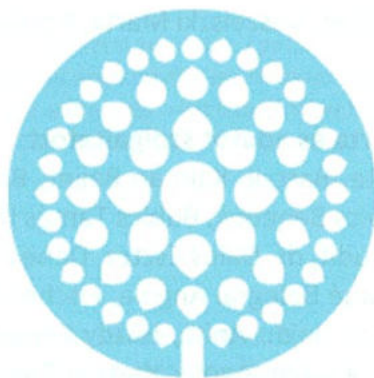

JELENTÉS
A BALATON-FELVIDÉKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
2021. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

**Balaton-felvidéki
Nemzeti Park**

Csopak, 2022. április 19.

A jelentést jóváhagyom.

Puskás Zoltán
igazgató

Balczó Bertalan
helyettes államtitkár
2022 JÚL 28.

A jelentést készítették:

Összeállította:

Puskás Zoltán, Veszelszki Márta, Petróczi Imre

Írta és adatot szolgáltatott:

Ancsin Gergely, Barcza Ákos Levente, Barcsik Kálmán Bálint, Bártai József, Békássy Anna, Békássy Gábor, Biró Éva, Bolla Nikoletta, Bubics Benedek, Bubics Tamás Ivánné, Búzás Előd, Cseke Péter Szabolcs, Csendes Judit, dr. Cservenka Judit, dr. Dalos Eszter, Dénes-Nagy Anita, dr. Lakatos András, dr. Nagy Lajos, Érfalvi Veronika, Fallmanné Belegrai Angéla, Fischer József, Gadácsi Júlia, Gál Róbert József, Gerencsér Beáta, György József, Hajdu Anita, Hardy Ferenc, Hersits Evelin, Horváth Melitta, Jagasits Szilárd Gusztáv, Józsa Erika, Kaszián Ágota, Kertész Tamás, Kiss György Vince, Kiss Katalin, Korbély Zoltán Barnabás, Kovács Hajnalka, Kovács Zoltán, Lajkóné Nagy Gabriella, Lelkes András Csaba, dr. Lőkkös Andor, Magyar József Máté, Mészáros András, Miklós Marianna, Nagy Kornél, Németh-Bakos Judit, Novotny Zsolt, Orbánné Veörös Júlia, Páli Katalin, Papp Ágnes, Papp Sándor, Perlaky Cecília Mária, Pesti Attila, Pohubi Gabriella Sarolta, Pósa Patricia, Právic Márk, Riczinger Dóra, Rozner György Miklós, Sárdy Julianna, Sári Gábor, Schneider Viktor, Schnetz Ilona, Sinka Gábor, Sitku Erzsébet, Somlai Szilárd, Soós Edina Tünde, Szabó Attila, Szabó Gábor, Szász Benedek, Szentmiklósi-Nagy Kornél, Székely Katalin, Szilvási Mónika Lili, Szinai Péter, Szücsné Vinkler Klára Veronika, Takács Bódis Attila, Takács Edina, Takács Róbert, Toldy Attila, Tóth Livia, Tóth Szabolcs, Varga Júlia, Vers József, Versné György Edit, Viktor Zsuzsanna, Vitéz Bernadett, Vókó László, Zábrák Károly, Zagyva-Fazekas Veronika

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	6
2. Személyi állomány	7
3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi	9
3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek, és ezek változásai	9
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék).....	9
3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék).....	12
3.1.3. „Ex lege” védett természeti területek.....	12
3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek (barlangok /kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek, nagyobb feltárások)	13
3.1.5. Natura 2000 területek.....	14
3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek	17
3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (például a földtani alapszelvények, földtani képződmények)	21
3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek (védett mesterséges üregek)	21
3.3. Egyéb speciális területi kategóriák.....	21
3.4. Magas Természeti Értékű területek	23
4. Kutatás és monitorozás	25
4.1. Kutatás	25
4.2. Monitorozás	28
4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként	56
4.4. Jelentési kötelezettség (EU, nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet)	56
5. Természetvédelmi kezelési tevékenység.....	57
5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek	57
5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok.....	57
5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés	62
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	62
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése.....	65
5.3. Élőhely-rehabilitáció	73
5.4. Fajmegőrzési tevékenységek	76
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	76
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenység ismertetése	78
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése.....	86
5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei	87
5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek.....	88
5.5.1. Idegenhonos inváziós növényfajok	88
5.5.2. Idegenhonos inváziós állatfajok	90
5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység	91
6. Saját vagyonkezelésű területeken folyó tevékenység	94
6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védeltségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok).....	94
Saját vagyonkezelésű területek:	94
6.2. Génmegőrzés	95
6.2.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében.....	95
6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük.....	98
6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében	98
6.3. Saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek kezelése.....	99
6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás	104
6.5. Halgazdálkodási vízterületek.....	107
6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek.....	108
6.5.2. Védett természeti területen található halastavak	112
7. Tájvédelem	113
7.1. Egyedi tájértékek	113

7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésbenelepülésrendezési eszközök és területrendezési tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben	119
7.3. Településrendezési eszközök és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás	120
7.4. Tájképvédelmi övezetek módosítása	122
7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások	123
8. Projektek.....	126
9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység	155
9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma	155
9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára.....	156
9.1.2. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek	158
9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára	159
9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés.....	159
9.2. Szabálysértés.....	159
9.3. Természetvédelmi bírság	160
9.4. Büntető ügyek.....	160
9.5. Polgári perek	160
9.6. Egyéb jogi ügyek.....	161
10. Természetvédelmi Őrszolgálat	163
10.1. Alapadatok	163
10.1.1. Személyi feltételek	163
10.1.2. Technikai felszereltség, Őrszolgálati irodák.....	163
10.1.3. Polgári természetőrök.....	163
10.2. Feladatellátás	164
10.2.1. Hatósági feladatellátás.....	164
10.2.2. Együttműködések más hatóságokkal.....	164
10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása	165
11. Költségvetés, vagyon	166
11.1. Kiadások	166
11.2. Bevételek	176
11.3. Vagyon	186
11.3.1. Befektetett eszközök.....	186
11.3.2. Forgóeszközök.....	205
11.4. Épületek	207
11.5. Eszközök.....	207
12. Bemutatás, oktatás, társadalmi kapcsolatok	209
12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra.....	209
12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok	209
12.1.2. Tanösvények.....	209
12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek	210
12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás	210
12.1.5. Szálláshelyek	211
12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények.....	211
12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	211
12.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák (pl. fotós túrák, kalandtúrák).....	211
12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények.....	211
12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás	212
12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	212
12.2.5. Kiadványok	213
12.2.6. Látogatóstatisztika	215
12.2.7. Környezeti-nevelési statisztika	217
12.3. Társadalmi kapcsolatok.....	220
12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása	220
12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat	222
12.3.3. Kommunikáció – hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok.....	222
12.4. Tervezett fejlesztések	222
12.5. Együttműködési megállapodások (hatályban lévő)	223

12.6. Fontosabb események	229
13. Közfoglalkoztatás	231
14. Belföldi és külföldi együttműködés	235
15. Ellenőrzés	239
16. Az éves munka legfontosabb eredményeinek összefoglalása	255
17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (feladatterv)	270

1. Bevezetés

Az Agrárminisztérium (AM) döntése alapján a hazai nemzeti park igazgatóságoknál új szervezeti struktúrát alakítottak ki 2020. elején, aminek keretében bevezették a tájegységi modellt. Az átszervezéssel a minisztérium a mindenekelőtt a racionalizált működést kívánta biztosítani. Ennek szellemében az igazgatósági feladatellátás fókuszát a központokról a munkák megvalósulásának tényleges helyszíneire, a tájegységekre helyezték át.

A 2021. év volt az első, amikor az előbb említett szervezeti rendben dolgoztak az Igazgatóság területi kollégái. A tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy a feladatok koordinálása, elvégzése szempontjából kedvező volt ezen szervezeti egységek kialakítása.

Az igazgatóságok fő feladatait éves feladatterv foglalja össze. Az éves feladatterv összeállításánál figyelembe kell venni az AM által jelzett szakmai irányelveket, elvárásokat, az igazgatóságok fejlesztési tervét, a tárgyévi kiemelt előirányzatukban meghatározott és finanszírozott feladatokat, az elnyert és várhatóan támogatott pályázatokhoz kapcsolódó feladatokat, valamint az előző évi feladatterv megvalósításának tapasztalatait és eredményeit is. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság a 2021. évben elkészítette az éves feladattervét, amelynek beszámolója 2022. februárban kerül elfogadásra.

Az elvégzett feladatok közül kiemelhető például:

- a Lóczy-barlang Látogatóközpont átadása,
- a Bakony-Balaton UNESCO Globális Geopark újraminősítése,
- a Natura 2000 hálózathoz tartozó területe fenntartási tervei készítésének befejezése,
- a letenyei gazdálkodási központként üzemeltetni tervezett állattartó telep átadása,
- az online jegyvásárlás lehetőségének megteremtése az Igazgatóság bemutatóhelyeinek megtekintésére.

Külön kiemelendő eredmény, hogy 2021. szeptember 15-én az UNESCO Man and Biosphere (MAB-ICC) bizottsága a nigériai Abujában elfogadta a világ első pentalaterális, Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum elnevezésű területének megalakulását. Összkiterjedése 942.338 hektár, ebből Igazgatóságunk működési területére 100.898 hektár esik. A korábbi, kétoldalú bioszféra-rezervátum 6.227 hektáros Zala megyei kiterjedéséhez viszonyítva a bővítés jelentős: 94.671 hektár.

Az Igazgatóság és azon belül a munkatársak szakmai munkáját ismét elismerések is kísérték:

Dr. Nagy Lajos	Pro Natura Emlékplakett	Föld Napja (ápr. 22.)
Soós Edina Tünde	Miniszteri Elismerő Oklevél	Föld Napja (ápr. 22.)
Schnetz Ilona	Miniszteri Elismerő Oklevél	Augusztus 20. Állami Ünnepe

Fentiekén túl a 2021. év ismét számos feladatot adott és eredményt hozott a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságnak, amely részleteit tartalmazza ez az éves jelentésünk.

2. Személyi állomány

2021. év		Szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2021-ban szerzett vizsgák, diplomák
Engedélyezett létszám	Kormánytisztviselő	0	6	78	59 fő/4 nyelv	74 fő pedig eleget tett az előírt képzési kötelezettségnek
	Ügykezelő	0	0	0	0	-
	Mt hatálya alá tartozó	28	19	10	13 fő/2 nyelv	-
	Összesen	28	25	88	72 fő/4 nyelv	-

1. A nemzeti park igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők	82
1.2. Szerződéses munkavállalók	1
1.3. MTv munkavállalók	57
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	3
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	45
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	679
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	185
3.4. Egyéb	22

2021. évben az Igazgatóság engedélyezett létszáma 145 fő a Minisztérium engedélye alapján. Az Igazgatóság 2020. évi záró létszáma 142 fő volt, 2021. évben nyitó létszám 142 fő, melyből 5 fő volt állományon kívül (5 fő GYED).

2021. évben az Igazgatóság munkajogi záró létszáma 142 fő, amelyből, 2 fő tartósan távol, GYES-en volt. 2021. éves átlagos statisztikai állományi létszámunk 141 fő volt.

Az év folyamán összesen felvett munkavállalók létszáma 10 fő, melyből 2 kormánytisztviselő, 8 fő pedig Mt. hatálya alá tartozó munkavállaló. Az összes leszámoló munkavállaló létszáma 12 fő volt, ebből 4 fő kormánytisztviselő és 8 fő Mt. hatálya alá tartozó munkavállaló. A kilépő munkavállalók közül 4 főnek lejárt a határozott idejű szerződése.

A személyi állománnyal kapcsolatban összességében elmondható, hogy a munkavállalók magasan kvalifikáltak, munkaköri feladataik ellátásához megfelelő képzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkeznek.

Az egy főre jutó átlagos havi jövedelem 2021. évben a kormánytisztviselők között 511.500.- Ft, az Mt. hatálya alá tartozó foglalkoztatottak körében 327.700.- Ft volt.

Az egy főre jutó átlagos havi jövedelem 2020. évben a kormánytisztviselők között 482.147.- Ft, az egyéb bérrendszer hatálya alá tartozó foglalkoztatottak körében 306.066.- Ft volt.

Az átlagilletmény növekedése következett be mindkét foglalkoztatási csoportban. Kormánytisztviselők esetében 6 %-os, míg az Mt. hatálya alapján foglalkoztatottak körében 7 %-os növekedés valósult meg.

Igazgatóságunknál célfeladat megállapodás és ehhez tartozó kifizetés 2021. évben nem történt.

Motivációs elismerés kifizetésére 2021. évben egy alkalommal volt lehetősége az Igazgatóságnak. Valamint kifizetésre került a gyereknevelési támogatás 60 fő részére és az iskolakezdési támogatás 49 fő részére.

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek, és ezek változásai

A Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR) országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természetterületeket tartalmazó nyilvántartási részének felülvizsgálata és aktualizálása, a védetté nyilvánító/védettséget fenntartó jogszabályok mellékletében szereplő ingatlanok adatai és a TIR nyilvántartásban szereplő ingatlan adatok közötti ellentmondások megszüntetése, azok térképi fedvényeinek pontosítása és javítása érdekében kért felülvizsgálat az állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis és a megküldött segédanyagok felhasználásával, továbbá a helyben rendelkezésre álló információk alapján, valamennyi védett terület esetében megtörtént.

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek összesítő adatai

Működési terület (ha)	1.013.850 ha					
	Védett természeti terület		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	57019	10471	0	1	7409
Tájvédelmi körzet	3	11240	672	0	2	7639
Természetvédelmi terület	27	5499	161	0	10	2494
Természeti emlék	10	5	0	0	81	41
Védelemre tervezett földtani alapszelvények				0	65	33
Védelemre tervezett földtani képződmények				0	16	8
Összesen	41	73.763	11.304	0	175	17.624

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Balaton-felvidéki NP	282/NP/97	57.019	10.472
Magas-Bakony TK	239/TK/91	8.753	478
Somló TK	257/TK/93	583	87

Mura-menti TK	308/TK/07	1.904	107
Tapolcai-tavasbarlang felszíni védő-területe TT	9/TT/42	2	
Zirci arborétum TT	23/TT/51	18	
Uzsai csarabos erdő TT	25/TT/51	110	
Szentgáli-tiszafás TT	29/TT/51	213	
Úrkúti-őskarszt TT	33/TT/51	3	
Fenyőfői-ősfenyves TT	56/TT/54	579	
Várpalotai homokbánya TT	57/TT/54	1	
Balatonkenesei-tátorjános TT	93/TT/71	2	
Darvas-tó lefejtett bauxitlencse TT	96/TT/71	34	
Sümegi Mogyorós-domb TT	125/TT/76	65	
Zalakomári madárrezervátum TT	129/TT/76	263	
Farkasgyepői kísérleti erdő TT	147/TT/77	359	
Keszthelyi-kastélypark TT	178/TT/85	8	
Devecseri Széki-erdő TT	179/TT/85	297	38
Balatonfüredi-erdő TT	185/TT/86	869	
Tapolcafői-láprét TT	223/TT/90	13	
Bakonygyepesi-zergebogláros TT	224/TT/90	24	
Hódoséri-ciklámenes TT	227/TT/90	24	
Attyai-láprét TT	256/TT/93	15	
Somlóvásárhelyi Holt-tó TT	262/TT/93	15	
Hévízi-tó TT	263/TT/93	60	
Sárosfői-halastavak TT	264/TT/93	278	76
Látrányi-pusztta TT	247/TT/92	207	
Nagyberek Fehér-víz TT	150/TT/77	1583	
Somogyvári Kupavár-hegy TT	166/TT/78	28	
Nyirádi Sár-álló TT	301/TT/05	395	
Sümegi Fehér-kövek TT+erdőrez.	316/TT/07	308	47
Borzavári Templom-domb földtani alapszelvénye természeti emlék	427/TE/20	0,1179	
Borzavári úti kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	428/TE/20	0,6725	
Hosszú-árok és Tankcsapda földtani alapszelvények természeti emlék	429/TE/20	0,6412	

Köves-tábla földtani alapszelvény természeti emlék	430/TE/20	0,7813	
Lókúti legelő földtani alapszelvény természeti emlék	431/TE/20	0,1179	
Lókúti temető feletti földtani alapszelvény természeti emlék	432/TE/20	0,1837	
Szappan-völgyi kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	433/TE/20	0,2712	
Szilas-árok földtani alapszelvénye természeti emlék	434/TE/20	0,6731	
Tilos-erdei földtani alapszelvény természeti emlék	435/TE/20	1,5746	
Zsidó-hegyi útbevágás földtani alapszelvény természeti emlék	436/TE/20	0,1017	

Földtani alapszelvények, földtani képződmény és ősmaradvány-lelőhelyek

A Magyar Rétegtani Bizottság nyilvántartása szerint Igazgatóságunk működési területén 125 db – ezen belül nem védett területen 93 db – földtani alapszelvény található. Az elvégzett helyszínelések során megállapítottuk, hogy több esetben nem lehetséges (pl. bányászati vagy építési tevékenység, megsemmisülés), illetve nincs szükség a védetté nyilvánításra (pl. útbevágás részsúje, amelyet élet-szerűen nem veszélyeztet semmilyen körülmény).

Ezidáig mindösszesen 76 db olyan földtani alapszelvény, illetve 16 db földtani képződmény és ősmaradvány-lelőhely dokumentációja készült el, amelyek nem védett természeti területen találhatóak. Utóbbi körülmény miatt stratégiai célunk ezek országos jelentőségű természeti emlékként történő védetté nyilvánítása. Természeti emlékként történő védetté nyilvánítást Igazgatóságunk eddig 16 db földtani alapszelvény, illetve 3 db földtani képződmény tekintetében kezdeményezett, és továbbiak felterjesztését is kezdeményezni fogja. A felterjesztések eredményeképpen a 16/2020. (V. 12.) AM rendelettel 10 új országos jelentőségű védett természeti terület létesült a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (az újonnan kihirdetett természeti emlékek adatait a fenti releváns táblázat tartalmazza).

2021. évben a Minisztérium által biztosított ún. kártalanítási keret terhére kötött szerződések keretében az alábbi természetvédelmi kezelési beavatkozásokat végeztük el (részben külső partner kivitelezésében):

- Agisoft Metashape Standard Edition szoftverlicenz beszerzése (3D felmérésekhez)
- Barlangok 3D felmérése (részletek a 3.1.4 pontban)
- A Hárskúti-cseppkőbarlang térképezése
- Földtani alapszelvények közetfelszínének helyreállítása, növényzet eltávolítása
 - Csupak, Nádas-kúti földtani alapszelvény
 - Hárskút, Prédikálószték és Közös-kúti-árok földtani alapszelvények
 - Lókút, Hosszú-árok és Tankcsapda földtani alapszelvények TE
 - Lókúti legelő földtani alapszelvény TE
 - Szentbékállá, piroklaszt-ár feltárás
 - Úrkúti-őskarszt TT
- Vízkémiai mérőműszer üzembehelyezése, kalibrálása

3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)

Újonnan létesítendő országos jelentőségű védelemre tervezett terület:

Név	Kiterjedése (ha)
Buzsáki-rétek TT	223
Kanizsai homokvidék TT	472
Kerka-menti TK	7450
Kupi sáfrányos erdő TT	94
Ordacsehi-berek TT	678
Remetekert Erdőrezervátum TT	156
Vaskereszt Erdőrezervátum TT	150
Vétyem Erdőrezervátum TT	179
Zala-könyök TT	366

Meglévő országos jelentőségű védett természeti terület bővítése:

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Balaton-felvidéki NP bővítése	282/NP/97	7409	477
Magas-Bakony TK bővítése	239/TK/91	189	58
Nagyberek Fehérvíz TT bővítése	150/TT/77	155	0
Zalacomári madárrezervátum TT bőv. (Csörnyeberek ER)	129/TT/76	21	25

Kiegészítő információk:

- Az 55/2020 (XI.4.) AM rendelet korrigálta a Sümegi Fehér-kövek TT védett és fokozottan védett területét, a változások azonban 1 ha alattiak, ezért a táblázatban a vonatkozó adatok nem változtak.
- A Zalacomári madárrezervátum TT bővítése: Csörnyeberek Erdőrezervátum összes területe 106 hektár, de ebből már védett 85 hektár, a tényleges bővítés 21 ha. Az új, fokozottan védett terület a meglévő védett területen belül helyezkedik el.
- A Magas-bakonyi TK bővítése: Tóth-árok Erdőrezervátum összes területe 440 hektár, de ebből már védett 251 hektár, a tényleges bővítés 189 ha. Az új, fokozottan védett terület a meglévő védett területen belül helyezkedik el.

3.1.3. "Ex lege" védett természeti területek

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	1*	49	228	13950
Szikes tavak	0	–	0	–
kunhalom	33	–	25	–
földvár	8	–	53	–
forrás	312	–	1635	–
víznyelő	136	–	388	–

*A Nyirádi Sár-álló TT területét érinti részben lápterület, melynek lehatárolása a TT kihirdetését megelőzően történt.

A kunhalom adatok a 2019. évben történt felmérés, revízió alapján korrigált adatok.

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	102	7374	127	6576
Szikes tavak	0	–	0	–
kunhalom	0	–	58	–
földvár	0	–	61	–
forrás	4	5,5339	1943	–
víznyelő	0	–	524	–

A táblázatban szereplő, lápokra vonatkozó adatok tekintetében Igazgatóságunk nem rendelkezik naprakész nyilvántartással, mivel az egyedi hatósági határozat meghozatala nem Igazgatóságunk feladatkörébe tartozik. A táblázat adatai nagyságrendileg helytállóknak tekinthetők.

Forrás

2021. évben Igazgatóságunk ex lege védett források és azok védelmét szolgáló területek megállapítását kérte a természetvédelmi hatóságtól. A BfNPI részéről összeállított és megküldött dokumentációk alapján meghozott egyedi hatósági határozatok az alábbi források esetében váltak véglegessé (a Zala Megyei Kormányhivatalnál 2021 júniusában indítványoztuk a pethőhenyei Csillag-hegyi-forrásra vonatkozó eljárás lefolytatását, de a jelentés leadásáig nem kaptunk választ a hatóságtól):

- Barát-kút (F-4400-3172), Magyarpolány
- Kacsauztató-forrás (F-4400-3173), Magyarpolány
- Kinder-forráscsoport (F-4400-1615), Öcs

3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek (barlangok /kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvetelek, kezelési tervek, nagyobb feltárások)

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Barlang	678	1

Ebből egyedi jogszabállyal védett természeti területen 190 db található.

A jelenleg aktuális adatbázisban nyilvántartott barlangok száma az alapadatok folyamatos ellenőrzésével (szinonimák kiszűrése, néhány eddig meg nem talált, de bizonyítottan létező barlang GNSS vevővel történő bemérése, hiányzó térképek, és dokumentációk elkészítése stb.) várhatóan változni fog. A barlangok számára vonatkozó adattal kapcsolatban hangsúlyozzuk, hogy a fenti táblázatban a barlangok tényleges számát tüntetjük fel, függetlenül azok bejáratainak számától (a fokozottan védett Tapolcai-barlangrendszernek pl. 8 nyilvántartott bejárata van). A Minisztérium által felállított minőségi követelmények szerint dolgozó barlangtérképezési kapacitás véges volta, az elvégzendő feladatok nagyságrendje miatt várhatóan hosszú ideig munkát adnak azon hosszabb, fokozottan védett barlangok, amelyek teljes földalatti kiterjedésének meghatározása még előttünk áll. 2021. évben a Minisztérium által biztosított ún. kártalanítási keret terhére kötött szerződések keretében az alábbi barlangtérképi dokumentációk készültek el:

- A fokozottan védett Hárskúti-cseppkőbarlang térképezése: 1000 méter hosszban barlangi sokszögvonala felmérése, 1000 méter hosszban térképi rajzok elkészítése
- Barlangok 3D felmérése (térbeli fotómodellek elkészítése) az alábbi barlangokban:
 - Száraz-Gerencei-barlang
 - Nagy-Pénzlik

- Sűrű-hegyi Ördög-lik
- Kapolcsi Pokol-lik
- Tűzköves-hegyi-barlang
- Pokol-lik
- Újévi Kétlik-barlang
- Sinka-lik
- Lóczy-barlang
- Tihanyi Forrás-barlang

A KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 azonosító számú, „Földtani örökségünk védelme és bemutatása a Bakony–Balaton Geoparkban” megnevezésű projekt keretében a fokozottan védett Cserszegtomaji-kútbarlangban valósult meg természetvédelmi célú barlangkiépítési beavatkozás (beépített műtárgyak cseréje).

3.1.5. Natura 2000 területek

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
NATURA 2000 különleges madárvédelmi terület	6	108.249	0
NATURA 2000 különleges természetmegőrzési terület	68	250.054	0
összesen	71*	254.629*	0

* - 3 terület mindkét kategóriához tartozik!

Változás nem volt Natura 2000 területek tekintetében a 2021. évben.

Terület kódja és megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhelyrekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
HUBF30002, Balaton (SPA+SCI)	0	0	0	0
HUBF30001, Északi-Bakony (SPA+SCI)	0	3	20	1
HUBF30003, Kis-Balaton (SPA+SCI)	25	2	771	5
HUDD10012, Balatoni berkek (SPA)	0	0	505	3
HUDD10008, Belső-Somogy (SPA)	0	0	0	0
HUBF10001, Mórighelyi-halastavak (SPA)	0	0	0	1
HUDD20038, Ádándi Felső-hegy	0	0	0	0
HUBF20004, Agár-tető	0	0	0	0
HUBF20037, Alsó Zala-völgy	0	1	58	1
HUBF20025, Badacsony	0	0	0	0
HUDD20034, Balatonendrédi dombok	0	0	0	0

HUBF20034, Balatonfüredi-erdő	0	1	20	1
HUBF20032, Balatonkenesei tá- torjános	0	0	0	0
HUDD20059, Balatonkeresztúri- rétek	0	0	0	0
HUBF20024, Berhidai löszvöl- gyek	0	0	0	0
HUBF20026, Bogaras	0	0	0	0
HUBF20053, Csácsi-erdő	0	0	0	0
HUBF20008, Csatár-hegy és Miklóspál-hegy	0	0	0	0
HUBF20050, Csörnyeberek	0	0	49	1
HUDD20039, Dékány-hegy	0	0	0	0
HUDD20041, Dél-Balatoni ber- kek	0	0	0	0
HUBF20049, Dél-zalai homokvi- dék	0	0	0	0
HUBF20009, Devecseri Széki- erdő	0	0	0	0
HUBF20033, Dörögdi-medence	0	0	0	0
HUDD20031, Fehérvíz	0	0	502	1
HUBF20007, Fekete-hegy	5	2	63	1
HUBF20011, Felső-nyirádi és Meggyes-erdő	0	0	0	0
HUBF20047, Felső Zala-völgy	0	0	0	0
HUBF20023, Hajmáskér: Török- csapás	0	0	0	0
HUDD20061, Holládi-erdő	0	0	0	0
HUBF20003, Kab-hegy	0	0	0	0
HUBF20017, Kádártai dolomit- mezők	0	0	0	0
HUBF20048, Kebele	0	0	0	1
HUBF20001, Keleti-Bakony	0	0	0	0
HUBF20044, Kerka-mente	0	0	0	2
HUBF20035, Keszthelyi-hegység	0	1	7	1
HUDD20043, Kopasz-dombi erdő	0	0	0	0
HUDD20042, Kőröshegyi-erdők	0	0	0	0
HUDD20058, Látrányi puszta	7	1	65	1
HUBF20015, Marcal-medence	0	0	0	0
HUBF20018, Megye-hegy	0	0	0	0
HUDD20017, Mocsoládi-erdő	0	0	0	0
HUBF20022, Mogyorós-hegy	0	0	0	0
HUBF20043, Mura-mente	0	2	25	5
HUBF20054, Nagykapornaki- erdő	0	0	0	0

HUBF20039, Nyugat-Göcsej	0	0	0	0
HUBF20046, Oltárc	0	0	0	0
HUDD20036, Ordacsehi berek	0	0	296	2
HUBF20016, Öreg-hegyi riviéra	0	0	0	1
HUON20018, Őrség	0	0	0	0
HUFH20008, Pannonhalmi-dombság	0	0	0	0
HUBF20002, Papod és Miklád	0	1	0	0
HUBF20014, Pécselyi-medence	0	0	0	0
HUBF20021, Péti-hegy	0	0	0	0
HUDD20035, Pogány-völgyi rétek	0	0	209	2
HUFH20011, Rába	0	0	0	0
HUBF20055, Remetekert	0	0	0	0
HUDD20064, Ságvári dombok	0	0	0	0
HUBF20052, Sárvíz-patak mente	0	0	0	0
HUBF20012, Sásdi-rétek	6	1	103	2
HUDD20057, Somogymeggyesi-erdő	0	0	0	0
HUDD20049, Somogytúri-erdők	0	0	0	0
HUBF20027, Szár-hegy	0	0	0	0
HUBF20020, Szent György-hegy	0	0	0	0
HUBF20031, Szentkirályszabadja	0	0	0	0
HUBF20045, Szévíz-Principális	0	0	151	2
HUBF20028, Tapolcai-medence	0	0	0	0
HUBF20006, Tihanyi-félsziget	0	2	20	2
HUBF20029, Uzsai-erdő	0	0	0	0
HUBF20040, Vétym	0	0	0	1
HUDD20047, Vityai erdő	0	0	0	0

Főbb tevékenységek a Natura 2000 hálózattal kapcsolatban

Natura 2000 fenntartási tervek – A „Természeti értékek védelme” szakmai keretéből a 2021. évben az alábbi Natura 2000 tervezési munkák zajlottak:

- HUDD10012 Balatoni berkek Natura 2000 fenntartási terv elkészítése
- HUBF20002 Papod és Miklád Natura 2000 fenntartási terv elkészítése
- HUBF20001 Keleti-Bakony Natura 2000 fenntartási terv elkészítése

A 2021. év végére a fenti 3 terven kívül az összes Natura 2000 terület reendelkezik már elfogadott fenntartási tervvel.

Natura 2000 területek céldokumentumok – A „Természeti értékek védelme” szakmai keretéből a 2021. évben Igazgatóságunk elkészített 13 db Natura 2000 területhez kapcsolódó céldokumentumot.

Érintett NATURA 2000 terület megnevezése	Érintett NATURA 2000 terület kódja	Megvalósulási költség (Ft)
Balaton	HUBF30002	2 900 000

Alsó-Zala-völgy	HUBF20037	14 996 000
Csörnyeberek	HUBF20050	
Dél-zalai homokvidék	HUBF20049	
Miklósfai Mórchelyi-halastavak	HUBF10001	
Mura mente	HUBF20043	
Sárvíz-patak mente	HUBF20052	
Szévíz-Principális-csatorna	HUBF20045	
Balatoni berkek	HUDD10012	2 500 000
Balatonkeresztúri rétek	HUDD20059	1 500 000
Dél-balatoni berkek	HUDD2004I	2 000 000
Kis-Balaton	HUBF30003	3 000 000
Ordacsehi berkek	HUDD20036	

Egyéb Natura 2000 hálózattal kapcsolatos feladatok:

- A 2021. évben is megtörtént az SDF adatlapok felülvizsgálata, kiegészítése.
- Részt vettünk az országos Natura 2000 értekezleten.

3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek

- Ramsari területek

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
Ramsari	2 (+1)	24.228 (+60.000)	0

Változás nem volt Ramsari területek tekintetében a 2021. évben.

Tárgyévben Igazgatóságunknak nem volt adatlap felújítási kötelezettsége.

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhelyrekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Balaton Ramsari Terület	0	0	0	0
Kis-Balaton Ramsari terület	0	látogatóközpont: 1	0	0
Dél-Balatoni halastavak és berkek Ramsari terület	7 db tanösvény tábla	látogatóközpont: 1	1000	2

-MAB bioszféra-rezervátumok

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum	1	100.898	94.671

2021. szeptember 15-én, a fennállásának ötvenedik évfordulóját ünneplő UNESCO Man and Biosphere (MAB-ICC) programjának 33. ülészakán, a nigériai Abujában került kihirdetésre az Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Magyarország és Szerbia államok miniszteri szintű, közös 2020. évi hivatalos felterjesztését követően a világ első pentalaterális, Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum elnevezésű területe. Összkiterjedése 942.338 hektár, ebből Igazgatóságunk működési területére 100.898 hektár esik, mely Zala megye területének 26,66%-át fedi le. Elődje, a kétoldalú, magyar-horvát kezelésű Határon Átnyúló Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum működési területünkön lényegesen kisebb, mindössze 6.227 hektárt foglalt magába. A bővítés jelentős: 94.671 hektár. Magterülete 568 ha, a pufferzóna 7.813 ha, az átmeneti zóna 92.517 ha kiterjedésű. A bővített területű bioszféra-rezervátumnak részét képezi a Mura-vidéken kívül a Kerka folyó és vízgyűjtőterülete, a teljes Hetés tájegység és a Kebele-vidék, a Göcsej déli nyúlványai, az Egerszeg-Letenyei dombvidék déli, magas erdősültségű vonulatai, a Nagykanizsa melletti, Zala megyében unikálisnak számító homokvidék és a vízimadár-élőhelyként és madárvonulási állomásként regionális jelentőséggel bíró Mórchelyi-halastavak is.

A bioszféra-rezervátum Igazgatóságunk működési területén országos jelentőségű védett területekkel és közösségi jelentőségű területekkel is erősen érintett. A 2007-ben kihirdetett Mura-menti Tájvédelmi Körzet 1904 hektáros területén kívül a bioszféra-rezervátum határain belül védelemre tervezett területek is fekszenek: a Kerka-menti Tájvédelmi Körzet (7.459 ha) és a Vetyem Erdőrezervátum Természetvédelmi Terület (178,5 ha). Továbbá 2.904 ha, többségében egyedi hatósági határozattal le nem határolt ex lege védett láp található a területén. A Natura 2000 területek közül 7 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (HUBF20039 Nyugat-Göcsej, HUBF20040 Vetyempusztá, HUBF20043 Mura mente, HUBF20044 Kerka mente, HUBF20046 Oltárc, HUBF20048 Kebele és a HUBF20049 Dél-zalai homokvidék) valamint 1 különleges madárvédelmi terület (HUBF10001 Miklósfai Mórchelyi-halastavak) érinti.

A bioszféra-rezervátum területét a korábbiakban, jelenleg és a jövőben is több, uniós és hazai forrásból megvalósuló projekt érinti, melyben Igazgatóságunk kedvezményezett.

2021-ben fejeződött be az Interreg V-A ATHU003 – PaNaNet+ (Fenntartható természetturisztikai kínálatok fejlesztése és optimalizálása Nyugat-Pannónia védett természeti területeinek hálózatában c.) projekt, melynek keretében az Igazgatóság által működtetett muraszemenyei Hódvár Vízitúra-kikötő felszereltsége bővült a térségben, valamint az Interreg DTP2-002-2.2 Amazon of Europe Bike Trail projekt, melynek alapvető célkitűzése egy 1260 km hosszan kijelölt kerékpározható útvonal létrehozása volt az ötoldalú bioszféra-rezervátum területén. Ennek keretében Igazgatóságunk a 43 km-es Letenye-Gyékényes szakaszon útirányjelzőtáblákat és információs táblákat helyezett ki, valamint szervizszloppal felszerelt kerékpáros pihenőpontokat hozott létre.

A 2021-nél később záruló, jelenleg futó projektjeink közül egy KEHOP program, egy LIFE IP és egy további Interreg projekt érinti a bioszféra-rezervátum területét.

A Mura Nemzeti Program elemei közé is bekerült KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 (A Mura-mente komplex élőhelyfejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása c.) projekt keretében Letenyén került megvalósításra egy, az ártéri legeltetés infrastruktúráját biztosító, magyar szürkemarhák tartására alkalmas állattartó telep, melyhez kapcsolódóan a mezőgazdasági gépek közbeszerzési eljárása még nem zajlott le. A projekt részét képező tanösvény kialakítása és a kapcsolódó egyéb beszerzések megtörténtek.

A LIFE17 IPE/HU/000018 – LIFE IP Grassland-HU (A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával c.) projekt egyik beavatkozási célterülete szintén a Mura mentén fekszik. Itt földvásárlás, területtisztítás és szántók legeltetésre alkalmassá tétele, hajtóút kialakítása történt a legeltetés

elősegítése érdekében, illetve a természetvédelmi kezeléshez szükséges kisebb értékű eszközöket szereztünk be.

Az Interreg HUHR/1901/2.2.1/0117 – EcoBridge projekt által biztosított forrásból nagyszabású hal-
tani és madártani kutatások, valamint városi élőhelyeket és makroinvazív fajokat vizsgáló szakmai
tanulmányok készítése zajlik, továbbá a bioszféra-rezervátum területén található Natura 2000 site-
ok céldokumentumai és egy SPA fenntartási terve készül el.

Terület megne- vezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely- rekonstrukció (ha)	Területet érintő pro- jektek száma (db)
Bioszféra-rezer- vátum	3	tanösvény: 2 River'Scool víz- parti „iskola”: 1	26	5

- Európa Diplomás területek

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
Európa Diploma	1	645	0

Magyarországon a Szénások Fokozottan Védett Terület és az Ipolytarnóci Ősmaradványok Termé-
szetvédelmi Terület 1995-ben, a BfNPI működési területén található „Tihanyi-félsziget vulkanikus
képződményei” pedig 2003-ban nyerte el a Diplomát.

Az Európa Diplomás terület 2021. évi jelentését elkészítettük és az AM jóváhagyása után határidőre
megküldtük az Európa Tanács illetékes hivatalának.

A „Tihanyi-félsziget vulkanikus képződményei Európa Diplomás terület” kezelési tervének átdolgo-
zása - az Európa Tanács Miniszterek Tanácsa hatályos ajánlásainak teljesítése érdekében – megtör-
tént. A kezelési terv tervezetét az AM illetékes főosztálya megvizsgálta és javasolta a természetvé-
delmi területek kezelési tervére vonatkozó eljárás előkészítését és lefolytatását. A területen zajló
felgyorsult folyamatok miatt (kerékpáros turizmus problémái, települési fejlesztési elképzelések,
stb.) a terv egyes részeinek pontosítására volt szükség. Az önálló, jogszabályban kihirdetésre ke-
rülő kezelési terv tervezetének előkészítése a hatósági egyeztetésre folyamatban van.

Terület megneve- zése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhelyrekonstrukció (ha)	Területet érintő projek- tek száma (db)
A Tihanyi-félsziget vulkanikus képződ- ményei Európa Dip- lomás Terület	2 (Európa Diploma tá- jékoztatás)	tanösvény:1 lá- togatóközpont:1 erdei iskola: 1	Belső-tó: 38 ha gyep: 40 ha erdő: 100 ha	2 (végrehajtási szakaszban)

- UNESCO Globális Geopark

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
UNESCO Globális Geopark	1	324 352	0

Az Igazgatóságunk által alapított és fenntartott Bakony–Balaton Geopark 2012 őszétől tagja a Globális Geopark Hálózatnak, egyben az Európai Geopark Hálózatnak. Az UNESCO – az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének – 38. közgyűlése 2015. november 17-én egyhangúan megszavazta a Nemzetközi Földtudományi és Geopark Programot, amelynek köszönhetően a Bakony–Balaton Geopark is elnyerte az UNESCO Globális Geopark elismerést.

Geoparkunk második újraértékelése eredetileg 2020-ban volt esedékes, de a járványügyi helyzet miatt erre 2021-ben került sor. Szeptember 26–30. között fogadtuk dr. Henning Zellmer (Németország) és Bojan Režun (Szlovénia) UNESCO szakértőket, akik elvégezték geoparkunk újraértékelését (e jelentés írásakor értesültünk arról, hogy az UNESCO-tól ún. „zöld kártyát” kaptunk, tehát a BfNPI további négy évre jogosult az UNESCO Globális Geopark elismerés viselésére). Ugyancsak a COVID-19 világjárvány miatt elmaradt az Európai Geopark Hálózat Koordinációs Bizottságának tavaszi és őszi ülése is. Több alkalommal volt online értekezlet, ezek mindegyikén részt vettek munkatársaink (ideértve a Globális Geopark Hálózat hasonló formában megtartott értekezleteit is): a Bakony–Balaton Geopark Csoport képviselője részt vett a Globális Geopark Hálózat 2. online értekezletén (február 23–24.), az Európai Geopark Hálózat 4. és 5. online értekezletein (április 13., szeptember 1–2.), a Globális Geopark Hálózat 3. közgyűlésén (online, december 15.), illetve előadást tartott az UNESCO Globális Geoparkok 9. Nemzetközi Konferenciáján (online, december 12–16.). Igazgatóságunk érintett vezetői és munkatársai részt vettek a Magyar Geopark Bizottság ülésén (november 10.), és beszámoltak az eredményekről, fejleményekről.

A BfNPI TmO Bakony–Balaton Geopark Csoportjának munkatársai 2021-ben is több helyszínen végeztek földtudományi természetvédelmi kezelési tevékenységet: geohelyszínek tisztítása földtani alapszelvényeknél stb.

Az Igazgatóságunk által alapított és fenntartott Bakony–Balaton Geoparknak a 2021. évben a járványügyi helyzet miatt az eddigi évekhez képest szerény keretek között nyílt lehetősége a fenntartható jellegű geoturisztikai és oktatási-szemléletformáló tevékenységek megvalósítására. A járványügyi korlátozások ugyanakkor lehetőséget biztosítottak földtudományos témájú ismeretterjesztő kisfilmek elkészítésére, teret adva a geopark, illetve az alapító és fenntartó BfNPI megjelenésének a közösségi média felületein.

A BfNPI által elnyert, „Földtudományi örökségünk védelme és bemutatása a Bakony–Balaton Geoparkban” megnevezésű KEHOP pályázat keretében a geopark területén 22 földtudományi érték (természetvédelmi területek, barlangok, egy forrás és egy víznyelő) természetvédelmi rekonstrukciója valósul meg. A szemléletformálás jegyében új tanösvényeket hozunk létre, információs táblákat helyezünk ki, és ismeretterjesztő kiadványt is megjelentetünk.

A Bakony–Balaton Geopark Csoport munkatársai aktívan részt vettek a 2021-ben átadott Lóczy-barlang Látogatóközpont földtudományos tárlatának elkészítésében, valamint a Rejtett kincsek a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkban (GINOP-7.1.9-17-2017-00002) projekt egyéb földtudományos témájú tartalmainak fejlesztésében (új tanösvényrendszer a Hegyestű Geológiai Bemutatóhelyen).

Együttműködések:

- Az Európai Geoparkok Hetének megszervezése, Tony Ramsey-vel közös, angol nyelvű összefoglaló cikk írása az Európai Geoparkok Hetéről a European Geoparks Magazine 19. számába).
- A Magyar Természettudományi Egyesület gondozásában 2021 januárjában megjelent „Geoparkok Magyarországon” című könyv releváns fejezeteinek megírása, szerkesztése, ábrák, fotók készítése (100 oldalnyi betördelt tartalom az A5 méretű könyvben).

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Bakony–Balaton UNESCO Globális Geopark	258	tanösvény: 27 látogatóhely: 12	n.a.	3

A táblázatban összesítő adatok vannak: nem csupán a tárgyévben és nem csupán a BfNPI beruházásában

- Csillagoségbolt-park

Igazgatóságunk működési területén nem található csillagoségbolt-park.

3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (például a földtani alapszelvények, földtani képződmények)

Tekintettel arra, hogy hazánkban a BfNPI működési területén található a legtöbb földtani alapszelvény, Igazgatóságunk egyelőre a nem védett területeken található objektumok védetté nyilvánítását kezeli prioritásként. Amennyiben az földtudományi természetvédelmi szempontból szükséges és indokolt, e munka befejezését követően fogjuk megvizsgálni országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelésű részterületei tervezésének lehetőségeit.

3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek (védett mesterséges üregek)

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Természeti emlék	1	0

63/2015 (X.26.) FM rendelet alapján a „Kislődi bauxitbánya szállítógátata” (mesterséges üreg) természetvédelmi oltalom alatt áll, mint jelentős denevér-élőhely. A lenti táblázatban részletezzük a 2021. évi NBmR felmérés eredményeit.

Monitorozás	Dátum	Denevérfaj	Egyedszám
barlangi telelő	2020.01.19	Rhinolophus ferrumequinum	3
barlangi telelő	2020.01.19	Rhinolophus hipposideros	16
barlangi telelő	2021.01.20	Myotis myotis/blythi	38
barlangi telelő	2021.01.20	Myotis nattereri	3
barlangi telelő	2021.01.20	Myotis daubentonii	27
barlangi telelő	2021.01.20	Plecotus auritus	3
barlangi telelő	2021.01.20	Eptesicus serotinus	4
barlangi telelő	2021.01.20	Myotis daubentonii	1

3.3. Egyéb speciális területi kategóriák

Erdőrezervátumok

Igazgatóságunk működési területén az alábbi 4 kihirdetett erdőrezervátum található:

Név, kód	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Kihirdető rendelet
Tátika erdőrezervátum (ER-39)	259,2	87,50	2/2000. (III. 24.) KöM rendelet
Somhegy erdőrezervátum (ER-41)	293,2	103,60	2/2000. (III. 24.) KöM rendelet
Virágos-hegy erdőrezervátum (ER-43)	309,3	46,60	2/2000. (III. 24.) KöM rendelet
Fehér sziklák erdőrezervátum (ER-44)	308,31	46,86	29/2007. (X. 6.) KvVM rendelet
Összesen	1116,01	284,56	

- A Tátika erdőrezervátum (ER-39) a Keszthelyi-hegységben, Zalaszántó község határában, kettős lávaömlésű kúpon található helyezkedik el. Magterülete 87,5 ha, védőzónája 171,7 ha. A Tátika ősbükkös elegyes állománya az alsó bazaltkúpon található, magas természetességi fokú erdő.
- A Somhegy erdőrezervátum (ER-41) a Magas-Bakony Tájvédelmi Körzetben, Bakonybél községben, Somhegypusztától északra helyezkedik el. Magterülete 103,6 ha, védőzónája: 189,6 ha.: A rezervátum területén található idősebb állományok alkotta, sziklakibúvások szubmontán bükkös, amely hegytetőn földszáncal, a déli, úgynevezett „Plötz-oldalon” két barlanggal, mészkőpadon kialakult meszes lejtőgyep társulásokkal váltakozik.
- Virágos-hegy Erdőrezervátum (ER-43) a Keszthelyi-hegységben található, magterülete 46,6 ha, védőzónája 262,7 ha. Az erdőrezervátum védőzónájának is egy része fokozottan védett, a Nemzeti Park natúrzonája. Az Edericsi-hegy déli-délkeleti lejtőinek mészkőszintjeit a Balaton-felvidékre jellemző karsztbokorerdeit a társulásra jellemző növényritkaságok teszik botanikailag különösen értékké. A Siposorok mészkő sziklaszurdokának és a kiágazó ároknak oldalait több hektáros területen borítja hazánk egyik növényritkasága, a keleti zergevirág (*Doronicum orientale*).
- Fehér-sziklák Erdőrezervátum (ER-44) a Bakonyalján, Sümeg és Csabrendek között, az úgynevezett Rendeki-hegyen helyezkedik el, mindkét település külterületét érintve. Az erdőrezervátum magterülete 46,86 ha, védőzónája 261,45 ha. Népies neve: Fehér-kövek.

A kihirdetett erdőrezervátumok mellett további 5 erdőrezervátum kihirdetése van tervben.

Két erdőrezervátum kihirdetése a már jogszabály által kihirdetett természetvédelmi területek vagy tájvédelmi körzetek bővítésével tervezett:

- Csörnyeberek Erdőrezervátum (ER-38)
A Zalai-dombság területén található, tervezett magterülete 25,1 ha, védőzónája 80,3 ha. A Zalakomári madárrezervátum TT kihirdetése által 84 ha már védett terület, a védőzóna többi részére a TT bővítése tervezett. A rezervátum főként égerligetből, égeres mocsárerdőből és keményfaligetekből áll. A terület többé-kevésbé természetes vízjárását korábban zsilippel szabályozott, de mostanára magára hagyott patak határozza meg. A Zalakomári madárrezervátum TT-t védetté nyilvánító jogszabály: 123/2007 (XII. 27.) KvVM rendelet.
- Tóth-árok Erdőrezervátum (ER-40)

Tervezett magterülete 57,9 ha, védőzónája 380,9 ha. A Magas-Bakony TK kihirdetése által 251 ha már védett, a védőzóna többi részének kialakítása miatt a TK bővítése tervezett. Változatos, hegylábi helyzetű rezervátum, a magasabb részeken és a völgyekben kezelt, homogén bükkösökkel, a gerinceken jobb szerkezetű nyílt és zárt tölgyesekkel, a sarjazzatott majd felhagyott hegylábi részeken (telepített) elegyetlen, egykorú cseresekkel és fenyvesekkel. A Magas-Bakony TK-t kihirdető jogszabály: 4/1991 (III. 22.) KTM rendelet.

A további 3 erdőrezervátum kialakítása új területek védetté nyilvánításával tervezett:

- Remetekert Erdőrezervátum (ER-37)
A Zalai-dombság területén helyezkedik el, tervezett magterülete: 31,8 ha, védőzónája 125,8 ha. A Nagypapornak külterületéhez tartozó rezervátumban dombvidéki bükkös és gyertyános tölgyes található. A tervezett magterületet középkorú, a védőzónát főleg idősebb állományok alkotják.
- Vaskereszt Erdőrezervátum (ER-32)
Külső-Somogy térségében található, tervezett magterülete 31,5 ha, védőzónája: 86,4 ha. Az erdőrezervátumban zonális mészkedvelő tölgyes, a völgyekben cseres tölgyes található.
- Vetyem Erdőrezervátum (ER-36)
A Zalai-dombság területén található, tervezett magterülete 31,0 ha, védőzónája: 152,3 ha. A Vetyemi Ősbükkös egy mintegy 200 éves, változatos szerkezetű erdő, ahol a területen képződött álló és fekvő holtfa mennyisége jelentős. A magterület egy része 1976 óta helyi védelem alatt áll.

Országos Ökológiai Hálózat

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MaTrT.) új rendelkezései az ökológiai hálózat övezeteire vonatkozóan.

A településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a területrendezési eszközök, a települési arculati kézikönyv és a településképi rendelet egyeztetési eljárásában az országos ökológiai hálózat vonatkozásában a hatásköröket a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm rendelet) határozza meg. A Korm. rendelet 9. melléklete szerint a területileg érintett nemzeti park igazgatóság az adatszolgáltató. Ennek figyelembevételével a MaTrT 23.§ (2) bekezdése értelmében az övezeti lehatárolás módosítására a működési területével érintett nemzeti park igazgatóság egyetértése esetén van lehetőség, amennyiben az nem ütközik jogszabályba.

2021-ben Igazgatóságunk illetékességi területén több településen is történtek módosítások (Ajka, Balatonföldvár, Balatonfüred, Csepel, Szentkirályszabadja, Zalabaksa). A módosításokra a meglévő, jogerős állapotokhoz történő igazítás, kijelölések pontosítása településrendezési eszközbe illesztése miatt volt szükség.

Az országos ökológiai hálózat lehatárolásának változása az Igazgatóság működési területén a 2021. évben (kerekítve):

- Magterület övezete: - 10,36 ha
- Pufferterület övezete: - 8,8 ha
- Ökológiai folyosó övezete: + 0,2 ha

3.4. Magas Természeti Értékű területek

A 2016-2020 támogatási ciklus után 2021.-ben ismét meghirdetésre kerültek az Akg kiírások. A pályázatok elbírálása 2022 első negyedévében várható.

Zonális programként továbbra is a Marcal-medence MTÉT területen vehetők igénybe támogatások.

A Marcal-medence MTÉT a korábbi ciklussal egyező területtel került meghirdetésre. Veszprém és Vas megye határán helyezkedik el a Marcal-folyó mentén, mintegy 30 km hosszan, 1500 ha kiterjedéssel. A terület kijelölését a kiemelkedő haris állomány, illetve a jelentős, extenzív hasznosítású gyepterületek (és az ehhez kötődő fajok) megléte indokolta. A gyepterületek egy része ex lege védett lápterület is.

A választható programok: Hegy- és dombvidéki madárvédelmi gyepek, Nappali lepke-védelmi gyepek, Hegy- és dombvidéki madárvédelmi szántók.

Az Agrár-környezetgazdálkodási program folyt a működési területen. Az éves ellenőrzésbe (MTÉT, JFGK, Natura) a MÁK bevonta Igazgatóságunkat, mely a működési területen összesen 62 db volt.

4. Kutatás és monitorozás

4.1. Kutatás

A „Környezet- és természetvédelmi feladatok” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat „Természeti értékek védelme 2021” szakmai keretéből természetvédelmi állapot-felmérési feladatok megvalósítására a TMF/127/2021. ügyszámú támogatói okirat alapján 20.595.000 Ft állt rendelkezésünkre. Részben ebből a forrásból, részben pályázati forrásból (LIFE IP, EcoBridge) tudtuk megvalósítani kutatási és monitorozási feladatainkat. Az egyes feladatok teljesítéséről részletes szakmai beszámolót adtunk le 2022. január 28-án.

A fejezetben az egyszeri és a rövid távú (1-3 éves, azaz nem rendszeres monitoring jellegű felméréseket/kutatásokat ismertetjük.

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Kutatás helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Közösségi jelentőségű élőhelyek felmérése (Natura 2000 adatlapok kitöltése)	Dr. Bauer Norbert, Dr. Mesterházy Attila	Erdős mintapontok: 91H0-7009, -7020 Veszprém; 9130-7018 Tés; 9130-7030 Lókút; 9150-7003 Hárskút Gyepes mintapontok: 6520-7001 Hárskút; 6520-új Tés: Iszko 6240-7001 Inota; 6190-7013 Inota; Vizes mintapontok: 3150-7004 Tihany, Külső-tó; 3150-7005 Tihany, Belső-tó	Központi- lag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, Natura 2000	600	A 2021. évben 11 mintaponton (5 erdős, 4 gyepes és 2 vizes) történt felmérés. Az új gyepes és erdős Natura 2000 adatlapokkal kapcsolatban a kutatók véleménye az, hogy ezekkel a felmérések pontosabbak, gördülékenyebbek lettek, a terepi adatlapok kitöltése könnyebbé vált. Kiemelhető még, hogy néhány esetben a kijelöléskori (2007) állapot egyre gyengébb képet mutat. Példaképpen a kijelöléskor még nagyon szép, idős ősbükkös-szerű erdőállományok (9130 Tés, Lókút) időközben le lettek termelve, most helyükön fiatalosok vannak. A Tihany, Külső-tónál kijelölt mintapont a kijelölésnek megfelel, a Belső-tóban a kijelöléssel ellentétben viszont nincsenek eutróf hínarasok, a termőhely vegetációja inkább szikesedésre utal.
2.	Natura 2000 Annex IV. lepkefajok: sápadt szemeslepke (<i>Lopinga</i>	Scherer Zoltán	Zala megye	Központi- lag biztosított „Ter-	1000	A két vizsgált, rendkívül ritka és szűk ökológiai igényű lepkefaj sápadt szemeslepke és a magyar

	<i>achine</i>) és magyar színjátszólepke (<i>Apatura metis</i>) állományainak felmérése és minősítése Zala megye területén			mészeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NPI saját program		színjátszólepke szórványadatai korábbi kutatásoknak köszönhetően kis számban korábban is ismertek voltak. A 3 évre tervezett kutatás utolsó évében a <i>Lopinga achine</i> 80 egyedét sikerült kimutatni. Valamennyi adat vizuális megfigyelésből származik. A fajt az összes korábban ismert Zala megyei élőhelyéről, és/vagy ahhoz közeli élőhelyről sikerült kimutatni, illetve a vizsgálat során a <i>Lopinga achine</i> valamennyi korábban megismert élőhelyén és/vagy annak közeléből előkerült. Az <i>Apatura metis</i> élőhelyi igényei jelen vannak a Mura mentén, jelzi ezt az is, hogy a vele azonos környezetben előforduló <i>Apatura ilia</i> egyedei a teljes vizsgálati területről előkerültek. Korábbi kutatások vagy alkalmi területbejárások alkalmával is általában csak 1-1 példányt figyeltek meg a magyar színjátszólepkéből. Feltehetően nem minden generációja jelenik meg a Mura menti ligeterdőkben, illetve az állomány mérete kicsi és erősen fluktuáló. A jelenlét/hiány, az elterjedési terület és állományméret meghatározása további kutatásokat igényel.
3.	HUDD10012 Balatoni berkek Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítéséhez kapcsolódó madártani kutatás	Horváth Gábor	HUDD10012 Balatoni berkek	Központi-lag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai	1200	Pontosításra kerültek a területen előforduló Natura 2000 jelölő madárfajok, valamint ezek fészkelő állományainak, és egyéb előfordulási adatai. Továbbá felmérésre kerültek a nehezen felmérhető éjszakai életmódot folytató fajok (lappantyú, haris, vízicsibe fajok) jelenlétének adatai is.

				keret, kezelési intézkedések		
4.	A 2021-ben esedékes Nagykanizsai Erdőtervezési Körzet erdőtervezéséhez történő intenzív és átfogó biotikai adatgyűjtés	Illyés Zoltán	Nagykanizsai ETK	Központi- lag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, kezelési intézkedések	1000	A Nagykanizsai Erdőtervezési Körzet (3 Natura 2000 terület, 1200 ha) erdőtervezéséhez szükséges adatszolgáltatások minőségi és mennyiségi paramétereinek biztosítása céljából az Igazgatóság munkatársainak adatgyűjtési feladatain felül megfelelő szaktudású szakértő megbízásával hoztunk létre az erdészeti adatszolgáltatáshoz szükséges, az Igazgatóság kapacitásain túlmutató adatsort. Elsődleges feladat volt a védett növényfajok és a fészkelési időben észlelt madárfajok adatainak gyűjtése, de minden járulékosan észlelhető egyéb védett faj, pl. gombák, rovarok, kételtűek, hüllők) adatai is gyűjtésre kerültek. A felmérés során 42 védett növényfaj, illetve 55 állatfaj adatait adták meg. A bejárt élőhelyekről általános jellemzést adtak. A feladat teljesítése közben a megbízott rögzített minden olyan, a biotikai alapadatgyűjtésen túlmutató adatot, mely az erdőtervezésben, illetve az egyéb erdészeti hatósági eljárásokban Igazgatóságunk számára természetvédelmi célú felhasználásra kerülhet, pl. böhöncös fák, famatuzsálemek, kiodvasodott idős fák, gallyfészkek, kételtű szaporodóhelyek, stb. Mindösszesen 5052 adatsor leadására került sor.

Igazgatóságunk a LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018 azonosítószámú) projekt keretében, a pályázatban résztvevő valamennyi partnerére érvényes, a projektterületekre nézve kötelező szakmai projektelemként 2020-2021-ben élőhely- és vegetációtérképezésre, valamint cönológiai felvételezésre vonatkozó kutatási szerződéseket kötött. A kutatások a Batyki-láprét és a Mura folyó mentén elterülő projektterületek hatásterületeire (426 ha), valamint a Somogy megyei Buzsák-Lengyeltóti térségében fekvő projektterület hatásterületére (232 ha) terjedtek ki. A

kutatási jelentések az élőhely- és vegetációtérképezési feladatok, valamint cönológiai felmérések eredményein kívül tájtörténeti elemzést, a természetesség és az inváziós fajokkal való fertőzöttség értékelését, kezelési javaslatokat, fotódokumentációt és a terepi munka során fellelt védett növényfajok egyedeinek digitális ponttérképeit is tartalmazzák.

Igazgatóságunk kedvezményezettként vesz részt az „EcoBridge” elnevezésű, HUHR/1901/2.2.1/0117 azonosítójú, Interreg V-A Magyarország-Horvátország Együttműködési Program keretében megvalósuló projektben. Az elsősorban a murai határ régióban megvalósuló projektben hal-tani, madártani és makroinvazív fajokra vonatkozó kutatások folynak 2021-2022 során Igazgatóságunk megbízásából. A vizsgált élőlénycsoportok mobilitására tekintettel a megbízás tágabb földrajzi területre terjednek ki, főként az Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum és az ott fekvő Natura 2000 területek területére, de a madártani kutatások a Kis-Balatont is érintik. Az elektromos halászgéppel történő haltani vizsgálatok a Mura folyóra, valamennyi befolyójára és vízrendszerére kiterjedt; összesen 70 db kisvízi (300 m), középvízi (300 m), nagyvízi (600 m) és holt-ágakat érintő (150 m) transzekttel jellegű mintavételi helyen mintavételi helyenként két, egy tavaszi és egy őszi időszakot érintő alkalommal történt. A 2021 végén beérkezett előrehaladási jelentés rendkívül ígéretes, 47 faj került kimutatásra, melyből 21 védett és 17 közösségi jelentőségű. Több ritka, védett faj esetében eddig nem ismert előfordulások bizonyítása történt meg, illetve az eddig rapszodikus, alkalmi előfordulási adatok helyett pontos, vízfolyásszakaszokra vonatkozó elterjedési területek lettek meghatározva. A madártani felmérések szintén két szezont fednek le, 24 meghatározott célfajra (barátréce, barna rétihéja, billegetőcankó, bütykös hattyú, csörgő réce, darázsölyv, fekete harkály, fűtyülő réce, gyöngybagoly, gyurgyalag, hamvas küllő, haris, jégmadár, kendermagos réce, kerceréce, kis lile, kontyos réce, macskabagoly, nagy kócsag, örvös légykapó, partifecske, uráli bagoly, üstökösréce, vörös vércse) vonatkozóan 5 Zala megyei Natura 2000 területen kijelölt, összesen 53 db 2,5*2,5 km nagyságú UTM négyzetben zajlanak, költő, vonuló és telelő fajokra egyaránt kiterjednek. A felmérések mellett a fajokra fókuszáló élőhelyminősítés, a potenciális költő- és vonuló állományok szakértői becsléssel történő meghatározása is megvalósult, valamint kezelési javaslatok kerültek meghatározásra. A városi madárélőhelyeket vizsgáló és elemző alprojekt Lenti, Letenye és Nagykanizsa városait érintette, annak eredményeit a városok vezetésével a városi zöldinfrastruktúrafejlesztés irányainak meghatározását megkönnyítendő és a településrendezési eszközöket is befolyásoló tényezőként meg fogjuk osztani. Továbbá a bioszféra-rezervátum területére koncentráló, makroinvazív fajokra vonatkozó akcióterv kidolgozása is folyamatban van. A négy részprojektelelem összegző kutatási jelentései és adatbázisai 2022 júliusában készülnek el.

4.2. Monitorozás

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Monitorozás főbb eredményei
1.	Nagygomba felmérés a Remetekert Erdőrezervátum területén	Dr. Pál-Fám Ferenc	Remetekert Erdőrezervátum	Központilag biztosított „Termé-	500	A kutatás célja a rendkívül jó indikátor nagygombaközösségek nyomon követése erdőrezervátumokban. A Remetekert Erdőrezervátum kijelölt mintaterületein

	(3. ciklus/1. év)			szeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR		(magterület, pufferzóna, kezelt ültetvény) ez volt a harmadik állapotfelmérés első éve. A teljes magterületet a <i>Carici pilosae-Carpinetum</i> társulás foglalja el; a pufferzóna teljesen körülveszi azt, szintén <i>Carici pilosae-Carpinetum</i> alkotja. Az ültetvény egy kis fenyő-elegyes állomány a pufferzónán belül. A kevés és hektikus csapadékmennyiség miatt az idei év az egyik legkedvezőtlenebb volt a monitorozás kezdete (2000) óta. Összesen 69 fajhoz tartozó 3356 termőtest azonosítása történt meg, 18 veszélyeztetett faj termőteste került elő. Az éves <i>fajszám</i> tekintetében a termőtestet képző gombák alapján a legfajgazdagabb a pufferzóna (41), majd a magterület (30) volt, végül az ültetvény (13) mind a mintaterületet, mind pedig az állományt tekintve. A termőtestszámok viszont egyértelműen és nagy különbségekkel a magterület (1989) — pufferzóna (1264) — ültetvény (103) sorrendet mutatják. Így a magterület termőtestszám tekintetében messze a legértékesebb területnek minősül nagygombák szempontjából. Az idei év rendkívül kedvezőtlen viszonyai miatt a nagytermetű gombafajok (galócák, galambgombák, tejelőgombák, pereszkék) gyakorlatilag hiányoztak a területről. Ennek is köszönhető, hogy a magterület fajszáma alacsonyabb lett a pufferzónáénál. A <i>veszélyeztetett fajok</i> száma tekintetében megállapítható, hogy a fajszámokhoz hasonlóan kevés veszélyeztetett faj termett (18). A legtöbb ilyen faj a pufferzónában volt, a magterület veszélyeztetett fajai (melyek az előző évekből ismertek) idén nem teremtek. Egyetlen IUCN 2-es kategóriájú faj jelent meg, az
--	-------------------	--	--	--	--	---

						<i>Ischnoderma resinosum</i> a magterületen. Az IUCN 3-as és 4-es kategóriájú fajok esetében a csökkenő sorrend: puffer-magterület-ültetvény. Megjelent viszont egy védett faj, a <i>Volvariella bombycina</i>, mégpedig a pufferzónában, egy öreg bükk korhadó tuskóján. A korábbi évekkel való összehasonlítás nem szerencsés, ugyanis ez az év teljesen kilóg a többi közül, leginkább az éves időjárás határozta meg a termőtestképzést, nem az élőhelyek jellemzői.
2.	Növényfaj monitorozás: fehéres csűdfű (<i>Astragalus vesicarius subsp. albidus</i>)	Dr. Bauer Norbert	Keleti-Bakony	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	120	A fehéres csűdfűnek jelenleg a BfNPI területén a Keleti-Bakonyból és a Vilonyai-hegyek kistáj területéről vannak igazolt előfordulásai. A korábbi előfordulásokon túl előkerült egy új, nagyon erős állomány (Öskü: Körtvélyes-domb), így jelentősen nőtt az össz egyedszám. A növény foltszáma 2021-ben jelentősen sikerült növelni, ezért a Bakony-vidéki populációinak összegyedszáma a fenti okoknál fogva – a korábban térképezett egyedszám-értéknél magasabb. Ettől függetlenül nincs túl jó helyzetben a faj, sok olyan felkeresett foltjával találkoztunk, ahol korábban volt néhány egyed, de aktuálisan nem volt ott élő példány. Nyilván a nagyobb állományokon ez nem érződik, mert van, ahol jól érzi magát a faj, ott néha kicsit nő a folton belüli egyedszám.
3.	Növényfaj monitorozás: kiséfű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>)	Cservenka Judit (BfNPI)	a működési területen található előfordulások kb. 1/6-a	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	500	2021-ben a Veszprém megyei állományok jelentős hányadát felmértük augusztus és szeptember folyamán. Részben a 2018-ban felmért állományokat monitoroztuk (Marcal-medence), illetve olyan élőhelyekről is sikerült aktuális adatokat szereznünk, ahol csak hozzávetőleges ponttal, egyedszám nélküli információval rendelkezünk (Káli-medence, Várpalota térsége). Ezeken túl új előfordulásokat is találtunk.

4.	Növényfaj monitorozás: tarka sáfrány (<i>Crocus reticulatus</i>)	Cservenka Judit, Antal Balázs (BfNPI)	Ádánd, Siófok			A felmérés szempontjából kivételesen kedvező időjárás (napsütés, szárazabb talajviszonyok) lehetővé tette, hogy minden állományhoz oda tudjunk jutni. Az egyedek nagy többségét virágzó állapotban találtuk, de voltak már elnyílt és bimbós egyedek is kisebb arányban. Méréseink alapján a 4 elkülönülő állományban egyedszám tekintetében eltérő tendenciákat észleltünk. Eltűnt és újonnan megjelent szubpopulációk egyaránt előfordulnak. Felméréseink alapján a BfNPI működési területén a tarka sáfrány állománynagyságát 3500 egyed körülre becsüljük.
5.	Növényfaj monitorozás: halvány sáfrány (<i>Crocus vittatus</i>)	Zábrák Károly, Cservenka Judit (BfNPI)	Kup: Kupi-erdő			Mivel kiterjedésében nem észleltünk szignifikáns változást, az állomány sűrűsége miatt pedig nehézkesnek és viszonylag pontatlannak éreztük a becslést, ezért 2015-ben javasoltuk, hogy elegendő lenne az állomány 6 évente történő felmérése. A 2003-ban kezdődött monitoring óta azt tapasztaljuk, hogy az állomány kiterjedése nem csökkent; a nagy állománytól távolabb újonnan 1-1 egyed rendszeresen felbukkan. Ezzel szemben a kezdeti 15.000 egyedre becsült állomány jelentősen megritkult, véleményünk szerint mintegy harmadára csökkent 15-20 év alatt. Fennmaradását legfőképpen az egyre gyakrabban előforduló őszi és téli csapadékhiány veszélyezteti.
6.	Növényfaj monitorozás: Lumnitzer szegfű (<i>Dianthus plumarius</i> ssp. <i>lumnitzeri</i> és <i>Dianthus plumarius</i> ssp. <i>regis-stephani</i>)	NPI munkatársak	a működési területen található előfordulások kb. 1/6-a			2021-ben „E” módszer szerinti adatgyűjtés történt a Keszthelyi-hegység néhány pontján, a nagyvázsonyi Edvárd-hegy közelében, néhány ponton a litéri Mogyorós-hegyen, illetve Inota közelében. A Szent György-hegyen teljes körű felmérés történt; ezzel a B módszer szerinti felmérés csak részben valósult meg. Összességében 215 ponton vettünk fel adatokat.

7.	Növényfaj monitorozás: keleti zergevirág (<i>Doronicum orientale</i>)	Fülöp Bence, Cservenka Judit (BfNPI)	Balatonederics, Balatonalmádi	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR		A keleti zergevirágos élőhelyek kiterjedése, egyedszáma jelentős mértékben nem változott (talán kissé mértékben növekedett is, de ez függhet a felmérések pontosságától is), az élőhelyek környezeti feltételei sem romlottak. Mindkét állomány (Balatonalmádi: Remete-völgy, Balatonederics: Sipos-torok) esetében a virágzás meglehetősen rapszodikus. A két élőhelyen együtt 8000-10000 tő lehet együttesen; amiből 10-30 % a virágzó egyedek részaránya.
8.	Növényfaj monitorozás: kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>)	NPI munkatársak	működési területen található előfordulások 1/6-a (előfordulások pontosítása)			2021-ben is folytatódott az „E” módszer szerinti adatgyűjtés. Zala és Veszprém megyében számos lokalitás pontosításra került. A BfNPI adatbázisa 210 új rekorddal gazdagodott. Az állományok felmérése mennyiségi becsléssel történt.
9.	Növényfaj monitorozás: kornistárnics (<i>Gentiana pneumonanthe</i>)	Szabó Attila, Cservenka Judit (BfNPI)	Monostorapáti: Fekete-hegy; Nagyvázsöny: Kab-hegy			Az egyik lokalitás a Köveskál község határában található Fekete-hegyi állomány, mely a KEOP keretében végrehajtott élőhelyrekonstrukciónak köszönhetően (cserjeirtás, kaszálás) mind kiterjedésében, mind egyedszámában növekvő tendenciát mutat. A Káli-medencében általánosságban nagyon rossz éve volt a fajnak a nagy szárazság miatt. Az élőhelyein azért legtöbb helyen megmutatkozott, de az egyedeknek csak töredéke hajtott ki, azok közül is sok volt a meddő hajtás és a hajtások is kicsik voltak. A Fekete-hegyen számottevő volt a vadak okozta lerágás is, ezért és a fenti okok miatt csak a pontszerű hajtászámolásnak láttuk értelmét; jobb években háromszor ennyi szokott lenni. Az állomány kiterjedése nem változott. A Kab-hegyi Ménesakol-réten a virágzó egyedek száma és az előfordulás kiterjedése enyhe növekedést

				Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR		mutat, ami elsősorban a rét rendszeres kezelésének köszönhető.
10.	Növényfaj monitorozás: adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>)	NPI munkatársak	Összes ismert állomány a BfNPI területén			A területen zajló intenzív adatgyűjtéseknek köszönhetően az előfordulások száma (és virágzó egyedek száma) az utóbbi években folyamatosan emelkedik, érdekes módon a faj terjedését a klímaváltozás akár segítheti is. Ha csak a korábban ismert előfordulásokat vesszük figyelembe, akkor is elmondható, hogy az állomány mérete stagnál/enyhén emelkedő. 2021-ben „E” módszer szerint a virágzó egyedeket mértük fel a működési területen, mely összességében 368-nak adódott, ami hasonló a korábbi évekhez. 2020-ban a felméréseket tőleveles állapotban végeztük; a két év viszonylatában a virágzó tövek arányát 13-25% közöttinek találtuk. Ez az érték azonban erősen évjáratfüggő, ezeknél az értékeknél alacsonyabb is lehet. A populációk állománynagyságának meghatározása emiatt a tőleveles egyedek számolásával lehetséges. Az utóbbi években új előfordulások (1-5 töves populációk) kerültek elő a térségből, amelyeket folyamatosan ellenőrzünk. Bejelentést kaptunk egy teljesen új előfordulásról 1 db adriai sallangvirág egyed virágzott <u>Ajkarendeknél</u>, útszegélyben.
11.	Növényfaj monitorozás: Janka sallangvirág (<i>Himantoglossum jankae</i>)	NPI munkatársak	Veszprém-Gyulafirátót			A veszprém-gyulafirátóti élőhelyen a Janka-sallangvirág egyedszámában jelentős növekedést figyeltünk meg a korábbi évekhez (2007, 2010) képest. Öröndöztünk, hogy az állomány jelentősen terjedni tudott, új pontokon jelentek meg növényegedek. 2021-ben csak tőleveles állapotban tudtuk felmérni a növényt (ekkor 124 tőlevelet találtunk), a közút és a vasút menti kaszálásnak a virágszárat hozó egyedek részben

				Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR		áldozatul estek. Virágzási időben csak néhány, erdőszegélyben és cserjésben megmaradt példánnyal találkozunk. A virágzás évjárat-függő; átlagosan az állomány 15-25 %-a hoz virágot. Az állományt veszélyeztető tényezők: útszegély kezelések, gyomirtás, reklámtáblák elhelyezése, nem megfelelő időpontban végzett szárazítások, kaszálások, a cserjés élőhelyek záródása, tövek kiásása, infrastruktúra fejlesztés (útszélesítés, bicikliút, vasúti fejlesztés).
12.	Növényfaj monitorozás: homoki nőszirm (<i>Iris arenaria</i>)	Fülöp Bence, Szabó Attila, Cservenka Judit (BfNPI)	működési terület 1/6-a (Keszthelyi-hegység, Keleti-Bakony, Balaton-felvidék)			2021-ben folytattuk az „E” módszer szerinti adatgyűjtést, melynek során Hegyesdnél a Hámoros-dombon (becsült egyedszám: 1016), valamint a litéri Mogyoróshegyen (2356) végeztünk részletesebb felméréseket. A Keszthelyi-hegységben néhány ismert előfordulás került ellenőrzésre; egy új ponton, a Keszthely-Várvölgy út mellett került elő 4 egyed. Az idei év időjárás szempontjából nem volt túlságosan kedvező a faj felmérésére; az április második felétől május elejéig tartó időszakban az átlagosnál hűvösebb volt az idő, sok volt a borús nap, emiatt nagyon elhúzódott a virágzás. Korlátozta a lehetőségeinket az is, hogy a homoki nőszirm leginkább napsütéses időben és csak néhány napig virágzik, és nagyjából 10 és 15 óra között van kinyílt állapotban. Elkészült a Keleti-Bakony Natura 2000 terület fenntartási terve, így az abban szereplő az adatokkal kiegészülve teljesnek tekinthető a faj elterjedési térképe és ismert/felmért lokalitásai a működési területünkön.
13.	Növényfaj monitorozás: szibériai nőszirm (<i>Iris sibirica</i>)	Fülöp Bence (BfNPI)	Zalabaksa, Kerkabarabás			A szibériai nőszirmot a protokoll felvételeztük Zalabaksa és Kerkabarabás határában. A monitorozásra kiválasztott területen 2021-ben 5665 virágzó hajtást tudtunk regisztrálni (Zalabaksa: 5430, Kerkabarabás:

				Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR		235), ami jóval több, mint a 2018-as felméréskor regisztrált szám (3150). A korábbi felmérésekkel való összehasonlítás nehézkes, mivel a felmérés módszere elnagyolt becslés volt (néhány ponton elvégezve, mely így az állomány elterjedését sem mutatja igazán). Maga az állomány előfordulása – kivétel Kerkabarabás – jelentősen nem változott, az egyedek előfordulása jóval egyenletesebb eloszlást mutat, mint a korábbi években. Az élőhelyek kezelésének hatása mellett, a virágzó tövek száma erősen függ a tavaszi, illetve előző évi csapadékmennyiségtől, de a késő tavaszi fagyok is befolyásolják a virágzást.
14.	Növényfaj monitorozás: heverő iszapfű (<i>Lindernia procumbens</i>)	Mészáros András (BfNPI) Dr. Meszterházy Attila	Nagyvázsony: Vízvöröstó, Óbudavár, Káptalanfa, Lente, Lenti-Bárszentmihályfa			Az összes korábbról ismert, működési területen levő előfordulást ellenőriztük. Az extrém nyári szárazság nem kedvezett a faj megjelenésének. Veszprém megyében 1 élőhelyen (Káptalanfán), Zala megyében a Murakavicsátonyain 2 pontban találtuk meg a fajt.
15.	Növényfaj monitorozás: hagymaburok (<i>Liparis loeselii</i>)	Cservenka Judit (BfNPI)	Devecseri Széki-erdő			2009-ben került elő a faj egyetlen példánya a területről. 10 év szisztematikus keresés után ismét rábukkantunk a fajra (2019-ben), akkor szintén csak egy példány került szem elé. 2020-ban nem jött elő a faj, 2021-ben viszont két egyedet találtunk.
16.	Növényfaj monitorozás: korpafű fajok (<i>Lycopodium sp.</i>)	Cservenka Judit, Magyarai Máté (BfNPI)	működési terület			A korpafűfélék közül a kapcsos korpafűről rendelkez(t)ünk leginkább archív adatokkal. Időszakos megjelenésű, pionír faj, melynek nincs állandó megtelepedése működési területünkön. Jelenlegi ismereteink alapján a recens adatok nem vethetők össze a régiekkel. A szuboptimális körülmények miatt a faj nálunk nagyon ritka, az ideiglenes megtelepedések

				Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR		fordulhatnak csak elő. A legutóbbi recens állományokat visszaellenőriztük; amelyek vagy eltűntek, vagy az élőhelyük semmisült meg.
17.	Növényfaj monitorozás: hármalevelű vidrafű (<i>Menyanthes trifoliata</i>)	Cservenka Judit, Lőkös Andor (BfNPI)	Adorjánháza, Miklósfa			A BfNPI működési területén két lokalitásban van ismeretünk a faj recens előfordulásáról. Mind a Zala megyében található Mórachelyi-halastavak szegélyében található állomány, mind pedig az adorjánházi állomány (Veszprém megye) állapota stabil, az élőhelyeken negatív változás nem történt. Mórachelyen 600 virágzó hajtást számoltunk, Adorjánházán viszont csak vegetatív állapotban látható a faj. A lólegelőként hasznosított lápréten a vidrafüves rész lekerítésével jócskán megnőtt az idei hajtásszám, viszont érdekes módon nagyon későn, csak május elején kezdett el hajtani. A két élőhelyen a vidrafű össz. hajtásszáma 4500 (3500+700) körül lehet.
18.	Növényfaj monitorozás: légybangó (<i>Ophrys insectifera</i>)	Horváth Melitta, Fülöp Bence (BfNPI)	Keszthelyi-hegység			A faj potenciálisan veszélyeztetett élőhelyeken fordul elő, az elsődleges veszélyeztető tényező a helytelen erdőgazdálkodás, valamint a túltartott vadállomány. Az előző jelentésünk (2018) óta két részletes felmérés történt a Keszthelyi-hegységben, 2019-ben összesen 66 virágzó egyedet számoltunk, 2021-ben 46-ot. Ez alapján 2018-hoz képest (75) 2021-re a jóval kevesebb egyedet észleltünk, de ez betudható az rendkívül csapadékszegény tavasznak. Az utóbbi 10 év egyedszámainak ingadozása miatt trend nem igazán állapítható meg; a korábbi ismert állományok hanyatlanak, újabbak meg megjelennek ott, ahol a kedvezővé válnak a feltételek. Azonban a kezdeti, Óvári Miklós által 2003-ban megbízhatóan becsült egyedszámhoz (200-300 tő) képest egyértelműen látszik az erősen csökkenő tendencia.

19.	Növényfaj monitorozás: cifra kankalin (<i>Primula auricula ssp. hungarica</i>)	Horváth Melitta, Sinka Gábor, Cservenka Judit (BfNPI)	Keszthelyi-hegység: Rezi, Gyenesdiás	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	2021-ben a 2020-ban elmaradt két, Keszthelyi-hegységi állomány felmérése történt meg. Az itteni populációk egyedszámát illetően folyamatos csökkenés figyelhető meg. Ennek elsődleges okát abban látjuk, hogy a Keszthelyi-hegységben a Bakonynál jóval erősebben érezhető a klímaváltozás hatása, az elmúlt húsz évben a téli-kora tavaszi csapadékhiány is jobban érezhető. Emellett elsősorban a muflonok és a természetfotósok által okozott taposási kár is jelentős.
20.	Növényfaj monitorozás: leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>)	NPI munkatársak	működési terület 1/6-a (Keszthelyi-hegység, Kéleti-Bakony, Balaton-felvidék)		Az állományok kiterjedése és nagysága, az élőhelyek minősége érdemben nem változott, többségük védett vagy Natura 2000 területen található. A faj elterjedésének súlypontja a BfNPI működési területén egyértelműen a Balaton-felvidék és a Keszthelyi-hegység térségében van; Zala és Somogy megyében való megjelenése sokkal inkább unikális, azonban az itteni állományok súlyos veszélyeztető tényezőkkel küzdenek, kezdve az élőhelyeik folyamatos leromlásával, eltűnésével. 2021-ben különös figyelmet fordítottunk a faj felmérésére; összesen 864 ponton történt adatgyűjtés (Veszprém megye 589; Zala 38, Somogy 17); olyan helyeken is végeztünk sikeres felméréseket, ahonnan ugyan volt a fajnak irodalmi adata (többnyire csak helymegjelölés), de mi adatbázisunkban ezek nem szerepeltek. Ezeken túl más, potenciális élőhelyeket is átnéztünk, illetve néhány helyen a korábbiaknál részletesebb felmérést végeztünk (pl. Sümeg: Új-hegy, Monoszló: Tar-hegy). A BfNPI területén ismert legnagyobb állomány (Taliándörög, Imár-hegy) felmérését is megismételtük. Itt az aktuális egyedszám 15.000 körül lehet.

21.	Növényfaj monitorozás: szúrós csodabogyó (<i>Ruscus aculeatus</i>)	Cservenka Judit (BfNPI)	BfNPI működési terület 1/6-a (Szigliget, Gulács)	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR		2021-ben eddig adattal nem rendelkező, új állományokat mértünk fel a Tapolcai-medencére összpontosítva. A Gulácsról volt irodalmi adat, mint ritka, de jelen lévő védett faj. Ez az állomány valójában elég nagy (cc. 3000 tő) és kiterjedt (3,5 ha). A Majális-tetőn és az Antal-hegyen 2022-ben teljes körű felmérést tervezünk. Összességében cc. 6500 csodabogyó egyed került be új adatként az adatbázisunkba.
22.	Növényfaj monitorozás: magyar gurgolya (<i>Seseli leucospermum</i>)	NPI munkatársak	működési terület 1/6-a (Keszthelyi-hegység, Keleti-Bakony, Balaton-felvidék)			2021-ben „E” módszer szerint történtek kiegészítő adatgyűjtések 2018-hoz hasonlóan Veszprém megye keleti részén. Összességében 51 rekorddal bővült az adatbázisunk; 3 helyen új pontokon (Márkó, Malomhegy, Peremartoni-erdő, Inota feletti dolomitkupokon). Kiegészítésképpen a Keleti-Bakony Natura 2000 terület fenntartási tervének megalapozó dokumentációjához készült magyar gurgolya lokalitásokat is közöltük, de ezek nem csak friss adatokat tartalmaznak.
23.	Növénytársulások felmérése: <i>Salvio-Festucetum rupicolae</i> (lőszpusztarét)	Dr. Bauer Norbert	Berhida: Koldustelek		60	2021-ben az állomány felvételezésének ötödik ismétlése történt meg. Évek óta és egyre intenzívebben jelentkező probléma a mintaterület becserjésedése. 2021-re a kvadrát területén lőszpusztagyep átalakult, nagyobb részén már sztyeppcserjés dominál. A felvételek összfajszáma jelentős csökkenést mutat, ami egyértelműen a becserjésedés, az élőhely átalakulásának következménye. Az állomány elszigeteltségének mértéke jelentős; a néhány száz méterre található szomszédos löszvölgyekben az egykori szép lőszpusztagyep-állományok napjainkra erősen becserjésedtek, így a Koldustelek löszvölgyének elszigeteltsége tovább fokozódott.

24.	Növénytársulások felmérése: <i>Daphno laureolae -Fagetum</i> (szubmontán bükkös)	Dr. Bauer Norbert	Fenyőfő: Tóth-árok Erdőrezervátum	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	180	A Tóth-árok Erdőrezervátum területén a fás vegetáció monitorozása 2009. évben indult. A mintavételezés első ismétlése 2013-ban történt, ekkor a jelentés beszámolt arról, hogy az egyik mintaterület faállományát letermelték. A három mintaterületen tervezett mintavételezés 2017-től kettő mintaterületen folyik, mivel a letermelt 3. mintaterületet jelenleg járhatatlan, sűrű bükk fiatalos borítja. A korábbi felmérések során megállapítást nyert, hogy a Tóth-árokban nem a <i>Melittio-Fagetum</i> , hanem a Dunántúli-középhegység nyugati kétharmadára jellemző <i>Daphno laureolae-Fagetum</i> fordul elő. Új, korábban nem tapasztalt jelenség a kvadráton keresztülhaladó, széles, crossmotoros nyomvonal.
25.	Növénytársulások felmérése: <i>Vicio oroboidi-Fagetum</i> (Dél-dunántúli dombvidéki bükkös)	Bodonczi László	Vétyem Erdőrezervátum		180	A Vétyemi ősbükkös a zalai természetes erdők, ezen belül a Dél-dunántúli bükkös (<i>Vicio oroboidi-Fagetum</i> PÓCS & BORHIDI 1960) reprezentánsa. A kvadrátok (magterület, puffer, kezelt, ültetvény) kijelölése 2004-ben történt (50×50 m), a módosított követelmények szerinti kvadrátok (30×30 m) 2017-ben lettek kijelölve. A felvételezések áprilisban és július folyamán történtek. A legfontosabb veszélyeztető tényező maga a tény, hogy a magterületnek északi oldalán nincs védőzónája, nincs zárt erőterület, amely pufferterületként határolná ebből az irányból. Ez tényként kezelendő, már a kijelöléskor, illetve azt megelőzően évtizedeken keresztül adott volt. A turizmusból adódó nyomást is nehéz kezelni, a területen áthalad egy évtizedek óta használt túraútvonal, amely ugyan nem érinti nagy területen a magterületet, de az elmúlt években a kezelő további útvonalakat alakított ki. A

						terület nem védett, „csak” közösségi jelentőségű (Natura 2000) terület. Ezért is fontos lenne a terület védetté nyilvánítása. A vadak által okozott károkozás táji szinten történő határozott lépéssel (gímszarvas és vaddisznó állomány drasztikus csökkentése) oldható meg.
26.	Növénytársulások felmérése: <i>Caricetum davallianae</i> (sásláprét)	Dr. Bauer Norbert	Pápakovácsi, Balatonszőlős	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	120	A 2003-ban kijelölt mintakvadrátok 8. felvételezése történt meg 2021-ben. <i>Pápai-Bakonyalja</i>: az Attyai-lápréten a kvadrát kijelölése a korábban <i>Carex davalliana</i>-ban leggazdagabb részterületen történt, két növénytársulás találkozási zónájában: <i>Juncetum subnodulosi</i>, <i>Orchio-Schoenetum nigricantis</i>. A 2012-évi felmérés során jelzett kedvezőtlen folyamatok hatására a láprét területén a kiegyensúlyozottabb vízellátottság biztosítása érdekében az elmúlt években élőhelyrekonstrukciós célú beavatkozás történt. A területen fakadó források vizének visszatartása érdekében kisebb elgátolásokat hoztak létre és a vizet a meglévő árokrendszer segítségével a lápréten igyekeztek tartani. 2021 nyarán a láprét-állomány vízellátottsága a szokásosnál kedvezőtlenebbnek mutatkozott. A fajok dominancia-viszonyai alapján az állomány egyértelműen a kiszáradó, kékperjés-láprétek felé mutat átalakulást. <i>Pécselyi-medence: Sötét-rét (Balatonszőlős)</i>: a Sötét-réten a 2003-ban kijelölt mintaterület 8. felvételezése történt 2021-ben. Jelenleg uralkodó növénytársulása az <i>Orchio-Schoenetum nigricantis</i>. Állapotát a részben itt fakadó karsztforrásoknak köszönhetően az utóbbi években jónak értékeltük, de évekkel ezelőtt felhívtuk a figyelmet az állomány elnádásodásának veszélyére, amely a 2000-es évek első évtizedéhez képest nőtt; ez

						a természetesség-érték romlásában visszaköszön. Ennek háttérében a réten felhalmozódó szerves anyag (bemosódó, és/vagy légköri eredetű eutrofizáció hatására) áll.
27.	Növénytársulások felmérése: <i>Schoenetum nigricantis</i> (csátés láprét)	Dr. Bauer Norbert	Köveskál, Lesencetomaj	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	120	A 2003-ban kijelölt mintakvadrátok 8. felvételezése történt meg 2021-ben. Káli-medence: Sásdi-rétek (Köveskál): A Sásdi-réten kijelölt <i>Orchio-Schoenetum nigricantis</i> állomány a <i>Primula farinosa</i> egyik legfontosabb hazai élőhelyeként természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű. Az állomány átalakulása, a <i>Cladium mariscus</i> és a <i>Phragmites australis</i> térnyerése évek óta fennálló, folyamatosan jelzett probléma, egyes években kedvező, máskor kedvezőtlen irányú változásokkal. 2021-ben az állomány termőhelye szárazabb volt az ideális állapotnál, ami az érzékeny lápréti fajok alacsonyabb gyakoriságértékeiben is megmutatkozott. <i>Tapolcai-medence</i> : a Lesencei-lápréten a <i>Cladio marisci-Schoenetum nigricantis</i> asszociáció 2021-ben is megfelelő vízellátottságot mutatott. Az állomány a fajok számolt gyakoriság és átlagborítás értékeit figyelembe véve jelentős változást nem mutatott. A vízellátottság e mélyen fekvő kis területen jelenleg megfelelő, a láprét egész évben tocsogós, a forrás vize részben helyi felszíni vízfolyáshálózatban vezetődik el. A kvadrát területén a domináns fajok időről időre változó részarányban vannak jelen.
28.	Növénytársulások felmérése: <i>Nymphoidetum peltatae</i> (Mórichelyi halastavak)	Dr. Meszterházy Attila	Miklósfa: Mórichelyi-halastavak	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.”	60	2021-ben a tündérfátyolhínár borítása a kvadrátban az előző évhez képest kicsit nőtt. A faj kisebb foltokban megjelent a korábban növényzetmentes nyílt vizeken. A kvadrátban nagyobb borításban jelent meg idén a <i>Trapa natans</i> és a <i>Najas marina</i> , ami érdekes, mivel

				szakmai keret, NBmR		ezek a fajok a korábbi években még kis mennyiségben sem voltak jelen.
29.	Az R5x5_101 Pécsely kódszámú NBmR kvadrát térképezésének megismétlése; a kvadrátban előforduló idegenhonos inváziós növényfajok borítás alapján történő térképezése	Dr. Bauer Norbert	Pécselyi-medence		700	A Pécsely R 5x5 101 számú 25 km ² -es mintaterület első, Á-NÉR rendszerű élőhelytérképezését Mészáros András és Simon Pál végezték el 2001–2002 években; a térképezés első ismétlése 2010. június és 2011. május között készült (BAUER 2011). Az aktuális élőhelytérképezés túlnyomórészt őszi terepbejárások alapján történt. A változások detektálása a terület ismételt bejárásával és a rendelkezésre álló újabb légi- és űrfelvételek (GoogleEarth) felhasználásával történt; 926 élőhely folt elkülönítése történt meg az inváziós fajok (akác, bálványfa, ezüstfa) borításának feltűntetésével együtt.
30.	Közösségi jelentőségű, illetve védett lepkefajok felmérése, állandó lepketranszektek üzemeltetése, kezelési javaslatok tétele a HUBF 20007 "Monostorapáti Fekete-hegy" Natura 2000 területen található Fekete-hegy élőhelyein	Szabafalvi András	Monostorapáti Fekete-hegy	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NPI saját program	500	A Monostorapáti Fekete-hegy Natura 2000 területen (HUBF20007) 2016 óta folyik az általános nagylepke-monitoring. A transzektek részei annak az országos transzekthálózatnak, melynek adatai a Butterfly Conservation Europe által koordinált, összeurópai nappalilepke-monitoring program (eBMS) részét képezik. A 2021. évi monitoring – a korábbi évekhez hasonlóan – sikeresnek tekinthető. A kedvezőtlen áprilisi fagyos, esős időjárás és a későbbi szárazság miatt „gyengébb évet” vártunk, ez azonban az itteni transzektek adataiban egyértelműen nem érzékelhető, noha pl. az <i>A. ilia</i> és <i>L. camilla</i> egyedszáma drasztikusan csökkent. Általánosságban a megfigyelt lepkék méretei szintén csökkenni látszanak. A transzektként módszer a már korábban regisztrált, monitoringra kijelölt cél fajokat (<i>Parnassius mnemosyne</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Hipparchia semele</i> , <i>Euplagia quadripunctaria</i> , stb.) jó hatékonysággal érzékelte. Járulékos haszonként, a

						módszer egyéb taxonok ritka fajairól (pl. <i>Libelloides macaronius</i>) is értékes adatokat szolgáltatott. A 6-éves eredmények alapján a monitoring jelen protokoll szerinti folytatása indokolt.
31.	Közösségi jelentőségű, illetve védett lepkefajok felmérése, állandó lepketranszektek üzemeltetése, kezelési javaslatok tétele a HUBF 20037 "Alsó-Zala-völgy" Natura 2000 területen található Batyki-láprét élőhelyein	Bekő Tamás	Batyki-láprét	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NPI saját program	500	A kutatás célja a Batyki-lápréten történő természetvédelmi kezelés hatásának vizsgálata a lepk populációk összetételére, az állománymagyságok változására. A hosszú távú monitorozás lehetővé teszi a változások nyomon követését, megszabja a további beavatkozások irányát. A transzektek (3 db) részei annak az országos transzekthálózatnak, melynek adatai a Butterfly Conservation Europe által koordinált, összeurópai nappalilepke-monitoring program (EBMS) részét képezik. Jelen helyszínen ez a kutatássorozat 5. éve volt. A Batyki-láprét egészéről tehát 2021-ben összesen 55 nappali lepkefaj került elő, ebből 14 faj élvez természetvédelmi státuszt. A faj- és egyedszám tekintetében egyaránt rendkívül gyérnek induló 2021-es esztendő végül kitűnő lepkészeti eredményekkel zárult; a korábbi évekhez képest idén sikerült a legtöbb példányt észlelni a kijelölt transzektekben. A Batyki-láprét kiemelten védendő lepkészeti értékei közül továbbra is erős és életképes populációval rendelkezik a <i>Maculinea teleius</i>. Sokkal kisebb és sérülékenyebb állománnyal ugyan, de sikeresen tenyészik a <i>Maculinea alcon</i> és bizakodásra adhat okot, hogy két éves szünet után ismét találkozhattunk az eltűntnek hitt <i>Maculinea nausithous</i> néhány egyedével is. A sok pozitívum mellett sajnálatos körülmény, hogy az idei évben már egyetlen példány <i>Euphydryas aurinia</i> sem

						került a látóterünkbe. E faj batyki jelenlétének feltérképezését és megőrzését a következő évek egyik kiemelten fontos védelmi feladatának kell tekintenünk.
32.	Közösségi jelentőségű, illetve védett lepkefajok felmérése, állandó lepketranszektek üzemeltetése, kezelési javaslatok tétele a HUBF 20049 "Dél-zalai homokvidék" Natura 2000 terület élőhelyein	Scherer Zoltán	Dél-zalai homokvidék	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NPI saját program	500	A Dél-zalai homokvidék Natura 2000 területen található pannon homoki gyepek a nyugat-dunántúli tájban igazi unikális élőhelyek, a kutatás célja ezen élőhelyek lepkepopuláció-összetételének nyomonkövetése, az állománynagyságok változásának vizsgálata. A hosszú távú monitorozás lehetővé teszi az élőhelyi változások nyomon követését, megszabja az esetleges beavatkozások irányát. A transzektek (2 db) részei annak az országos transzekthálózatnak, melynek adatai a Butterfly Conservation Europe által koordinált, összeurópai nappalilepke-monitoring program (EBMS) részét képezik. Jelen helyszínen ez a kutatássorozat harmadik éve. A mintavételi időszak során összesen 61 faj 1512 példánya került megfigyelésre a két transzektkben.
33.	Egyenesszárnyú közösségek monitorozása	Dr. Kenyeres Zoltán	Növénytársulásokhoz kötődően: <i>Caricetum davallianae</i> (Pápakovácsi; Attyai-láprét; Balatonszőlős; Sötét-rét) <i>Schoenetum nigricantis</i> (Köveskál; Sásdi-rétek;	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	550	A növénytársulásokhoz kötődő közösség szintű monitorozás 11. ismétlése történt meg. Az üde élőhelyeken a nagy szárazság miatt általánosságban ismét a szubhigrofil és mezofil fajok részaránycsökkenése, a xerofil fajok részarány-növekedése volt megfigyelhető. A löszpusztaréten (kaszálás után a rövidfűvű gyepekben tágtúrású fajok jelenléte), másrészt a mintaterület nagy részén, a kaszálás és cserjeirtás hiányában, mostanra kifejezetten erőteljes az iringó- és cserje-borítás alakult ki – ami az élőhelyet az egyenesszárnyú fajok markáns jelenlétéhez alkalmatlanná teszi Ez az érzé-

			Lesencetomaj: Lesencei-láprét) <i>Salvio-Festucetum rupicola</i> (Berhida: Koldustelek)			kenyebb fajok visszaszorulásában, valamint a vertikálisan strukturált száraz, illetve félszáraz gyepekhez kötődő fajok egyedszám-csökkenésében jelennek meg.
34.	Egyenesszárnyú fajok (magyar tarsza, eurázsiai rétisáska) monitorozása	Dr. Kenyeres Zoltán	Magyar tarsza (<i>Isophya costata</i>): Köveskál, Sásdi-rétek és Berhida, Koldustelek Eurázsiai rétisáska (<i>Stenobothrus eurasius</i>): Bér-hegy	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	150	A magyar tarsza és az eurázsiai rétisáska fajmonitorozása a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság területén eddig rendszertelenül folyt. Az NBmR program keretében töredékadatokkal is csak 2008-ból és 2016-ból rendelkezünk. A 2021-ben elvégzett felvételezések a legújabb monitoring protokoll (Nagy 2020) szerint, az országos program iránymutatásait figyelembe véve kerültek kivitelezésre. Minden lokalitásban tömegesség-vizsgálatot végeztünk. Ez esetben a vizsgálatok célja a fogott egyedszám alapján a faj denzitásának (egyed/m ²) meghatározása, az állomány méretére vonatkozó becslés céljából, majd rendszeres adatrögzítéssel az állomány méretében felismerhető hosszú távú trendek elemzése. A fentiek értelmében a jelen vizsgálat inkább kiinduló felmérésnek tekinthető, de annak eredményeit, ahol lehetett, összevetettük a korábbi felvételezések adataival is. A kutató kezelési javaslatokat is tett.
35.	Kétéltűek monitorozása a Magas-Bakonyban a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó	Heltai Bontond	Magas-Bakony	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.”	500	A 2021-es évben tovább folyt a kétéltűek szisztematikus monitorozása az NBmR bevált módszerei alapján a Magas-Bakony kiválasztott mintaterületein. Az idei évben észlelt fajok az eddig ismert kétéltű-fauna összetételét erősítették. Továbbra is az alpesi götte,

	Rendszer fajprotokolljai alapján			szakmai keret, NBmR		pettyes gőte, barna varangy, erdei béka és sárgahasú unkákat mutathatók ki, ezek mellett a többi kétéltűfaj (zöld varangy, zöldbéka komplex és zöld levelibéka) 2021-ben sem került szem elé. Vízi életmódú hüllővel a 2021-es évben sem találkoztunk. A nád, az eutrofizáció és a csökkenő vízszint együttesen negatív hatással lehet az alpesi gőte és a pettyes gőteállományok túlélésére.
36.	Ritka és telepesen fészkelő madarak felmérése (RTM)	Szinai Péter (koordinátor, BfNPI), NPI munkatársak	BfNPI működési területe	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NPI saját program	1400	A 2021. évben is a működési területünkön teljes légi felvételezést végeztünk. Lehetőség szerint minden telepen közvetlen számlálást is végeztünk, vagy helyszíni számlálással sajnos a jogszabályi korlátok miatt plusz drónfelvételek készítését nem tudtuk elvégezni. A kárókatona esetében, mint monitorozás szempontjából különösen fontos faj minden telepen pontos helyszíni számlálást is végeztünk. Sajnos az év eleji hosszantartó aszály – mint az ország más régióiban is – ez évben is rendkívül jelentős számban csökkentette a fészkelő gémfélék elősorban a nagy kócsag párok számát. Ezen kívül több faj esetében (szürkegém, üstökös-gém, nagy kócsag) megfigyelhető volt a nagymértékű dezertálás, amikor a már fészkelésben lévő madarak a szárazsággal összefüggő táplálékhiányt tapasztalva nagyszámban hagyták ott a megkezdett (sok esetben tojásos) fészkeiket.
37.	Ramsari területeken madárszinkron	NPI munkatársak	Balaton, Kis-Balaton, Dél-balatoni berkek	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NPI saját program	100	A BfNPI működési területén a szinkron vízimadár számlálások a 2000-es évek elejére tekintenek vissza. Ezt megelőzően a Balatonon és a Kis-Balatonon végeztek munkatársaink részletes felméréseket. 2005 után megújult módszertannal és eszközökkel végezzük a napjainkig is működő felméréseinket. A felmérések

						időpontját az országos vízimadár számlálások hóközei dátumához közelítjük. A Dél-Balatoni halastavak és berkek területén elsősorban egyedi, célzott módszertannal mérik fel munkatársaink a kiemelt fajcsoportok vonuló és telelő állományait. A Keszthelyi-öbölben az augusztusi felmérés is rendszeres. Az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is a vonuló és telelő fajok száma csökken, dominancia-viszonyaik pedig eltolódnak a magasán tartott vízszintet eltűrő fajok javára. A magas szabályozási vízszint elsősorban a parti régió élőhelyeinek erőteljes átalakításán, az élőhelyek változatosságának csökkentésén keresztül fejt ki hatását. Mindez a változás a 2003-2005 közötti vízszint csökkenés időszakához viszonyítva már ilyen időtávlatban is értelmezhető.
38.	Ritka ragadozó madarak	Dr. Nagy Lajos (koordinátor, BfNPI), NPI munkatársak	BfNPI működési területe	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NPI saját program	250	Elsősorban a Balaton-felvidék, a Keleti-Bakony, Magas-Bakony és a Keszthelyi-hegység térségében élő fokozottan védett ragadozómadarak közül kiemelten a vándorsólyomról, kerecsensólyomról, kígyászölyvről, az uhuról és állomány szinten a darázsölyvről gyűjtöttünk adatokat. Az évek során az ismertté vált költőpárok mellett nagy figyelmet fordítunk az esetleges újabb megtelepedések felderítésére. A felmérések végső célja a fészkelőhelyek beazonosítása és aktív természetvédelmi kezelői felügyelete, védelme. A 2021. évben is a működési területünkön szisztematikus rétisas fészkek ellenőrzést végeztünk. A költési siker felderítése sajnos a jogszabályi korlátok miatt plusz drónfelvételek készítésével nem biztosítható. Ezért és a több éve folytatott gyűrűzések okán alpin-techikával történt a Somogy és a Zala megyei fészkek

						ellenőrzése. E során kiemelkedően sok 20 példány fiókára került jelölő gyűrű. Ezekből már a 2021-es évben egy egyed azonosításra került.
39.	Nádi és/vagy Natura jelölő madárfajok nyomonkövetése; Natura 2000 jelölő madárfajok fészkelő odúinak ellenőrzése, fészkelési eredmények dokumentálása és a régi fészekanyag és egyéb anyagok eltávolítása; mesterséges fészkelő odúk (400 db) ellenőrzése, dokumentálása és a régi fészekanyagok eltávolítása	Szinai Péter (koordinátor), NPI munkatársak; odúellenőrzések: Bodor Ádám és Horváth Gábor	Nádi és/vagy Natura jelölő madárfajok nyomonkövetése (Kis-Balaton, Tihany); odúellenőrzések: Veszprém és Somogy megye	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NPI saját program	1130	Az Igazgatóság a 2021. évben a PE-KTFO/1771-9/2020. számon kiadott engedély alapján a Natura jelölő faj fülemülesitke (<i>Acrocephalus melanopogon</i>) mint a természetvédelmi szempontból jó állapotú nádasterületek karakterfaja kapcsán újszerű kutatási/monitoring tevékenységet végzett. 10 rádiófrekvenciás jeladót felrögzítettünk, 1db jeladó Tihanyban, 1 db jeladó Fenékpusztán, 8 db jeladó a Kis-Balatonra került felhelyezésre. 3 „node” típusú adatgyűjtő készüléket helyeztünk amivel, összességében 83 478 jelet tudtuk rögzíteni, ami Tihany és Fenékpusztán esetén 1-1 madárhoz, a Kis-Balatonban 4 különböző egyedhez tartozott, azaz a jelölt egyedek 60%-át visszatalláltuk. Megállapítottuk, hogy az egyedek azonosíthatók a rendszerrel (a „node” a legkisebb hatótávolságú vevő eszköz), hosszú ideig viselik az eszközt, teljes mértékben alkalmas a faj kutatására. További adatfeldolgozás, és az anyagi források rendelkezésre állása esetén a jelölések, és a vevőeszköz hálózatának kiépítése szükséges. Az odú ellenőrzések hiánytalanul megtörténtek TIR (OKIR) rendszerű adatgyűjtéssel.
40.	Gallyfészkek felmérése és visszaellenőrzése	Kovács Attila	Északi-Bakony és a Keleti Bakony kijelölt területein	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NPI saját program	500	A munkát a Bakonyi természettudományi Múzeum munkatársa, Kovács Attila végezte, aki a ragadozómadarak gallyfészkeinek szisztematikus felderítését már évek óta végzi. A felmérések során gallyfészkeket derített fel a vizsgálati területen (2016-2021 közötti időszakban), majd adott paraméterek mentén feljegyezte adataikat és a későbbiekben igyekezett felderíteni a fészkek lakottságát, a fészkelő fajt és annak

						költési sikerét. 530 gallyfészket talált, melyek közül 332-nél végezte el a visszaellenőrzést. Ezek közül 190 fészek az ellenőrzéskor is megtalálható volt, melyekből 78-ban biztosan volt költés is. A felmérés és ellenőrzés során számos információ gyűlt össze a gallyfészket használó fajok fészkelési szokásairól, és az azokat veszélyeztető tényezőkről. Ezek a hatások együttesen okozhatják e madárfajok megritkulását a területen. A későbbiekben is fontos a felmérő munka folytatása annak érdekében, hogy a Bakony nagyobb élőhelyi dimenzióban továbbra is megfelelő élőhelyet nyújthasson a ritka ragadozómadárfajok számára. A felmérő és kutató munka jelenleg hiánypótló. A megszerzett gallyfészkek adatok közvetlenül felhasználhatóak az érintett védett és/vagy Natura 2000 területek védett, fokozottan védett fajai, valamint az érintett jelölő élőhelyek és fajok védelme során.
41.	Denevérfajok NBmR protokoll szerinti monitorozása a Bakonyban	Mészáros József	Bakony	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	900	A denevérek NBmR protokoll szerinti monitorozása régóta, 2004 óta zajlik a Bakonyban. 2021-ban egy teljes kiértékelhető felmérést végeztünk, a téli barlangi ellenőrzéskor. A tavalyi évben a Covid-19 miatt bevezetett korlátozások idén szerencsére nem voltak érvényben. 2021-ben a téli ellenőrzésekből évek óta kimaradt Futómacskás barlangot is újra tudtuk ellenőrizni, mivel 2020 nyarán újra járhatóvá vált. (Helyette évek óta a Szentgáli Kőlik barlangot ellenőriztük.)
42.	Országos ürgemonitorozás (10 lokalitás)	Dr. Nagy Lajos, Rozner György,	Szentkirályszabadja, Öcs, Tótvázsony, Siófok-Kiliti,	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.”	30	2021-ben is felmértük az NBmR országos programjában szereplő területeken (Szentkirályszabadja: reptér és „Panda”, Öcs, Taliándörögd, Siófok-Kiliti reptér (4 kvadrátban)) és Kápolnapusztán az ürgéket. Tótvázsonyban, a régi reptéren továbbra sem találtuk.

		Szabó Gábor (BfNPI)	Látrány, Kápolnapuszta, Taliándörögd	szakmai keret, NBmR		Ugyan súlypont-áthelyeződés több helyen is észlelhető, összességében elmondható, hogy a felmért területeken stabilnak tekinthetők az állományok. A monitorozás kezdetén kijelölt balatonendrédi és látrányi területeket is megnéztük: sajnos ezeken továbbra sincs esély az ürgék visszatelepülésére.
43.	Pelemonitorozás	Bátai József, Búzás Előd (BfNPI)	Tihany, Remetekert	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	50	A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén két helyen történik pelemonitorozás; (1) A Remetekert HUBF2055 Natura 2000 területen 2015-2017-ig működő peleodútelep eredménytelensége miatt 2017 végén lebontásra, majd 2018 tavaszán áttelepítésre került a site területén, egy új helyszínen. Itt három évig sikerrel működött; mogyorós és nagy pelék egyaránt megtelepedtek a kihelyezett odúban. 2021-ben fakitermelések miatt az odútelepet sajnos új helyre kellett kihelyezni. Az odúk továbbra is a Remetekert HUBF2055 Natura 2000 területen találhatók, azonban annak déli részén kerültek elhelyezésre. Az idősödő bükkös és gyertyános tölgyes jelentős részén gazdag cserjeszint található, melyben az erdőgazdálkodó által létrehozott lékek találhatók. Délről szántóföld határolja az északi irányban, kör alakban elhelyezett 48 db odút. Az odúk egy része az erdőszegélyben található. Itt észleltünk aktivitást az első évben. 1 odúban fészek készült, melyet vagy mogyorós, vagy nagy pele készített. 1 odúban levélbehordást, míg másik kettőben peleürüléket észleltünk. (2) Tihanyban a Belső tó melletti marhalegelőtől az Aranyház gejzirkúpig vezető turistaösvény két oldalán elhelyezett 50 db odú felmérését 2021-ben áprilistól októberig havi egy alkalommal végeztük el. Az utolsó felmérésre mindössze 2 odú áll üresen, az előző év

						végi 17-hez képest. Elmondhatjuk, hogy az állatok ki tudják használni a mesterséges odúkat, hiszen 15-ben madárköltést figyeltünk meg, és 40-ben találtunk pelére utaló nyomot. Bebizonyosodni látszik az elmélet, hogy a pelék elsősorban a terület déli részén a sűrűbb, cserjés élőhelyet preferálják, szinte az összes itteni odúban megfordult nagy pele. A 2020-as felmérés után az odúkat szándékosan nem takarítottuk ki, a természetes odúkhoz hasonlóan a „karbantartásukat” is a természetre bízuk.
44.	Bagolyköpet gyűjtés a BFNPI működési területén, a 2021. évi minták begyűjtése és feldolgozása	Dr. Mátics Róbert	Zalai dombvidék, Balaton-medence, Bakonyvidék, Marcal-medence	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	750	A 2021-es évben a kisemlősök monitoringja – a megelőző évekhez hasonlóan - középtáj (Zalai dombvidék/5 minta, Balaton-medence/3 minta, Bakonyvidék/0 minta, Marcal-medence/3 minta, Mezőföld (Veszprém megyei rész)/2 minta) alapú mintavételen alapult. 2021-ben 15-39%-os gyakorisági értékek alapján a mezei pocok gradációjáról már nem beszélhetünk. 2021-ben a ritka pocokfajok (<i>Clethrionomys glareolus</i> , <i>Microtus subterraneus</i> , <i>Arvicola terrestris</i> , <i>Microtus agrestis</i>) mindegyike előkerült a Zalai-dombságból és a Balaton-medencéből, a Marcal-medencéből is csak a csalitjáró pocok hiányzik. Északi pocok ebben az évben nem került elő.
45.	Nádi, illetve nádon fészkelő énekesmadár közösségek vizsgálata a Kis-Balaton II. ütemén	Göcsej Természetvédelmi Alapítvány	Kis-Balaton II. ütem	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	1200	A kutatás célja a Kis-Balaton nádas és sásos vegetációjához kötődő nádi énekesmadár-közösségek változásainak hosszú távú vizsgálata. A mintavételi eljárás ebben a szezonban is a dán rendszerű pontszámlálás alkalmazásával történt a II. ütem területére kiterjedően. A mintavételi pontok száma 133, 7 hosszabb-rövidebb

						transzekt mentén. A felmérés négy élőhelytípusra terjed ki: árasztott nádas, kontroll nádas, árasztott sásos, kontroll sásos. A 2020-as évhez mért adatokhoz képest a teljes leszámolt adathalmaz 12%-kal csökkent, míg a külön elemzett 8 faj egyedszámában majd 7%-os csökkenés volt megfigyelhető 2021-ben. A kiválasztott fajok közül 5: cserregő nádiposzáta, foltos nádiposzáta, nádirigó, nádi tücsökmadár, nádi sármány magas, illetve viszonylag magas denzitásukkal meghatározó elemei az énekesmadár közösségnek, (bár e megállapítás az utóbbi években a nádirigó esetén nem igazán állja meg a helyét) míg a kékbegy, énekes nádiposzáta és a fülemülesitke ritkán előforduló, ezért kiemelt jelentőségű fajok.
46.	Kisemlősök élvefogó csapdázása a Kis-Balaton területén, különös tekintettel az északi pocokra	Dr. Horváth Győző	Kis-Balaton II. ütem	Központosított biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	1000	A 2021-es mintavételi periódusokban a mintavételi transzektok számának növekedett, de ebben az évben nem a nagyobb térlépték, a Kis-Balaton II. ütem több különböző berekterületének lefedése volt a cél, hanem a Keleti berekben kimutatott északi pocok állomány kiterjedésének felmérése, amely cél az is meghatározta, hogy a terület nagy része 2021. áprilisban leégett, így nagyobb csapdázási ráfordításra volt szükség ahhoz, hogy igazolni tudják az állomány egy részének túlélését és fennmaradását. Ebben az évben 5 berek területén végeztek felmérést, a kijelölt összesen 19 mintavételi ponton gyűjtött adatok alapján összesen 19 kisemlősfajt mutattak ki. Ezek között kiemelendő eredmény, hogy a tűz utáni élőhely regenerációt követően mindössze néhány fogás alapján, de igazolták a fokozottan védett északi pocok (<i>Alexandromys oeconomicus</i>) egyedeinek túlélését a

						Keleti berek területén. A teljes területre vonatkozóan további 2 védett rágcsálófaj (<i>Microtus agrestis</i> , <i>Microtus minutus</i>) és négy védett cickányfaj (<i>Sorex araneus</i> , <i>Sorex minutus</i> , <i>Neomys fodiens</i> , <i>Neomys anomalus</i>) jelenlétét regisztrálták. Faunisztikai szempontból kiemelendő eredmény, hogy a Keleti berek területén egy alkalommal hermelint (<i>Mustela erminea</i>) is fogtak. Az északi pocok fennmaradásához szükséges természetvédelmi kezelések tervezése és alkalmazásuk ütemezése mindenképpen szükségessé teszi a 2018-2020 között újra kimutatott állomány további monitorozását, illetve a faj elterjedésének pontosításához szükséges több potenciális élőhely felmérését, ami főként a II-es ütem területén végzett eddigi felméréseink további kibővítését jelentené.
47.	Ragadozó emlősök előfordulásának és gyakoriságának értékelése a Kis-Balaton II. ütem területén. Predációs hatás modellezése műfészkes teszttel; Kisemlősök – mint táplálékforrás – felmérése; Aranyasakál állomány felmérése.	Dr. Lanszki József	Kis-Balaton II. ütem	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NBmR	800	A 2009-ben elkezdett monitorozás célja a Kis-Balaton II. ütemén élő ragadozóemlős-fajok jelenlétének kimutatása, elterjedésük feltérképezése, állománysűrűségük nyomon követése, madár fészkalj predátorok predációs hatásának modellezése műfészkekkel, kisemlős forrásfelmérés. A felmérések adataiból megállapítható, hogy a vadmacska a terület nagyrészen jelen van, szaporodása fotócsapdás felvételekkel bizonyított. A faj állománya feltehetően kicsi, de stabil. Az aranyasakál a területen más dél-dunántúli területekhez képest az egyes területek között eltérő gyakorisággal jelen levő ragadozó. A vörös róka a terület leggyakoribb ragadozóemlős faja, állománysűrűsége átlagos a vizsgált tíz év viszonylatában. Állománya ellenőrzött módon szabályozható lenne. A menyét/hermelin és a közönséges görény a terület egymástól távol eső pontjain is jelen van, de kis állománysűrűségben.

						A nyuszt szaporodását fotócsapdás felvétel is bizonyítja. A borz jelenlétét több helyszínen lábnyomok, lakott kotorékok és fotócsapdás felvételek alapján lehetett megerősíteni. A vidra a teljes területen rendszeresen, stabil állománnyal jelenlévő ragadozó. A fészekaljpredációs tesztben a műfészkek kevesebb, mint egyötöde maradt épen. Ez a területen átlagostól alacsonyabb, összességében igen alacsony túlélésnek számít. A talajfészkeket főként teresztris ragadozó emlősök, a bokorfészkeket főként varjúfélék fosztották ki. A mocsárvidéken a kisemlőskészlet korlátos, ennek eredményeképp az egyébként kisemlősfogyasztó ragadozók alacsony kisemlős kínálat esetén táplálékot váltanak, és madarakkal, mocsári teknős tojással táplálkoznak. Ezt, a területen végzett táplálkozásvizsgálataink is alátámasztják. Összességében, a terület élőhelyi körülményeinek dinamikus változásai mellett a ragadozóemlős-közösség, a táplálékhálózatok összetettek.
48.	Vadmacskakutatás a BfNPI működési területén, nyomjelkutatás és rögzítés, vadkamerák üzemeltetése, szőrscapdák üzemeltetése Zala megyei Natura 2000 területeken	Dr. Lanszki József	Kebele, Vétyem, Kerka-mente Natura 2000 területek	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NPI saját program	500	A vizsgálat célja nyugat-zalai Natura 2000 területeken a korábbi észlelési adatok visszaellenőrzése, nyomjelkutatás, vadkamerák és szőrscapdák üzemeltetése volt. A nyugat-zalai területeken, 2021. április és október között, összesen 36 fotócsapda indításra 9 vadmacska (vagy esetleg hibrid macska) megjelenési eset jutott (25%). A Kerka mente Natura 2000 területen 2021-ben 9 helyszínen 5 pld vadmacskát figyeltünk meg. A Vétyempusza Natura 2000 területen 1 helyszínen volt újabb fotócsapdás vadmacska megfigyelésünk. A Kebele Natura 2000 területen 2 helyszínen összesen 2 vadmacska egyedet és 6 házi macskát fi-

						gyeltünk meg. Összességében, a vadmacskakutatásban a fotócsapdák nélkülözhetetlenek, az általuk készített dokumentáció tényszerű bizonyítékot jelent a vadmacska vagy vadmacska fenotípusú egyedek jelenlétéről. A szerzett tapasztalatok felhasználhatók többek között a tervezett vadmacska fajmegőrzési tervhez.
49.	Beavatkozások monitoringja a Nyirádi Sár-álló TT területén	Dr. Bódis Judit		Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2021.” szakmai keret, NPI saját program	999,999	A Nyirádi Sár-álló kékperjés gyepein a tájhasználat megváltozása következtében kedvezőtlen folyamatok, erős avarosodás, a magas aranyvessző térnyerése és cserjésedés indultak meg. A terület természeti állapotának javítása érdekében a BfNPI koordinálásával kezelési kísérleteket indítottak a területen a Georgikon Campus munkatársai, annak érdekében, hogy a védett és fokozottan védett növényfajok életfeltételei javuljanak. A kezelések (kaszálás, szárzúzás, égetés) utáni első mintavételezés 2020-ban, a második 2021-ben történt meg. A kezelés nélküli területeken tapasztalt eredmények statisztikailag jól szemléltetik a természetes avarfelhalmozódást. A kaszálás megemelte az élő biomassza mennyiségét, míg a többi vizsgált paraméter értékeit stabilizálta, ami azt jelenti, hogy sikeresen lassította a kezelés nélkül óhatatlanul bekövetkező avarfelhalmozódást. Az eredmények alapján a szárzúzás és az égetés egyaránt hatékonyan használható a holt egyszikű és az összes holt biomassza mennyiségének csökkentésére. A szárzúzás ezek mellett hatékonyan emelte az élő kétszikű- és az összes biomassza mennyiségét is.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként

A biotikai, és egyéb adatok gyűjtése folyamatos. Az adatok betöltését a Minisztérium munkatársai végzik.

2021-ban az Igazgatóság munkatársai 58 534 sornyi biotikai adatot gyűjtöttek, és 14 településen összesen 301 új egyedi tájképi értéket rögzítettek.

Az adatgyűjtés elavuló eszközeit folyamatosan felváltják a mobiltelefonok, és az azokon futó, több NPI által is használt kollektor alkalmazások. A könnyű testreszabhatóság és kezelhetőség miatt a kötelezően gyűjtendő adatkörökön túl újabb igények is felmerültek a munkatársak részéről (pl. egyedi projektekhez kapcsolódó gyűjtőfelületek, famatuzsálem adatgyűjtő, szitakötő fajok, ragadozómadár fajok adatgyűjtő).

4.4. Jelentési kötelezettség (EU, nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet)

A 2021. évben aktuális, kötelező Natura 2000 SDF felülvizsgálathoz szükséges adatokat (élőhelyek, növények, gerincesek, gerinctelenek, madarak) megküldtük az AM számára.

Az Európa Diplomás terület 2021. évi jelentését elkészítettük és a minisztériumi jóváhagyás után határidőre megküldtük az Európa Tanács illetékes hivatalának.

A 2021. évben (2020-ban lett volna esedékes, de a világjárvány miatt egy évvel el kellett halasztani) sikeresen lezajlott a Bakony–Balaton UNESCO Globális Geopark négyévente esedékes újraértékelési eljárása, melynek 2022. márciusában érkezett meg a hivatalos értesítője, miszerint geoparkunk további négy évig jogosult az UNESCO név használatára (zöld kártya).

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek

Jogszámban korábban megjelent természetvédelmi kezelési tervek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén:

- Attyai-láprét Természetvédelmi Terület: 19/2004. (X. 25.) KvVM rendelet;
- Bakonygyepesi-zergebogláros Természetvédelmi Terület: 30/2005. (XII. 15.) KvVM rendelet;
- Balatonkenesei-tátorjános Természetvédelmi Terület: 104/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet;
- Hévízi-tó Természetvédelmi Terület bővítése: 23/2006. (IV. 20.) KvVM rendelet;
- Hódos-éri ciklámenes TT: 32/2016. (V. 2.) FM rendelet
- Keszthelyi-kastélypark TT: 35/2016. (V. 12.) FM rendelet
- Mura menti Tájvédelmi Körzet: 10/2007. (III. 30.) KvVM rendelet;
- Nagybereki Fehér-víz Természetvédelmi Terület: 9/2013. (II. 20.) VM rendelet;
- Nyirádi Sár-álló Természetvédelmi Terület: 17/2005. (VII. 14.) KvVM rendelet;
- Somlóvásárhelyi Holt-tó Természetvédelmi Terület: 36/2006. (VIII. 11.) KvVM rendelet;
- Somogyvári Kupavár-hegy Természetvédelmi Terület: 13/2009. (VIII. 19.) KvVM rendelet;
- Sümegi Fehér-kövek Természetvédelmi Terület: 29/2007. (X.6.) KvVM rendelet;
- Tapolcai-tavasbarlang felszíni védőterülete TT: 18/2016. (III. 22.) FM rendelet
- Úrkúti-őskarszt Természetvédelmi Terület: 130/2011. (XII. 21.) VM rendelet (2011);
- Uzsai csarabos erdő Természetvédelmi Terület: 122/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet;
- Várpalotai homokbánya Természetvédelmi Terület: 9/2009. (VI. 9.) KvVM rendelet;
- Zirci arborétum Természetvédelmi Terület: 10/2008. (IV. 28.) KvVM rendelet.

A 2021. évben nem jelent meg új, illetve felújított kezelési tervet tartalmazó jogszabály.

5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok

Natura 2000 fenntartási tervek

A „Természeti értékek védelme 2021” szakmai keretéből a 2021. évben az alábbi Natura 2000 tervezési munkák zajlottak:

- HUDD10012 Balatoni berkek Natura 2000 fenntartási terv elkészítése
- HUBF20002 Papod és Miklád Natura 2000 fenntartási terv elkészítése
- HUBF20001 Keleti-Bakony Natura 2000 fenntartási terv elkészítése

Terület azonosító	Terület neve	Területe (ha)	Terv állapota	Terv készült	Projekt és elérhetőség
HUBF10001	Miklósfai Mórishelyi-halastavak	450	kész	2010	http://natura-terv.hu/?q=tervezes VÁTI
HUBF20001	Keleti-Bakony	11897	felterjesztve 2021	2021	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2021. évi természeti értékek védelme keret
HUBF20002	Papod és Miklád	5309	felterjesztve 2021	2021	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2021. évi természeti értékek védelme keret
HUBF20003	Kab-hegy	8093	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek

					2000-fenntartási-tervek 2020. évi kártalanítási keret
HUBF20004	Agár-tető	5135	kész	2017.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018. évi kártalanítási keret
HUBF20006	Tihanyi-félsziget	751	kész	2018	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018. évi kártalanítási keret
HUBF20007	Monostorapáti Fekete-hegy	1811	kész	2017.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2016/2017. évi kártalanítási keret
HUBF20008	Csatár-hegy és Miklós Pál hegy	1595	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret
HUBF20009	Devecseri Széki- erdő	1593	kész	2017.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018. évi kártalanítási keret
HUBF20011	Felső-Nyirádi- erdő és Megy- gyes-erdő	4213	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2018/2019. évi kártalanítási keret
HUBF20012	Sásdi-rét	396	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUBF20014	Pécselyi me- dence	868	kész	2017	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2015. évi kártalanítási keret
HUBF20015	Marcal-me- dence	4897	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20016	Öreg-hegyi rivi- éra	1209	kész	2017	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2015. évi kártalanítási keret
HUBF20017	Kádártai dolo- mitmezők	814	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20018	Megye-hegy	240	kész	2017	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2015. évi kártalanítási keret
HUBF20020	Szent György hegy	73	kész	2021.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2021. saját erő

HUBF20021	Péti-hegy	374	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20022	Mogyorós-hegy	202	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20023	Hajmáskéri Törökcsapás	910	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20024	Berhidai löszvölgyek	108	kész	2010	http://natura-terv.hu/?q=tervezes VÁTI
HUBF20025	Badacsony	250	kész	2021.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2021. saját erő
HUBF20026	Tótvázsonyi Bogaras	237	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20027	Nemesvámosi Szár-hegy	57	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20028	Tapolcai-medence	2339	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUBF20029	Uzsai-erdő	2717	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret
HUBF20031	Szentkirályszabadja	494	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20032	Balatonkenesei tátorjános	7	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20033	Dörögdi-medence	900	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20034	Balatonfüredi-erdő	3485	kész	2017	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2015. évi kártalanítási keret
HUBF20035	Keszthelyi-hegység	15094	kész	2018	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018. évi kártalanítási keret
HUBF20037	Alsó-Zala-völgy	6557	kész	2010	http://natura-terv.hu/?q=tervezes

					VÁTI
HUBF20037	Alsó-Zala-völgy	6557	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2018/2019. évi kártalanítási keretből
HUBF20039	Nyugat-Göcsej	4555	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2018/2019. évi kártalanítási keret
HUBF20040	Vétyempusza	4259	kész	2018	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018. évi kártalanítási keret
HUBF20043	Mura mente	2131	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret
HUBF20044	Kerka mente	7261	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20045	Szévíz–Principális-csatorna	8381	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20046	Oltárc	9833	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2018/2019. évi kártalanítási keret
HUBF20047	Felső-Zala-völgy	1450	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20048	Kebele	1909	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20049	Dél-zalai homok-vidék	2927	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20050	Csörnyeberek (Zalakomár)	2144	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUBF20052	Sárvíz-patak mente	1163	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20053	Zalaegerszegi Csácsi erdő	1089	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUBF20054	Nagykapornaki-	646	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-

	erdő				2000-fenntartási-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUBF20055	Remetekert	980	kész	2018	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018. évi kártalanítási keret
HUBF30001	Északi-Bakony	25803	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018., 2018/2019.. 2019. és 2020. évi kártalaní- tási keret
HUBF30002	Balaton	58889	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF30003	Kis-Balaton	12803	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret
HUDD10012	Balatoni berkek	9013	felterjesztve 2021	2021	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2021. évi természeti érté- kek védelme keret
HUDD20031	Fehérvíz	1530	kész	2020.	2020. évi kártalanítási keret
HUDD20034	Balatonendrédi dombok	293	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUDD20035	Pogány-völgyi rétek	1821,73	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUDD20036	Ordacsehi berek	781	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUDD20038	Ádándi Felső- hegy	6	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUDD20041	Dél-balatoni berkek	427	kész	2010	http://natura- terv.hu/?q=tervezes VÁTI
HUDD20042	Köröshegyi er- dők	1436	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUDD20043	Kopasz-dombi erdő	976	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUDD20047	Vityai-erdő	1159	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret

HUDD20049	Somogytúri erdők	1682	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret
HUDD20057	Somogy megyesi erdő	679	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUDD20058	Látrányi-puszta	860	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUDD20059	Balatonkeresztúri rétek	557	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUDD20061	Holládi-erdő	1926	kész	2017	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek elkészült 2015. évi kártalanításból
HUDD20064	Ságvári dombok	2271	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret

Natura 2000 céldokumentumok

A „Természeit értékek védelme” szakmai keretből a 2021. évben Igazgatóságunk elkészített a működési területére vonatkozóan 13 db Natura 2000 területhez kapcsolódó céldokumentumot.

Érintett NATURA 2000 Terület megnevezése	Érintett NATURA 2000
Balaton	HUBF30002
Alsó-Zala-völgy	HUBF20037
Csörnyeberek	HUBF20050
Dél-zalai homokvidék	HUBF20049
Miklósfai Mórighelyi-halastavak	HUBF10001
Mura mente	HUBF20043
Sárvíz-patak mente	HUBF20052
Szévíz-Principális-csatorna	HUBF20045
Balatoni berkek	HUDD10012
Balatonkeresztúri rétek	HUDD20059
Dél-balatoni berkek	HUDD20041
Kjs-Balaton	HUBF30003
Ordacsehi berek	HUDD20036

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Klímaváltozás: az ebből adódó szárazodás, talajvízszint-csökkenés közvetlenül vagy közvetetten hatással van a különböző erdőtípusokban (pl. szűninvázió okozta cserpusztulás a Keszthelyi-hegységben); magas kőris, erdei és fekete fenyő pusztulás az Északi-Bakonyban. Ugyanitt a bükkösök több

ezer hektáron egykorúak; vágásérettek, ezek felújulása az éghajlatváltozás előre jelzett üteme következtében kérdéses. A váratlan meteorológiai események (pl. villám árvíz, jégverés) lokálisan jelentős élőhelyi átalakulást eredményezhetnek.

A második éve tapasztalható csapadékhiányos időjárás, a (elsősorban telepesen fészkelő vízi) madarak (jellemzően gémfélék) táplálkozó területeinek minőségét is jelentősen csökkentette. Több fajnál volt tapasztalható, hogy a korábbi években felmért fészkelő állomány töredéke kezdett csak fészkelésbe, valamint jelentős mennyiségű, már fészkelést megkezdett állomány, – feltételezhetően a csapadékhiánnyal együtt járó táplálékhiány – következtében tömegesen adta fel a költést.

Vizes élőhelyek jelentős mértékű átalakítása: a szabályozás, a mederrendezés, az intenzifikálás számos vizes és vízi élőhelyet érint, ami az általános szárazodás hatásaihoz hozzáadódik. Ezzel szemben a Balaton magasan tartott üzemi vízszintje jelentős ökológiai változásokat okoz. Az ebből következő megoldatlan természetmegőrzési ökológiai és tulajdonjogi kérdések és problémák jól láthatóak. A környező mélyebb fekvésű medencékben, berkekben a korábbi diverz vizes élőhelytípusok átalakulóban vannak; a fajgazdag mocsárréteket, üde kaszálókat sok helyen fajszegény magassásosok váltották fel. A tartósan vízessé vált területeken a korábban releváns természetvédelmi kezelési előírások már nem tarthatók be teljes mértékben. A nádasok genetikai diverzitásának megőrzéséhez szükséges ivaros szaporodás a magas vízszint miatt szintén nem lehetséges, ill. csak korlátozottan működő folyamat, ezt támasztja alá a balatoni nádasok ötvenkénti minősítése is. A 120 cm-es szabályozási vízszint, a csapadékviszonyok, a szélereősség és irány, a Sió-csatorna áteresztőképessége együttesen határozzák meg az aktuális vízszintet, mely statisztikusan, átlagosan magasabb vízszintet eredményez. A magasabb vízszint nagyobb nyíróerőt, erőteljesebb hullámenérgiát jelent a nádasok nyíltvízi oldalán. Mindezek a hatások már rövid távon is a nádasok degradációját, nettó területfoglalásuk csökkenését, minősítésük vissza sorolását, egyes helyeken a nádas élőhelyek teljes eltűnését eredményezik a parti régióban. A tó nádasainak állapota a fent vázolt folyamatok függvényében változik, melynek iránya természetvédelmi ökológiai vonatkozásban egyértelműen káros. A nádas élőhelyek az időben adott dinamika szerint változnak. A magas vízszint felértékeli a nádas élőhelyek fenntartása szempontjából a nádvágás fontosságát, azonban ennek tó szintű, koordinált megvalósítása sem anyagi, sem természeti viszonyok szempontjából nem adott, mivel a megfelelő minőségű nádvágásra csak biztonságos jégborítás esetén van lehetőség. Ez az utóbbi tíz esztendőben egyre kedvezőtlenebb tendenciát mutat. Magas vízszintnél azonban a nádas élőhelyek területi csökkenését a nádvágás nem pótolhatja, csupán a megmaradó nádasok ökológiai minőségét tarthatja meg, esetenként javíthatja. A nádas élőhelyek jelentőségét az is emeli, hogy az ott élő fajok számára többnyire nincs alternatív élőhely már rövidtávon sem, az élőhely területi veszteségét állományaik csökkenése követi. A Balaton folyamatosan magas vízszintje a vad mozgását, vadeltartó képességét alapjaiban változtatja meg, ennek várható hatásait nem ismerjük. A visszaszoruló nádasok vonatkozásában egyre inkább nem elhanyagolható az engedély nélküli feltöltések, nádas pusztítások esetei.

A vizes élőhelyek vonatkozásában a szárazodás ellenére a hegylábi források esetén pl. a Keleti-Bakonyban tetten érhető a karsztvíz hozamok időszakos növekedése, elsősorban a bányászat megszűnése következtében megemelkedett karsztvíz szintek miatt. Ezek a forrásfakadások kiemelkedő mikroélőhelyek kialakulásához vezetnek.

Az özönfajok, főként az özöngyomok és gazdaságilag hasznosított inváziós fajok rohamos térnyerése: több természetes és természetyszerű élőhelytípusban jelentős hatást okoznak, kiemelten a hullámtereken, és a száraz fás és füves élőhelytípusokban (pl. akác, bálványfa, keskenylevelű ezüstfa, aranyvessző fajok, selyemkóró). A vízi özönfajok a természetes állat- főként halállományt károsan befolyásolják (pl. Kis-Balaton, Balaton és befolyói – ezüstkárász, amurgéb, nagy gázló, törpe béke-lencse, óriás csavarthínár, tündérhínár, márványrák).

Jelentősen túltartott nagyvadállomány: a dúvadállomány magas szintje elősegíti a természetszerű erdők degradációját (pl. kerítés nélkül eredménytelen az erdőtelepítés, a magoncok nevelése), valamint veszélyezteti a földön fészkelő madárfajok költési sikerét. Jelentős vadkár tapasztalható száraz és üde gyepek esetében is, mely kora tavaszi, gyepi fajok virágzását, magérlelését hiúsítja meg, akár az állomány eltűnését okozhatja (leánykökörccsin K-Zala).

Helytelen vagy már felhagyott kaszálás és legeltetés: a füves élőhelyek degradációja, egyes esetekben eltűnése (pl. száraz avar felhalmozódás, cserjésedés, beerdősülés) a működési terület több részén kisebb-nagyobb jelentőséggel, de meghatározó (legnagyobb veszélyben láprétjeink vannak: pl. Kis-Balaton, Batyk, Lesencetomaj, Sásdi-rét, Marcal-medence, Bakonyalja).

A homogén, nagyüzemi jellegű, idegenhonos fajokkal végzett erdőgazdálkodás (főleg az akác nagy aránya): az összes erdőterületen, kiemelten a Bakonyalja, Balaton-felvidék térségében.

A tájhasználat jelentős átalakulása: a tájképi értékek veszélyeztetettsége az új beruházások megvalósulásával megnőtt, pl. a Balaton mentén és a Balaton-felvidéken, Zalaegerszeg környékén.

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
Kisapáti 016/9, 016/6 és 010/20	25	kaszáló	kaszálás, bálázás, bálahordás
Aszófő 076/3, 078/1, 059/9-10	8	száraz és üde gyepek és cserjés, lucernás	gépi szárzúzás
Aszófő 095/9-10	2,5	lucernás	szárzúzás
Bakonyszűcs 046/4, Bakonyszűcs 78J erdőrészlet,	8	akácos	injektált állomány termelése 98,3 m3 mennyiségben
Balatonakali 0118/1	10	cserjésedő szárazgyepek	gépi szárzúzás
Balatonakali 0118/1	2	cserjésedő gyepek	szemét összegyűjtése, elszállítása civil összefogással
Balatonhenye Botos-hegy	0,35	gyep	Kézi bozótkaszás sarjleverés, kaszálás.
Balatonmagyaród 0169/a	20,4	kaszáló	kaszálás, tisztító kaszálás
Balatonmagyaród 5/F	1,1	erdő	ápolás/ vállalkozó
Balatonmagyaród 0169/a	20,4	kaszáló	kaszálás
Balatonszőlős 0103/11, 0109/6	3	láp-rét, nádas	tisztító kaszálás, rendsodrás, bálázás
Balatonszőlős 0109/6, 0105/7, 0103/11	6	nádas, száraz gyepek és cserjés	gépi szárzúzás
Bársony-rét	10	nedves, félnedves gyepek	nem zsombékos területen gépi szárzúzás, felverődő cserje mozaikos zúzása.
Bársony-rét	5,8	kaszálórét	kaszálás-bálázás
Csopak 0212/5	4	kaszálórét, száraz gyepek	kaszálás bálázás
Csopak, Kerekedi-öböl	2,1	cserjés	villanypásztor menti szárzúzás
Dörgicse 0142, 0269/5	15	száraz gyepek és cserjés	gépi szárzúzás
Esztergályhorváti 0145/1,2, 0147b	17,1	kaszáló	kaszálás
Fekete-hegy	29	változatos gyepek	gyepterületeken felnövő sarjak gépi szárzúzása
Fekete-hegy	7,7	gyep	Kézi bozótkaszás sarjleverés, kaszálás.

Felső-Tüskés	24	száraz gyepek	tisztító jellegű gépi szárazítás.
Garabonc 020/2	44,4	üde láprét	kaszálás
Garabonc 04	4,6	üde láprét	kaszálás, tisztító kaszálás
Garabonc 053f	9,9	kaszáló	tisztítás szárazítóval
Garabonc 053g	20,9	kaszáló	tisztítás szárazítóval
Garabonc 08	16,3	kaszáló	kaszálás, tisztító kaszálás
Honcsokos	10,6	kaszálórét	kaszálás-bálázás
Honcsokos-rét	37,1	változatos gyepek	legelők saját gépi tisztító szárazítása
Kékkút 023	4,2	kaszálórét x legelő komplex	korai, természetkímélő módon végzett kaszálás
Kékkút Harasztos-domb	4	gyep	Gépi tisztító szárazítás.
Kékkúti kaszáló	4,2	kaszálórét	kaszálás-bálázás
Kisapáti 016/11 és 016/13	55	legelő	gyepboronálás
Kopár-rét	44,5	változatos gyepek	legelők saját gépi tisztító szárazítása
Kopasz-hegy	10	gyep	Gépi tisztító szárazítás.
Kopasz-hegy	5,1	gyep	Kézi bozótkaszás sarjleverés, kaszálás.
Kornyó tavi parkoló	0,06	parkoló	lejtő murvás javítása, folyamatos szeméthyűjtés, be- logó cserjék levágása
Kővágóörsi kőtenger	2,3	gyep	Kézi bozótkaszás sarjleverés, kaszálás.
Köveskál 0249 gyep	34	gyep	Gépi tisztító szárazítás.
Köveskál Pusztapalota	0,3	cserjés	Gépi szárazítás és kézi bozótkaszás sarjleverés, kaszá- lás.
Letenye 0114	0,9	cserjésedő, aranyvesszős gyep	villanypásztor nyomvonal szártépőzés kézi kisegítéssel, 2,5 km hosszúságban
Letenye 0115	13	cserjésedő, aranyvesszős gyep	szártépőzés
Letenye 0120	0,9	cserjésedő, aranyvesszős gyep	villanypásztor nyomvonal szártépőzés kézi kisegítéssel, 2,5 km hosszúságban
Letenye 0151/20	5	állattartó telep területe, egykori szántó	Szárazítás, kézi kaszálás

Letenye 0151/20	5	állattartó telep területe, egykori szántó	Szárazzás, kézi kaszálás második, nyár végi üteme (LIFE IP, külsős)
Letenye 0151/8	2	egykori szántó	legelő kialakítása: szántás+tárcsázás+műtrágyá- zás+gyepmagvetés (üde, nedves termőhelyi viszo- nyokra alkalmas, min. 4 fűfajt és pillangóst is tartal- mazó, őshonos fajokból összeállított szarvasmar le- gelő fűmagkeverék) gabonavetőgéppel
Máté-forrás	5,5	kaszálórét	kaszálás-bálázás
Muraszemenye 062/4	4	vízitúra kikötő környezete, gyomos, aranyvesszős má- sodlagos gye	Gépi kaszálás és szárazzás
Muraszemenye 062/4	2,5	aranyvesszős a kikötő körül	kaszálás (külsős)
Nagyrada 010/4	29,7 + 41,6	üde láprét	kaszálás
Nagyrada 04/1	4,2	kaszáló	kaszálás
Nemeshany 050/12-15, 050/17-21	14	láprét	szárazzás külső vállalkozóval
Nyirád 0141	4	irtásrét, láprét	szárazzás saját végre jításban
Nyirád 0150/3	35	irtásrét, láprét	szárazzás saját végre jításban
Nyirád 0150/5	1	irtásrét, láprét	szárazzás saját végre jításban
Pápa 01408/1	1	láprét	szárazzás külső vállalkozóval
Pápakovácsi 0195/19, 0195/21, 0199/3, 0216	8,5	láprét	szárazzás külső vállalkozóval
Pécsely 010	1	kaszálórét	kaszálás bálázás
Pécsely 0100/9	2	kaszálórét	kaszálás bálázás
Pécsely 0108/7	8	kaszálórét, lucernás	kaszálás bálázás
Pécsely 0110/3	1	cserjés gye	szárazzás saját végre hajtásban
Pécsely 0110/5	1	cserjés gye	szárazzás saját végre hajtásban
Pécsely 0113/3	4	kaszálórét	kaszálás bálázás

Pécsely 0116/3	9	kaszálórét	kaszálás bálázás
Pécsely 0116/3, 031/11, 0113/3, 0108/7, 0117/10, 0137	20	Kaszáló, lucernás	kaszálás, rendsodrás, bálázás
Pécsely 0116/7	2	kaszálórét	kaszálás bálázás
Pécsely 0119	1	kaszálórét	kaszálás bálázás
Pécsely 0120	12	kaszálórét	kaszálás bálázás
Pécsely 0122	5	kaszálórét	kaszálás bálázás
Pécsely 0127, 0163/4, 092/1	8	száraz gyepterjes	gépi szárzúzás
Pécsely 0137	13	kaszálórét, száraz gyepterjes	kaszálás bálázás
Pécsely 015/11	2	kaszálórét	kaszálás bálázás
Pécsely 015/11, 06/4, 0108/7, 0113/3	5	száraz és üde gyepterjes és cserjés	gépi szárzúzás
Pécsely 0151/6	1,5	kaszálórét	kaszálás bálázás
Pécsely 017/8	1	kaszálórét	kaszálás bálázás
Pécsely 0184/9	1	cserjés gyepterjes	szárzúzás saját végrehajtásban
Pécsely 0186/17	1	cserjés gyepterjes	szárzúzás saját végrehajtásban
Pécsely 0202/4, 0198/4	4	száraz gyepterjes és cserjés	gépi szárzúzás
Pécsely 021/5	7	kaszálórét	kaszálás bálázás
Pécsely 031/11	2	lápérét, nádas	tisztító kaszálás, rendsodrás, bálázás
Pécsely 050/6	5	sztyeppérét	szárzúzás saját végrehajtásban
Pécsely 06/4	4	kaszálórét, lápérét	kaszálás bálázás
Pécsely 072/2	5	sztyeppérét	szárzúzás saját végrehajtásban
Pécsely 078/3	0,1	cserjés gyepterjes	bálványfa gyomirtás külső vállalkozóval
Pécsely 08/4	1	kaszálórét	kaszálás bálázás
Pécsely 092/1	2	irtásérét, borókás	szárzúzás saját végrehajtásban

Pécsely 186/16	1	cserjés gyepek	szárzúzás saját végrehajtásban
Salföld Major legelője	15	változatos gyepek	láncos boronás gyekezelés saját kivitelezésben
Sármellék 043/14 a,b	12,3	kaszáló	kaszálás, tisztító kaszálás
Sármellék 043/2	24	lucerna	kaszálás, tisztító kaszálás
Sásdi-legelő	5,2	kaszálórét	kaszálás-bálázás
Sásdi-legelő	1,0	gyep	Fenn gyott élőhely foltok kaszálása, bálázása.
Sásdi-legelő	9,3	gyep	Kézi bozótkaszás sarjleverés, kaszálás.
Sásdi-rét	0,2	kiszáradó láprét, mocsárrét	Kézi bozótkaszás mozaikos élőhelykezelés lisztes kan- kalin élőhelyén, levágott biomassza kézi összegyűjtése.
Sásdi-rét	3	kiszáradó láprét, mocsárrét	Nem zsombékos területen gépi szárzúzás, a levágott biomassza sorba rendezése.
Sásdi-rét dél	6,8	kaszálórét	kaszálás-bálázás
Sásdi-rét dél	0,5	gyep	Fennhagyott élőhely foltok kaszálása, bálázása.
Sásdi-rét felső	1,0	gyep	Fennhagyott élőhely foltok kaszálása, bálázása.
Sávoly 0131	6,6	méhlegelő keverék	tisztító kaszálás
Sávoly 16/I	1,1	erdő	ápolás/ vállalkozó
Szegszénai-rét	74,1	változatos gyepek	legelők saját gépi tisztító szárzúzása
Szentbékállai kőtenger	4,0	gyep	Kézi bozótkaszás sarjleverés, kaszálás.
Szigliget 0192/5	0,5	kiszáradó láprét	vaddisznó túrások egyengetése
Szigliget 0192/5 Szigliget Felső-Kongó	300	kiszáradó láprét kaszáló	kaszálás, bálázás, bálahordás
Szőkedencs 0117,0119,0121,0122	29,4	fás legelő	tisztítás szárzúzóval
Szőkedencs 0123	4,69	fás legelő	tisztítás szárzúzóval

Szegszénai-rét	80	változatos gyepek	jogszabályi előírás szerint az utakkal táros hányadon a figyelmeztető táblák, a villanypásztor és váltó kereszteződésekben vadriasztó kiakasztása szakadás csökkenése érdekében
Tihany 0106/8, 093/91	2,5	levendulás	sorközök 2-szeri szárzúzása
Tihany 0106/8, 093/94	2,5	levendulás	gépi szárzúzás
Tihany 0124/10	1	lucernás	szárzúzás
Tihany 0124/18-20	1	lucernás	szárzúzás
Tihany 0124/18-24	1	lucernás	szárzúzás saját végrehajtásban
Tihany 0124/8-10	1	lucernás	szárzúzás saját végrehajtásban
Tihany 0133	1	levendulás	kézi betakarítás
Tihany 015/29	4	levendulás	kézi kaszálás
Tihany 015/29	1,5	levendulás	kézi betakarítás
Tihany 015/29	4	levendulás	kézi kaszálás
Tihany 028, 031/16	10	száraz gyepek és cserjések	gépi szárzúzás
Tihany 031/16	3	kaszáló	szárzúzás saját végrehajtásban
Tihany 036	4	kaszáló	szárzúzás saját végrehajtásban
Tihany 057/2	6	száraz gyepek, legelő	szárzúzás
Tihany 065/19	1	felhagyott szőlő ültetvény	szőlő visszavágása, támrendszer bontása
Tihany 065/19	4	felhagyott szőlő	bálványfa gyomirtás, szőlő kivágás és támrendszer bontás külső vállalkozóval
Tihany 068/1	1	záportározó	tisztító kaszálás
Tihany 08/28	8	száraz gyepek és cserjések	gépi szárzúzás
Tihany 083/8	4	száraz gyepek, legelő	szárzúzás
Tihany 086/1	1	sankolótér	gépi és kézi szárzúzás

Tihany 093/94	2	levendulás	sorok kapálása
Tihany erdei iskola parkja	1	park	fakoronák gondozása, folyamatos fűnyírás
Tihany Felsőláp	3	cserjések, száraz és üde gyepek, nádasok	vadásznyiladékok szárazúzása
Tihany, Felső-láp, réti iszalag élőhelye	1	magaskórós	gépi szárazúzás
Tihany, Külső-tó körüli magaskórós gyepek, szegélyek	3	magaskórós	gépi szárazúzás
Tihany, Sajkod előtti magaskórós gyepek	3	kiszáradó léprét, mocsárrét	gépi szárazúzás
Tódi-rét	9,9	kaszálórét	kaszálás-bálázás
Úrkút 139/3	1	cserjésedő gye	levágott cserjeanyag aprítása
Vadtelep	9	gyep	Gépi tisztító szárazúzás.
Várpalota homokbánya	1	cserjésedő gye	kisgépes és kézi kaszálás, cserjeirtás
Veszprém-Gyulafirátót Miklád	1	gyep	gátak kaszálása, zsilib karbantartása
Vörs 02/1 a	9,1	kaszáló	kaszálás
Vörs 059/3	9,5	kaszáló	kaszálás
Vörs 097	16	kaszáló	kaszálás
Vörs 8/C	2,5	erdő	csemete pótlás/ vállalkozó
Vörs 059/3	9,5	kaszáló	kaszálás
Vörs 097	10,8 , 5,1	kaszáló	kaszálás
Zalakomár 0171a	28,6	kaszáló	kaszálás
Zalakomár 0174/1a	9,4	kaszáló	kaszálás
Zalakomár 0181/5,6	26,7	legelő	
Zalakomár 0186a	18,8	legelő	tisztító kaszálás
Zalakomár 0186d,0188a,b,c, 0190a,	19,37	legelő	
Zalakomár 0488/3a	20,3	üde léprét	tisztítás szárazúzóval

Zalacomár 115/B	0,97	erdő	növekedésfokozó gyérítés/ vállalkozó/22 m3 tűzifa
Zalacomár 115/C	1,21	erdő	törzskiválasztó gyérítés/vállalkozó/28 m3
Zalacomár 115/K	1,42	erdő	tisztítás/ vállalkozó/ 41 m3
Zalacomár 115/L	2,32	erdő	növekedésfokozó gyérítés/ 41 m3
Zalacomár 117/A	11,9	erdő	befejező ápolás/ vállalkozó
Zalacomár 117/B	8,46	erdő	befejező ápolás/ vállalkozó
Zalacomár 0181/5,6	26,7	legelő	tisztító kaszálás
Zalaszabar 021 g, f	12,8	üde láprét	kaszálás
Zalaszabar 021 g, f	12,8	üde láprét	kaszálás
Zalaszabar 021 g,f	13,8	üde láprét	kaszálás
Zalaszentgrót 010297	2,5	aranyvesszős, kutyabengés láprétfoltok	kaszálás egytengelyű, önjáró kistraktorral
Zalavár 021/6a	4	legelő	tisztítás szárúzóval
Zalavár 021/6a,c	6,7	Mocsárrét, üde kaszálórét	tisztítás szárúzóval
Zalavár 021/6c	1,8	legelő	tisztítás szárúzóval
Zalavár 021/6c,d	24,6	Mocsárrét, üde kaszálórét	tisztítás szárúzóval
Zalavár 021/6c,d	9,1	legelő	tisztító kaszálás
Zalavár 021/6d	11,9	Mocsárrét, üde kaszálórét	tisztítás szárúzóval
Zalavár 021/6d	10,8	legelő	tisztító kaszálás
Zalavár 037 b	12,8	üde láprét	kaszálás
Zalavár 080a	8,8	üde láprét	kaszálás
Zalavár 080f	7	üde láprét	kaszálás
Zalavár 080g	39,7	üde láprét	kaszálás
Zalavár 09a,g	24,1	Mocsárrét, üde kaszálórét	tisztítás szárúzóval
Zalavár 09a,g	23,35	legelő	tisztító kaszálás
Zalavár 037 b	12,8	üde láprét	kaszálás, tisztító kaszálás

5.3. Élőhely-rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Élőhely-rehabilitáció forrása	Élőhely-rehabilitáció kezdete	Élőhely-rehabilitáció várható befejezése
1.	Mura-menti TK	20	felhagyott, spontán fásodott, cserjésedett szántó	LIFE17 IPE/HU/000018	2021	2023
2.	Látrány-puszta TT	23	T6- extenzív szántók, P2a – Üde és nedves cserjések, OD – lágyszárú özönfajok állományai, H5b – Homoki sztepprétek	KEHOP-4.1.0-15-2016-00056	2017.01.01	2021.09.28
3.	Ordacsehi berek ex lege láp	400	U9Nláp – láptavak	KEHOP-4.1.0-15-2016-00056	2017.01.01	2021.09.28
4.	Pogányvölgyi-rétek TT	200	Nádas, magassásos élőhelyek, ex lege védett lápok	KEHOP-4.1.0-15-2016-00056	2017.01.01	2021.09.28
5.	Nagyberek Fehérvíz TT	600	Nádas, magassásos élőhelyek, lápok	KEHOP-4.1.0-15-2016-00056	2017.01.01	2021.09.28
6.	Zalakomári madárrezervátum TT (Csörnyeberek)	150	láperdők	KEHOP-4.1.0-15-2016-00056	2017.01.01	2021.09.28
7.	Szévíz-Principális Natura 2000 terület (Kilimán-Gelse)	10	mocsárrét, fátlan vizes élőhely	KEHOP-4.1.0-15-2016-00056	2017.01.01	2021.09.28
8.	Hévízi-tó TT és Hévízi-csatorna	59	álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete	KEHOP-4.1.0-15-2016-00050	2017.01.27	2022.03.31
9.	Balatonfüredi-erdő TT/ HUBF20034-Balatonfüredi erdő;	20	L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek (91H0) L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek (91M0) K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (91G0)	LIFE16NAT-IT-000245	2018	2025

			M1 – Molyhos tölgyes bokorerdők (91H0) LY4 – Tölgyes jellegű sziklaerdők és te- tőerdők			
10.	Magas-Bakony Tájvé- delmi Kör- zet/HUBF30001-Északi Bakony;	30	L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek (91H0) L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek (91M0) K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgye- sek (91G0) M1 – Molyhos tölgyes bokorerdők (91H0) LY2 – Törmeléklejtő-erdők LY3 – Bükkös sziklaerdők LY4 – Tölgyes jellegű sziklaerdők és te- tőerdők	LIFE16NAT-IT- 000245	2018	2025
11.	Balaton-felvidéki Nemzeti Park/HUBF20006-Tihanyi- félsziget,	20	L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek (91H0) L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek (91M0) M1 – Molyhos tölgyes bokorerdők	LIFE16NAT-IT- 000245	2018	2025
12.	Balaton-felvidéki Nemzeti Park/HUBF20014-Öreg- hegyi riviéra	15	L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek (91H0) L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek (91M0) K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgye- sek (91G0) M1 – Molyhos tölgyes bokorerdők (91H0) LY2 – Törmeléklejtő-erdők	LIFE16NAT-IT- 000245	2018	2025

			LY3 – Bükkös sziklaerdők LY4 – Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők			
13.	Balaton-felvidéki Nemzeti Park/HUBF20006-Tihanyi-félsziget, Belső-tó	38	álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020	2020	2022

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

A 4.2. Monitorozás pontban részletesen kifejtettük az adott fajokkal, fajcsoportokkal kapcsolatos tapasztalatainkat. Védett növényfajaink közül vannak olyanok, ahol drasztikusabb egyedszámcsökkenés tapasztalható (zergeboglár, lisztes kankalin), annak ellenére, hogy a korábbi élőhelyrekonstrukciós beavatkozások magukra az élőhelyekre láthatóan pozitív hatással vannak. A tátorján állományunk is fokozatos csökkenést mutat; ennek elsődleges okát a terület-használatokban kell keresnünk. A szintén fokozottan védett nagy aggófű esetében riasztó az állomány kiterjedésének csökkenése; illetve, hogy az védett területen kívül található. E ritka és rendkívül specialista fajok láthatóan nem, vagy kevéssé képesek alkalmazkodni a gyorsan változó körülményekhez, vagy úgy, hogy az jelenlegi tudásunk alapján kevéssé magyarázható. Az általunk jónak gondolt védelmi intézkedések ezért nem feltétlenül váltják be a hozzájuk fűzött reményeket.

Jelenleg a működési területet illetően a legjelentősebb ökológiai változások az élőhelyrekonstrukciókhoz kapcsolódóan, illetve a területhasználat megváltozásának közvetlen és közvetett hatásaiból adódnak. Nagyon jelentős, negatív hatásúak voltak a 2021-es évben tapasztalt extrém időjárási körülmények. 1987 óta a leghűvösebb tavasz volt a 2021-es, ezzel szemben a vegetációs időszak nagy részét, nagy melegek, szárazság és extrém csapadékhiány jellemezte. A rendkívül hosszú csapadékmentes időszaka vízhez kötődő fajok fészkelő madárállományainak rendkívül jelentős csökkenést hozta. Ez volt tapasztalható a felméréseink és megfigyeléseink alapján pl. a nagy kócsag (*Egretta alba*) esetében.

A felhagyott, illetve nem megfelelő intenzitással kezelt területek, valamint az erdők nem megfelelő hasznosítása továbbra is megfigyelhető. Saját vagyonkezelés esetén tekintettel vagyunk az 5.2.2 fejezetben felsorolt kezeléseknél az ott található fajok igényeire (pl. haris (*Crex crex*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), zanótboglárka (*Maculinea nausithosus*), szürkés hangyaboglárka (*Maculinea alcon*), csarab (*Calluna vulgaris*), lisztes kankalin (*Primula farinosa*), mocsári tőzegboglár (*Parnassia palustris*), mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) ... stb.). Így ezen fajok utóbbi kivételével hosszú távon megőrizhetőek ezeken a területeken, a nem védett területeken azonban kérdéses a helyzetük.

A kígyászölvy (*Circaetus gallicus*), illetve egyes hal és lepkefajok adatmennyiségének bővülése nem jelenthető ki, hogy kedvező ökológiai hatásokra lenne visszavezethető, mivel a kutatás intenzitása jelentős mértékben növekedett, a korábbi adathiányból nem lehet következtetni. A kígyászölvy esetében a felderített revírek és költőhelyek vonatkozásában folyamatos a fészkelési időszakban a fészkelő párok nyomkövetése és az ismeretlen területek feltárása. Ez a fajvédelmi felderítő és monitorozó tevékenység kiegészül az erdőgazdálkodási szempontokat, terveket és folyamatokat is értékelő aktív védelmi munkával is, melynek része a felderített fészkek körüli hatósági védőzónák kijelölése. A faj a Balaton-felvidéken nagyon ragaszkodik a költőhelyéhez. Ezek a fészkelőhelyek a fokozódó turisztikai hasznosítás figyelembevételével is a fészkelésre alkalmas területek legérzékenyebb területei, melyek megőrzése elengedhetetlen a fészkelő állomány megtartásához és hatékony védelméhez.

A célirányos fajvédelmi tevékenység során 2021-ben egy újabb kígyászölvy revírral gyarapodott a fészkelő állomány. A faj szempontjából az emberi zavaráson túl a közeljövő nagy kihívása továbbra is a csúcsszáradó, pusztuló fekete fenyő állományok eltűnése, különösen a több évtizedesre becsült fészkelőhelyeken. Ez a folyamat 2021-ben csak fokozódott.

Hosszú idő után 2021-ben a Marcal-medencében egy szubadult parlagi sas pár megtelepedését és fészkepépítését követhettük nyomon, azonban a költés sikertelen volt.

A több éve a medencében költő daru pár sikeresen nevelt fel egy fiókát.

A működési területünkön a vándorsólyom fészkelő és fészkelőhelyet foglaló állományunk 2021-ben is növekedett két megtelepedéssel. Utóbbi egyértelműen további növekedés, mivel a faj ismételt megtelepedése óta eltelt évtizedben a faj számára legígéretesebb fészkelőhelyeket folyamatosan monitorozzuk és dokumentáljuk a sikeres és sikertelen fészkeléseket.

Természetes ürgeállományaink a legjelentősebbek közé tartoznak, különösen azért, mert a működési területünkön az élőhelyi lehetőségeknek megfelelően még több helyen működik hajtásos birka legeltetés. Ez a típusú területkezelés az alapja annak, hogy a fajra jellemző metapopulációs élőhelyhasználati mód fennmaradjon. Az országos állományok szigetszerű élőhelyszerkezetük miatt (pl. repterek) többnyire nem követhetik ezt a fajra jellemző populációs dinamizmust. A működési területünkön legalább két régióban (dolomitgyepek) működik még ez a típusú élőhely. Ebbe a folyamatba bele illik az egyes foltokban élő állományok eltűnése és egy másik, alkalmassá váló foltban új állományok kialakulásának folyamata is. 2021-ben is találtunk kisebb állományokat, azonban vannak biztosan eltűnőben lévő populációk is. Továbbra is nagyon fontos azonban, hogy szigetszerű állományinkat is megőrizzük, hiszen ezek száma sokkal nagyobb. Összességében az ürge élőhelyek minősége a faj számára megfelelő állapotban vannak. A legnagyobb ürgeállományunk (Szentkirályszabadja Reptér) védelme az információink szerint átalakulóban lévő tulajdonosi viszonyok miatt nem optimális. Ennek ellenére sikerült megtartani, jobb irányba elmozdítani a terület kezelési intenzitását. Telepített ürgeállományaink állapotát évenként több alkalommal ellenőrizzük és kotorék szinten is felmérjük (Tihany, Pécsely, Várpalota, Nyírád).

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenység ismertetése

Növényfajok tekintetében a mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) és a tátorján (*Crambe tataria*) rendelkezik fajmegőrzési tervvel. Esetükben a monitoring tevékenységen kívül a faj igényeihez alkalmazkodó speciális gyepkezelést (kaszálást/ szárazúást) végzünk. Sajnos a tátorján (*Crambe tataria*) állománya ennek ellenére is fokozatos csökkenést mutat; a védelmi intézkedés nem feltétlenül váltja be a hozzá fűzött reményeket, ennek elsődleges okát a területhasználatokban kell keresnünk. A mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) állományaiban kézi kaszálást és a kaszálék kézi erővel történő lehordását végezzük, ezzel is elkerülve a faj példányainak közvetlen sérülését, valamint a talaj tömörödését és az élőhely károsodását. Emellett „kísérleti” beavatkozások monitoringját végeztetjük (4.2 48.) a Nyirádi Sár-állón az avarosodás megakadályozására, mely a lehetséges kedvező természetvédelmi beavatkozások megállapítását segíti. A faj esetében továbbá génmegőrzési tevékenység is történik a pécselyi szaporítókertben.

Fajmegőrzési tervvel rendelkező fajok közül elsősorban monitoring tevékenységet folytattunk az alpesi götte és az északi pocok tekintetében külső kutatói megbízással (4.2 35, 4.2 46), a barát- és a cigányréce esetében az igazgatóság munkatársai által végzett RTM és egyéb monitoring tevékenységek körében (4.2 36., 37.). Fehér gólya esetében folyamatos volt a kapcsolattartás a hálózati engedélyes áramszolgáltatókkal, együtt végeztük az új fészkek tartórahelyezését, kikönnyítéseket és a tartó cseréket.

Fajmegőrzési tevékenység:

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajvédelmi terv (+,-)	Védettség foka (védett-V, fokozottan védett-FV)	A tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1.	Adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>)	-	FV	Keszthelyi-hg (Rezi, Cser-szeztomaj); Sümeg-Tapolcai-hát	A Zala Megyei Kormányhivatalhoz kérelemmel fordultunk terület természetvédelmi célú korlátozása tárgyában; 2021.03.16-án Sümeg Úrbéri vadászház területén a kaszálás szempontjából kímélendő területek kijelölése
2.	Agárkosbor (<i>Anacamptis morio</i>)	-	V	Kékkút-Salföld	Agárkosbor élőhelyének kímélete, legeltetés idő-és térbeli korlátozása. Termésképzés sikeres.

3.	Csengettyűvirág (<i>Adenophora liliifolia</i>)	-	FV	Pécsely, a BfNPI által kialakított szaporítókert	250 db konténeres növényegyed felnevelése, majd októberben a KNP élőhelyein történő kiültetése
4.	Fehér májvirág (<i>Parnassia palustris</i>)	-	V	Sásdi rét/ Pécsely	Kaszálás, legeltetés idő-és térbeli korlátozása; biomassza eltávolítás talajkímélő módon; A faj génállományának fenntartása
5.	Fekete kökörccsin (<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>nigrans</i>)	-	V	Keszthelyi-hg (Cserszegtomaj)	A Zala Megyei Kormányhivatalhoz kérelemmel fordultunk terület természetvédelmi célú korlátozása tárgyában
6.	Házi berkenye (<i>Sorbus domestica</i>)	-	V	Bakonyszűcs, Pécsely, Tihany	150 db csemete kiültetése tölgyes lécekben
7.	Holuby bangó (<i>Ophrys holubyana</i>)	-	FV	Balatonfüredi-erdő	Fokozott ellenőrzés ez évben virágzás idején.
8.	Homoki nőszirom (<i>Iris arenaria</i>)	-	V	Hegyesd, Péter-hegy	A faj élőhelyének kímélete (a biotóp legeltetésének felfüggesztésére június 30-ig), földhasználatokkal egyeztetve. Az intézkedés a monitoring alapján eredményes volt.
9.	Hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>)	-	V	működési terület	Élőhely védelmi előírás javaslatok a tervezett erdőgazdálkodási tevékenységgel kapcsolatban; Hóvirágos területek fokozott ellenőrzése, őrzése virágzási időszakban, piacok, virágárusok ellenőrzése. Új előfordulások rögzítése.
10.	Leánykökörccsin (<i>Pulsatilla grandis</i>)	-	V	Sásdi-rét	Márciusban magérlelés elősegítése okán az élőhely átmeneti, vadriasztós körülkerítése.
11.	Lisztes kankalin (<i>Primula farinosa</i>)	-	FV	Sásdi rét	Biomassza eltávolítás talajkímélő módon; magvetés
12.	Mocsári kardvirág (<i>Gladolus palustris</i>)	+	FV	Nyirád Sáralló TT, Tapolca Pénzes-rét/	A faj magérés utáni kézi kaszálása az élőhelyén és környékén. A kaszálás után a kaszálék

				Pécsely, a BfNPI által kialakított szaporítókert	kézi erővel történő összegyűjtése és lehor-dása. A faj génállományának fenntartását Pécselyen a BfNPI által kialakított kertben végezzük. A kertben előállított előnevelt hagymákat a forráspopuláció (Nyirád Sáralló TT) megerősítésére használjuk.
13.	Nagy aggófű (<i>Senecio umbrosus</i>)	-	FV	Pécsely, a BfNPI által kialakított szaporítókert	A faj génállományának fenntartását végezzük.
14.	Pókbangó (<i>Ophrys sphegodes</i>)	-	FV	Koranyi-tó környéki gyepek	Legeltetés, tér- és időbeli korlátozása. Cserjeirtás kézzel, géppel. Virágzás, termésérés sikeres.
15.	Tátorján (<i>Crambe tataria</i>)	+	FV	Balatonkenesei tátorjános TT és környéke	1. Magszórás a védett területen termő egyedekről. 2. Maggyűjtés távolabbi állományokból, magvetés ebből az anyagból a védett területekre. 3. Cserjeirtás, kaszálás a védett területeken.
16.	Tavaszi tűzike (<i>Leucjum vernum</i>)	-	V	Kerka-mente (Lenti Parkerdő)	Őrzés a Kerka-mentén (Lenti Parkerdő). Védelmi javaslatok az erdőgazdálkodási tevékenységgel kapcsolatban
17.	Téltemető (<i>Eranthis hiemalis</i>)	-	V	működési terület	Téltemető terület fokozott ellenőrzése, őrzése virágzási időszakban, piacok, virágárusok ellenőrzése.
18.	Tiszafa (<i>Taxus baccata</i>)	-	-	A Szentgáli tiszafás TT	tiszafa természetes felújulásának segítése (törzsfák kijelölése, ollózás stb.)
19.	Védett és fokozottan védett növényfajok állományainak fennmaradása érdekében kaszálási kíméleti területek	-	V, FV	védett és natura 2000 területek	A kezeléssel érintett fajok elsősorban a szibériai nőszirm, fehér zászpa, méhbangó, mocsári kosbor, hússzínű ujjaskosbor, agárkosbor, királyné gyertyája, adriai sallangvirág, széleslevelű nőszőfű, vitézvirág, csőrös nőszőfű, bíboros kosbor, pázsitos nőszirm.

20.	Zergeboglár (<i>Trollius europaeus</i>)	-	V	Pécsely, a BfNPI által kialakított szaporítókert	A faj génállományának fenntartása
-----	---	---	---	--	-----------------------------------

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajvédelmi terv (+,-)	Védettség foka (védett-V, fokozottan védett-FV)	A tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1.	Bogarak		V	Agár-tető Natura2000 területen (Taliándörög 2/A, 3/A, Sáska 16/D, 17/B, C, D)	Biotóp fák kijelölése (festéssel jelölve, koordináta rögzítve) gazdálkodók tájékoztatása folyamatos.
2.	Búbos cinege (<i>Parus cristatus</i>)	-	V	Fenyőfői Ősfenyves	Odú kihelyezés és ezek ellenőrzése.
3.	Cinege félek (<i>Paridae</i>)	-	V	Devecseri Széki erdő TT	Odú kihelyezés és ezek ellenőrzése tisztítása
4.	Csóka (<i>Coloeus monedula</i>)	-	V	működési terület	Új fészektelepek keresése, felmérése Balatonmárfürdő, Balatonfenyves térségében. Az érintett ingatlanok tulajdonosainak tájékoztatása a faj védelméről.
6.	Denevérfélék	-	V, FV	működési terület (Kis-Balaton, Tűzköves-hegyi barlang környéke)	Odú kihelyezés és ezek figyelemmel kísérése. Denevér odúk elhelyezése és felújítása a Kis-Balatonon. Biotóp fák kijelölése gazdálkodók tájékoztatása folyamatos. Denevér mentés (fehérszélű denevér, kései denevér) A szentgáli Tűzköves-hegyi barlang kijárata előtti területkezelés segítve a denevérek mozgását.
7.	Énekes madarak védelme	-	V	Csopak, Tihany, Bakonybél, Salföld, Kis-Balaton, Zalaszentő, Zalaegerszeg, Veszprém	Téli madáretetés működési területünkön. 100 zsák napraforgó került kiosztásra, bemutatóhelyekre, telephelyekre oktatási intézményeknek.

8.	Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	+	FV	működési terület	Fészektartó állvány és műfészek kihelyezés, folyamatos kapcsolattartás az áramszolgáltatókkal, haváriák kezelése.
9.	Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	+	FV	Zalaegerszeg és Lenti térségében	2021. február: gólyafészek kikönnyítés (Csesztreg, Gutorfölde, Lentikápolna); 2021. június: Zalaegerszeg és Lenti térségében, összesen 12 településen az EON közreműködésével 26 ellenőrzött fészek közül 21 fehér gólya fészekben összesen 51 fiókára került fém jelölő- és színes gyűrű
10.	Fekete gólya <i>Ciconia nigra</i>	-	FV	működési terület	Költőhelyek folyamatos nyomon követése, fészekkeresés, védőzóna kijelölés új fészek körül
11.	Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)	-	FV	működési terület	Együttműködésben az MME Dél-balatoni csoportjával, új költőhelyek kialakítása eddig lezárt épületekben. templomok magtár padlásokra kihelyezés és ellenőrzés
12.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	-	FV	működési terület	Bányafalak védelme, bányaművelés tér-és időbeli korlátozása a Kisőrs-pusztai öntődei homokbányánál és a kővágóörsi homokbányában. Partfalak védelme költési időben.
13.	Haris (<i>Crex crex</i>)	-	FV	működési terület	Kaszálásnál madárriasztó szerkezet alkalmazása, kezelés a szakmai kritériumok betartásával. Potenciális haris élőhelyeken a gazdálkodók tájékoztatása levélben. Zalaszentőrsön és Várkölyön a detektált revírek körül kíméleti terület kijelölése, egyeztetés gazdálkodókkal
14.	Kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>)	-	FV	működési terület (Somogy)	A működési területünkön ismert, egyetlen költőpár a kihelyezett alumínium költőtálcák

					egyikét foglalta el. A revír 2021-ban aktív revír volt. Ádánd határában 110 kV-os Eon kezelésű nagyfeszültségen un. Life ládában volt egy sikeres fészkelés (5 kirepült fiókával). Több mesterséges fészkelőhelyet létesítettünk a faj számára a MAVIR és EON hálózati rendszereken, melyeket figyelemmel kísértünk.
15.	Kétéltűek; (Barna varangy, erdei béka, barna ásóbéka, zöld levelibéka, pettyes gőte)	-	V	Rezi: Púpos-hegy alatt R76 szakfelügyelet Zalaegerszeg Aranyos-lap	Kétéltű terelő kerítés kiépítése és a kétéltűek mentése, kétéltű szaporodóhelyek védelme.
16.	Küszvágó csér (<i>Sterna hirundo</i>)	-	FV	Irma-pusztai halastavak	Csérsziget fenntartása az Irma-pusztai halastavakon.
17.	Macskabagoly (<i>Stryx aluco</i>)	-	V	Macskabagoly védelem együttműködésben az MME Dél-balatoni csoportjával.	Macskabagoly védelem együttműködésben az MME Dél-balatoni csoportjával.
18.	Magyar boglárka (<i>Jolana iolas</i>)	-	FV	Pécsely	A faj tápnövényének a pukkanó dudafürtnek ültetése a faj pécselyi élőhelyén, valamint a meglévő dudafürt bokrok körzetében lévő konkurens fásszárúak eltávolítása, meggyűrűzése.
19.	Magyar tarsza (<i>Isophya costata</i>)	-	FV	Pécselyi-medence, Külső-tó, a Felső-Kongó, Sásdi-rét	Kaszálás, legeltetés tér-és időbeli korlátozása
20.	Mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)	-	V	Kis-Balaton; Ordacsehi berek	A korábbi években elvégzett alapállapot felvétel és kísérleti villanypásztor kerítés telepítése után az idei évben villanypásztorral kerítettük körbe azokat a területeket, melyek a korábbi évek tapasztalatai alapján a legalkalmasabbak a teknősök szaporodására.

21.	Nádi énekes madarak/tavakhoz kötődő madarak	-	V	Kornyi tó, Balaton, Kis-Balaton	Szaporodásukhoz szükséges avas nád fenntartása a Kornyi tavon, nádpaplanok és var-sababás fészkalapok kihelyezése. A Balatonon és a Kis-Balatonon a korábbi nádi énekes-madár élőhelyhasználati kutatások alapján és az aktuális nádas minősítés eredményei alapján tervezzük az aktuális nádvágás rendjét.
22.	Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	-	FV	Marcal-medence	Új költőhely azonosítása, költési tevékenység nyomon követése. Sikertelen költés.
23.	Parti fecske (<i>Riparia riparia</i>)	-	V	működési terület	Bányafalak védelme, bányaművelés tér-és időbeli korlátozása a Kisőrspusztai öntődei homokbányában; Új fészektelep került azonosításra Zamárdi külterületén, egy tűzéptelep udvarán felhalmozott homokdombban. A tulajdonossal megállapodás született a madarak védelméről; Partfalkarbantartás a Kis-Balaton saját munkagéppel (Sávoly, Ingó)
24.	Pelefélék (<i>Gliridae</i>)	-	V	Remetekert Natura 2000 terület	Pelemonitorozás: 47 odú kihelyezve, egyben készült fészkek, háromban jelenlétre utaló jel.
25.	Ragadozó madarak	-	V, FV	működési terület	Gallyfészkek felmérése, új fészkek bemérése, védelmi javaslatok az erdőtervezés során
26.	Rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	-	FV	működési terület	Költőhelyek folyamatos nyomon követése, védőzóna kijelölés új fészkek körül. fészkek állapotának, költési tevékenységnek nyomon követése, fiókagyűrzés (11 fészekben 20pld)
27.	Uhu (<i>Bubo bubo</i>)	-	FV	működési terület	A működési területünkön megtelepedő párok felderítése az egyik legfontosabb feladat a faj védelme szempontjából. A bányák üzemeltetését egyeztetjük a baglyok fészkelőhelyeinek

					védelmében. Geocatching pontok felülvizsgálata a fészkelésre alkalmas sziklafalak mentén.
28.	Ürge (<i>Spermophilus citellus</i>)	-	FV	Tihany, Pécsely, Várpalota, Nyirád Szentkirályszabadja Reptér	A telepített és természetes állományok fokozott nyomonkövetése, a kialakuló metapopulációs állományok felderítése, a telepítési programunk folytatása.
29.	Vadmacska (<i>Felis silvestris</i>)	-	FV	Kis-Balaton, Nagyberek, Dél-Zala	A faj monitorozása (vadkamera) védelmi intézkedések tervezéséhez.
30.	Vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>)	-	FV	működési terület	A faj monitorozását és a hazai tendenciákkal párhuzamos élőhelyfoglalását a kezdetektől minden fészkelési igényben és a nyugalmi időszakban is monitorozzuk. A faj megtelepedését és sikerességét korlátozó tevékenységeket (sziklamászás, geocatching, via ferrata), tényezőket felkutatjuk.
31.	Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)	-	V	működési terület	Új fészektelepek folyamatos keresése, felmérése a működési területen. Az érintett ingatlanok tulajdonosainak szisztematikus tájékoztatása a faj védelméről.

5.4.3 Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

Országosan is kiemelkedő természetvédelmi feladat fecskefajaink védelme. Térségünkben fontos fajvédelmi probléma az épületfelújítási munkálatok során a molnárfecskek fészkeinek veszélyeztetése. Mind magán, mind közösségi célokat szolgáló épületek homlokzatszigetelésénél, homlokzat felújítás vagy higiénias szempontok alapján elvégzett átalakítások alkalmával tapasztaltunk fészekleveréseket. A pályázatok során sem feltétlenül keresik meg Igazgatóságunkat és a fészkeket nem csupán a fészkelési idényben verik le engedély nélkül, hanem akár költségi időszakban is. Találkoztunk olyan fecskék távol tartására, riasztására irányuló tevékenységgel is, amikor csillogó alumínium szalagokat függesztettek a fecskefészkek röpníllásának közelébe. Családi házak esetén a nyári homlokzatszigetelés munkálatait sikeresen korlátoztuk térben és időben, anélkül, hogy mind a fészkelési sikert, mind a műszaki kivitelezést károsan befolyásoltuk volna. Új jelenség, hogy a Balaton körül szaporodó lakóparki épületeket a madarak, gyakran már az építési tevékenység alatt elfoglalják, újabb problémákat generálva. A probléma hosszabb távú megoldásaként, Igazgatóságunk – szponzori felajánlásokból – megkezdte „fecske lakótelepek” tervezését és kivitelezését, melyek felállítása a 2022-es évben saját vagyongazdálkodási területeinken várható.

Szintén nagyobb arányban előforduló probléma a telelőhelyükről visszaérkező gyurgyalagok és az azonos időben kiásott épület alapok síkgödreinek témaköre. A gyurgyalagok szívesen foglalják el fészkelőüregük kialakítására a frissen kibontott vagy leszakadó falak függőleges részeit. Ebből a szempontból a kiásott házalapok jó megtelepedési lehetőséget kínálnak. A 2020. évben tapasztaltak alapján azt mondhatjuk, hogy a házalapok kiásásánál különös gondot kell fordítani arra, hogy a gyurgyalagok ne foglalhassák el ezeket a számukra veszélyes friss falakat, mert megtelepedésük esetén általában azzal szembesülünk, hogyha nem biztosítható korlátozó határozattal a teljes zavartalanság, akkor a fészkelés az állandó zavarás miatt bizonyosan meghiúsul. Az építők szemszögéből viszont a gyurgyalag megtelepedése együtt jár az építkezés időszakos teljes felfüggesztésével.

Az év során történtek olyan gyurgyalagokkal szemben elkövetett veszélyeztetések, melyek során különböző módszerekkel eltömték a madarak költőüregeinek bejáratát vagy a költőüregen belül próbálták elpusztítani a madarakat: purhabos kitöltés, műanyag palackok, alumínium palackok befedése, kénlapok égetése a költőüregekben.

A Balatonnál általános jelenség a használaton kívüli vízillások, horgásztégek raschel hálóval történő beburkolása. Ez a hálós megoldás számos védett madárfajt veszélyeztet, mivel lábuk halálos csapdaként bele gabalyodik a hálóba. Elsősorban sirály és réce fajokat, küszvágó cséreket és kormorán fajokat sodornak így veszélybe.

2021. Január 24-én 2 pld. védett szürke gém (*Ardea cinerea*) teteme került elő a zalaszentgróti halastavak területén. A tetemek begyűjtésre és vizsgálatra kerültek, bebizonyosodott a lelövés ténye (röntgen felvétel). A feljelentés megtörtént, a rendőrség az ismeretlen tettes ellen indított nyomozást igazságügyi laborban történő vizsgálatokra alapozva megszüntette. A vizsgálat megállapította, hogy lövésekből származó sörétek vannak a madarak testében.

Tarka nőzirom (*Iris variegata*) több száz töves állománya károsodott, semmisült meg homokbányászat során nyár elején Bajcsa település külterületén. A természetvédelmi hatóság felé a bejelentés, illetve a hatóság által kitűzött helyszíni szemle megtörtént, a hatóság végzésében helyreállítási kötelezettséget rótt ki.

2021. szeptember 17-én 3 pld. vélhetően mérgezés áldozatául esett bütykös hattyú (*Cygnus olor*) került begyűjtésre a zalaegerszegi Gébárti-tónál. A Rendőrkapitányság értesítése a helyszínről megtörtént, hivatalból eljárást/nyomozást indítottak, mely az év végéig még nem zárult le.

5.4.4 Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei

Igazgatóságunk működési területén a legtöbb ügy a nagy kárókatonaéhoz (*Phalacrocorax carbo*) és az eurázsiai hódhoz (*Castor fiber*) köthető.

- Kárókatona esetében jelentősen növekedett az ügyszám: 40 db hatósági ügy volt 2021. évben, jellemzően gyérítések, kisebb arányban riasztások. Ügyféli nyilatkozat adásában segítettük a hatósági munkát. Egy kivételével – természetvédelmi szempontú kikötésekkel – támogattuk az engedélyezést. Egyedül a Balaton vízjogi medrén belül, mely KMT és Ramsari terület, valamit több tízezer védett-, és fokozottan védett madárfaj telelőhelye nem támogattuk a kérést, úgy hogy a kérelmező már több Balaton parti koncentrált éjszakázó helyre rendelkezett (korábban általunk kikötésekkel támogatott) hatósági engedéllyel. A térségben ezen engedélyek alapján évente 1000-2000 egyed közötti mennyiségben ejtik el a fajt. Ez a nagyon jelentős hatás nyomán következhet a faj fészkelő állományának alakulásában is: a tíz évvel ezelőtti 900 pár körül állomány egyharmadával 600 pár körülre csökkent a működési területünkön!
- A növekvő hód állomány jelentős problémát okoz Zala és Veszprém megyékben. A fajt érintve szintén jelentősen növekedve 20 db hatósági ügy volt, riasztás, hódgát elbontás és gyérítés tárgykörében. Tavalyi években ténylegesen megkezdődtek a gyérítések 1 példány kilövésével.

Egyéb egyedi ügyek:

- Vetési varjú (*Corvus frugilegus*) esetében két bejelentés érkezett kukoricában okozott károkozás témában, egyik esetben sem volt hatósági ügy. Saját vagyongazdálkodási területünkön (Kis-Balaton) évek óta elterelőtetést alkalmazunk.
- Héja (*Accipiter gentilis*) esetében egy egyed Lentihegyen egy díszbaromfi tenyészet egyedeit rendszeresen elhordta. A Természetvédelmi Őrszolgálat – madárgyűjtési engedéllyel rendelkező tagja – a kérdéses egyedet befogta és elszállította, hatósági ügy nem keletkezett.

Az Igazgatóság működési területét érintő kártételek esetében a táblázatos formában megjeleníthető érintett terület nagyság, állományt érintő pontos számok valamint érintett kárösszegek tipikusan nem jeleníthetők meg.

Hód esetében is inkább a kiöntéssel és egyéb árvízvédelmi problémákkal kapcsolatos ügyek a tipikusak.

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	Termény esetén a kártétellel érintett terület nagysága (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)
nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns

A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszín bejárás (I/N)	Az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelősége az NPI szerint
nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

Az inváziós fajok terjedése hazai szinten a természeti környezetet érintő egyik legjelentősebb veszélyeztető tényező. Az idegenhonos fajok döntő többségére csak szórvány előfordulások jellemzőek, ugyanakkor egy kis hányaduk jelenős területeket tudott elfoglalni. Az inváziós fajok észlelhetősége a növényfajok esetében sokkal magasabb, azok jelenléte ugyanis jóval szembetűnőbb (pl. aranyvessző fajok, zöldjuhar, bálványfa), míg az inváziós állatfajok előfordulásáról, terjedéséről jóval kevesebb információ áll a rendelkezésünkre.

Az Európai Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok közül a 24 faj esetében van tudomásunk a faj jelenlétéről vagy korábbi megjelenéséről, 13 faj vonatkozásában nincsenek rendelkezésre álló adatok, észlelések, illetve 29 inváziós faj nem fordul elő (jelenleg ezek hazai előfordulása sem ismert, természetes körülmények között).

Az előforduló fajok közül a mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) és a naphal (*Lepomis gibbosus*) jelentős állományai találhatók természetes vagy természetközeli élőhelyeken, azonban a tapasztalatok azt mutatják, hogy az utóbbi időben a közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) és a bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*) area expanziója egyre intenzívebb, ennek megfelelően egyre gyakrabban jelennek meg e fajok egyedei kisebb foltokban új területeken.

5.5.1 Idegenhonos inváziós növényfajok

Igazgatóságunk természetvédelmi célú kezelési munkák során inváziós növényfajok visszaszorítását célzó tevékenységet is folytat. A saját vagyonkezelésű területeken túl, Natura 2000 területeken (részben pályázati forrásból) Igazgatóságunk munkatársai élőhelykezelési, helyreállítási és fenntartási munkákat végeznek, mely az inváziós fajok visszaszorítását is érinti.

Jelentős problémát okoz az aranyvessző (*Solidago* spp.) előfordulása, terjedése, mely ellen mechanikai irtást (nyár végi kaszálást, vegetációs időn kívül szárazúzást) alkalmazunk, ezek a beavatkozások alapvetően élőhelyfenntartó kezelések voltak, de hozzájárulnak az inváziós fajok visszaszorításhoz is.

2021-ben is regisztráltunk idegenhonos, inváziós kaktusz előfordulást, mely példány eltávolítása megtörtént. Ezek láthatóan szándékos kitelepítés útján kikerült egyedek, melyek agresszív módon történő terjedése potenciális veszélyforrás lehet a jövőben.

Tekintettel az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 1143/2014/EU rendelet, valamint 408/2016. (XII. 13.) Korm. rendelet előírásaira, Igazgatóságunk EU listás növényfajok visszaszorítása érdekében is végez kezelési intézkedéseket és monitoring tevékenységet. Kiemelt figyelmet fordítunk a folyamatos adatgyűjtésekre, ellenőrzésekre, monitorozásra, mely a kezelések megalapozásához elengedhetetlen.

Vegyszeres úton, EU listás fajok közül elsősorban közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) irtását végezzük kellő sikerességgel, a 2021-es évben hatósági engedély (VE-09/KTF/05874-

6/2020, módosítva VE-09/KTF/06804-2/2021.) alapján folytattuk a védekezést a Káli-medencében, a saját vagyonkezelésben lévő területeken. Emellett mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) állományok visszaszorítása érdekében folytattunk kezeléseket törzsinjektálás és pontpermetezés módszerével (VE-09/KTF/06806-2/2021, VE-09/KTF/06805-2/2021.). A kaukázusi medvetalp (*Heracleum mantegazzianum*) (Zirc) esetében a korábbi vegyszeres kezeléseink sikerességét ellenőriztük. A kezelt állományok monitorozása során kitűnik az állomány nagyságban megmutatkozó csökkenés, míg 2019-ben 18, addig 2020-ban csak 7 példányt figyeltünk meg, 2021-ben pedig az eredeti „törzsállományban” nem észleltük a faj jelenlétét. Ugyan a kaukázusi medvetalp az utóbbi években a Cuha-patak felsőbb szakaszán is megjelent (Nagy-esztergár), de Igazgatóságunk munkatársai, valamint a területek földhasználói (hatósági kötelezések útján) folytatják ezen példányok visszaszorítását.

Mechanikai módon a KEHOP-4.1.0-15-2016-00050 kódszámú „A Hévízi-tó átfogó tóvédelmi programjának megvalósítása” című projekthez kapcsolódóan folytatódott a Hévízi-csatorna mechanikus úton történő inváziós hínármentesítése, amely a csatorna Hévízi-tó déli zsilipjétől a 75.számú főútig terjedő szakaszát érinti. A hínárfajok eltávolítása nagyrészt gépi erővel történt külső vállalkozó bevonásával -ehhez a szükséges forrást a projektköltségvetése biztosítja-, a műtárgyak és a védendő természeti értékek közvetlen közelében -azok védelme érdekében- kézi erővel, Igazgatóságunk munkatársai saját megvalósításban végezték a mentesítést. A beavatkozások során a karolinai tündérhínár (*Cabomba caroliniana*), mexikói vízibojt (*Gymnocoronis spilanthoides*), hévízi gázló (*Hydrocotyle ranunculoides*) fajok példányai jelentős egyedszámban kerültek kiemelésre.

Részt veszünk továbbá hatósági ügyekben is, ilyenek az adatszolgáltatások, a szakmai vélemények nyújtása, a helyszíni egyeztetések, valamint a terepbejárások. Továbbá törekszünk az együttműködésre az inváziós fajokkal kapcsolatos feladatokkal bíró egyéb szereplőkkel, ehhez kapcsolódóan részt vettünk Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság által szervezett szakmai egyeztetésen.

Az Európai Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós növényfajok kezelése

Fajnév	EOV X	EOV Y	Terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Kezelés mód-szere
<i>Asclepias syriaca</i>	535173	175650	0,0015	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal
<i>Asclepias syriaca</i>	537265	167835	0,0015	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal
<i>Asclepias syriaca</i>	537610	167955	0,001	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal
<i>Asclepias syriaca</i>	537556	167935	0,001	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal
<i>Asclepias syriaca</i>	538001	168172	0,001	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal
<i>Asclepias syriaca</i>	540907	172007	0,001	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal; évi 2x
<i>Asclepias syriaca</i>	541537	170579	0,003	Nedves gyepek és magaskórósok (D)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal

<i>Asclepias syriaca</i>	538083	170093	0,0223	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal; évi 2x
<i>Asclepias syriaca</i>	537831	170456	0,005	Zárt szárazgyepek (H)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal; évi 2x
<i>Asclepias syriaca</i>	536002	167168	0,0199	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	kaszálás
<i>Asclepias syriaca</i>	535872	167302	0,0015	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	kaszálás
<i>Asclepias syriaca</i>	535925	167268	0,1043	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	kaszálás
<i>Asclepias syriaca</i>	535567	167361	0,005	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal; évi 2x
<i>Asclepias syriaca</i>	535468	167280	0,003	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal; évi 2x
<i>Asclepias syriaca</i>	535595	167315	0,003	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal; évi 2x
<i>Asclepias syriaca</i>	537931	170400	0,002	Zárt szárazgyepek (H)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal; évi 2x
<i>Asclepias syriaca</i>	538452	170065	0,0001	Egyéb erdők és fás élőhelyek (P, R)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal
<i>Ailanthus altissima</i>	551966	180544	0,1	Egyéb erdők és fás élőhelyek (P, R)	törzsinjektálás
<i>Ailanthus altissima</i>	560282	174440	4	Idegenhonos fafajok uralta erdők és faültetvények (S)	pontpermetezés
<i>Asclepias syriaca</i>	512126	152349	0,001	Egyéb fátlan élőhelyek (O)	pontpermetezés 2,5%-os oldattal

5.5.2. Idegenhonos inváziós állatfajok

Igazgatóságunk működési területén az inváziós (EU listás) állatfajok közül több esetben van tudomásunk a fajok jelenlétéről vagy korábbi megjelenéséről, de az esetek nagyobb részében ezek szórványadatok (pl. ékszeretknős, mosómedve, nutria), kóborló példányok (nílusi lúd, halcsontfarkú réce).

A 2021-es évben a nutria többször is megjelent a Kerka- és a Mura-mentén. Elsősorban elpusztult és legyengült példányok kerültek itt elő, melyek feltételezhetően a téli táplálékhiány következtében hullottak el. Az elmúlt évek enyhe telei azonban kedveznek a faj terjedésének.

Erre utal a 2021 áprilisában megfigyelt adult példány is, mely 7 kölyköt nevelt. Tervezett hatósággal egyeztetett beavatkozási lehetőségek kidolgozása.

Az Európai Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós állatfajok előfordulásai

Fajnév	Adatgyűjtés dátuma	EOV X	EOV Y	Egyedszám	Terület	Számosság
<i>Myocastor coypus</i>	2021.02.18	460036	136351	1		pontos egyedszám
<i>Myocastor coypus</i>	2021.04.23	446886	147617	8		pontos egyedszám
<i>Myocastor coypus</i>	2021.04.06	446920	147724	1		pontos egyedszám
<i>Myocastor coypus</i>	2021.01.01	461673	128791	1		pontos egyedszám

5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység

Faj	Tudományos név	Mentőhely-re szállítva	Repatri-álva	El-pusztult
Erdei sikló	<i>Zamenis longissimus</i>		1	
Közönséges lábatlan gyík	<i>Anguis fragilis</i>		1	
Mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>		13	
Bütykös hattyú	<i>Cygnus olor</i>	1	22	
Örvös bukó	<i>Mergus serrator</i>	1		
Lappantyú	<i>Caprimulgus europeus</i>	1		
Sarlósfecské	<i>Apus apus</i>		1	
Sárgalábú sirály	<i>Larus michahellis</i>	4		
Dankasirály	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	2		
Fehér gólya	<i>Ciconia ciconia</i>	4	1	1
Nagykócsag	<i>Ardea alba</i>			1
Szürke gém	<i>Ardea cinerea</i>			2
Héja	<i>Accipiter gentilis</i>	1	1	
Karvaly	<i>Accipiter nisus</i>	5		2
Barna rétihéja	<i>Circus aegyalus</i>	1		2
Rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	1		
Egerészölyv	<i>Buteo buteo</i>	30	2	10
Macskabagoly	<i>Strix aluco</i>	7		1
Uráli bagoly	<i>Strix uralensis</i>	4		
Erdei fülesbagoly	<i>Asio otus</i>	4		
Búbos banka	<i>Upupa epops</i>			1
Nagy fakopáncs	<i>Dendrocopos major</i>		1	1
Balkáni fakopáncs	<i>Dendrocopos syriacus</i>			1
Zöld küllő	<i>Picus viridis</i>	1		2
Vörös vércse	<i>Falco tinnunculus</i>	5		2
Kabasólyom	<i>Falco subbuteo</i>	1		
Vándorsólyom	<i>Falco peregrinus</i>	1		

Vetési varjú	<i>Corvus frugilegus</i>			1
Holló	<i>Corvus corax</i>	2		
Kék cinege	<i>Cyanistes caeruleus</i>	1		
Szécinege	<i>Parus major</i>		1	
Füstifecske	<i>Hirundo rustica</i>	4	4	
Molnárfecske	<i>Delichon urbicum</i>	18	26	
Feketerigó	<i>Turdus merula</i>	6	1	
Énekes rigó	<i>Turdus philomelos</i>	1		1
Lép rigó	<i>Turdus viscivorus</i>	1		
Fenyőrigó	<i>Turdus pilaris</i>			1
Szürke légykapó	<i>Muscicapa striata</i>	3		
Házi rozsdafarkú	<i>Phoenicurus ochruros</i>	16	2	
Mezei veréb	<i>Passer montanus</i>	3		
Erdei pinty	<i>Fringilla coelebs</i>	1	1	
Zöldike	<i>Chloris chloris</i>	4		
Vidra	<i>Lutra lutra</i>			1
Keleti sünn	<i>Erinaceus roumanicus</i>		2	
Közönséges törpedenevér	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>		64	
Rőt koraidenevér	<i>Nyctalus noctula</i>	45	3	
Közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	1	1	
Fehérszélű törpedenevér	<i>Pipistrellus kuhlii</i>		39	

A sérült egyedeket a székesfehérvári Madárkórház Alapítványhoz, és a Fővárosi Állat- és Növénykertbe szállítottuk. Az állatorvosi kezelést nem igénylő egyedeket a Denevérvédelmi Alapítványhoz (Orosztony), a veszprémi Fehér Holló Vadmentő Alapítványhoz és a kőszegi Chernel-kertbe vittük. A denevéreket Mészáros József denevérkutatónál helyeztük el.

Énekes madarak esetén leggyakoribb ok a fészekből való kiesés, denevérek esetében a különböző épületbontások, a több faj a legkülönbözőbb okból elősorban közúti elütés és áramütés következtében kerül látóköreinkbe.

Mentett állatok:

Madár	Ebből fokozottan védett	Emlős	Ebből fokozottan védett	Egyéb gerinces
39 faj 226 egyed	Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>) 6 egyed Nagykócsag (<i>Ardea alba</i>) 1 egyed Rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>) 1 egyed Uráli bagoly (<i>Strix uralensis</i>) 1 egyed Vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>) 1 egyed	6 faj 155 egyed	Vidra (<i>Lutra lutra</i>)	3 faj 15 egyed

A több mint 45 faj több száz egyedének megmentése érdekében folytatott a Természetvédelmi Őrszolgálat és a Természetmegőrzési Osztály munkatársai által végzett rendkívül szerteágazó tevékenység élőmunka és üzemanyag igénye megbecsülhetetlen, meghaladja az évi több száz órát és a több ezer kilométert.

A tevékenység gördülékeny lebonyolítást segítette a „Környezet- és természetvédelmi feladatok” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat „Természeti értékek védelme 2021” szakmai keretéből kármegelőzési intézkedések végrehajtására biztosított keret. Ebből szállítóládák beszerzésére, és átmentei tároló röpdék építésére fordítottunk, valamint az állatorvosi költségek egy részét fedeztük.

6. Saját vagyonkezelésű területeken folyó tevékenység

6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védeltségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok)

Igazgatóságunk 2021. évben a védett természeti területek védeltségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény végrehajtásának folytatására központi költségvetési támogatást nem kapott. „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” című LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018) számú projekt keretén belül a Grassland információs és gazdálkodási központ kialakítása céljából megvásároltuk a Zalaegerszeg 24507 hrsz-ú ingatlant.

Saját vagyonkezelésű területek:

Művelési ág	Összes ki- terjedése (ha)	Tárgyévi változás (ha)	Saját használat- ban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva + megbí- zási szerz.	
			Ha	%	Ha	%
Szántó	1188	10	939	78	249	22
Gyep	7095	56	4622	65	2473	35
Kert	0	0	0	0	0	0
Szőlő	26	0	21	81	5	19
Gyümölcsös	26	0	26	100	0	0
Nádas	1257	-192	1257	100	0	0
Halastó	37	0	37	100	0	0
Erdő	2644	-30	2644	100	0	0
Fásított te- rület	195	12	195	100	0	0
Kivett	1690	193	1687	100	3	0
Összesen	14.158	49	11.428	81	2.730	19

A területnövekmény jelentősebb részét egy pályázati forrásból megvalósított földvásárlás jelenti (30 ha, Lengyeltóti 0342/3 hrsz).

A művelési ágak közötti változások továbbra is történtek, melynek oka, hogy több ingatlan esetében főként spontán erdősülések miatt művelési ág kiigazítások történtek (az erdő és fásított terület növekmény többnyire a gyepek csökkenésének következménye). Egy sármelléki ingatlannál volt jelentős művelési ágbeli változást eredményező művelési ág korrekció (nádasról kivettre).

Ellenőrzések:

A 2021. évben Igazgatóságunk által előirányzott, 7 fő haszonbérletet érintő 7 ellenőrzést elvégeztük (mindösszesen 373 ha területet érintően), melyről a jelentést 2021. szeptember folyamán megtettük.

Valamennyi ellenőrzés az „átfogó” kategóriába tartozott. Az ellenőrzések eljárásrendje az előírtaknak megfelelően történt. A dokumentális, „irodai” ellenőrzés után történt helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvek tartalmazzák az összes, érintett ingatlanról készült fotódokumentációt is.

Haszonbérleti pályázatok:

Igazgatóságunk 2021. évben nem hirdetett meg haszonbérleti pályázatokat.

2 db lejárt, 5 ha feletti haszonbérleti szerződés esetében éves megbízási szerződés került megkötésre. Ezeken túl 2 új gazdálkodóval kötöttet megbízási szerződés.

Pályáztatás nélkül 8 db, 5 ha alatti birtoktest került haszonbérbe adásra 25,3 ha kiterjedésben.

Földalapú támogatás pályázatok:

A 2021. évben az egységes kérelemben a SAPS tekintetében 1345,53 ha szerepelt a kifizetési kérelemben, míg ugyanebben az évben a Kormányengedéllyel benyújtott AKG pályázat horizontális gyeplát célprogram keretein belül 742,15 ha területre vonatkozóan történt meg pályázat benyújtása.

6.2. Génmegőrzés

6.2.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány-növekedés (db)	Tárgyévi állomány-csökkenés (db)
Juh	Cikta	54	10	
	Fekete hortobágyi racka	13		
Szarvasmarha	Magyar szürke szarvasmarha	153		80
Bivaly	Magyar házibivaly	303		146
Ló	Gidrán	2		
Szamár	Magyar parlagi szamár	16		2
Kutya	Pumi	2		

Őshonos állatállományunkat érintő tárgyévi szaporulatról, elhullásokról, vásárlásokról, illetve selejtezésről általánosságban:

A bivaly esetében az éves szaporulat a faji paramétereknek megfelelő. Az elhullás mértéke alacsony. A tehénállományt a tárgyévi folyamán 49 egyeddel csökkentettük. Ennek oka az előregedett állomány, illetve az agresszív, kezelhetetlen egyedek. Idegen tenyészetből tenyész állat beszerzése nem történt kivéve a tenyésztő egyesület által biztosított szűz tenyész bikákat.

A szürkemarkarha tehén állományunkat 57 db-bal csökkentettük a bivaly esetében már taglalt okok miatt. A szaporulati mutatók valamivel elmaradnak a bivalyéhoz képest. Elhullás minimális mértékben érintette az állományt. Tenyész állat beszerzés nem történt.

Cikta juh nyájunk új tenyész kistest kapott, amelyet a Magyar Juh- és kecsketenyésztő Szövetség központi kosnevelő telepéről árverés keretein belül szereztünk be.

További őshonos állataink: Magyar parlagi szamár, Hidrán, Pumi, amelyek tartása csak bemutatási céllal történik.

A rendelkezésre álló takarmány mennyisége és minősége, illetve vásárolt takarmány:

Takarmánybázisunkat az Igazgatóság által kezelt területekről letermel biomassza/zöldtömeg adja, amely jelentős része savanyúfüves, sásos rétekről származik. Beltartalmilag elmarad a kívánatostól. A téli etetési időszakra kb. 8000 db széna bálával rendelkezünk. Állattartásunk az előbbieken említettből adódóan alapvetően szénára alapozott, egyéb takarmány kiegészítő beszerzése a kötelező nyalósón kívül nem történik.

Az őshonos állattenyésztéshez kapcsolódóan benyújtott támogatások:

A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése című, VP4-10.2.1.1.-15 kódszámú felhívás tekintetében az Igazgatóság kizárólag a magyar házibivaly esetében nyújtott be sikeresen támogatási igényt 214 db nőivarú egyedre alapozva. Ez a támogatás 2016-2020. közötti időszakot ölel át, majd az meghosszabbításra került és tárgyév decemberében zárult. A 2022. évben tervezett új kiírásban az Igazgatóság részt kíván venni 125 db nőivarú egyeddel.

Igazgatóságunk nem vett igénybe az *egyes génmegőrző intézmények fejlesztésének és kiemelt programjainak támogatásáról* szóló 1049/2018. (II.20.) Korm. határozattal rögzített, az Igazgatóságok által tartott magyar ebfajták állományainak fenntartásához biztosított forrásokat.

Az igazgatóság állattartása hat tartási helyre koncentrálódik, amelyek az alábbiak:

Tihany Belső-tó, Csopak Kerekedi-öböl, Káli-medence Salföldi major és Kornyi-tavi major, Zalakomár Kápolnapusztai bivalyrezervátum és Zalavár bivalytelep és legelő.

Tihany Belső-tó

A Belső-tó partján 6 db. 3. éves szürkemarha tinó került kihelyezésre, területkezelési és bemutatási céllal. Az év folyamán sor került kút kiépítésre, amely biztosítja a téli fagymentes itatást. Szaporítás ezen a tartási helyen nem történik.

Csopak Kerekedi-öböl

A tihanyi körülmények hasonlósága, a területi adottságok figyelembevételével itt is 6 db ugyanolyan korú szürkemarha tinó tartása folyik, alapvetően területkezelési céllal. A terület egy része kaszálásra került és a így képződött bála mennyiség részben fedezte a téli takarmányozási igényeket. Téli itatási problémák nem voltak, mivel az időközben kiépítésre került kút, illetve fűthető itató biztosította az állatok igényeit. Szaporítás ezen a tartási helyen nem történik.

Káli-medence Salföldi major

5 db házi bivaly tehenet tartunk a látogatóktól elválasztó fakarám mögötti legelőn. Ezen tehenek fedeztetése a legöregebb, de még jó kondícióban lévő Zsandár nevű tenyészbikával történt az 2021. évben. A Magyar Bivalytenyésztők Egyesülete által biztosított fiatal Rezső nevű tenyész bikát agresszív viselkedése miatt vágóra kellett küldeni. A Salföldi majorban bemutatott bivaly tehenek már hatodszor ellettek. Az év során 4 borjú született. A bivalyok a vegetációs időben a fűvet legelik, ősszel-télen kiegészítő takarmányt, szénát, makroelemes nyalósót kapnak. Az állatok szabadon mozoghatnak, természetes táplálkozó, pihenő ritmusuk szerint élnek. Az itatást és a dagonyázó hely nedvesen tartását mesterségesen tudtuk biztosítani. A borjak 7-9 hónaposan értékesítésre kerülnek vágási céllal.

A Káli-medencében elhelyezkedő Kornyi-tavi majorban jelenleg állattartás nem folyik, az istállóban gépek, illetve takarmány került elhelyezésre. Terveink szerint a növekvő állatok fel-

nevelése itt történne a jövőben. A gulyák tavasztól ősziig a Szegszénai- és Sásdi-, illetve a Honcsokos elnevezésű réten továbbá az év során kialakított egyéb legelőterületeken, villanypásztorban tartózkodtak. Két gulyát alakítottunk ki az év során, amelyeket elkülönítetten legeltettük. Az állatok biztonságos és szakszerű állategészségügyi kezelése a az év elején a Szegszénai réten kialakított kezelő karám és folyosó segítségével megoldódott. Továbbra is fennálló probléma az Igazgatóság kezelésében lévő takarmánytermő területekről betakarított, nem kedvező fajösszetételű, gyenge beltartalmú szálastakarmány etetése. A nem megfelelő minőségű tömegtakarmány az állatok kondíciójának romlásához, reprodukciós tulajdonságaik- és hasznos élettartamuk csökkenéséhez vezet. A 2021. évben született F1 borjakat is teljes egészében vágóállatnak értékesítettük és a továbbiakban is így tervezzük, míg a tisztavérű szürke üsző borjainkat továbbtartási céllal meghagytuk. A vágóhídról származó húsminősítési eredmények szerint a vágott F1 borjak vágási kihozatala 5-7 %-kal magasabb a tiszta vérű szürke marha borjakénál. A két charolais bikánk mozgásszervi problémák miatt selejtezésre került, míg 1 db új hús típusú blonde d'aquitaine fajtájú bika beszerzése történt meg a tavalyi évben.

Két *gidrán* kanca megtekinthető a Salföldi Majorban a látogatók számára.

A kis létszámú rackaállományunk a Kornyi-tónál lévő majorból átszállításra került a Salföldi major bemutató helyünkre. A cikta és racka fajtájú juhok időjárás függvényében - egész évben - pásztorolással járnak ki a legelőre. A rackajuh anyáink átlagos életkora egyre magasabb lett az évek során, a jerke bárányok továbbtartási céllal történő nevelésére nem került sor. Leselejtezt, idős cikta tenyészkosunk helyett fiatal tenyészkost vásároltunk.

A *magyar parlagi* számár állomány nagysága az elmúlt években jelentősen megnőtt. Tervezzük az állománycsökkentést, továbbá az állományt áttekintjük és a szükséges szelekciókat, méncserét (ha az szükséges) végrehajtjuk.

Zalakomár-Kápolnapusztá, Bivalyrezervátum

Kápolnapusztán naponta, a vállalkozó üzemeltetőnk által foglalkoztatott pásztorok segítségével járnak ki a *bivalyok* a legeltetési időszakban a környező legelőkre. 2021. évben 2 tenyészgulyát tartottunk a területen, amelyek közül az egyik un. bemutató gulya. A látogatóknak (a rendszeres ember állat találkozásoknak) is köszönhetően a bemutató gulyára jellemző a szelíd viselkedés. Az állataink általánosságban kielégítő kondíciót mutatnak, de ennél a tartási helyünkénél is problémát jelent a nem kielégítő minőségű rendelkezésre álló szálastakarmány. Jelentős nagyságú szaporulat volt a bivalyállományunkban 2021-ban is. Összességében elmondható az állomány előregedése. A született borjakat legkésőbb nyolc-kilenc hónapos életkorukat betöltve értékesítjük vágási céllal. Az állomány további növekedését nem tervezzük. Az intézkedések meghozatalánál a legelőterületeink mennyiségi és minőségi kapacitása szabott határt, illetve a természeti értéke sem engedi az állatlétszám további növelését. Középtávon tervezzük az idős teheneink saját nevelésű, fiatal egyedekkel való pótlását.

Zalavár, Bivalytelep és legelő

A zalavári bivaly telepen továbbra is kététehégulya van, amelyek szaporulatát a tenyésztőszervezet által kihelyezett egy-egy tenyészbika biztosítja. A takarmánymennyiséggel nem, azonban a takarmány minőségével a 2021. évben is adódtak problémáink. A kora tavaszi száraz csapadékmentes időszak hatást gyakorolt mind a legeltetési időnyre mind a legelő hozamára. A zalavári bivalytelepet teljes kapacitással használta az Igazgatóság. A telepen belül található, eredetileg nem megfelelően kialakított állatkezelő folyosónk átalakítása megtörtént. A rendelkezésre álló erőgépek az év során nagy területteljesítménnyel, kiváló minőségben teljesítették területkezelési feladataikat.

Az összes állattartó telepünk kapacitását tekintve, mind az állatlétszámot, mind a rendelkezésre álló takarmánybázist illetően, továbbá nem megfelelően a szakszemélyzet létszámáról, hosszú távú célként megfogalmaztuk a bivaly és szürkemarka állomány csökkentését/optimalizálását, amely a megvalósítás fázisában van. A közeljövőt illetően a hangsúly a szürke-, illetve bivalyteheneink korösszetételének javításán, fiatalításán van.

6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük

Nem génmegőrzést szolgáló állatállomány:

Faj	Fajta	Egyedszám	2021. évi állomány-változás (egyed)
Szarvasmarha	Charolais tenyészbika	2	-2
Szarvasmarha	Blonde d" Aquitaine	1	1

A Blonde d" Aquitaine bikával a magyar szürke tehenek egy részét minden évben fedeztetjük. Az F1 állomány húsformáival, hízekonyságával jó tapasztalataink vannak. A Magyar szürke marha X Blonde d" Aquitaine keresztezésből született borjakat kivétel nélkül vágásra értékesíti az Igazgatóság.

6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében

Igazgatóságunk központjánál (8229 Csopak Kossuth u. 16., létesítés: 2005, szabadon látogatható), és Tihanyban a Belső-tó melletti ingatlanunkon (létesítés: 2003, szabadon látogatható) van két kisebb gyümölcsöskert. Továbbá a Pécsely Fő u. 125. szám alatt található szolgálati ház kertjében is több régi gyümölcs tájfajta megtalálható.

Az alább megadott gyümölcsfajok és fajták találhatóak meg gyűjteményeinkben:

- cseresznye: fehér cseresznye (cserszegi mézes), korponai cseresznye (borízú cseresznye), rétes cseresznye
- meggy: cukor meggy
- szilva: kései szilva, fehér szilva, zöld ringló
- sárgabarack: ananász kajszi
- alma: pogácsa alma, batul, őszi alma, üveg alma, páris alma, citrom alma, bőralma, nyári fontos
- körte: szegfű körte, osztrák körte, szüreti körte, kálmán körte, árpával érő
- házi berkenye (oltott, nagygyümölcsű változat)
- bécsi szeder (*Morus nigra*) oltott példánya.

Vizes élőhelyekhez kötődő "lápi" növények génmegőrzése történik a pécselyi szolgálati lakás szaporítókertjében (lisztes kankalin (*Primula farinosa* ssp. *alpigena*), európai zergeboglár (*Trollius europaeus*), illatos hagyma (*Allium suaveolens*), nagy aggófű (*Senecio umbrosus*), Buxbaum-sás (*Carex buxbaumii*), mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*), vidrafű (*Menyanthes trifoliata*), csengettyűvirág (*Adenophora liliifolia*)).

6.3. Saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek kezelése

Erdőterületi adatok

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében 2318,27 ha erdőterület található, ahol bejegyzett erdőgazdálkodóként erdőkezelési tevékenységet végez 1/1-es tulajdonosként. Nehézséget jelent az erdőkezelési tevékenységünk során a területek szétszórtsága, mivel 3 megyében és 53 községhatárban helyezkednek el erdőterületeink. Az Igazgatóságnak a működési területén belül továbbá olyan erdőterületekben is van résztulajdona, amelyek birtokviszonyai egyelőre rendezetlenek, ezekben zömében kisebbségi résztulajdonnal rendelkezünk. Ezeknek a területeknek az eloszlása is rendkívül diszjunkt, 38 községhatárban helyezkednek el és sok esetben nincsenek fedésben azokkal a községekkel, amelyeknél erdőgazdálkodóként már érintett az Igazgatóság.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság szinte kizárólag országos jelentőségű védett, vagy fokozottan védett és/vagy Natura 2000 hálózat részét képező erdőterületek bejegyzett erdőgazdálkodója. Mindösszesen 0,81 ha-nyi terület nem tartozik egyik védettségi kategóriába sem, amely terület nem közvetlenül erdőgazdálkodást szolgáló földterület, hanem egyéb részlet. A kezelt erdőterületek védettségi megoszlását az alábbi táblázat tartalmazza:

Igazgatósági vagyonkezelésben lévő erdőterületek	Terület (ha)	Erdőrészletek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	249,91	89	3
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	638,57	214	7
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	346,97	163	7
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	1070,12	424	8
Országos jelentőségű védett/ fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	11,89	6	4
Egyéb erdőterületek	0,81	3	1
Összesen	2318,27	899	11

Faállománytípusok, élőhelytípusok

Az erdőállományt tekintve mind domborzatilag, mind az állományösszetételt illetően heterogén képet alkotnak. Az erdőterületek $\frac{3}{4}$ -én őshonos főfafajú, az Etv. 7.§ szerinti b), c) természetességi kategóriájú állományokkal (a) természetességi kategóriájú erdőterülettel nem rendezünk); a bükkösöktől kezdve a csereszömörccs-molyhos tölgyes karsztbokorerdőkön át az ártéri erdőkig minden termőhelye jellemző erdőtársulással találkozhatunk, melyek között a

víztűrő lágylombos és a hazai egyéb keménylombos és állományok dominálnak. Az erdőterületeink ¼-ét alkotják átmeneti, kultúrerdő és faültetvény természetességű állományok, melyek között az akác főfafajú állományok dominálnak. Jelentős az Etv. 7.§ szerinti d), e), f) természetességi kategóriájú erdőkben azoknak az állományoknak a területfoglalása, amelyek ugyan a természetességi kategóriai kirtériumok szerint gyengébb természetességi kategóriába tartoznak, viszont a hazai honos fafajok vannak mégis nagyobb elegyarányban jelen. Az egyes állománytípusok területfoglalását természetességi kategóriák szerint, jellemző élőhelytípusok megnevezésével az alábbi táblázat tartalmazza:

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek		
Faállomány-típus (OEA)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)
Bükkösök	31,77	K5
Gyertyános tölgyesek	19,55	K2, K1a
Tölgyesek	133,57	L2x, Ly4, L2b, L1; 91M0, 91H0
Cserések	309,91	L2b, L2a, L2x
Molyhos tölgyesek	97,83	L1, M1
Hazai egyéb kemény lombosok	360,02	J6, L2x, Ly2, RC; 91M0, 91H0
Hazai nyárasok	44,34	J4, RDb
Víztűrő egyéb lágylomb	471,89	J5, J4
Hazai egyéb lágylomb	14,93	Ly2, RB
Erdei fenyves - ahol tájthonos	0,00	-
Egyéb fenyves állományok	1,71	N13
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	4,79	KST, KST-HNY, HNY

Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek		
Faállomány-típus (OEA)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)
Akácosok	258,83	S1, RDb; 91M0
Idegenhonos kemény lombosok	1,42	S3
Hazai többségű egyéb lágylombosok	76,67	RDb, L2a
Hazai többségű egyéb keménylombosok	135,43	RB, RDb
Nemes nyárasok és nemes füzesek	44,54	S2

Erdei-, fekete- és egyéb fenyvesek	48,15	S4, RDa
Felújítási kötelezettség alatt álló terület	2,52	KST-CS

Az Igazgatóság vagyonkezelésében levő erdőterületek 2/3-a átmeneti üzemmódú. A második legnagyobb területarányú üzemmód a vágásos üzemmód, amelyen belül a vágásérettségi korhoz közel levő állományok esetében a hatályos erdőtervek szerinti fahasználati-véghasználati módok területarányait jelentősen befolyásolják a természetességi kategóriák. Az egyes üzemmódok területfoglalását természetességi kategóriák szerint, az alábbi táblázat tartalmazza:

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek		
Üzemmód		terület (hektár)
Vágásos üzemmód	Tarvágás	8,57
	Fokozatos felújítóvágás	2,99
	Szállalóvágás	33,09
Vágásos üzemmód összesen		335,31
Átmeneti üzemmód		709,84
Örökerdő üzemmód		54,16
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód		385,11

Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek		
Üzemmód		terület (hektár)
Vágásos üzemmód	Tarvágás	86,65
	Fokozatos felújítóvágás	26,21
	Szállalóvágás	0,00
Vágásos üzemmód összesen		457,15
Átmeneti üzemmód		263,89
Örökerdő üzemmód		2,17
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód		45,92

Koncepció, alapelvek, célok

A BfNPI vagyonkezelt erdeiben természetvédelmi szemléletű erdőkezelés folyik, amelyet nem lehet a hagyományos értelemben vett erdőgazdálkodásnak titulálni. A vagyonkezelt erdőterületek zömét termőhelyi adottságaik miatt gyenge fatermő képességű, védelmi rendeltetésű, esetelenként alacsony záródású állományok alkotják, melyek fatermő képessége is a természetvédelmi szemléletű erdőkezelést vetíti előre, amely óvatosabb léptékű, természetességet javító beavatkozásokból, szerkezetátalakításokból, rezervátum szemléletű kezelésből, illetve állapotmegőrző kezelésekből áll össze. Tevékenységünk az erdőnevelési eljárásokat tekintve a fiatalkorú állományok esetében csemeteápolási, az invazív fajok csökkentését szolgáló tisztítási munkákra, a középkorú állományok esetében egészségügyi szemléletű és az őshonos fajok arányának kedvező nevelővágásokra, az időskorú állományokat tekintve pedig egészségügyi beavatkozásokra, a folyamatos erdőborítást szolgáló felújításokra korlátozódik. A túltartott korba hajló telepített, zömében kultúrerdő és faültetvény természetességi kategóriájú,

idegenhonos főfafajú állományok esetében a távlati cél a természetesség javítása fokozatosan, kisléptékű átalakításokkal, esetenként teljes szerkezetátalakítással is.

Mag- és csemetetermelés, beszerzés

Igazgatóságunk sem saját magtermő állománnyal, sem csemetekerttel nem rendelkezik, így a szükséges erdészeti szaporítóanyaghoz beszerzés útján jutunk hozzá. Csemetebeszerzésnél fontos szempont, hogy az érintett erdőrészlet környezetéből szerezzük be a szaporítóanyagot, amennyiben lehetőség van rá.

Csemetebeszerzésre a folyamatban levő erdőfelújításaink pótlása során volt szükség.

Fahasználat

Az OEA szerinti (természetes-)természetszerű-származék erdőkben a tárgyévben 32,41 ha-on végzett az Igazgatóság szálalóvágást, amely teljes területtel a Life4Oak Forest projekt keretén belül valósult meg. A beavatkozások célja a tölgyes állományok természetességi állapotának javítása, az állományok diverzitásának növelése, az idegenhonosok kiszorítása. Egyéb termelést 2021-ben 5,58 ha-on hajtottunk végre, amelynek egy része szintén a Life4Oak Forests projektben belül valósult meg, illetve bálványfa kitermelése történt egy újonnan kijelölt turistaútvonal mentén. Az első három természetességi kategóriában továbbá 1,42 ha-on növedékfokozó gyérítést, 1,21 ha-on pedig törzskiválasztó gyérítést hajtottunk végre, amelyek során az érintett két erdőrészletből a szomszédos területekről benyomult idegenhonos és intenzívnek terjedő fafajok kitermelése volt a cél.

Az OEA szerinti átmeneti-kultúr-faültetvény természetességű erdőrészleteket tekintve 8,07 ha-on került végrehajtásra egyéb termelés, amely a Life4Oak Forest projekt keretén belül valósult meg, és a projekt korábbi beavatkozása során injektált fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) egyedek kitermelése volt a cél. Növedékfokozó gyérítést 7,3 ha-on, törzskiválasztó gyérítést pedig 16,08 ha-on hajtottunk végre 2021-ben, mindegyik fakitermelés során a kikerült főfafaj az akác volt, a beavatkozással pedig a további akáccal való fertőződést, illetve a megjelenő elegyfajok térnyerését igyekeztünk elősegíteni.

A 2021-ben végrehajtott fahasználatok során a legnagyobb fatérfogatban akác került kitermelése az állományokból. A Life4Oak Forests projekt keretein belül kitermelt őshonos fafajok kivétel nélkül felkészítés nélkül az állomány alatt maradtak, ezzel is növelve az állományokban levő holtfa mennyiségét és közvetetten a biodiverzitás növekedését.

Erdőfelújítás, erdőművelési munkák.

A jelenleg felújítási kötelezettség alatt áll az Etv. 7.§ szerinti a), b), c) természetességi kategóriájú erdő esetében 4,79 ha, d), e), f) természetességű erdőrészlet tekintetében pedig 2,52 ha. A felújítási kötelezettség az érintett erdőrészletekben véghasználat után keletkezett, a felújítás során mindegyik erdőrészlet esetében a korábbi állománynál magasabb természetességű erdősítési célállománnyal zajlik az erdőfelújítás.

A tárgyévi erdőművelési munkák a folyamatban levő felújítások ápolásából, két részletnél pedig ezen felül pótlásából állt össze. Ezen felül a tárgyévben elvégzésre került a 2010-ben a „Környezetvédelmi Visszaforgó Hítelalap Összegének környezetvédelmi célú támogatásokra való felhasználásáról” készített előterjesztésben megjelölt, majd makkvetéssel telepített ún. „klímaerdő” befejezett ápolása is, 20,36 ha-on (Etv. 7.§ szerinti b) természetességi kategóriájú állomány).

A tárgyévben a műszaki átvételek során befejezettnek minősült 1 erdőrészlet 2,71 ha-on, amelyben nem volt szükség a tárgyévben erdőművelési munkák végrehajtására.

Erdővédelmi tevékenység

A tárgyévre vonatkozóan 1,56 ha-on észleltünk pangóvíz miatti erdőkárt, melyről az észlelés negyedévében B-típusú kárbejelentőt nyújtottunk be a Nemzeti Földügyi Központhoz.

Inváziós fajok visszaaszorítása

A tárgyévben inváziós és tájidegen fásszárúak visszaszorítása erdőterületen az éves fahasználatok során történt mechanikusan, vegyszeres védekezést az idei évben nem hajtottunk végre. A fahasználatok során az adott részletben levő akác (*Robinia pseudoacacia*), és a szálanként megjelent zöld juhar (*Acer negundo*) és bálványfa (*Ailanthus altissima*) egyedek kerültek kitermelésre. A természetvédelmi kategóriák szerinti eloszlásokat a fenti Fahasználat c. bekezdésben tárgyaltuk.

Károsodott területek.

A tárgyévben nem történt olyan sem biotikus, sem abiotikus károsítás, amely jelentős erdőszerkezeti változásokat eredményezett volna.

Körzeti erdőtervezés

2021-ben a működési területünkön a Nagykanizsai és a Kab-hegyi erdőtervezési körzetben időtöltött meg az erdőtervezési eljárást a NFK Közép-Dunántúli Erdőtervezési Osztálya. Igazgatóságunknak csak a Kab-hegyi körzetben volt erdőgazdálkodóként érintettsége, mindösszesen két községhatárban 7,56 ha-on. Minkét esetben az erdőrészlet országos jelentőségű védett területen helyezkedik el, így a természetvédelmi érdekek érvényesítése volt a cél a következő tervciklusra a kezelési tervekkel összhangban.

Erdészeti eszköz és infrastruktúra-ellátottság

Igazgatóságunknak nincs saját állományban levő erdészeti munkákat kivitelező munkacsoport, ezért minden ilyen munkát külső vállalkozókkal tudunk elvégeztetni. A saját állományunkban levő fizikai munkavállalókkal csak legfeljebb a kis volumenű erdőművelési munkákat tud kivitelezni. A faanyag mozgatását az erdei rakodóról a telephelyeinkre 4-ből 2 tájegységünkönél saját munkaerővel és saját gépparkkal az abban a tájegységekben tudjuk megoldani, ahol erőgépekkel az állattartás miatt amúgy is rendelkezünk.

Erdőfelújítási kötelezettség, erdősítési hátralék, bírság

2021-ben az Igazgatóság saját vagyonkezelésű erdeit tekintve összesen 5 erdőrészletet érintett erdőfelújítási kötelezettség, melyből az évi esedékes műszaki átvételen 1 erdőrészlet befejezésre került. Erdőfelújítási bírságot nem szabtak ki 2021-ben az Igazgatóságra, mint erdőgazdálkodóra.

Faanyagértékesítés

A tárgyévi fahasználatmunkák tervezésénél az elsődleges természetvédelmi céllal Igazgatóságnál kelezkező belső faigény kielégítését is szeretnénk összehangolni. Faanyagot csak abban az esetben értékesítünk, amennyiben a kitermelt faanyag fajtája vagy minősége nem alkalmas egyéb természetvédelmi célú hasznosításra és ezen túl a belső faigényt is ki tudjuk szolgálni a keletkezett faanyaggal.

6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás

No.	Vadászterület megnevezése (ahol az igazgatóság a vadászatra jogosult)	Kiterjedése (ha)
1	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Tihanyi VE (19-304050-513 kódszámú vadászterület)	2.860
2	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Badacsony és környéke VE (19-303950-513 kódszámú vadászterület)	8.041
3	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Kis-Balaton VE (20-202850-506 kódszámú vadászterület)	15.430
4	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Sásdi-rétek VE (19-303360-513 kódszámú vadászterület)	1.291
5	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Nagyberék VE (14-350250-410 kódszámú vadászterület)	24.504

Igazgatóságunk a korábbi évek gyakorlatával megegyezően 2021. évben is öt vadgazdálkodási egységben végezte a szakmai munkát. A területeken folytatott tervszerű állományszabályozás és vadkár elhárítás, valamint a vadgazdálkodási tevékenység adminisztratív feladatainak ellátása 2021. évben is folyamatosan kiemelt feladatot jelentett.

Vadgazdálkodási irányelveink, szakmai elvárásaink, a jogszabályi környezet és a gyakorlati tevékenység sem változott számottevően, ugyanakkor a 2021. évben is történtek rendhagyó dolgok:

- Vaddisznó vadgazdálkodási alapelvek adminisztratív és technikai részét gyökeresen átirták az afrikai sertéspestis (ASP) megfékezésére hozott szabályok. A NÉBIH diagnosztikai kilövési tervet határozott meg, kötelező rendszeres terület ellenőrzési tevékenységet írt elő, valamint az elejtett vaddisznókból mintavételi kötelezettséget állapított meg. Ugyanakkor elejtett egyedenként állami kártalanítás illette meg a vadászatra jogosultakat.
- A vadhús felvásárlási árak továbbra is rendkívül alacsony szinten mozogtak.
- A pandémia helyzet miatt a bérvadásztatás visszaesett, kevesebb bérvadász volt területeinken.
- Nagybereki- és Kis-Balatoni Vadgazdálkodási Egységeinkben nem várt vadkáraink keletkeztek.

Tihanyban a területek nagysága, a feltételek gyakorlatilag nem változtak. A Tihany Vadgazdálkodási Egységében egy fő természetvédelmi őr látja el a hivatásos vadász teendőket. Az éves kilövéseknek a 2021. évben is elsődleges célja a vaddisznó és a gímszarvas állománya visszaszorítása volt, valamint a róka, dalmányos varjú és a szarka létszámának erőteljesebb csökkentése. A vaddisznó állománya érzékelhetően csökkent. Jellemzően a korábbi években a vaddisznó éves terítése 15-20 db körül mozgott, míg 2007-ben 40 egyed került puszkavégre, 2008-ban több mint 50, 2009-ben 65, 2010-ben 80, 2011-ben 48, 2012-ben 83, 2013-ban 57, 2014-ben 50, 2015-ben 43, 2016-ban 47, 2017-ben 39, 2018-ban 42, 2019-ben 64, 2020-ban 92 és 2021-ben 33 példány. A lecsökkent állomány feltehetően a szomszédos vadászatra jogosult két éve tartó kiemelt terv teljesítése, a bevándorlás megszűnése.

Őzállományunk folyamatos csökkenését tapasztaljuk. A korábbi évekre nem jellemzően megjelent a gímszarvas is a belterületeken, taposási, rágási, „rongálási” (kerítések) kárával gyakran találkozunk, szinte mindenütt számítani lehet rá, terítése 20 példány. Rendkívül magas to-

vábbra is a gépjármű (vonat) gázolások száma. Eredményes nagyvad terelő vadászatot is tartottunk a területen. Ugyanakkor megjegyezzük, hogy a szervezett vadkár elhárítást, az előírt, (elvárt) állományszabályozó vadászatot a folyamatosan bővülő létszámú, az év és a nap minden szakában megjelenő kiránduló forgalom (ebben az évben Tihanyban extrém mértékű) kiemelten nehezíti, olykor ellehetetleníti (a biztonságos vadászat feltételei nem teljesíthetők, a vad zavarása folyamatos, mozgása olykor csak a késő éjszakai órákra korlátozódik).

Szintén nem változott a Badacsonyi és környéke Vadgazdálkodási Egység területe, ahol 2 fő természetvédelmi őr látja el a hivatásos vadászati teendőket. A terület vadgazdálkodási adottságait tekintve hasonló Tihanyhoz, belterületekkel, üdülő övezetekkel erősen tagolt, biztonsági okokból nem vadászható, de a vadak által okozott kár szempontjából kiemelten érzékeny. A Balaton folyamatosan magas vízszintje a terület földrajzi viszonyait és vele vadgazdálkodási „forgatókönyvét” alapjaiban átírta. A tartós vízborítás miatt több száz ha rét, gyepek, kaszáló és legelő terület vált járhatatlanná, megközelíthetetlenné. Vadászati szempontból elvesztettük, ugyanakkor a vad használja. Tihanyban és Badacsonyon is bérvadásztatunk őzbakra és gím-bikára, bár az őz létszáma folyamatosan csökkenése, és a vadászat biztonságtechnikai feltételei teljesíthetősége e területeken megkérdőjelezi bérvadásztatása folytatását. Mindkét területünkön rendszeresen láttunk aranysakált. Tihanyhoz hasonlóan eredményes nagyvad terelő vadászatokat is tartottunk a területen. Itt is magas a gépjármű vadelütések száma, gyakori a belterületi vad megjelenés és károkozás.

A Kis-Balaton Vadgazdálkodási Egységében négy fő természetvédelmi őr lát el hivatásos vadászati feladatokat is. A jelenleg 15 000 ha-os terület visszakapta 20 évvel ezelőtti méretét, ismét egyesült az I. tározó és köré tartozó védett természeti területekkel. A feladat nagyságára való tekintettel (állományszabályozás, vadkár elhárítás) Igazgatóságunk terület alapú bérvadászati szerződést (pausal) kötött egy többségében környékbeli vadászokat tömörítő vadásztársasággal 2017. évben. A 2021. évben – szintén a vadkárok mérsékelését, és vadászati lehetőség biztosítását szem előtt tartva – a vadászterület K-i felét érintően kötöttünk terület alapú bérvadászati szerződést. Az összesen csaknem 9000 ha területen szigorú szakmai feltételek teljesítése mellett biztosítunk sportvadászoknak lehetőséget. Ugyanakkor az első szerződött területünkön nem várt 10 millió Ft-ot meghaladó vadkár keletkezett.

A vadászterület, mint élőhely folyamatosan átalakul, vadgazdálkodási tekintetben veszít értékéből. A Kis-Balaton II. ütemen folyó átalakítási munkálatok volumene és későbbi eredménye tartósan negatívan jelentkezik a terület vadeltartó képessége szempontjából. A vízszint megemelése egyes területrészekén szintén a projekt része, amely a vad tartós kiszorulását eredményezte. Összességében vadászterületünknek csaknem 9 000 ha-ját (60 %) egész évben víz borítja.

Leírtak a vadászati tevékenységet nehezítik, a bérvadásztatást ellehetetlenítik. Gímszarvasaink és vaddisznóink keresik a fokozottan védett természeti területek nyugalma. Őzállományunk csökkenéséről évek óta beszámolunk, feltehetően az itt véglegesen megtelepedett aranysakál családok az ő helyzetükön még pluszban is rontanak. A vaddisznó létszám szabályozásában is intenzíven részt vesznek (malacok), ugyanakkor megváltoztak gímszarvas élőhelyeink, ezáltal a „szarvasbőgő” területeink is.

Mezőgazdasági káraink mértéke főként a kukorica kultúrákban – a fokozott figyelem ellenére is – jelentős. Ugyanakkor van mezőgazdasági termelő, aki a folyamatos egyeztetés ellenére fokozottan vadkár veszélyes helyre telepít kukoricát nagy táblákban, a drágábbik fajtákból...

Teljesen új területként lett kialakítva 2017-ben az 1291 ha kiterjedésű természetvédelmi célú különleges rendeltetésű „Sásdi-rétek” Vadgazdálkodási Egység a Káli-medencében. A védett és fokozottan védett és Natura 2000 területeket magába foglaló terület természeti értékekben gazdag. Zömében Igazgatóságunk vagyonkezelésében lévő gyepek, rétek, legelő területeket vizes élőhelyek színesítik, melyeket a gímszarvas és a vaddisznó is előszeretettel látogat. Főként utóbbi állományának folyamatos apasztása, visszaszorítása a vadgazdálkodás elsődleges célja.

A 2018. a 2019. és a 2020. évhez képest a területen 2021. évben érdemi változást nem tapasztaltunk, és a vadgazdálkodásunk terén számottevő változást Igazgatóságunk sem tett, azaz a korábbi évekhez képest szembetűnően kevesebb a vaddisznó túráskára réteinken, legelőinken. Megjelenik olykor a dámszarvas is, állandó lakos az aranysakál. Kiszámú terítékéből a trófeás vadat elsődlegesen itt is bérvadászati útján próbáljuk értékesíteni.

A terület haszonbérbe adását érintő peres eljárások lezárultak, új nem keletkezett.

A Kormány 2017. év közben született döntése értelmében a Somogy megyei egykori Nagybereki Állami Gazdaság üzemi vadászterületének vadászati jogosultja lett jogerősen Igazgatóságunk 2017. november 3-tól. 2018. évben gyakorlatilag befejeztük a vadgazdálkodás feltételeinek kialakítását. Táskák ingatlan korszerűsítése, felújítása lényegében befejeződött, hivatásos vadászaink a ruházaton és a korszerű felszerelésen kívül új pick up gépjárműveket kaptak. Buzsák község határban 12 km hosszú kerítéssel egybefüggő 1000 ha mezőgazdasági kultúrát kerítettünk be vadkár ellen, Somogyszentpál határában 300 ha-t. Itt is megjelenik a belterületi vadkár, főként Balatonfenyves és Fonyód településeken, ugyanakkor a 2021. évben ilyen megkeresésünk nem volt!

Az éves vadkár mértéke alig haladta meg az öt millió Ft-ot, ugyanakkor a buzsáki kerítésben van egy vitatott négy millió Ft-os „vadkárunk”.

A terület legnagyobb gazdálkodója (korábbi vadászatra jogosultja) folytatta az egykori vadrejtek – elcserjésedett, befásodott gyepek, kaszálók – szárzúzását, összességében az elmúlt három évben 1300 ha-t meghaladó területen, melyek nagy részére szarvasmarha került.

Az 1990-es évektől réteken, kaszálókon szándékosan fennhagyott növényzet funkciója valóban a vadgazdálkodás céljait szolgálta elsődlegesen; ez gyakorlatilag egyik hónapról a másikra eltűnt, várhatóan vissza alakul eredeti művelési ágának megfelelően, gyökeresen átalakítva ezzel a vadászterület élőhely térképét, megváltoztatva több évtizedes rendjét... A 2019-es évtől immár nem kibocsátóként, hanem befogadóként működik a terület a környező vadászterületekhez viszonyítva, melyet alátámaszt az éves teríték mennyiségi és minőségi átalakulása is: állandó gímszarvas és vaddisznó állományunk folyamatosan csökken. Fentieket alátámasztja, hogy míg a korábbi években a vadkár az 50 millió Ft-ot is meghaladta, addig napjainkban a 10 milliót sem éri el. Jellemző – a már említett – belterületi károkozás megszűnése is. Őz állományunk drasztikus fogyása feltehetően nem az aranysakál számlájára írható elsődlegesen, hanem a nagy sebességgel vontatott széles (5-8 m) kaszák „bűne”.

Jellemzően kihívása a területnek a megfelelő számú bérvadász kiközvetítése mellé a megfelelő számú trófeás vad megtalálása, azaz a csökkenő kereslet kielégítése a csökkenő kínálattal.

Hivatásos vadászaink megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek, plusz feladatukat lelkiismeretesen, jó hozzáállással, folyamatos továbbképzést vállalva látják el. Lényeges a rendelkezésre álló eszközök folyamatos fejlesztése, szinten tartása. Néhány szolgálati fegyverünk felújításra, cseréire szorul, különös tekintettel a hozzájuk tartozó optikai eszközök.

6.5. Halgazdálkodási vízterületek

Természetvédelmi szempontból releváns halgazdálkodási vízterületek védett területen:

No.	Országos jelentőségű védett vízterek*	Kiterjedése (hektár)/ Hossz (méter)	Elfogadott kezelési terv (+/-)
1.	Balaton (Bozsai-ö. nélkül, NP része)	33 ha	-
2.	Balaton (Bozsai-ö. fokozottan védett, NP része)	50 ha	-
3.	Balatonhenyei-tó	4 ha	-
4.	Barkás-tó	1 ha	-
5.	Belső-tó	40 ha	-
6.	Bika-tó	1 ha	-
7.	Bonta-tó	1 ha	-
8.	Burnót-patak	13 263,76 m	-
9.	Cölömpös-árok	3,943 ha	-
10.	Cserkás-tó	1 ha	-
11.	Csókakői-patak	0,855 ha	-
12.	Eger-patak	18 044,072 m	-
13.	Egyesített-övcsatorna	11,4 ha	-
14.	Garabonci-malomárok	4,129 ha	-
15.	Garabonci-patak	3,5 ha	-
16.	Határbelvíz-csatorna (Táska 097, Somogyszentpál 027, 034 és 036 hrsz.)	2,3097 ha	+
17.	Határkültvíz-csatorna (Somogyszentpál 019 hrsz.)	12,7371 ha	+
18.	Hévízi-tó	18 ha	+
19.	Horogi-séd	4 870,244 m	-
20.	Kálomis-tó	3 ha	-
21.	Kenderáztató-csatorna	3,39 ha	-
22.	Kettős-tó	2 ha	-
23.	Kis-Balaton I. tározó	2 014 ha	-
24.	Kis-Balaton II. tározó	5 197 ha	-
25.	Kisörspuszta	51 ha	-
26.	Kornyi-tó	20 ha	-
27.	Külső-tó	64 ha	-
28.	lápok	116 ha	-
29.	Lesence-patak	6 911,931 m	-
30.	Marótvölgyi-csatorna	4,23 ha	-
31.	Miháldi-vízfolyás	9,024 ha	-
32.	Mindszentkállai-árok	3 632,571 m	-
33.	Monostori-tó	3 ha	-
34.	Mura-folyó és holtágai	256 ha	+
35.	Nádas-tó	6 ha	-

36.	Nyugati-övcSATORNA (Táska 0103 és 0126 hrsz.)	5,3854 ha	+
37.	Radai-patak	2,25 ha	-
38.	Sárosfői Halastavak	40 ha	-
39.	Sásdi-patak	2 171,838 m	-
40.	Szabari-patak	1,9 ha	-
41.	Szentbékállai-árok	5 185,686 m	-
42.	Tüskés-tó	4 ha	-
43.	Zala-somogyi határárok	6,0665 ha	-
44.	Zirci Arborétumi-tó	1 ha	+

A táblázatban csak azon országos jelentőségű védett természeti területeken elhelyezkedő tavakat tüntettük fel, melyeknél a földhivatalban a kivett (pl. tó, holtág) kifejezés szerepel. A kivett (csatorna) területek és egyéb vízfolyások szintén nem szerepelnek itt. A láp területeken a tavak a tőzeg kitermelése következtében alakultak ki. Ilyen viszonylag sok található Zala megyében a Szévíz-patak és a Principális-csatorna mentén, valamint Veszprém megyében Mezőlak mellett. Ezek valamennyi esetben a bányászati tevékenység felhagyása után kerültek nyilvántartásba vételre halgazdálkodási vízterületként. Lápként csak a kijelölt területeket tüntettük fel. A Balatonból a BfNP részeként védett hrsz-ek szerepelnek.

6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

No.	A halgazdálkodási vízterület megnevezése (ahol már az igazgatóságé a halgazdálkodási jog)	Kiterjedése (ha)
1.	Murarátka, Mura-holtág (053/1 hrsz)	2,4
2.	Letenye, Bodzás-tó (0291/1/b hrsz)	5,7
3	Kis-Balaton II. ütem	5500
4.	Tihany, Belső-tó	39,6

A Mura két holtága esetében az érintett halgazdálkodási víztereknek elsősorban az őshonos halfajok állományainak természetes szaporodó-helyeként kell szolgálni, amely megfelelő szaporulat esetén a környező vizek utánpótlását is biztosíthatja, áradáskor természetes úton, míg megfelelő szaporulat esetén áttelepítéssel. A területen a szükséges halászati beavatkozások kizárólag - az éves rendszerességgel elvégzett állományfelmérés alapján folytatandó - állomány szabályozásra korlátozandók. Erre idegenhonos halfajok megjelenése illetve esetleges egészségügyi problémák esetén kerülhet sor. Ezen feladatok elvégzését az Igazgatóság saját ember- és eszközállományával el tudja végezni.

Az érintett területek árvíz esetén közvetlen kapcsolatba kerülnek a Murával, így az ott található őshonos halfajok szaporodó-helyeként is szolgálhatnak, emiatt a nagytű egyedek közlekedését a folyó és e területek között nem szabad korlátozni.

A halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény alapján különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek körének bővítési javaslatát, lehatárolását készítettük elő több mint 6.000 ha kiterjedéssel. 2016 decemberében a különleges rendeltetésre döntés született a somogyi vízterek és a Kis-Balaton II ütem esetében, azonban a halgazdálkodási jog vagyonkezelőjeként történő kijelölésünk csak 2017-ben történt meg. Bár az érintett területek jelentős része a BfNPI vagyonkezelésében van, a halgazdálkodási jog vagyonkezelésbe adása ettől különvlik, külön folyamat részét képezi. Több esetben ez a folyamat még nem zárult le.

2018. júniusban ismételten kezdeményeztük a Tihanyi Belső-tó különleges rendeltetésűvé nyilvánítását, melyre sor is került. A halgazdálkodási jog vagyongazdálkodásunkba adása 2021. júliusában megtörtént.

Igazgatóságunk működési területén különleges rendeltetésű lett a korábbi meglévő halgazdálkodási vízterek közül a Balaton (valamint befolyói) és a Kis-Balaton I. ütem területe természetvédelmi és turisztikai szempontból egyaránt különleges helyzete miatt. Az érintett területeken a halgazdálkodási jog gyakorlója a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt.

Nyilvántartott halgazdálkodási vízterek ahol kezdeményeztük a különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek kijelölését:

1.	Balaton és vízrendszere	61041,6	ha
----	-------------------------	---------	----

A Balaton esetében első helyre került jelentősége miatt a turisztikai jelentőség, (3.§ (2) bekezdés da), és dc) pont). Ugyanakkor a Natura jelölő fajok közül mindenképpen kiemelt jelentősége van a Balatonnak a garda és a balin esetében, ezen fajok megőrzése szempontjából meghatározó a halgazdálkodás mikéntje. Ezen jelölő halfajok jelenleg a horgászható fajok között szerepelnek a gazdálkodónak is érdeke, hogy megfelelő kezelés mellett ne legyen szükség horgászati korlátozásokra. Amennyiben az állomány stabil marad, úgy ez megoldható.

2.	Kis-Balaton VR. I. ütem	1800	ha
3.	Keleti-Bozót vízfolyás	21	ha
4.	Cigány-csatorna	2	ha
5.	Nyugati-övcatorna	76	ha

Fent felsorolt halgazdálkodási vízterek jelenleg horgászati hasznosítással érintettek, ugyanakkor rendkívül jelentős a Balaton korábbi hatalmas halbölcsőiből mára megmaradt halállományuk. Elsősorban a compó állomány kiemelkedő, de mindenképpen említést érdemel réti csík és nyurgaponty is. Utóbbi külön kiemelendő a Kis-Balaton Hídvégi-tó (I. ütem) esetében. A BHNP Zrt részéről felmerült, hogy a gazdálkodás veszteségei miatt nem tart igényt ezen víztér halgazdálkodói jogára, azonban jelenleg még Ők a gazdálkodók. Változás esetén Igazgatóságunk kéri a területre a vagyongazdálkodási jogot, mivel már a Kis-Balaton jelenlegi formába történt átalakításakor, a hallépcsők kialakításakor is kiemelt szempont volt a balatoni állomány ívóhelyre történő kijutásának biztosítása. Ezen program folytatásaként szeretnénk hogy a további potenciális szaporodóhelyek, berkek és befolyók egyaránt különleges rendeltetést kapjanak, maximális előtérbe helyezve a helyi őshonos állományoknak kedvező állapotok, megnövelt ívóhelyek kialakítását.

Egyéb különleges rendeltetésre nyilvántartott halgazdálkodási vízterek:

6.	Tihanyi, Belső-tó	39,6424	ha
----	-------------------	---------	----

A tó erősen leromlott ökológiai állapotának javításához jelentős beavatkozásokra van szükség, így halállomány szerkezeti változások szükségesek. Ennek érdekében mind a teljes víztest, mind a körkörös partszakasz a BfNPI vagyongazdálkodásába került, ami nem jár automatikusan együtt a halgazdálkodási jog megszerzésével is. A behurcolt ezüstkárász állományának komoly csökkentése mellett komolyan tervezett, átgondolt telepítésre lenne szükség őshonos halállományból. A tihanyi Külső-tó közelsége miatt egyre jelentősebb táplálkozó és költőterület bizonyos fokozottan védett madárfajok, pl. nagy kócsag, bakcsó, bölömbika stb. számára is. Ez az egyetlen olyan eset ahol felmerül a halgazdálkodási jog megkérése, olyan víztesten ahol jelenleg más a halgazdálkodó. A Rendelet 3. § (2) bekezdése ba), bb) pontok alapján megjelenő

közérdek(ek) kiválasztásának indoklása.: A tó teljes területe védett természeti terület, számos védett és fokozottan védett ill. közösségi jelentőségű állatfaj élőhelye, pl.: mocsári teknős, bölömbika, törpegém, stb.

A különleges rendeltetésűvé nyilvánítás varható hatásai közül kiemelkedik - különös tekintettel a halgazdálkodási hatásokra a lehetőség a természetközeli halfauna visszaállítására.

A vízterületre vonatkozó, érvényben lévő természetvédelmi korlátozások: szegélynádás kímélete, idegenhonos fajok telepítésének tilalma

7.	Tihany Külső-tó	63,8582	ha	Nemzeti Park, fokozottan védett, Natura 2000
----	-----------------	---------	----	--

- A Rendelet 3. § (2) bekezdése alapján megjelenő közérdek(ek) kiválasztásának indoklása: A tó teljes területe fokozottan védett természeti terület, számos védett és fokozottan védett állatfaj élőhelye, jelentős költőhely, Natura 2000-es terület.

- A védett, fokozottan védett ill. közösségi jelentőségű fajok, pl.: törpegém, dunai tarajos gőte, vöröshasú unka, mocsári teknős, fülemülesítke, vörösgém, nagykócsag, kis kócsag, bölömbika, vidra, stb.

Korábban nem nyilvántartott halászati vízterek ahol kezdeményeztük a különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek kijelölését:

1. Vindornya-láp és a Vindornya-csatorna

A kialakult vízterületek sérülékeny területnek számítanak, ezekre a horgászati tevékenység szintén káros hatással van. A potenciális szaporodóhelyek: nyílt vízfelületek, árkok, befolyók egyaránt lehetőséget biztosítanak élőhely fejlesztésre, maximálisan előtérbe helyezve a helyi őshonos állományoknak kedvező állapotok, megnövelt ívóhelyek kialakítását. A terület horgászati hasznosítással jelenleg nem érintett, azonban kiemelt jelentőségű az idegenhonos halfajok elleni védekezés.

A Rendelet 3. § (2) bekezdése aa), bd) pontok alapján megjelenő közérdek(ek).

2.	Balatonederics, Nádas-mező	163,75	ha	Nemzeti Park, Natura 2000
----	----------------------------	--------	----	---------------------------

3.	Lesence-patak	16,34	ha	Nemzeti Park
----	---------------	-------	----	--------------

4.	Kétöles-patak	18,71	ha	Nemzeti Park
----	---------------	-------	----	--------------

5.	Tapolca-patak	23,33	ha	Nemzeti Park
----	---------------	-------	----	--------------

E természetközeli állapotú vízterületek állami tulajdonban és a BfNPI valamint a Vízügy kezelésében lévő

értékes, őshonos halfajokkal jellemezhető értékes, védett, fokozottan védett természeti terület státuszú élőhelyek.

A Balatontól északra található térség legnagyobb lápi póc állományai, komoly mennyiségű réti csík és kisebb állományokban még széles kárász található a víztesteken. A Balatonnal való közvetlen kapcsolat létezik, Balatonedericsen a hosszanti átjárhatóság megoldásával biztosítható a folyamatos átjárás. Ugyanakkor az ezüstkárász terjeszkedése komoly beavatkozást igényel jelentős állománycsökkentéssel. A fokozottan védett madárfajok jelentős mennyisége, a kócsagtelepek, gémfélék, cigányréce stb. állománya azonban indokolja a minimális zavarás biztosítását.

A Rendelet 3. § (2) bekezdése aa), ba), bb) pontok alapján megjelenő közérdek(ek).

Befolyók, kis tavak és berkek a Balaton térségében:

6. Badacsonytomaj, Büdös-tó	5,77	ha	Nemzeti Park
7. Ordacsehi-berek	275,2355	ha	Natura 2000, ex lege védett
8. Fonyódi Bozót-csatorna (Pogányvölgyi-vízfolyás)	44,8438	ha	Natura 2000
9. Nagybereki Fehérvíz	682,3610	ha	Natura 2000, védett
Határ-külvíz-csatorna			
10. (Koroknai vízfolyás)	20,4868	ha	Natura 2000, védett
11. Őszödi-berek	44,3 ha	ha	Natura 2000, ex lege láp
12. Tóközi-berek	44	ha	Natura 2000, ex lege láp
13. Töreki-berek "Töreki X-tó"	41,2	ha	ex lege láp, helyi védett
14. Lellei-berek "Forró-árok berke"	23,5	ha	Natura 2000, ex lege láp

Többnyire a Balatonról az emberi beavatkozás következtében lefűződött víztestek jelentős lápi póc és széles kárász állományokkal, komoly mennyiségű réti csík és esetenként nyurga ponty található a víztesteken. A Balatonnal való közvetlen kapcsolat csak korlátozottan létezik, beavatkozásokra lenne szükség az átjárhatóság biztosításához. Ugyanakkor az ezüstkárász terjeszkedése komoly beavatkozást igényel jelentős állománycsökkentéssel. A fokozottan védett madárfajok jelentős mennyisége, a kócsagtelepek, gémfélék stb. állománya azonban indokolja a minimális zavarás biztosítását.

A Rendelet 3. § (2) bekezdése ac), ba), bc)pontok alapján megjelenő közérdek(ek).

15. Kornyi-tó	~19	ha	Nemzeti Park
---------------	-----	----	--------------

A Balaton-felvidék értékes tava, melyen természetvédelmi szempontból fontos beavatkozás folyik jelenleg is, a nyílt vízfelület növelése érdekében. Az utóbbi évtizedekben több alkalommal kiszáradt, halgazdálkodás szempontból értéktelen víztest. Sérülékeny élőhely ahol megfelelő beavatkozások révén az őshonos halfajok számára megfelelő élettér biztosítható. A terület madárvilága, az élőhely és a halállomány összetétel szempontjából különös jelentősége van, hogy minimális zavarás mellett, de történjen meg az őshonos halállományok megerősítése, illetve az idegenhonos fajok kizárása.

A különleges rendeltetésűvé nyilvánítás várható hatásai: A védett/Natura 2000-es élőhely komplex fenntartható védelmének biztosítása, az élőhely rehabilitáció (KEOP) eredményének stabilizálása.

A vízterületre érvényben lévő természetvédelmi korlátozások:

- A Káli-medencére kihirdetett természetvédelmi kezelési terv nincs, így a védett/Natura 2000-es területekre vonatkozó jogszabályi előírások az irányadóak. (gyepre hajtás/ tómederből itatás, élőhely szennyezés tilalma, természeti értékek védelmére vonatkozó egyéb jogszabályi előírások)

16. Gerence és mellékvízfolyásai Bébig	45	ha	védett, Natura 2000
17. Bitva és mellékvizei Pápasalamonig	22	ha	védett, Natura 2000
18. Cuha és Hódosér megyehatárig	17	ha	védett, Natura 2000

Ezen bakonyi vízfolyások felső szakaszának ökológiai állapota érdekében fontos lenne a kistestű, őshonos, de komoly gazdasági jelentőséggel nem bíró halfajok állományainak megőrzése, más fajok telepítése, behurcolása nem kívánatos.

A Rendelet 3. § (2) bekezdése bb), bc)pontok alapján megjelenő közérdek(ek).

Mura-menti holtágak, bányatavak:

Az Igazgatóságunk által korábban kezdett program részeként jelenleg is különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterület a Murarátka 053/1 hrsz., teljes területe 2,4 ha. Letenye 0291/1/b hrsz., (teljes területe 10,7 ha,) az erdő nélkül 5,7 ha. Ezek mellett további vagyonkezelésünkben található víztestek találhatóak a területen amelyeken jelenleg nincs kijelölt halgazdálkodó:

19. Muraszemenye hrsz: 0229	2,1679	ha	védett, Natura 2000
20. Muraszemenye hrsz: 0234	1,4637	ha	védett, Natura 2000
21. Muraszemenye hrsz: 0236 a	2,7130	ha	védett, Natura 2000
22. Letenye hrsz: 0174 b	2,7632	ha	védett, Natura 2000
23. Letenye hrsz: 0174 d	2,0129	ha	védett, Natura 2000
24. Letenye hrsz: 0174 f	0,3687	ha	védett, Natura 2000
25. Letenye hrsz: 0174 g	0,3620	ha	védett, Natura 2000
26. Tótszerdahelyi-holtág hrsz: 077/2	9,6313	ha	védett, Natura 2000

Őshonos, védett illetve fokozottan védett halfajok élőhelyei (aranykárász, réti csík, lápi póc). A halászati hasznosítás lehetőségeit alapvetően meghatározó – természetvédelmi prioritást a különleges rendeltetésű területté nyilvánítás formájában tudjuk érvényesíteni. (Miközben a térség horgászvizein az ezüstkárász, a törpeharcsa és a naphal szorítja ki az őshonos fajokat, addig például a július elején folytatott felmérés során dr. Józsa Vilmos a Tótszerdahelyi-holtágban a széles kárász közel 100 egyedét fogta egyetlen vizsgálat során.) A jelenleg is kezelésünkben lévő két holtágon idegenhonos fajok egyedei csak áradás után jelennek meg, ezek eltávolítására szelektálunk kutató halászgép segítségével.

E védett természeti területeken a természetvédelmi prioritás nem teszi lehetővé a gazdálkodást előtérbe helyező halászati üzemtervek (telepítések és lehalászások) kötelező előírásainak betartását, véleményünk szerint itt kizárólag az állományfelmérő (kutató), illetve – szükség esetén – állományszabályozó halászatokra kerülhet sor.

A vízterek más védett és fokozottan védett állat- és növényfajok élőhelyei is (tündérrózsa, sulyom, rucaöröm, szitakötőfajok, több madárfaj, vidra, hód). A holtágak sérülékeny területnek számítanak, ezekre a horgászati tevékenység szintén káros hatással van.

A Rendelet 3. § (2) bekezdése aa), bd)pontok alapján megjelenő közérdek(ek).

6.5.2. Védett természeti területen található halastavak

No.	Védett halastavak	Kiterjedése (ha)	Kezelési terv (+/-)
1.	Sárosfői Halastavak (Nemeshany) (országos jelentőségű természetvédelmi terület)	40	-
2.	Tőreki Halastavak (Siófok) (helyi jelentőségű természetvédelmi terület)	38	+
Összesen:		78	

7. Tájvédelem

7.1. Egyedi tájértékek

Az Európai Táj Egyezmény megvalósításának részeként a természetvédelem állami szervezeteinél 2010-2011-ben a TÉKA program keretében végzett munka megalapozta az egyedi tájértékek felvételezését. Azóta évről évre folyamatosan bővül az egyedi tájértékek adatbázisa, mely végül a Természetvédelmi Információs Rendszerben (TIR), illetőleg 2015-től az OKIR rendszer adatbázisában rögzíthető, ezzel a hatósági munkát és a települési értékvédelmet egyaránt szolgálja.

Az Agrárminisztériumból Igazgatóságunkhoz az egyedi tájértékek adatbázisának javításával kapcsolatban érkezett megkeresés (NPTF/679/2021. ikt.sz.) alapján elkészítettük a 2016. és 2020. év között felmért települések (51 település) egyedi tájérték adatainak felülvizsgálatát. Az egységes excel táblázatba szerkesztett fájl alapján térinformatikai programmal elvégeztük a koordináta ellenőrzést, az eltérő mérési pontok sorát a táblázatban piros háttérrel jelöltük. Az Igazgatóság az Agrárminisztérium részére a 2016. évi felmérést megelőző évek egyedi tájérték kataszter felmérések adatainak (68 település) a fentiek szerinti javított táblázatait tervek szerint 2022. január 31-ig megküldi.

A 2021. évben 13 település egyedi tájértékeinek terepi felvételezésére, az adatok rögzítésére és feldolgozására került sor. Az egyedi tájérték felmérés Veszprém megyéből 3 települést (Márkó, Lókút, Tótvázsony), Zala megyéből 11 települést (Almásháza, Becsehely, Bocska, Börzönce, Bucsuta, Magyarszerdahely, Liszó, Oltárc, Páka, Rigyác, Zajk) érintett.

	Települések száma	Egyedi tájértékek száma
TÉKA program keretében készült felülvizsgálat korábbi felmérés alapján (2010-11)	39	1.911
TÉKA program keretében készült új felmérés (2010-11)	20	862
Nyilvántartott egyedi tájérték összesen Téka program keretében, 2011. végén	59	2 773
2012-2017. évben készült felmérések összesen	36	1.299
2018. évben készült felmérések	10	193
2019. évben készült felmérések	8	172
2020. évben készült felmérések	13	338
2021. évben készült felmérések	14	301
Nyilvántartott egyedi tájérték összesen 2021. végén	140	5.077

Az egyedi tájérték felmérések részletezése:

Településnév	Felmérés éve	Egyedi tájértékek száma
Pécsely	1998	32
Csopak	2000	25
Aszófő	2002	30
Balatonalmádi	2003	41
Felsőőrs	2003	100
Halimba	2003	55
Lovas	2003	58

Palóznak	2003	41
Szőc	2003	29
Zánka	2003	26
Gosztola	2004	21
Hidegkút	2004	49
Kerkateskánd	2004	41
Lendvadedes	2004	26
Szécsisziget	2004	34
Szentbékkálla	2004	33
Szentjakabfa	2004	14
Veszprémfajsz	2004	43
Alsóórs	2005	98
Balatonakali	2005	29
Balatonudvari	2005	22
Lovászi	2005	22
Nagyvázsony	2005	38
Mencshely	2008	115
Badacsonytomaj	2010	50
Bakonybél	2010	36
Balatoncsicsó	2010	34
Balatonfüred	2010	435
Balatonszepezd	2010	110
Balatonszőlős	2010	25
Barlahida	2010	26
Barnag	2010	15
Böde	2010	28
Dörgicse	2010	206
Fenyőfő	2010	19
Kékkút	2010	32
Kerkaszentkirály	2010	18
Kővágóórs	2010	59
Nemesvita	2010	59
Óbudavár	2010	22
Salföld	2010	41
Szentkirályszabadja	2010	52
Szigliget	2010	69
Tihany	2010	33
Tormafölde	2010	21
Vaszar	2010	15
Vászoly	2010	18
Vindornyalak	2010	21
Zalasántó	2010	44
Badacsonytördemic	2011	41
Balatonfűzfő	2011	35
Balatonhenye	2011	38
Köveskál	2011	45

Mindszentkál	2011	29
Monostorapáti	2011	44
Monoszló	2011	28
Öcs	2011	31
Szentantalfa	2011	28
Tagyon	2011	25
Egervár	2012	44
Hegymagas	2012	35
Nemesvámos	2012	15
Vöröstó	2012	37
Zirc	2012	86
Kisapáti	2013	49
Kisberzsény	2013	15
Ósi	2013	12
Raposka	2013	28
Káptalantóti	2014	21
Litér	2014	27
Nagykapornak	2014	72
Balatonkenese	2014	17
Misefa	2015	28
Nemesgulács	2015	25
Somlóvásárhely	2015	46
Várvölgy	2015	68
Alibánfa	2016	11
Balatongyörök	2016	91
Bánd	2016	22
Bezeréd	2016	29
Gyulakeszi	2016	38
Hárskút	2016	32
Petőhenye	2016	37
Vállus	2016	37
Bak	2017	33
Lakhegy	2017	36
Lesencefalu	2017	31
Letenye	2017	47
Magyarpolány	2017	69
Murarátka	2017	18
Muraszemenye	2017	42
Nemeshetés	2017	10
Tótszerdahely	2017	17
Ugod	2017	41
Városlőd	2017	33
Alsópáhok	2018	17
Bakonyjákó	2018	28
Döbrönte	2018	18
Gősfá	2018	22

Hegyesd	2018	14
Molnári	2018	14
Murakeresztúr	2018	28
Nemesrádó	2018	30
Rezi	2018	12
Vasboldogasszony	2018	27
Csörnyeföld	2019	36
Farkasgyepű	2019	15
Kányavár	2019	16
Kiscsehi	2019	19
Kislőd	2019	23
Nemesbük	2019	28
Szentmargitfalva	2019	26
Zalaköveskút	2019	9
Balatonkenese	2020	54
Csehbánya	2020	20
Németbánya	2020	27
Örvényes	2020	39
Bázakerettye,	2020	36
Borsfa	2020	31
Csömödér	2020	16
Iklódbördőce	2020	27
Kistolmács	2020	21
Kissziget	2020	9
Lispezentadorján	2020	25
Maróc	2020	18
Valkonya	2020	15
Almásháza	2021	
Becsehely	2021	31
Bocska	2021	15
Börzönce	2021	12
Bucsuta	2021	10
Magyarszerdahely	2021	9
Márkó	2021	32
Liszó	2021	16
Lókút	2021	21
Oltárc	2021	20
Páka	2021	49
Rigyác	2021	19
Tótvázsony	2021	42
Zajk	2021	16

2021. évi egyedi tájérték felmérések táblázatos részletezője települések szerint															
Tájérték csoportok	Almás-háza	Be-ce-hely	Bocska	Börzönc e	Bucsuta	Magyar-szerda-hely	Márkó	Liszó	Lókút	Oltárc	Páka	Ri-gyác	Tótvá-zsony	Zajk	Össze-sen
Mindennapi élettel kapcsola-tos építmény, állandó (művészeti) alkotás	3	13	1		1	1	13	1	2	1	1	3	17	1	58
Kultikus, szakrális épít-mény/alkotás	2	14	6	5	5	4	8	5	10	5	26	4	4	4	102
Temetkezéssel kapcsolatos építmény/alkotás	0	2	1	1	1		2	1	2	2		5	3	1	21
Zöldfelületi létesít-mény/objektum	0					1		1			1	1	5	1	10
Útvonalakat összekötő léte-sítmény	0							1							1
Közlekedéssel/ szállítással kapcsolatos építmény	0												1		1
Erdő/vadgazdálkodással kapcsolatos érték	0														0
Agrártörténeti érték	3									2		4	1	1	11
Vízhasználattal kapcsolatos létesítmények	3			1				2	1		9			4	20
Történelmi eseménnyel kapcsolatos érték	1	1	1	1	1	1	4	3	3	1		1	6	2	26
Turizmushoz/ természetjá-ráshoz kötődő érték	0	1		3	1			2		1	5				13
Víztani érték	0					1									1
	0		6	1	1		1		3	4			2		18

Növényegyed/növénycsoport															
Állat tartózkodására szolgáló hely	0									2					2
Kilátópont	1					1	4			2	3	1	3	2	17
Összesen:	13	31	15	12	10	9	32	16	21	20	49	19	42	16	301

7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésbenele- pülésrendezési eszközök és területrendezési tervek véleményezése, közreműködés az elkészítés- ben

Az elmúlt évekhez hasonlóan Igazgatóságunk 2021-ben is közreműködött fejlesztési koncepciók, útmutatók, pályázati kiírások és különböző tervi tartalmak véleményezésében. A vizsgálati dokumentációk elkészítéséhez szükséges táj-és természetvédelmi adatszolgáltatást megküldtük, a tájékoztatói és véleményezési szakasz során pedig építő jellegű, szakmai észrevételekkel segítettük elő a tervek kidolgozását. A beérkező dokumentumok témakörüktől, területi érintettségüktől függően az adott tájegység (KVT, NYVKZT, KBNT, NYZT) és/vagy a Természetmegőrzési Osztály (TmO) munkatársai által kerültek megválaszolásra.

Balaton Fejlesztési Tanács által készített dokumentumok

- Balaton Kiemelt Térség Stratégiai Környezeti Vizsgálat (SKV)
- Településfejlesztési beruházások támogatására kiírt pályázati felhívás és útmutató

A megküldött pályázati felhívás célja a klímaváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodást elősegítő beruházási elemek, zöldfelületi fejlesztések megvalósítása. A pályázat táj-és településképvédelmi, valamint természetvédelmi szempontból a Balaton régióban alkalmazható jó gyakorlatok megtalálásához nyújt anyagi segítséget, melynek célja egy „zöld” válasz kidolgozása területi szinten. Igazgatóságunk kérte a zöldfelületek vízmegtartó és szén-dioxid megkötő képességén alapuló, természeti folyamatokra és a fenntartható műszaki megoldásokra épülő szempontok beépítését az elbírálási keretrendszerbe, valamint az elnyert összegek tényleges felhasználásának nyomon követhetőségét. A pályázati feltételek között szerepelt a projektek előzetes egyeztetése Igazgatóságunkkal, valamint az erről szóló szakmai nyilatkozat csatolása a beadott tervekhez. Az előírást Igazgatóságunk örömmel fogadta, hiszen így rálátást nyer az aktuális fejlesztési projektekre és érvényesíteni tudja a jogszabályi előírásoknak megfelelő kikötéseit. Az Igazgatóság felajánlotta a pályázatok szakmai elbírálása során további segítségét és lehetőséget biztosított az előzetes egyeztetésekhez.

Igazgatóságunk egyúttal felhívta a figyelmet a parti sétányok kialakításával és fejlesztésével kapcsolatban a nádasok megőrzésére és ökológiai szempontból nélkülözhetetlen szerepkörére is, mivel a természet- és tájvédelem egyik legfontosabb célkitűzése a természetközeli állapotban lévő élőhelyek, természeti rendszerek és a meghatározó látványelemek megóvása, a tájkarakter megőrzése, valamint a tájszerkezet védelme, szükség szerinti helyreállítása.

Infrastruktúrafejlesztésekhez kapcsolódó adatszolgáltatások, előzetes vizsgálatok és véleményezések

- Veszprém megyei kerékpárforgalmi főhálózati terv
- Eurovelo 14 Zala mente kerékpáros-útvonal komplex fejlesztési terve
- Helyi jelentőségű kerékpárút kijelölése fejlesztési szándékkal (Zalaegerszeg- Csács városrész)
- Murakeresztúr - Kotoriba (HR) között tervezett Mura híd és kapcsolódó út és kerékpárúthálózat tervezése, adatszolgáltatás és vélemény adása a tanulmányterv készítéséhez

A megyei és helyi jelentőségű kerékpárutak fejlesztéséről szóló megkeresések növekvő aránya tapasztalható, ami leginkább arra vezethető vissza, hogy ez a környezetbarát, alternatív közlekedési lehetőség nem csupán a mindennapi élet megkönnyítését, hanem az aktív kikapcsolódást és természetjárást egyaránt szolgálja. A biciklis úthálózat fejlesztésekről általános tapasztalatként elmondható, hogy igyekeznek a már megépült infrastruktúra elemek forgalomtechnikai átalakításával kielégíteni a közlekedési igényeket és inkább kiegészítő, összekötő funkciók létesítése érdekében vesznek igénybe újabb területeket a nyomvonalvezetés során.

A kerékpárutak tervezése és megvalósítása során Igazgatóságunk is ezt a szemléletet támogatja a természeti értékek (élőhelyek, biotikai állomány) védelme vagy az esetleges táj- és természetvédelmi érintettségek csökkentése érdekében. Igazgatóságunk minden esetben felhívta a figyelmet az

előzetes egyeztetés szükségességére, alternatív útvonalak lehetőségére, a megvalósíthatóságra vonatkozó táj- és természetvédelmi előírásokra és feltételekre (előzetes felmérés, pontos lehatárolás, áttelepítés, kímélés), valamint a kiegészítő arculati elemek (pihenők, kerékpártárolók, utcabútorok) összehangolására a településképvédelmi rendeletekkel.

- ZALA ZONE Ipari park Zrt. „Off Road” tesztpálya létesítése
- MOL Nyrt. a Nagykanizsa Körkörös Gazdaság Tudományos Innovációs Park Geotermikus Hőellátása előzetes vizsgálati eljárásához tartozó adatszolgáltatás
- MOL Nyrt. Zalai Finomító üzemi kárelhárítási tervének felülvizsgálata, véleményezés
- M76 autópálya Zalaegerszeg- Körmend szakaszához kapcsolódó Zalaegerszeg nyugati csomópont bekötő út és komplex pihenő építése
- A 67-es számú gyorsforgalmi út 2x2 sávra bővítése
- Adatszolgáltatás a 74. sz. főút Nagykanizsa- Zalaegerszeg közötti szakasz négy nyomúsításához szükséges döntéshozatali diszpozíciós tanulmányterv és KHT elkészítéséhez, valamint környezetvédelmi engedély megszerzéséhez

A tervezett infrastruktúra-fejlesztések nem csupán a kerékpáros, hanem az autós közlekedést, valamint innovatív energetikai létesítményeket is érintenek. A fenti beruházások megkezdése előtt Igazgatóságunk megküldte táj- és természetvédelmi adatszolgáltatását, előzetes, körültekintő vizsgálatok lefolytatását, valamint olyan műszaki megoldások (hordalék- és olajfogó műtárgyak beépítése) alkalmazását kérte, melyek a felszíni- és felszín alatti vizek és az élővilág védelmét egyaránt szolgálják. Továbbá felhívta a figyelmet a meglévő értékek felmérésére, megőrzésére és a kivitelezési munkák során betartandó táj- és természetvédelmi előírásokra.

Vízügyi rehabilitációs dokumentumok

- Szévíz-csatorna vízszállító képességének helyreállítása

A fejlesztés célja a Szévíz-csatorna vízszállító képességének növelése egy szakaszduzzasztó műtárgy beépítésével, amely a felvíz közelében fekvő „ex lege” védett lápterületek vízháztartását javíthatja, valamint az alvíz hosszan tartó, teljes kiszáradását is megakadályozhatja. Igazgatóságunk a beavatkozás megkezdése előtt a területre vonatkozó részletes állapotfelmérést kért és oldalirányú mederszélesítő kotrást javasolt, melyhez természetvédelmi szakfelügyelet szükségességét is előírta. A munkálatok lezajlását követően biomonitoring lefolytatását kérte.

Egyéb máshová nem sorolható dokumentumok

- A 2021-2027 fejlesztési ciklusra szóló szlovén-magyar Interreg program kidolgozásához kapcsolódó környezeti vizsgálati jelentés

A 2021-2027 programozási időszakra szóló dokumentációban megfogalmazott környezeti szempontokkal és fő célkitűzésekkel Igazgatóságunk, mint érintett természetvédelmi kezelő egyetértett.

7.3. Településrendezési eszközök és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

Véleményezett terv típusa	Véleményezett tervek száma	Érintett települések száma
Településképi Arculati Kézikönyv (TAK) módosítása	6	BfNPI teljes működési területe
Településképvédelmi Rendelet (TKR) módosítása	188	BfNPI teljes működési területe

Összesen:	194	BfNPI teljes működési területe
------------------	------------	--------------------------------

Véleményezett terv típusa	Tervek száma	Érintett települések száma
Térségi, ill. megyei jelentőségű területrendezési terv módosítás (Somogy Megye területfejlesztési koncepció)	1	a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Somogy megyei része
Településrendezési eszközök felülvizsgálatahoz, módosításához kapcsolódó adatszolgáltatások, egyeztetések, véleményezések	195	BfNPI teljes működési területe
Összesen:	196	

További településrendezési tervek, egyeztetések, valamint települési arculati eljárások a 2021. évben:

- A 2021. évben folytatódott a településrendezési eszközök felülvizsgálata, az előkészítő és adatszolgáltató folyamatok mellett véleményezések is történtek. A felülvizsgálati eljárásokon kívül a településrendezési eszközök módosítási eljárásaiban is adatszolgáltatást, véleményezést adott az Igazgatóság.
- Számos vízpartot érintő beruházás merült fel, főként csónakkikötők és kikötők létesítése strandnál nádas foltok érintettségével vagy patakmedrek felhasználásával. Ezekre vonatkozóan a természetes élőhelyek védelmét is figyelembe vevő megoldások érdekében az előkészítés, egyeztetések során természetvédelmi kezelői közreműködés történt.
- A 2021. év folyamán folytatódott a TKR rendeletek módosítása, javítása, a tapasztalatok, a településrendezési eszközök változásának aktualizálása alapján, illetve a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény módosítása okán. Ezen rendelet módosítások véleményezésében szintén részt vett az Igazgatóság.
- Az infrastrukturális hálózatokat érintően változatlanul főként a mobil szolgáltatás antennatornyai, valamint az elektromos légkábelek felújítása jelentett kihívást.

Településrendezési eszközök, településképi arculati kézikönyvek és településképi védelmi rendeletek módosításának tapasztalatai:

- A módosított településrendezési eszközöket – önkormányzati jóváhagyásuk után – ismét meg kell küldeni a véleményező szervezetek, így Igazgatóságunk számára is. Az utóellenőrzés lehetőséget ad a korábbi véleményezés érvényesülésének ellenőrzésére, szükség esetén jogorvoslatra. Kedvezőbb azonban, ha a főépítési jóváhagyást megelőzően a települések, tervezők részéről felmerül az igény – akár több egyeztető tárgyalás során – megfelelő konszenzus kialakítására. Az ilyen jellegű megkeresések esetén az Igazgatóság munkatársai mindig rendelkezésre állnak.
- Általános tapasztalat, hogy a települési önkormányzatok részéről a hatályos vagy nemrég módosított településrendezési eszközök és térképmellékletei nem minden esetben kerülnek feltöltésre az önkormányzatok honlapjára sem az njt.hu-ra, illetve a településképi arculati kézikönyvek és településképi védelmi rendeletek a Lechner Tudásközpont egyeztetési felületére. Ez jelentős mértékben megnehezíti a véleményezési eljárás folyamatát, ugyanis azt összehasonlítási alap hiányában hosszas keresőmunkának kell megelőznie.

7.4. Tájképvédelmi övezetek módosítása

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MaTrT.) rendelkezése szerint a településrendezési eszközök készítése során a térségi övezetek által érintett területeket a törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet (a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.)) szerint, az abban meghatározott államigazgatási szervek előzetes adatszolgáltatását mérlegelve kell lehatárolni.

A térségi övezetek által érintett területek település szintű lehatárolása során a gyakorlatban, a legtöbb esetben földrészlet határhoz való igazítás, vagy egyes részterületeknek a térségi övezetből való kivonása valósul meg. Ez elsősorban azoknál a térségi övezeteknél lehet indokolt, ahol az övezeti szabályozás konkrét, az adott földrészlet területfelhasználását, hasznosítását befolyásoló korlátozásokat, vagy fejlesztési területek esetében kedvezményeket/mentességeket határoz meg.

A MaTrT. rendelkezései alapján országos érvényű térségi övezetként határozza meg a tájképvédelmi terület övezetét, amelynek területi lehatárolását és a kapcsolódó övezeti szabályokat a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet határozza meg.

A **tájképvédelmi terület övezete** esetében megjegyezzük, hogy az MvM rendeletben szereplő, vonatkozó övezeti szabályozás nem tartalmaz olyan korlátozást vagy engedményt, amit egyes ingatlanokra vonatkoztatva kell/lehet érvényesíteni. A tájképvédelmi terület övezete lehatárolásának célja, hogy meghatározza azokat a területeket, amelyek a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak. Ezen területek sajátossága, hogy ezek az esztétikai jellemzők összhatásukban érvényesülnek, függetlenül a közigazgatási határoktól, vagy az egyes földrészletek ingatlan-nyilvántartásban rögzített határaitól.

A MaTrT. 23. § (1)-(2) bekezdés alapján a területrendezési eszközök készítésénél a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv téréségi övezeteinek lehatárolásához képest a térségi övezetek csak illetékes államigazgatási szervek egyetértése esetén változtathatók meg. Ennek figyelembevételével a MaTrT 23.§ (2) bekezdése értelmében az övezeti lehatárolás módosítására a működési területével érintett nemzeti park igazgatóság egyetértése esetén van lehetőség, amennyiben az nem ütközik jogszabályba.

A **tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete** – egyedileg meghatározott és lehatárolt övezet, amelybe a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet beépítésre nem szánt, sajátos karakterű szőlőhegyeinek, szőlőterületeinek, történelmileg kialakult mozaikos tájszerkezetének, egyedi tájértékeinek megőrzendő területei tartoznak – melynek szabályozási elemei tartalmaznak az adott ingatlanra értelmezhető beépítési korlátozásokat - szükséges, hogy egyértelmű legyen, mely helyrajzi számú területek érintettek az övezettel, így ezen övezet esetében jelentősége lehet a telekhatárhoz igazításnak.

Az Igazgatóság illetékességi területén 2021. évben egy települést érintően, Balatonfőkajár esetében történt módosítás. Balatonfőkajár településrendezési eszközeinek felülvizsgálati eljárásában a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete módosításra került sor. A módosítás során az övezetből kikerülő területek kompenzációja megtörtént, összességében pozitív lett a területi mérleg, a településre vonatkozóan 14 ha-ral nőtt az övezet területe. A módosítás nagyobb területekre (*szennyvíztisztító, illetve 0160/39 hrsz-ú ingatlan nagy része, illetve az ingatlantól délre fekvő M7 autópálya és csatlakozó közlekedési területek*) kiterjedő övezetből történő kivonással és az azzal egy időben, a település közigazgatási területén belül történő – nem negatív területi mérlegű – kom-

penzációs területek kijelölésével – igazítás, kijelölések pontosítása, illetve nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházások településrendezési eszközbe illesztése miatt volt szükség. Az egyeztetések az Igazgatóság és a tervezők között lezajlottak, melyek alapján a módosított tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetének lehatárolása az Agrárminisztérium felé megküldésre került.

7.5. Tájképvédelmi jelentőségű beavatkozások

A településrendezési eszközök tartalma, minősége nagymértékben meghatározza a tájléptékű változásokat. A településrendezési eszközök véleményezésében a jogszabályi előírások értelmében a BfNPI minden esetben közreműködik.

A jelentősebb beruházások előkészítésében is - utak, kerékpáutak, infrastruktúra hálózatok, napalempark létesítés, távközlési bázisállomások, kikötők, jelentős méretű vagy kiemelt beruházások, bányászattal kapcsolatos kérdés, területhasználat változása, természetvédelmi kezelés módja (pl. holtág revitalizációja), művelési ág váltása, végleges máscélú hasznosítás – megkeresés esetén szakmai véleményt adtunk.

A természetvédelem és azon belül a tájképvédelem egyik legfontosabb célkitűzése a természetközeli állapotban meglévő élőhelyek, természeti rendszerek és a meghatározó látványelemek megóvása, a védendő tájszerkezet és tájkarakter megőrzése, szükség szerinti helyreállítása. Az elvégzett balatoni nádasok és egyéb növényzet felmérésének vizsgálata alátámasztja, hogy napjaink nádas károsításában az emberi tevékenység játssza a legfőbb szerepet, amely a meglévő élőhelyek beszűküléséhez, átalakulásához és megszűnéséhez vezet. A parti sáv intenzív beépítése miatt felértékelődtek a természetes partvonalak és a nádasokkal övezett öblözetek, valamint a nyílt víz irányába a tájképi látványt biztosító part-szakaszok.

Az elmúlt két évben jelentkező pandémia, és egyéb, társadalmi-politikai változások következtében tapasztalható a nagyvárosokból a kitelepülés kisebb, vidéki településekre. Elmondható, hogy felértékelődött a vidéki táj jelentősége, mivel a lakosság a szép fekvésű, jó levegőjű, kevésbé beépült, vagy egyenesen a beépítetlen területeket keresi. Kiemeltebb szerepet kap így a beépítetlenség, mint táji érték védelme is, melyet Igazgatóságunk is képvisel a különböző tervezett nagyberuházások és egyedi lakóépületek beépítetlenséget megbontó telepítésének tervezése esetében is. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet a *tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetének* területén a jogszabályi előírások egyértelműen szigorodtak a *Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény* előírásai értelmében. Az eddig még beépítetlen területek tájképi védelme érdekében *az országos tájképvédelmi övezetekkel érintett területekre is nagyobb figyelmet kell fordítani*. Ennek érdekében folyamatos erőfeszítést teszünk *a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendeletben „szükszavúan” megfogalmazott jogalkotói szándék* részletesebb kifejtésére a megkereső ügyfelek felé. Egyszerűsödne a helyzetünk, ha maga az érintett jogszabály is – a MaTrT-hez hasonló módon – kiegészítésre, pontosításra kerülne.

Tájképvédelmi szempontból lényeges előrelépésként 2021. március 1-től hatályba lépett a MaTrT kiegészítése. Ennek értelmében az országos ökológiai hálózat magterület övezete és ökológiai folyosó övezete, a kiváló termőhelyi adottságú szántók, az erdők övezete, a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete, a világörökségi és világörökségi várományos területek övezete, a kertes mezőgazdasági terület övezete, és a borszőlő termőhelyi kataszteri terület övezete által érintett területeken *"az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű helyezhető el épületekre felszerelten"*. Mivel a sok esetben több tíz hektáros területen felállított naperőművek látványa igen kedvezőtlen, ez a jogszabályi változás segíti a táj- és természetvédelem érdekeinek érvényesítését,

természetvédelmi kezelőként egyszerűsíti a véleményezési munkánkat. A „sima” tájképvédelmi övezetekben kifejezetten továbbra sem tiltja jogszabály nagyobb területet elfoglaló naperőmű létesítését, de a 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet 4. § (4) értelmében ezek telepítését csak természetvédelmi szempontból nem sérülékeny területeken és a tájba illesztés igazolásával támogatjuk.

A lakossági és egyéb beruházói oldalról tervezett építkezésekkel kapcsolatban rendszeresen felmerülő probléma, hogy a települések helyi építési szabályzata és szabályozási terve a helyi önkormányzatok részéről nem kerül harmonizálásra a hatálybalépésük óta történt magasabb rendű jogszabályok változásaival. Így sokszor kell olyan tájvédelmet is érintő kérdésben természetvédelmi kezelői nyilatkozatot adnunk, ahol jogszabályi ellentétek állnak fenn, és ez nagymértékben megnehezíti munkánkat. Ilyenek például a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén a kertes mezőgazdasági övezet, borszőlő termőhelyi kataszteri övezet, ökológiai hálózat puffer övezet és tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezet által érintett területeken a beépíthető legkisebb telekméret és a megengedett beépítési százalék kérdésével kapcsolatos megkeresések.

Egyéb tájvédelmi tevékenység, valamint szakmai kapcsolattartás, együttműködés:

- A Balaton Fejlesztési Tanács kezdeményezésére és meghívására részt vettünk a Balatoni Arculati kézikönyv készítésével kapcsolatos online konferencián. Megerősítésre kerültek az Igazgatóságunk véleménye szerinti balatoni arculatot meghatározó táj- és természetvédelmi szempontok (meghatározó tájfásítás, települések összenövésének megakadályozása, mozaikos tájszerkezet megőrzése, vízparti beruházások stb.) 2022-ben további egyeztetések várhatóak a témában.
- Folyamatosan együttműködünk állami és települési főépítészekkel, természetvédelmi hatósággal, építész tervezőkkel, településtervezőkkel, örökségvédelmi szakemberekkel, települési önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, építetőkkel, lakossággal (adatszolgáltatás, közös terepi bejárás, helyszíni szemle, egyeztető tárgyalás, tájékoztatás).
- Kapcsolatot kerestünk a települési önkormányzatokkal az egyedi tájérték felmérések megküldésével, egyéb adatszolgáltatásokkal, természetvédelmi kezelési információkkal.
- A MaTrT 23. §(2) értelmében a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezet és az országos tájképvédelmi övezetek lehatárolása a településrendezési tervek készítésénél a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv térségi övezeteinek lehatárolásához képest csak az Igazgatóság egyetértése esetén változtathatók meg. Minden ilyen jellegű változtatási igényt alaposan mérlegelünk, egyeztetve a települési önkormányzatokkal és településtervező építészekkel, települési és állami főépítészekkel. Az Igazgatóság illetékességi területén 2021. évben egyetlen települést érintően (Balatonfőkajár) került lezárásra a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetmódosítása. (Részleteket ld! 7.4. *Tájképvédelmi övezetek módosítása* c. fejezet)
- 2021 februárjában részt vettünk a Magyar Tájépítészek Szövetsége és társszervezetei által megrendezett XII. Szakmai Napokon, a pandémiás helyzet miatt online formában. Betekintést nyertünk a tájépítész szakma előtt álló újabb kihívásokba, magyarországi és európai trendekbe, módszertanba, a környezet- és természetvédelmi érdekekkel közös erőfeszítésük eszköztárába.
- A hatósági, szakhatósági feladatkörben eljáró, Kormányhivataloknál működő Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályok Természetvédelmi Osztályától érkezett megkeresésekre adatszolgáltatást, tájékoztatást adtunk, illetve ügyféli nyilatkozatot tettünk. A természetvédelmi ügyekben érkező megkeresések sok esetben tájvédelmi kérdéseket is felvetnek, mivel ezek következtében a tájban is jelentősebb vizuális változások következhetnek be. Ilyen nagy horderejű, tájképet meghatározó beruházás többek között a Zala megye több települését is érintő M76-os gyorsforgalmi út szakaszainak, valamint a 8. számú főút Herend-Devecser közti szakasz négy nyomúsításának folyamatos előkészítése és megvalósulása. Ezekben a több évre átnyúló folyamatokban az előzetes vizsgálati eljárásokon és a településrendezési eszközökbe történő beillesztésen át a kivitelezés során szakfelügyelet keretében is, mint illetékes természetvédelmi kezelő részt veszünk.

A 2021-es évben még az alábbi tájvédelmi jelentőséggel is bíró ügyekkel keresték meg Igazgatóságunk munkatársait:

- gyepfeltérési iránti engedélykérelmek
- tervezett lég- és földkábelek nyomvonalvezetése
- adótoronyok, átjátszótoronyok, távközlési bázisállomások létesítése
- utak, kerékpárutak, infrastruktúra hálózatok,
- napaelempark létesítés,
- kikötők, jelentős méretű vagy kiemelt beruházások
- bányászattal kapcsolatos ügyek, területhasználat változása, környezetvédelmi engedélyekhez ügyféli nyilatkozatok
- holtág revitalizáció,
- művelési ág váltás, végleges más célú hasznosítás
- Balaton vízparti területeinek szabályozása, nádasterületeket érintő nagyobb beavatkozás,
- záportározó tervezett létesítése

8. Projektek

Projekt címe	Támogatási szerződés hatálybalépése (dátum)	Fizikai befejezés (dátum)	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek			Kapcsolódó bemutatói elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2021. évi teljesítése ¹
					Megcélzott védett természeti terület/ Natura 2000 terület megnevezése	Célterület ² kiterjedése (ha)				
1. KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 - A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság ter-	2016.09.26.	2021.05.05.	A Természetvédelmi Őrszolgálat és monitorozó rendszer fejlesztése ERFA - Uniós társfinanszírozás 85 %, Hazai társfinanszírozás 15 %	A tájegységi őrszolgálati irodahálózat energiahatékonysági mutatóinak és a klímaváltozás káros hatásai- val szembeni ellenálló képességének javítása (Salföld, Fenékpuszt, Zalasántó). A tájegységi őrszolgálati irodahálózat in- formatikai és	BfNPI működési területe	42		256 507 560 Ft	254 354 067 Ft	75 830 896 Ft Megvalósult: A Vönöczky-Schenk Jakab Kutatóház Őrszolgálati iroda fejlesztés, gazdasági épület bővítése, Salföld Major Őrszolgálati iroda, fejlesztése, irodabútorok beszerzése

mészet- védelmi őrszolgá- latának komplex fejleszté- sével				térinformati- kai feladat- látási képes- ségének javí- tása (Salföld, Fenekpuszta, Zalasántó, Bakonybél). Az őrszolgálat terepi mobili- tásának és eszközeinek fejlesztése, a vizsgálandó élőhelyek és élőlénycso- por-tok (vé- dett és/vagy NATURA2000 jelölőfajok és élőhelyek) számának, va- lamint terüle- tek kiterjedé- sének növe- lése.						
2. KEHOP- 4.1.0-15- 2016- 00020 -	2016.09.2 6.	2022.06. 30.	Élőhelyek és fajok termé- szetvédelmi helyzetének javítása, a	A Tihanyi-fél- sziget és tér- ségének komplex élő-	Tihany, Pé- csely, Cso- pak, Bala- tonszőlős	250	A Lóczy Lajos tanös- vény teljes	bruttó 579.114 .761 Ft	bruttó 450.00 0.000 Ft	A projektben 2021. elején átdolgozásra került a megvalósítha- tósági tanulmány,

A Tiha-nyí-félsziget és térségének komplex élőhely-fejlesztése			természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	helyfejlesztése, amely magában foglalja a Belső-tó rehabilitációját, az élőhelyek fejlesztését és fenntartását biztosító legeltetés feltételeinek biztosítását, valamint a hagyományos gazdálkodás és a Natura 2000 hálózat bemutatását is.			rekonstrukciója, a Belső-tó körül kialakításra kerülő tanösvények, továbbá a Levendula Ház Látogatóközpont tanösvényhálózatba történő beillesztése keretében tanösvénytáblák,	(amely összegből ráemelési kérelem a kiviteli munkákra: bruttó 129.114.761 Ft)		majd márciusban benyújtásra került a projektdokumentáció. A projekt 2021. II. felében megvalósítási szakaszba átfordult, az ehhez kapcsolódó Támogatási Szerződés módosítás 2021.11.09-én lépett hatályba. A gyepkezelés és állattartás eszközeinek beszerzéséhez kapcsolódó közbeszerzési eljárás 2021. III. negyedévében elindult, eredményhirdetésre és a szerződések megkötésére várhatóan 2022. I. negyedévében kerül sor, továbbá a közbeszerzési értékhatár alatti beszerzések egy része is 2021. második felében megvalósult. 2021. év során folytatódott a tanösvények felújításával és kiépítésével kapcsolatos beruházási elemekre
--	--	--	---	---	--	--	---	--	--	---

							tanösvény vezető füzetek készülnek.			vonatkozó beszerzési eljárások megindítása, az összes elem megvalósítása várhatóan 2022. évben zárul le.
3. KEHOP-4.1.0-15-2016-00021 - A legeltetési infrastruktúra átfogó fejlesztése a Káli-medence és a Kis-Balaton térségében a természetvédelmi célú területkezelés biztosítása érdekében	2016.09.29.	2022.12.31.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	A projekt célja, hogy az érintett területeken elhelyezkedő jó természetességű területeken a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság saját állatállományával, legeltetéssel fenntartott gyepterületek bővíthessenek és jobb természeti állapotba kerülhessenek.	Kis-Balaton (HUBF3000) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	572,019	-	nettó 369.000.000,- Ft	nettó 369.000.000,- Ft	Káli-medence projekt-rész: Salföldi major szín épületének külső-belső felújítása megtörtént. A Burnót patakon két darab gázlót alakítottunk ki. Az itatás biztosítására új kutakat fúrunk (3 darab), vagy már meglévő kutakat újítunk fel (2 darab): - 50 méter tervezett talpmélységű kút fúrása: Szegszénai-rét, Kopár-rét - Meglévő ásott kutak felújítása: Tódi-rét, Vadtelep, Salföld 043/4 hrsz-ú ingatlanon 80 méter talpmélységű kút kialakítása

										Kis-Balaton projekt-rész: Az állattartó telep meglévő épületei közül a főistálló, a mellékistálló és a bikais-tálló teljes felújítása is megtörtént. Ezen felül pedig új szénatároló és új trágyatároló is épült. A kivitelezések külső-belső felújítást, a szociális helyiség mai igényeknek történő kialakítását magába foglalják, valamint a karámok, utak, villamos hálózatok kiépítését is. A legeltetésbe bevont új területek esetében az itatás biztosítására új kutakat fúrtunk: Szőkedencs 0119 hrsz-ú területen 80 méter tervezett talpmélységű kút fúrása
4. KEHOP- 4.1.0-15- 2016-	2016.10.1 9.	2021.09. 30.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi	Az Élőhely-védelem és helyreállítási	Kis-Balaton-medence (Búzásrét,	711	Kiadvány	bruttó 425.000 .000	bruttó 425.00 0.000	2021. évben a még fennmaradó mezőgaz-

00026 - Élőhelyvédelem, és helyreállítás a Kis-Balaton medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon			helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	feladatok a projekt keretén belül a területek további degradálódásának megállítása, az eredeti életközösségek fenntartása, a biodiverzitás fokozódása feltételeinek javítása, inváziós fajok visszaszorítása, tájképi érték megtartása a Kis-Balaton medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon.	Kápolnapuszta, Szőkédencs), Nyugat-Külső-Somogy (Ordacsehi, Látvány)		(tanösvény) füzetek készítése 3 helyszínre (Látrányi-puszta, Ordacsehiberek, Kis-baltoni füves élőhelyek) Tanösvény tábláinak készítése a Látrányi-puszta tanösvényhez	Ft	Ft	dasági gépek beszerzésére sor került, továbbá kiadványok (tanösvény vezetőfüzetek), tanösvény táblák és kötelező tájékoztató táblák készültek el. A projekt zárórendezvényére 2021.06.16-án került sor. A projekt fizikai zárása 2021.09.30-án, pénzügyi zárása 2021.10.30-án megtörtént.
5. KEHOP-4.1.0-15-	2016.09.29.	2022.06.30.		A projekt célja, hogy 16	16 db exlege védett	718			bruttó 162.00	

2016-00038 - Földtani örökségünk védelme és bemutatása a Bakony–Balaton Geoparkban			Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	barlang barlangkiépítése és denevér röpnílással ellátott rozsdamentes ajtókkal történő lezárása megtörténjen. A Malomtó-forrás esetében célunk a forráscsoport több fakadási pontjának kitisztítása, felszabadítása. Továbbá összesen 5 Természetvédelmi Terület természetvédelmi rekonstrukciója, valamint az elért eredmények tájékoztatása, a földtani értékeink bemutatása és a termé-	barlang a BfNPI területén, 5 db természetvédelmi Terület		Az 5 db Természetvédelmi területen tanösvény kialakítása, valamint a projekt eredményeiről szóló kiadvány kiadása.	bruttó 162.000 .000,- Ft	0.000,- Ft	Cserszegtomaji kútbarlang kiépítés kivitelezése elkészült. A Természetvédelmi területek rekonstrukcióra vonatkozóan három közbeszerzés elindítása fulladt kudarcba.
--	--	--	---	--	--	--	--	--------------------------	------------	---

				szet-, és környezetvédelmi szemléletformálás érdekében.						
6. KEHOP-4.1.0-15-2016-00050 - A Hévíz-tó átfogó tövédelmi programjának megvalósítása	2017.01.26.	2022.03.31.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése ERFA - Uniós társfinanszírozás 85 %, Hazai társfinanszírozás 15 %	A Hévíz-tó TT területén és a környező természeti területeken (Hévíz-csatorna), a tó őshonos élővilágát veszélyeztető idegenhonos (növény és állatfajok) szaszorítása és fajvédelmi tevékenység megvalósítása. A Hévíz-tó TT területén található védőerdő állomány szerkezetének javítása.	Hévíz-tó Természetvédelmi Terület, Hévíz-Keszthely - láp	158,59	Vízi tanösvény kialakítása a Hévíz-csatornán, a Hévíz-tó TT területén Taviró-zsa Tanösvény kialakítása	661 900 000 Ft Ebből BfNPI részére: 282 305 191 Ft	661 900 000 Ft Ebből BfNPI részére: 282 305 191 Ft	71 936 245 Ft (BfNPI) A megvalósíthatósági tanulmány és mellékleteinek átdolgozása a minőségbiztosításnak megfelelően megtörtént. A projektdokumentáció benyújtásra és elfogadásra került. A projekt 2021.08.31. napján átfordult megvalósítási szakaszba. Az idegenhonos vízi növényfajok gépi eszközökkel történő gyérítése megvalósult. Az idegenhonos vízi növény – és állatfajok gyérítése saját teljesítésben folyamatos. A gyeprekonstrukcióhoz szükséges mezőgazdasági eszközök beszerzésre kerültek. Kis értékű monitorozó és speciális eszközök -

				A Hévíz-Keszthelyi-láp területén a leromlott állapotú gyepterületeken a biodiverzitás növelése, a gyepterületek helyreállítása. A Hévízi-tó ökoszisztémájának fejlesztése a vízszint szabályozási és vízkormányzási rendszer rekonstrukcióján keresztül. A Hévízi-tó TT-nek, a Hévízi-csatornának és a Hévíz-Keszthelyi-lápnak, mint a Keszthelyi-hegységet a Kis-Balatonnal összekötő zöld folyosó-						vadkamera, fotóeszközök, kenuszállító utánfutó – beszerzésre kerültek. Megrendezésre került a Hévízi-tó TT tanösvény, lombkorona megfigyelő és a felújított zsilipek ünnepélyes átadása.
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

				nak, a bemutatási infrastruktúrájának a fejlesztése.						
7. KEHOP-4.1.0-15-2016-00056 – Vizes élőhely-rekonstrukciók a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Somogy- és Zala megyei területein	2017.01.01.	2022.06.30.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság legértékesebb Somogy- és Zala megyei lápi és vizes élőhelyeinek rekonstrukciója, egyes kiemelt jelentőségű Natura 2000 élőhelytípusok területi kiterjedésének és minőségének javítása, valamint a területen előforduló közösségi jelentőségű, illetve védett, fokozottan védett	Fehérvíz (HUDD2001) Pogányvölgyi rétek (HUDD2003 5) Szévíz-Principális-csatorna (HUBF2004) és Csörnyeberek (HUBF2005) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület valamint Zalakomári Madárrezervátum Természetvédelmi Terület	811	-	bruttó 460.000.000 forint	bruttó 460.000.000 forint	A projekt fő részét képező vízepítési munkák kivitelezése mind a 4 projektterületen befejeződött. A Somogy-szentpáli rétek, a Pogányvölgyi rétek és Kilimán-Gelse vizes élőhely-rekonstrukciója kapcsán a vízjogi üzemeltetési eljárások lefolytatódtak, az üzemeltetési engedélyeket megkaptuk. A vírushelyzet miatt elhalasztott sajtónyilvános nyitóeseményt Fonyódon rendeztük meg 2021.06.17-én. Beszereltük a projekttáblákat. A projektdokumentáció benyújtásra került. Beszereltünk 1 db terepjáró tulajdonságokkal rendelkező

				növény és állatfajok élő- és szaporodó helyeinek megőrzése. A természeti értékek védelme mellett, a projekt a hatékony, gazdálkodói érdekekkel is összehangolt vízkormányzást, illetve a nagyvizek és haváriák biztonságos kezelését is biztosító vízgazdálkodási rendszerek kiépítését célozza meg.						személygépkocsit (Suzuki Vitarát).
8. KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 „A Mura-mente komplex	2016.12.01.	2022.09.14.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés	A pályázatban a Mura mentén található, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igaz-	Letenye	250	-	bruttó 470 000 000 Ft	bruttó 470 000 000 Ft	2021. évi teljesítés összege forintban: 287.731.720 Ft Major (állattartó telep és gazdálkodási centrum) kivitelezése be-

élőhely fejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása”			és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	gatóság vagyonykezelésében lévő cserjésedett, befásodó gyepterületek helyreállítása, a legeltetés újraindítása, valamint Letenye térségében a legelő állatállomány elhelyezése érdekében tervezünk beruházásokat.						fejeződött. Használatbavételi engedélyezési eljárás sikeresen lezajlott. Mezőgazdasági eszközbeszerzés közbeszerzési eljárása kiírásra került. A Megvalósíthatósági Tanulmány és mellékletei dokumentumot aktualizálást követően benyújtottuk. Sajtónyilvános ünnepélyes projektnyitórendezvény megrendezésre került.
9. KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 - A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén Natura	2016.12.01.	2022.04.28.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése.	Fonyód, Ordacsehi A projekt célja, hogy a Natura 2000 ökológiai hálózat nagyobb ismertséget kaphasson. Ennek keretén belül az igazgatóság	Fonyód Ordacsehi berek	297	-	394.125.865 Ft	394.125.865 Ft	2021. novemberben befejeződött a Berek Világa Látogatóközpont kivitelezése, a kiállítás saját teljesítésű építésének nagy része, Elkészült a végleges Megvalósíthatósági tanulmány és elfogadásra került, megkaptuk az épület használatbavételi engedélyét, megtörtén-

2000 terület bemutató hálózat kialakítása infrastruktúra-fejlesztéssel				infrastrukturális fejlesztést hajt végre. A fejlesztésekkel „Natura 2000 fogadókapu” jött létre Fonyód közelében, Ordacsehi helyszínnel a „Berek Világa Látogatóközpont néven.						tek a vállalt informatikai eszközök beszerzései (TV, nyomtató, PC, stb.)
10. „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált	2019.01.01.	2026.12.31.	LIFE IP	A füves élőhelyek és az ezekhez kötődő fajok természetvédelmi helyzetének javítása és hosszú távú megőrzése, többek között az alábbi tevékenységek megvalósításával: Ország	(Mura mente HUBF20034) , Alsó-Zalavölgy (HUBF20037) Pogányvölgyi-rétek (HUDD20035)	343	-	Projekt teljes költségvetése: 17.258.306 euró, ebből BfNPI költségvetése: 1.433.761 euró	Projekt teljes költségvetése: 17.258.306 euró, ebből BfNPI költségvetése: 1.433.761 euró	A Grassland információs és gazdálkodási központ kialakításának céljából megvásároltuk a Zalaegerszeg, Azáleás u.7. sz. alatti, jókarban levő ingatlant Az ingatlan birtokba vétele 2021. december 31-én valósult meg. A gyeptvédelmi tanácsadó szolgálat megkezdte működését 2021.04.01-től.

Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával”, LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018)				gos Gyeptérítési Terv összeállítása, gyepekhez kötődő zászolóshajó fajok hazai és nemzetközi akcióterveinek elkészítése/revíziója, inváziós fajok elleni fellépés, gyeptérítési tanácsadó szolgálat létrehozása, területvásárlás (Mura-mente és Észak-Somogy), azokon alapállapot-felmérés, természetvédelmi beavatkozások és kezelések (területek visszagyepesítése, valamint a hagyományos legeltetés						Feladatellátásuk valamint a projektmenedzsmentet segítésére fejlesztettük az eszközparkunkat: informatikai eszközöket (laptopok, nyomtatók, projektorok, térinformatikai (GIS) szoftver licencek), valamint külföldi szakkönyveket szereztünk be. 2021. során folytatódtak és befejeződtek az alapfelmérések a somogyi és zalai projektterületeken, elkészültek a végleges vegetációtérképek. A Mura-mentén, 2020 során megkezdett élőhelyrekonstrukciókat folytattuk (visszagyepestítéssel, legelőkialakítással kapcsolatos feladatok a Letenye 0114, Letenye 0115, Letenye 0120, Letenye 0151/8 hrsz-on).
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	---

				visszaállítása) és a változások monitorozása, szemléltetformálás és információ átadás.						
11. „Természetvédelmi kezelési eszközök a Natura 2000 tölgyesek biológiai sokfélesége szerkezeti és összetételeli növeléséhez”- LIFE 4OAK FORESTS	2017.07.01.	2026.12.31.	LIFE/EU	A LIFE Nature pályázat célja a nemzeti parkok kezelésében lévő védett tölgyes erdei élőhelyek biológiai sokféleségének növelése és ezen Natura 2000 jelölő élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása. Ehhez a természetes tölgyerdő paramétereinek meghatározása és annak alapján egy	Bakonyszűcs Balatonfüred Pécsely Tihany	82,200 51,14 15,33 111,61	Tájékoztató táblák a projekt-ről, a beavatkozási helyszíneken, valamint a beavatkozásokat magyarázó táblák.	626,200 Euro (EU támogatás), ebből 121,557 Euro (BfNPI + minisztériumi önrész + társfinanszírozás)	504,643 Euro	A Koloska beavatkozási területen a Balatonfüred 42B, 42C és 42D erdőrészletben megtörténtek a fakitermelés jellegű beavatkozások. A mintegy 20 ha területen az előre, egyedileg kijelölt és felmért fák magas tuskóra döntése (tőtől elválasztás) és gyűrűzése történt annak érdekében, hogy a homogén faállomány szerkezetet megbontva, a természetes erdődinamikai folyamatokat elősegítve természetközeli állományok jöhesse- nek létre. A Bakonyszűcs beavatkozási területen a Bakonyszűcs

				kezelési útmutató elkészítése, illetve publikálása. Az útmutató szerint pedig a három magyar nemzeti park kezelésében lévő 19 terület 1562 ha tölgyerdjének a rehabilitációja, illetve Olaszországban 511 ha tölgyerdő rehabilitációja. Ma már Magyarországon nincsenek természetes erdők és a szakközönség sem ismeri a természetes tölgyes erdő képét, ami megegyezíti a						78 E és F erdőrészekben a korábban injektált akác egyedek kitermelési munkái folytatódtak, befejezésük 2022. február-március hónapokban lesz. A beavatkozásokat és azok hatását folyamatosan dokumentáltuk. Összesen 600 db vadgyümölcs csemete beszerzésére és kiültetésére került sor saját teljesítésben a kerítéssel védett területekre. ((200 db házi berkenye (<i>Sorbus domestica</i>), 200 db vadkörte (<i>Pyrus pyraeaster</i>) és 200 db vadalma (<i>Malus sylvestris</i>)). Összesen 54 db, egyenként 100 m körületű kerítés kijelölése történt meg, valamennyi beavatkozási helyszín érintésével. A kerítésépítéshez szükséges anyagok beszerzése, valamint
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

				szakszerű természetvédelmi erdőkezelést és a biológiai sokféleség fenntartását. A projekt keretében részben irodalmi feldolgozás, részben a környező országokban még fellelhető tölgyes őserdők felmérése révén meghatározásra kerülnek a cél tölgyerdő formációk. Ennek felhasználásával készül el a védett tölgyerdők természetvédelmi kezelését segítő útmu-						40 db kerítésre vonatkozóan a kivitelezés megrendelése megtörtént. 36 db új kerítésblokk elkészült. A kerítések létesítésének célja a növényevő nagyvad, elsősorban a vaddisznó és a gímszarvas kizárása, a rágás-taposás megakadályozása. A kerítések 1 m magasak, akác karó és hegesztett acélháló felhasználásával készülnek. A kerítések tetejére jól látható, széles, fehér szalag került. A vad a teljes kerítést látja, a kis területű kerítést így inkább megkerüli, nem ugrik be a "védett" területre. A kis kerítések hálózata lehetővé teszi az állatok szabad mozgását, egyben – a kerítések belüli területfolton – a természetes megújulás, a növényzet regenerálódása
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

				tató. A projekt keretében BNPI megvásárolna 42,53 ha osztatlan közös tulajdonú erdőt, hogy ezáltal ezek a területek teljesen állami tulajdonba kerüljenek. Magyarországon a 19 projekt területén az útmutató szerint megkezdődne a tölgyes erdőterületek rehabilitációja. Ennek keretében sor kerül az erdőszervezet átalakítására, javítására, a vadkár hatásának ki-						megtörténik, az erdődinamikai folyamatok érvényesülnek. A kerítések hatásfokát kamerákkal ellenőrizzük. Az eddigi tapasztalatok alapján a kerítés megvédi a belső részt a vad túrásától, rágásától. A növényzet, az avar állapotában máris jelentős a különbség a kerítésen kívüli, illetve az azon belüli terület között. A projekt E1.1. pontjához kapcsolódóan beszerzésre kerültek a természetvédelmi beavatkozásokat magyarázó táblák. Tihanyban 5, Balatonfüreden pedig 3 db tábla került kihelyezésre.
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

				zárására vadkerítéssel, illetve az özönfajok visszaszorítására kb. 41 ha-on. A munka eredményét egy jól megtervezett és kb. 3000 ponton több körben elvégzett monitoring révén értékelnénk ki. A munka előadások és terpi bejárások révén bemutatásra kerülne 225 szakember (természetvédelmi erdőkezelő, tanár és diák) számára. A projekt végén egy nemzetközi konferen-							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

				cián ismertetjük meg a nemzetközi szakközönséget a projekt eredményeivel. Természetesen a munka a nagyközönség számára is bemutatásra kerül. A projekt várható eredményeként rendelkezésre fog állni az útmutató a nemzeti parkok kezelésében lévő közel 20000 ha védett tölgyerdők természetvédelmi kezeléséhez és ezáltal biztosítható a Natura 2000							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

				területek biológiai sokféleségének fenntartása. Elmaradása esetén nem állna rendelkezésre kellő forrás a védett erdők állapotának javítására, biológiai sokféleségének növelésére, a Natura 2000 területek EU Direktívák szerinti kezelésére.						
12. GINOP-7.1.9-17-2017-00002 Rejtett kincsek a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkban	2018.03.01.	2021.05.29.	GINOP-7.1.9-17- Turisztikailag frekventált térségek integrált termék- és szolgáltatás fejlesztése	Lóczy-barlang Látogató-központ kivitelezése és kiállítás építése; Hegyestű Geológiai Bemutatóhely fogadóépületének akadálymentesítése, illetve				nettó 402 355 052 forint	nettó 402 355 052 forint (ebből BfNPI: nettó 396 355 052	Projekt fizikai befejezése megtörtént: 2021.05.29.

				környezetének kisléptékű turisztikai attrakciófejlesztése Salföldi Major fogadóépületének átalakítása, bővítése, illetve környezetének kisléptékű turisztikai attrakciófejlesztése Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont fejlesztése (audio-guide rendszer továbbfejlesztése, napvitorla kihelyezése).					forint)	
13. Eco Bridge HUHR/1901/2.2.1./0117	2020.09.01-2022.08.31.	85% EU hozzájárulás, 15% Magyar kormány		A projekt elsődleges célja a lakosság és az érintettek tudatosságának növelése	Zala megye, Međimur-je megye (Horvátország)	-	-	188 600 Euro	188 600 Euro	2021. évi teljesítés összege forintban: 18.476.778 Ft. PR marketing keretében filmforgatás be-

		mány- zati társ- finan- sírozás		a biológiai sokféleség megőrzésé- nek fontossá- gának fő- kuszba helye- zésével és egy megfelelő monito- rozó/a-dat- gyűjtő hálózat kiépítése az élőhelyek vé- dettségi álla- potának javí- tásának érde- kében. A Bala- ton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság szakmai hoz- zájárulása madártani és haltani kuta- tási tevékeny- ségek terve- zését, koordi- nálását, az eredménye- ket bemutató tanulmányok elkészítését						szerzése, szerződés- kötés és első résztel- jesítés megtörtént. Kutatások beszerzése tárgyban szerződéskö- tés jött létre, melynek eredményeképp az első két részteljesítés megtörtént. Monitor- ing eszközök beszer- zésre kerültek az aláb- biak szerint: 1 darab spektív, 3 da- rab éjjellátó távcső, egy darab létra. Meg- rendezésre került egy workshop „A halgaz- dálkodás és termé- szetmegőrzés kapcso- lódási pontjai a Mura- Dráva- Duna Bioszféra-rezer- vátum Zala megyei te- rületein” témában.
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	---

				takarja Zala megye 5 Natura 2000 területét érintően. Ezen kívül egy háttéradatokat szolgáltató meteorológiai állomás kerül kiépítésre. Külön akcióterv készül az élőhelyek természetességét veszélyeztető inváziós fajokkal kapcsolatban, valamint egy tanulmány a madárélőhelyek és az urbanizáció helyi kapcsolódási pontjainak feltárására. Hét workshop keretében a természet meg-							
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

				őrzésének (hivatásos és civil) és a természettel való gazdálkodás (halászat, vadászat, erdőgazdálkodás) érintetteinek kommunikációján igyekszünk előrehaladást elérni. A projekt fent ismertetett részfeladatairól ismeretterjesztő-népszerűsítő kisfilm készül.						
14. Interreg Danube Transnational Programme Amazon of Europe Bike Trail	2018.09.17.	2021.10.31.	ERFA hozzájárulás 85%, Magyar kormányzati társfinanszírozás 15%	A projekt célja az 1250 km hosszú Amazon of Europe Bike Trail kerékpáros túraútvonal kijelölése az Ötoldalú Mura-Dráva-	Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátum	megközelítőleg 140 km hosszú kerékpárút		Projektben elszámolt és elfogadott összes költség 174	180 000,-euro	A projekt 2021.10.31-ig hosszabbításra került. AoE Bike Trail kerékpáros túraútvonal kiépítését elvégeztük: Letenye-Barcs szakaszon, 73 helyszínen 115 db kerékpáros irányjelző táblát, valamint Gyékényestől

Interreg DTP2- 002-2.2				Duna Bioszféra Rezervátum területén, melynek kezdőpontja az ausztriai Mureck, végpontja pedig Mohács. Az útvonal a Mura-Dráva-Duna folyók két partján, egy északi és egy déli szakasszal került kialakításra. A BfNPI a Letenye-Gyékényes, valamint a DDNPI működési területét érintő Gyékényes-Barcs szakasz kerékpárút irányjelző tábláinak a kihehelyezését végezte. A szakasz két pontján, Letenyén				762,5,- euro		egészen Mohácsig 6 db nagyméretű információs táblát helyeztünk ki. Őrtiloson és Gyékényesen kerékpáros pihenőpontokat létesítettünk kerékpáros szervízoszloppal, padokkal, kerékpártámaszokkal, kukával, mozgás érzékelő nap-elemes lámpával, információs táblával. A letenyei pihenőpont tereprendezést végeztük el és parkosítását 18 db fa ültetésével. A DDNPI szaporcai látogatóközpontjában kerékpáros szervízoszlopot és 6 db kerékpártámaszt helyeztünk el. NYUDUVIZIG és BfNPI között együttműködési megállapodás született a Borsfai-patak helyszíni ellenőrzésére. A 'Report on Route Implementation' és a 'Report on
------------------------------	--	--	--	---	--	--	--	-----------------	--	---

				és Őrtiloson szervizoszlop-pal, padokkal, szemetessel, kerékpártartók-kal és napelemes lámpákkal felszerelt kerékpáros pihenő-pont került felállításra. A kerékpárúton a szakasz kezdő és végpontjain- Gyékényes, Nagyatád, Barcs, Szaporca, Vilmány és Mohács településeken- igazgatóságunk nagyméretű információs táblákat helyezett el. Igazgatóságunk végezte a Baranya-megyei sza-						Stakeholder Consultation' című tanulmányokat angol nyelven megírtuk. A teljes útvonalról angol és magyar nyelvű Guide book és térkép készült, Booking Center tesztidőszaka elindult. III. Nemzetközi Kerékpáros Fesztivál részeként 57 km-es kerékpártúrát szerveztünk 40 fő részvételével a Letenye-Gyékényes szakaszon A kerékpárút Baranya megyei szolgáltatóinak 6 alkalommal workshopot rendeztünk. A 6. és a záró beszámoló elfogadása és kifizetése megtörtént. A projekt 2021.10.31-én zárult.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

				kasz szolgálta- tókkaal történő egyeztetések valamint szá- mukra tör- ténő workshopok és tréningek megszervezé- sét. Az AoE kerékpáros túraútvonal saját szerviz- és foglalási központtal rendelkezik, ahol az ügyfe- lek különböző kerékpáros üdülés cso- magokat fog- lalhatnak le az AoE Booking Center-en ke- resztül, amely szintén a pro- jektből került kialakításra. Az öt ország projekt part- nerei közös szervezetet							
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

				hoztak létre Szlovéniában, Amazon of Europe Bike Trail Destination Management Organisation néven. A szervezet egyik feladata a Booking Center bevételeinek egy meghatározott százalékából természetvédelemi célú beavatkozások támogatása.							
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

2021. évben a nemzeti park igazgatóságok jogállását, alapfeladatait a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet, valamint a nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I. 24.) AM utasítás határozta meg.

9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

2021.	Ügyiratok száma
Főszámon iktatott	5.947
Alszámon iktatott	18.757
Összesen:	24.704

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság rendelkezik a követelményeknek megfelelő, ún. DMSone Ultimate irat-és dokumentumkezelő rendszerrel.

Az egységes Kormányzati Ügyiratkezelő Rendszer Érkeztető Rendszeréhez (a továbbiakban: KÉR) kapcsolódó feladatok ellátása a KÉR megszűnéséig a KÉR-en keresztül, majd azt követően az Igazgatóság JIBO Osztályán, a titkárságon 2021-ben is folyamatos volt. A KÉR alapját képező jogszabály az egységes kormányzati ügyiratkezelő rendszer érkeztető rendszere megszüntetéséről, valamint ezzel összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 477/2021. (VIII. 9.) Korm. rendelettel megváltozott, a KÉR megszüntetésre került. Erre tekintettel a KÉR-rel kapcsolatos adatfeldolgozási és adatkezelési feladatok ellátására kötött korábbi adatfeldolgozási megbízási szerződést a NISZ Zrt. és az Igazgatóság 2021. november 30. napjával megszüntette, a vonatkozó feladatokat az Igazgatóság 2021. december 1. napjától saját hatáskörben látja el az Igazgatóság JIBO Osztálya keretein belül a titkárságon.

Az Egységes központi elektronikus irat- és dokumentumkezelési rendszer (a továbbiakban: EKEIDR) kiterjesztése az Igazgatóságra: 2021. év végén és 2022. év elején egyrészt a Digitális Kormányzati Ügynökség Zrt-től (DKÜ Zrt.), másrészt az Agrárminisztériumtól érkezett megkezesés és felhívás arról, hogy a Kormány az EKEIDR megvalósítása érdekében a miniszterelnök kabinetfőnökét hívta fel, hogy készítse elő a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanácsról, valamint a Digitális Kormányzati Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a kormányzati informatikai beszerzések központosított közbeszerzési rendszeréről szóló 301/2018. (XII. 27.) Korm.rendelet 1. § (2) bekezdés a)-d) pontja szerinti szervezetek (érintett szervezetek) vonatkozásában az EKEIDR állami – örökös, korlátlan felhasználói számra vonatkozó, ingyenes – licencének kiterjesztését, amire 2021. december 20-án került sor.

Az EKEIDR állami licenszének költségvetési szervekre kiterjesztése keretében, annak az Igazgatóságunkon való bevezetéséhez kapcsolódóan előírtaknak megfelelően az Igazgatóság 2022. január 18. napján elektronikusan aláírta a vonatkozó Licencigazolást és azt a DKÜ Portáljára fel is töltötte a még kért adatok megadásával egyidejűleg. Így többek között megadásra került az EKEIDR rendszer bevezetésének időpontja is, 2022. IV. negyedévében megjelölve, amihez kapcsolódóan az Igazgatóság fenntartotta azt az álláspontot, miszerint egy ilyen új rendszer év közben történő bevezetése hibákat generálhat a 2022. év zárásában, így azt csak a 2022/2023. év fordulójával célszerű megtenni.

Igazgatóságunkon a 2021. évi ügyiratforgalom az alábbi arányok szerint oszlott meg:
Elektronikus úton érkezett küldemények: 57%

Papír alapon érkezett küldemények (Postai és futár küldemények, valamint személyesen benyújtott kérelmek): 43%

Helyben digitalizált küldemények: 20%

Az e-papíron érkezett küldemények száma elenyésző, kb. évi 15 küldemény.

Az Igazgatóság az e-ügyintézés keretében 2021. évben az addig is igénybe vett elektronikus ügyintézési szolgáltatásokat használta, így többek között a KÉR-t, a hivatali kaput, az elektronikus személyügyi rendszert, az AVDH-t, a rendelkezési nyilvántartást, az e-papírt.

9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára

Sorszám	Szakvéleményadás, adatközlés, jogsegély	db
1.	Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély Kormányhivatalok felé - Adatszolgáltatás: 417 - Adatközlés: 1 - Szakmai állásfoglalás: 64 - Ügyféli nyilatkozat: 706	1188
2.	Belföldi jogsegély: -	-
Sorszám	Hatóságok felé tett bejelentések	db
1.	Kormányhivatal felé természetvédelmi bírság kiszabásának kezdeményezése	60
	Védett területen engedély nélküli fakivágás: 13 Védett területen hulladéklerakás: 9 Molnárfecskék engedély nélküli riasztása: 5 Védett területen építési törmelék lerakása: 5 Védett területen engedély nélküli építkezés: 4 Fecskefészkek engedély nélküli eltávolítása: 2 Védett területen engedély nélküli gépjárművel történő közlekedés, parkolás: 2 Védett holló engedély nélküli tartása: 1 Fehér gólya (3 példány) áramütés következtében történt pusztulása: 1 Egerészölyv pusztulása (lelövése): 1 Bütykös hattyú (3 példány) pusztulása: 1 Védett területen engedély nélküli út kialakítása: 1 Védett területen engedély nélküli parkoló kialakítása: 1 Védett területen engedély nélküli bejáró és víziállás létesítése: 1 Védett területen engedély nélküli földmunkák: 1 Védett területen engedélytől eltérő sportrendezvény: 1 Védett területen engedély nélküli bányászati tevékenység: 1 Védett területen engedély nélküli nádas feltöltése: 1 Védett területen észlelt folyami rák pusztulása: 1 Védett területen engedély nélküli vadetető létesítése: 1 Fokozottan védett területen engedély nélküli kajakozás: 1 Védett nádasban engedély nélkül kikötött vitorlás: 1 Védett területen engedélytől eltérő nádaratás: 1	

	Natura 2000 területen engedély nélküli fakivágás: 1 Natura 2000 területen észlelt hulladéklerakás: 1 Natura 2000 területen engedély nélküli gyepterület felszántás: 1 Natura 2000 gyepterület túlleltetése: 1	
2.	Rendőrhatóság felé	5
3.	Kormányhivatal, mint szabálysértési hatóság felé	-
4.	Egyéb hatóságok felé	17
	Jegyző: 10 Földhivatal: 2 Növény és Talajvédelmi Osztály: 2 Építéshatóság: 1 Vízügy: 1 Erdészeti Osztály: 1	

A Megyei Kormányhivatalok (Veszprém, Zala, Somogy, Győr-Moson-Sopron) természetvédelmi hatóságaival a kapcsolat folyamatos, az együttműködés kifejezetten jónak mondható. Az ügyek döntő többségében bevonják az Igazgatóságot és a nyilatkozatainkban foglaltakat túlnyomó részt figyelembe veszik a döntéshozatalnál. Az együttműködés a hatóság számára is fontos, hiszen volt arra példa erdészeti szakhatósági eljárásban is és előzetes környezeti vizsgálati eljárásban is, amikor a hatóság kénytelen volt megváltoztatni a döntését, mert nem kérte ki vagy nem kellően vette figyelembe az Igazgatóság véleményét. Ahol szükséges, a természetvédelmi örök a döntést tartalmazó végzések végrehajtását ellenőrzik is.

A Megyei Kormányhivatalok építési hatóságai (főként Veszprém megye) általában megküldik az eljárások megindításáról szóló végzéseket és az azokban hozott határozatokat is, de ezekbe véleményezőként nincs bevonva az Igazgatóság, így nincs is rálátás a részletekre, tervekre, stb. Az építési engedélyezési eljárásba a természetvédelmi hatóságon keresztül vonják be az Igazgatóságot, szakkérdés vizsgálat ügyében. Számítanak az Igazgatóság szakvéleményére és az a hatósági határozatokba be is épül, még ha nem is mindig olyan súllyal, ahogy azt az Igazgatóság várná.

A veszprémi és zala megyei állami főépítész tekintetében is az a tapasztalat, hogy egyre inkább támaszkodnak az Igazgatóság szakvéleményére.

Az önkormányzatok hozzáállása változó. Bár gyakran előzetesen egyeztetnek, elsősorban beruházási tervekkel kapcsolatos tervezett településrendezési módosításaikról, gyakran nem veszik figyelembe a vonatkozó előírásokat és igazgatási folyamatokat, illetve olykor abban látnának megoldást, ha igényeik ismeretében az adott terület Natura 2000 vagy ökológiai hálózat státusza kérésükre megszüntetésre kerülne.

9.1.2. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 **erdő**területek

NPI működési területén fekvő erdőterületek	Terület (ha)	Erdőrészletek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	576,96	201	3
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	3202,1	868	9
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	5706,14	2102	11
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	23700,42	6156	12
Országos jelentőségű védett/ fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	102936,75	23844	24
Összesen	136122,37	33171	24

Körzeti erdőtervezés:

2021-ben a Kab-hegyi erdőtervezési körzetben, illetve a Nagykanizsai erdőtervezési körzetek tekintetében a Nemzeti Földügyi Központ Közép-Dunántúli Erdőtervezési Osztályánál folyó erdőtervezési munkákban vett részt Igazgatóságunk természetvédelmi kezelőként. A Kab-hegyi körzet esetében összesen 22.843 ha-on, 5.205 erdőrészletet, a Nagykanizsai körzet tekintetében pedig 11.367 ha-on 4.005 erdőrészletet érintett az erdőtervezési eljárás. Ezen területek közül az országos jelentőségű védett, fokozottan védett vagy Natura 2000 hálózat részét képező erdőrészleteken túl azon részleteknél is természetvédelmi javaslatot tett Igazgatóságunk, ahol védett, fokozottan védett vagy közösségi jelentőségű fajokról, vagy ezek élőhelyéről van tudomásunk.

Az erdőtervezési eljárás során az illetékes hatóságoknak adatszolgáltatás keretén belül határidőre átadta Igazgatóságunk a védett, fokozottan védett vagy közösségi jelentőségű fajokra, vagy ezek élőhelyére vonatkozó naprakész adatbázist. A - korábbi gyakorlathoz képest - részleges részletszint tárgyalások során a kérdéses erdőrészletek tekintetében az érintett gazdálkodókkal és a hatóságokkal ismételt egyeztetésekre került sor. Igazgatóságunk az erdőterv határozatokkal kapcsolatos természetvédelmi szakhatósági eljárásai során a természetvédelmi hatóságnak átadta az érintett részekre vonatkozó természetvédelmi kezelői javaslatait, amelyeket a természetvédelmi hatóság beépített a szakhatósági állásfoglalásba.

A jogerőre emelkedett erdőterv-határozatokban kevés kivétellel megjelentek az Igazgatóság által megfogalmazott természetvédelmi kezelői javaslatok.

Természetvédelmi kezelői véleményezés, adatszolgáltatás:

Igazgatóságunk természetvédelmi kezelőként jellemzően olyan hatósági eljárásokban vesz részt, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 2009. évi XXXVII. törvény hatálya alá tartozó földterületek esetében az országos jelentőségű védett, fokozottan védett vagy Natura 2000 hálózat részét képező azon erdőrészeknél az erdészeti és a természetvédelmi hatóság ügyféli nyilatkozatot, természetvédelmi kezelői véleményt vagy adatszolgáltatást kér Igazgatóságunktól. Jellemzően erdőterv-módosítással, fásításban tervezett fakitermeléssel, erdőgazdálkodói nyilvántartásban történő változással kapcsolatos eljárásokban vesz részt Igazgatóságunk. 2021-ben mintegy 661 hatósági eljárás során adott természetvédelmi kezelői nyilatkozatot szakkérdés vizsgálatában Igazgatóságunk a működési területünkre eső 3 megyei kormányhivatal illetékes erdészeti, illetve természetvédelmi hatóságainak megkeresései nyomán.

A természetvédelmi kezelői jogkörrel nem érintett erdőterületek esetében Igazgatóságunk akkor került bevonásra, ha a területen védett, fokozottan védett vagy közösségi jelentőségű fajok, vagy ezek élőhelye van jelen, vagy esetleg új megjelenésük jut tudomásra.

Nehézséget jelent, hogy olyan eljárásoknál, ahol több hatóság is érintett, az ügyfélként való bevonás nem minden esetben ugyanazon az úton, vagy ugyanannyi idő alatt valósul meg. Sok esetben álláspontunk szerint olyan beavatkozások is természetvédelmi szempontból előzetes egyeztetést igényelnének, amelyre a hatályos erőtervek alapján nincs kötelezettsége a gazdálkodónak.

9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára

Sorszám:	Szervezeti egység megnevezése	Jelentés száma
1.	Ellenőrzési Főosztály	8
2.	Költségvetési Főosztály	31
3.	Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	68
4.	Természetmegőrzési Főosztály	45
5.	Földvagyon-gazdálkodási Főosztály	28
6.	Személyügyi és Igazgatási Főosztály	32

9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

1. Levelezés: 3.451 db

2. Egyeztetés: 137 db

9.2. Szabálysértés

Az Igazgatóság a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. április 15-től hatályos 2012. évi II. törvény rendelkezései alapján hatáskör hiányában szabálysértési eljárást már nem folytat le.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 2. § (4) bekezdése kimondja, hogy nem állapítható meg szabálysértés, ha a tevékenység vagy a mulasztás bűncselekményt valósít meg, úgyszintén, ha a tevékenységre vagy mulasztásra törvény vagy kormányrendelet közigazgatási bírság alkalmazását rendeli el.

E törvényi rendelkezés alapján – tekintettel arra, hogy valamennyi esetben közigazgatási bíróság kiszabásának volt helye – Igazgatóságunk szabálysértési feljelentést nem tett a 2021. évben.

9.3. Természetvédelmi bíróság

Természetvédelmi bíróság kiszabását kezdeményező ügyek:

- Molnárfecskék engedély nélküli riasztása (5 esetben)
- Fecskefészkek engedély nélküli eltávolítása (2 esetben)
- Védett holló engedély nélküli tartása (1 esetben)
- Fehér gólya (3 példány) áramütés következtében történt pusztulása
- Egerészölyv pusztulása (lelövése) (1 esetben)
- Bütykös hattyú (3 példány) pusztulása

Igazgatóságunk a 2021. évben 60 ügyben kezdeményezett közigazgatási (természetvédelmi, földvédelmi, stb.) bíróság kiszabása iránti eljárást az illetékes Kormányhivatalnál.

A 60 ügyből 32 esetben kaptunk visszajelzést. 14 ügyben szabtak ki bíróságot, mindösszesen 2.037.500-Ft. bíróság értékben, 6 ügyben eredeti állapot helyreállításra kötelezést alkalmaztak, 6 esetben tájékoztatást adott ki a hatóság, valamint 6 esetben megszüntették az eljárást, a többi eljárás folyamatban van.

9.4. Büntető ügyek

Igazgatóságunk természetkárosítás alapos gyanúja esetén – az általános gyakorlat szerint – az ügyet az általunk felderített tényállással, valamint az azt alátámasztó dokumentumokkal együtt továbbítja az illetékes természetvédelmi hatóság felé. A hatóság hatósági jogkörénél fogva a tényállást részleteiben is fel tudja deríteni, ezért Igazgatóságunk kéri, illetőleg javasolja az illetékes Kormányhivatalnak, hogy amennyiben eljárásuk során a természetkárosítás alapos gyanúja megalapozást nyer, úgy a további szükséges intézkedéseket, büntető feljelentéseket tegye meg.

Természetkárosítás alapos gyanúja miatt 2021-ben Igazgatóságunk 2 esetben tett közvetlenül büntetőfeljelentést az illetékes Rendőrhataloságnál:

- Fecskefészkek alá kihelyezett madárhálóban fennakadt és elpusztult fecskék (2 pld) és
- Szürke gémekek (2 pld) lelövése miatt.

9.5. Polgári perek

	Ügyek száma	Nyert	Részleges pernyertes-ség	Vesztett	Folyamatban	Egyezséggel lezárta
Polgári perek	0	0	0	0	0	0
Polgári perek, melyben kötelező a perben állás	4	-	-	-	3	1
Polgári jogi igény bejelentése	0	0	0	0	0	0
Közigazgatási per	1	1	0	0	0	0
Munkaügyi perek	0	0	0	0	0	0

Büntető perek	0	0	0	0	0	0
---------------	---	---	---	---	---	---

1. 2017-ben 4 esetben vonták Igazgatóságunkat alperesként perbe, védett ingatlant érintő peres ügyekben. Ezen ügyek többsége több éve folyamatban van, és általában magánszemélyek peres ügyei (szolgalmi jog bejegyzése, tulajdonjogi viták, vagyonmegosztás, közös tulajdon megszüntetése, stb.), amely perekben Igazgatóságunkat általában tűrésre kéri kötelezni. Ezen ügyekben minden esetben írásban nyilatkozunk a kereseti kérelmekre, a per során a bíróság felhívásainak minden esetben eleget teszünk.

Az egyik ügyben (közös tulajdon megszüntetése iránti perben), ahol az Igazgatóság kizárólag annyiban volt érintett a magánszemélyek perében, hogy a vonatkozó tihanyi belterületi ingatlanra a „Balaton-felvidéki Nemzeti Park” jogi jelleg rá van jegyezve, 2022. 1. negyedévében a pert a bíróság a felek egyezsége alapján – melyhez az Igazgatóság hozzájárult – lezárta.

2. 2021-ben a Zalakomár 38E és 38L erdőrészletek ügyében a KST-KTT Erdőbirtokossági Társulat, mint felperes a Zala Megyei Kormányhivatal I. rendű alperes ellen, majd a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, mint II. rendű alperes ellen is erdőterv módosítási kérelem tárgyában hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránti közigazgatási pert indított, ahol végül a bíróság - tárgyaláson kívül – meghozta ítéletét, amiben elutasította a felperes kérelmét.

9.6. Egyéb jogi ügyek

Szabályzatok, igazgatói utasítások

2021-ben mindösszesen 46 igazgatói utasítás és szabályzat (vagy a meglévők módosítása) került kiadásra, ezek pénzügyhöz és számvitelhez / bemutatóhelyekhez, szolgáltatásokhoz / a munkavállalókra vonatkozó és a munkavégzéshez kapcsolódó utasítások és szabályzatok. Az igazgatói utasítások nyilvántartásának vezetése folyamatos, az naprakész.

Teljesítményértékelés

2 fő szervezeti támogató a munkatársak adataiban bekövetkezett változásokat folyamatosan átvezeti a rendszerben. A munkáltató részéről teljesítményértékelésre 2021-ben 1 fő esetben került sor, teljesítményértékelést kormánytisztviselő 2021-ben nem kezdeményezett.

Vagyonnyilatkozat

Igazgatóságunk rendelkezik a „vagyonnyilatkozat átadásáról, nyilvántartásáról, a vagyongyapodási vizsgálatról, valamint a vagyonnyilatkozatban foglalt személyes adatok védelméről” szóló, hatályos szabállyal. 2021-ben a vagyonnyilatkozat-tételére köteles kormánytisztviselők az arra megszabott rendben és határidőben vagyonnyilatkozatot tettek, annak nyilvántartása naprakész.

E-HR

A munkáltatói intézkedések elektronikus kézbesítésének szabályai maximálisan kidolgozásra kerültek. Az elektronikus dokumentumok kézbesítésére vonatkozó részletes szabályokat az Igazgatóság Közzolgálati Szabályzata is tartalmazza. Így tartalmazza azon munkáltatói intézkedések megjelölését is, melyek a munkáltatói jogkör gyakorlója részéről elektronikusan legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kiadmányozhatók.

Továbbá valamennyi új belépő munkatárs külön tájékoztatót kap a munkáltatói intézkedések elektronikus kézbesítésére vonatkozó szabályokról, a kinevezési

dokumentumok/munkaszerződések pedig külön is tartalmazzák az ügyfélkapu létesítésének 15 napon belüli kötelezettségét.

Egyéb jogi feladatok:

- Közzszolgálati Szabályzat módosítása a cafetériára vonatkozó jogszabályok módosulása miatt (Covid-19).
- A BfNPI Egyedi Iratkezelési Szabályzatának kiadása (2021. év július 21-én lépett hatályba), az illetékes Veszprém Megyei Levéltár, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltár jóváhagyása után a Belügyminisztérium jóváhagyását követően.
- A KÉR megszűnéséhez kapcsolódó feladatok ellátása, kapcsolódó 1 státuszhoz és E-ügyintézéshez kapcsolódó feladatok.
- Üzemeltetési pályázati kiírások, szerződések előkészítése (Lóczy-barlang Látogatóközpont, Kotsy-vízimalom, Letenye állattartó telep és gazdálkodási központ pályázatának előkészítése).
- 2021. év folyamán 2 kormánytisztviselői új kinevezés és 8 új munkaszerződés volt, valamint 192 esetben történt kinevezés/munkaszerződés módosítás. Kinevezés, illetve munkaszerződés megszüntetéssel kapcsolatos ügyintézés 12 fő esetében vált szükségessé, ebből 4 fő kormánytisztviselő és 8 fő Mt. hatálya alá tartozó munkavállaló. Az Igazgatóság 2021. éves átlagos statisztikai állományi létszáma 141 fő volt.
- Az Igazgatóságnál az Országos Közfoglalkoztatási Program lezárásra került 2021. áprilisában a záró beszámoló benyújtásával.
- Elővásárlási ügyek intézése – a 2021. évben közel 1300 megkeresésre adtunk választ.
- Szerződések nyilvántartásának naprakész vezetése, a nyilvántartás kezelése. Közbeszerzési eljáráson kívül 2021-ben közel 160 szerződés készült el.
- Natura 2000 területekhez kapcsolódó kaszálás bejelentések kezelése, nyilvántartása, adatszolgáltatás – a 2021. évben 723 db. bejelentés érkezett, amely több ezer hrsz-ot jelent.
- A Nemzeti Földügyi Központ által 2021. évben lefolytatott területi ellenőrzéshez kapcsolódó feladatok ellátása.
- „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” című LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018) számú projekt keretén belül a Grassland információs és gazdálkodási központ kialakítása céljából a Zalaegerszeg 24507 hrsz-ú ingatlan megvásárlásához kapcsolódó birtokügyi és jogi ügyintézési feladatok ellátása.
- COVID-19 járványhelyzet miatt – az otthoni munkavégzés, távmunkavégzés érdekében szükséges munkáltatói intézkedések előkészítése, a védőoltás kötelező felvételére vonatkozó kormányrendeletre kapcsolódó munkáltatói intézkedések előkészítése, egyéb munkáltatói intézkedések megtételéhez jogi segítségnyújtás.

10. Természetvédelmi Őrszolgálat

10.1. Alapadatok

10.1.1. Személyi feltételek

Felsőfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Középfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Összesen (fő)
18	4	22

A Természetvédelmi Őrszolgálat szervezeti struktúrája alapvetően megváltozott, önállósága megszűnt, a természetvédelmi őrök négy tájegységbe tagozódva látják el feladataikat. A természetvédelmi Őrszolgálat optimális létszáma 40 fő lenne.

Az átszervezést követően a tájegységi rendszer az alábbiak szerint alakult:

- Kelet-Veszprém Tájegység (7 őrkörület)
- Kis-Balaton Nagyberek Tájegység (6 őrkörület)
- Nyugat-Veszprém Kelet-Zala Tájegység (4 őrkörület)
- Nyugat-Zala Tájegység (4 őrkörület)

Egy ízben tartottunk lögyakorlati képzést.

10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák

A 2021. évben a szükséges eszközök döntően megfelelő számban és minőségben rendelkezésre álltak, a jövőben fejlesztések szükségesek, valamint a folyamatos minőségi cserékre is kellenek.

2021. évi természetvédelmi őr egyenruha megrendelés – a korábbi évek gyakorlatának megfelelően – biztosítja a munkavégzéshez szükséges egyenruházati viselet elemeket, a kulturált megjelenést.

Valamennyi természetvédelmi őr rendelkezik mobiltelefonnal, ugyanakkor külterületen kevésbé lefedett, üzembiztos a mobil szolgáltatás. A 22 természetvédelmi őrből 16 főnek van szolgálati önvédelmi maroklőfegyvere, melyeket a '90-es évek második felében újként vásároltunk. Több darab revolver az évi egyszeri lögyakorlat mellett is selejtezésre szorult. A szolgálati fegyverek állapotát, tárolását folyamatosan ellenőriztük. Négy kivétellel minden természetvédelmi őr új, vagy újszerű, jó állapotú szolgálati gépjárművel látja el feladatát. A mindenki számára megállapított kilométerkeret nagysága a folyamatosan növekedő feladat mennyiség és üzemanyagárak mellett nem mindig elégséges. A számítástechnikai lemaradottságot gyakorlatilag sikerült orvosolni, főként pályázati forrásokból számottevő fejlesztéseket hajtottunk végre.

10.1.3. Polgári természetőrök

A nyilvántartott polgári természetőrök helyzete, hozzáállása nem változott, azaz egyénenként és területenként is eltérő aktivitást mutatnak. Többségük a vizsgákat követően lemorzsolódott, a lelkes kisebbséggel tartjuk a kapcsolatot, de évente csak egy-egy alkalommal tudjuk bevonni közös feladatellátásba.

10.2. Feladatellátás

10.2.1. Hatósági feladatellátás

A hatósági feladatok ellátása az utóbbi években folyamatosan csökken. A teljesség igénye nélkül a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai az alábbi hatósági feladatokat látták el 2020-ban:

- Fakivágások, fakitermelések ellenőrzése főként a téli időszakban, különös tekintettel a védett-, fokozottan védett természeti területekre, valamint a saját vagyongazdálkodású erdőkre.
- Nádvágások, nádaratások ellenőrzése, különös tekintettel a Balaton és a Kis-Balaton nádasaira.
- Tűzgyújtási tilalom betartásának ellenőrzése elsősorban a kora tavaszi és a késő nyári időszakokban.
- Védett-, fokozottan védett madárfajok fészkeinek őrzése a tél végi, kora tavaszi időszakban.
- Védett-, fokozottan védett növényfajok (hóvirág, tőzike, téltemető, stb.) élőhelyeinek őrzése a kora tavaszi időszaktól. Piacok ellenőrzése.
- Növénygyűjtések (borostyán, medvehagyma, bodza, csipkebogyó, stb.) ellenőrzése.
- Siklóernyős tevékenység ellenőrzése, különös tekintettel a Csobánc és a Somló hegytetőkre.
- Engedély nélküli technikai jellegű sporttevékenység (crossmotorozás, quadozás, stb.) ellenőrzése, visszaszorítása.
- Védett területeket érintő sport-, és egyéb rendezvények ellenőrzése.
- Nyári táborozók, sátrazók ellenőrzése.
- Vízivad vadászatok ellenőrzése, különös tekintettel az Irmapusztai tavakra és a Miklós-fai halastavakra.
- Engedéllyel tartott védett-, illetve fokozottan védett fajok (elsősorban ragadozómadarak) tartási körülményeinek ellenőrzése.
- Építési tevékenység folyamatos nyomon követése védett természeti területeken.
- Illegális hulladéklerakás megelőzése, felderítése.

Kiemelten meg kell jegyeznünk, hogy a felsorolt tevékenységek végrehajtása többségében nem rendszeres, a jövőben a hatósági feladatellátás megerősítésre szorul.

A Rendőrséggel közös szolgálat ellátás, járőrözés alkalomszerű, számuk folyamatosan csökken, a szervezetek leterheltsége nem teszi lehetővé a folyamatos közös szolgálat ellátást.

10.2.2. Együttműködések más hatóságokkal

Társhatóságaink (pl. Kormányhivatal Természetvédelmi Osztály, rendőrhatóság) többségével rendszeres, de legalább alkalomszerű a kapcsolattartásunk, együttműködünk az illetékes katasztrófavédelmi, vám- és pénzügyőr, valamint határőr szervekkel, a felügyelőségekkel, és a vadászati hatóságokkal. A rendőrséggel, vízirendőrséggel a területek döntő hányadán jó munkakapcsolat alakult ki, mindkét oldalról rendszeresen keresik egymást a kollégák. Alkalomszerűen közös járőrszolgálatot adnak.

A Magyar Államkincstárral (illetve kirendeltségeivel) a Vidékfejlesztési Program agrár-környezetgazdálkodási intézkedései, Natura 2000 gyepterületek, továbbá a Kölcsönös Megfeleltetés rendszerének működtetése kapcsán átruházott feladat keretében az együttműködés továbbra is gördülékeny.

10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

A hatósági feladat ellátásán túl az őrök munkavégzését a folyamatos sokszínűség jellemzi:

- Folyamatos részvétel a szinkronokban, monitorozásokban
- Kezelési tervek készítésében
- Kiemelten pályázatírásban és annak bonyolításában
- Ismeretterjesztés, oktatás terén: csoportkísérések, diavetítések, előadások vagy éppen csónaktúrák
- Vagyongazdálkodás terén: állatállomány kezelése, gyepgazdálkodás irányítása, felügyelete, erdők kezelése, vadgazdálkodás.

11. Költségvetés, vagyon

11.1. Kiadások

Az Igazgatóság 2021. évi előirányzatainak alakulása összefoglalása:

Eredeti előirányzat:	1 453 129 eFt
Módosított előirányzat:	4 041 034 eFt
Előirányzat-változás:	2 587 905 eFt

Előirányzat változás összetétele:

Országgyűlési hatáskör:	0 eFt
Kormányzati hatáskör:	17 350 eFt
Irányító szerv hatáskör:	341 199 eFt
Intézményi hatáskör:	2 229 356 eFt
Előirányzat változás összesen:	2 587 905 eFt

Az előirányzatok alakulása, részletes bemutatása:

A 2020. évi előirányzat-módosítások hatáskör szerinti részletezésben: (eFt)

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-módosítás hatásköre 2020.			Összesen
	Kormány	Irányító szerv	Intézményi	
Személyi juttatások (K1)	172	11 320	-92 531	-81 039
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	28	1 981	-18 906	-16 897
Dologi kiadások (K3)	63 200	121 332	538 911	723 443
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	0	0	0	0
Egyéb működési célú kiadások (K5)	0	0	110 019	110 019
Beruházások (K6)	7 800	50 174	2 757 623	2 815 597
Felújítások (K7)	0	0	553 106	553 106
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	0	0	0	0
Összesen:	71 200	184 807	3 848 222	4 104 229

A 2020. évi előirányzat-módosítások százalékos megoszlása, hatáskör szerinti részletezésben (adatok %-ban)

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-módosítás hatásköre 2020.			Összesen
	Kormány	Irányító szerv	Intézményi	
Személyi juttatások (K1)	0%	-14%	114%	100%

Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	0%	-12%	112%	100%
Dologi kiadások (K3)	9%	17%	74%	100%
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	-	-	-	-
Egyéb működési célú kiadások (K5)	0%	0%	100%	100%
Beruházások (K6)	0%	2%	98%	100%
Felújítások (K7)	0%	0%	100%	100%
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	0%	0%	0%	0%
Összesen:	2%	5%	94%	100%

A 2021. évi előirányzat-módosítások hatáskör szerinti részletezésben: (eFt)

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-módosítás hatásköre 2021.			Összesen
	Kormány	Irányító szerv	Intézményi	
Személyi juttatások (K1)	0	500	-11 619	-11 119
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	0	175	-7 839	-7 664
Dologi kiadások (K3)	1 350	186 636	619 090	807 076
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	0	0	0	0
Egyéb működési célú kiadások (K5)	0	0	37 040	37 040
Beruházások (K6)	16 000	86 119	1 343 271	1 445 390
Felújítások (K7)	0	67 769	194 439	262 208
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	0	0	13 500	13 500
Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése (K914)	0	0	41 474	41 474
Összesen:	17 350	341 199	2 229 356	2 587 905

A 2021. évi előirányzat-módosítások százalékos megoszlása, hatáskör szerinti részletezésben
(adatok %-ban)

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-módosítás hatásköre 2021.			Összesen
	Kormány	Irányító szerv	Intézményi	
Személyi juttatások (K1)	0%	4%	96%	100%

Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	0%	2%	98%	100%
Dologi kiadások (K3)	0%	23%	77%	100%
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	-	-	-	-
Egyéb működési célú kiadások (K5)	0%	0%	100%	100%
Beruházások (K6)	1%	6%	93%	100%
Felújítások (K7)	0%	26%	74%	100%
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	0%	0%	100%	100%
Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése (K914)	0%	0%	100%	100%
Összesen:	1%	13%	86%	100%

A feladatteljesítéssel összefüggő kiadások alakulásának bemutatása - részletezve a kiemelt tételeken belül azon tételeket, ahol az előző évi eredeti, illetve módosított adatokhoz képest jelentős változás tapasztalható - az egyes kiemelt előirányzatok részletezésénél történik.

Előirányzatok hatáskör szerinti módosításának változása

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-módosítás hatásköre 2021/2020.			Összesen
	Kormány	Irányító szerv	Intézményi	
2020. évi előirányzatok módosítása (eFt)	71 200	184 807	3 848 222	4 104 229
2021. évi előirányzatok módosítása (eFt)	17 350	341 199	2 229 356	2 587 905
Változás 2021/2020. (%)	24%	185%	58%	63%

Az előirányzat-módosítási hatáskörök közötti megoszlása

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-módosítás hatásköre 2021/2020.			Összesen
	Kormány	Irányító szerv	Intézményi	
2020. évi előirányzatok módosítása (eFt)	2%	5%	94%	100%
2021. évi előirányzatok módosítása (eFt)	1%	13%	86%	100%
Változás 2021/2020. (%)	39%	293%	92%	100%

A 2021. évben, **kormány hatáskörében** végrehajtott előirányzat módosítások indokai Igazgatóságunknál a következők:

- Gazdaságvédelmi programok előirányzatból, a Központi Maradványelszámolási Alapból és a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő, valamint fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról, továbbá kormányhatározat módosításáról szóló 1146/2021. (III.31.) Korm. határozat alapján az BFNPI szakmai felügyelete

alá tartozó intézmény kiadási és támogatási előirányzata egyszeri 16.000.000 Ft-tal megemelésre került az aktív kikapcsolódást szolgáló feladatok, programok, beruházások jogcímcsoport terhére. A forrás a Zalakomár-Kápolnapuszta Bivalyrezervátum területén kilátó építéséhez kapcsolódó feladatok végrehajtás érdekében került biztosításra. KF/209/2021. AM értesítő: **+16.000 eFt.**

- 1559/2020. (VIII.30.) Korm. határozat alapján a Magyar Államkincstár és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság között létrejött együttműködési megállapodás szerint, (2020.10.10-2021.01.11 teljesítési időszak). **+1.200 eFt.**
- XV. Pénzügyminisztérium fejezet és a XI. Miniszterelnökség fejezet, valamint a XII. Agrárminisztérium fejezet közötti előirányzat átcsoportosításról szóló 1944/2021. (XII.21.) Korm. határozat, a Magyar Államkincstár és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság között létrejött DSZ/6-2020. együttműködési megállapodás szerint kiállított teljesítésigazolásai alapján, 2021.01.12- 2021.10.26. teljesítési időszak. KF/367-1/2021. AM értesítő: **+150 eFt.**

A 2020. évi *kormányzati hatáskörben* végrehajtott előirányzat módosításhoz képest 76 %-os csökkenés következett be 2021. év végére, mivel a 1664/2020. (X.15.) számú Kormányhatározat szerint az illegális hulladéklerakók felszámolása érdekében a „Tisztítsuk meg az Országot” projekt keretében, egyszeri nagy összegű támogatáshoz jutott Igazgatóságunk 2020-ban, melyhez hasonló támogatás 2021-ben nem volt elérhető a BfNPI részére.

A 2021. évben, **irányító szervi hatáskörében** végrehajtott előirányzat módosítások indokai Igazgatóságunknál a következők:

- A 2021. év során keletkezett többletbevétel felhasználásának jóváhagyását Igazgatóságunk 3 alkalommal kezdeményezte (AM értesítők: KF/639-2/2020; KF/639-5/2021; KF/639-8/2021), összesen **187.793 eFt** értékben.
- A 20/01/00 "Környezet- és természetvédelmi feladatok" fejezeti kezelésű előirányzat, "Természeti értékek védelme" 2021. évi szakmai keret terhére a "természetvédelmi állapot-felmérési, kár-megelőlegezési és kezelési intézkedések meghatározása és végrehajtására irányuló feladatok ellátása" tárgyú, TMF/127/2021. számú támogatói okiratban foglaltak szerint **44.627 eFt** értékben kaptunk költségvetési előirányzatot (KF/253/2021. AM értesítés).
- A 20/01/00 "Természetvédelmi pályázatok támogatása" fejezeti kezelésű előirányzat 2021. évi kerete terhére a "Természetvédelmi kezelési eszközök a Natura 2000 tölgyesek strukturális és összetételi biodiverzitásának növelése (LIFE16NAT/IT000425)" című pályázattal kapcsolatosan Igazgatóságunk 6.000 eFt („önrész”) támogatást kapott (Támogatói okirat NPTF/66/2021.), mely összeg felhasználásáról 2021. január 30-ig kellett elszámolnunk (AM értesítés KF/188/2021.).
- A 20/01/00 "Környezet- és természetvédelmi feladatok" fejezeti kezelésű előirányzat 2021. évi keret terhére a "A Pannon gyepek és a kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseiről" című, LIFE IP pályázat megvalósításához szükséges AM forrás átadásáról szóló értesítés KF/188/2021. és az NPTF/85/2021. számú támogatói okiratban foglaltak szerint **64.885 eFt** támogatáshoz jutott Igazgatóságunk.
- A 2021. évi költségvetésben elkülönített 10.000 eFt tartalékkeretből 7.600 eFt kiadási és támogatási előirányzat felhasználása az Agrárminisztérium által, év közben jóváhagyásra került. Így a 2021. évi költségvetésből **2.400 eFt** forint támogatás átcsoportosításra került a 2011.évi CXCV. törvény (Áht.) 33.(3) bekezdés a) pontja alapján (AM értesítés KF/414-1/2021.).

- A 20/01/00" Környezet- és természetvédelmi feladatok" fejezeti kezelésű előirányzat, Természetvédelmi pályázatok 2021. évi szakmai keret keret terhére a "PaNaNet+ interreg projekt támogatása" tárgyú, NPTF/99/2021. számú támogatói okiratban foglaltak szerint **10.894 eFt** értékben kaptunk költségvetési előirányzatot (KF/188/2021. AM értesítés).
- A 20/01/00" Környezet- és természetvédelmi feladatok" fejezeti kezelésű előirányzat, "Természetvédelmi értékek védelme" 2021. évi szakmai keret keret terhére a "Natura 2000 területek célkitűzéseinek felülvizsgálata" tárgyú, TMF/441/2021. számú támogatói okiratban foglaltak szerint Igazgatóságunk **29.400 eFt** támogatáshoz jutott (KF/532/2021. AM értesítés).

A 2020. évi **irányítószervi hatáskörben** végrehajtott előirányzat módosításhoz képest 85 %-os növekedés következett be 2021. év végére, melynek indokai a következők:

- A többletbevétel előirányzatosítása 148.237 Ft-tal magasabb összegű volt 2021-ben, mint 2020-ban, amikor is a COVID _19 járvány időszaka alatt több hónapos turisztikai zárlatot rendeltek el az ország egész területére.
- A „LIFE16NAT/IT000245” LIFE projekt 1.000 eFt-al kevesebb pályázati önrészt kapott 2021-ben az Agrárminisztériumtól, mint 2020-ban.
- A LIFE IP projekt megvalósításához kapott önrész 40.200 eFt értékben növekedett a 2020. évi támogatáshoz képest.
- A VSZT esetében 29.266 eFt támogatáscsökkenés következett be, melynek eredményeként Igazgatóságunk VSZT keretből, 2021-ben nem részesült.
- A 2021. évi költségvetés tartalékkeret elvonása 2.400 eFt volt.
- A "Természeti értékek védelme" 2021. évi szakmai keret terhére a "természetvédelmi állapot-felmérési, kár-megelőlegezési és kezelési intézkedések meghatározása és végrehajtására irányuló feladatok ellátása" keretből 37.173 eFt-tal kevesebb támogatást kaptunk.
- A "Natura 2000 területek célkitűzéseinek felülvizsgálata" tárgyú támogatásra +29.400 Ft forrást kaptunk.
- A "PaNaNet+ interreg projekt támogatása" tárgyú támogatásra 10.894 eFt többlet forrást kaptunk.
- Végezetül több kisebb pályázati forrás a 2021. évben egyszeri bevételt jelentett Igazgatóságunk számára, így a fent felsorolt tételek együttese hatása eredményezte az irányítószervi hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítások jelentős növekedését.

Az **intézményi hatáskörben** végrehajtott előirányzat módosítások értéke jelentős mértékben, 42%-kal csökkent a 2020. évihez képest. Ennek okai közül kiemelendő, hogy több pályázatunk lezárult és a folyamatban lévő pályázatok (LIFE, Közmunka, KEHOP, GINOP, LIFE, INTERREG) finanszírozásához kapcsolódó szállítói és utófinanszírozott számlák elszámolása jelentősen csökkent.

A 2020. évi maradvány (1.772.176 eFt) előirányzatosítása is intézményi hatáskörben történt. Ebből

- a 2020. évi intézményi maradvány 69.957 eFt,
- a futó KEHOP, GINOP és Interreg pályázatokra kapott összegek felhasználása érdekében 1.702.219 eFt került előirányzatosításra.

A bevételekkel kapcsolatos előirányzat módosítások indokolása

A működési célú (B65) átvett pénzeszközök soron 87.985 eFt került előirányzatosításra,

- mely részben a pályázati (LIFE, Interreg) kiadások utófinanszírozáshoz kapcsolódott, részben a PANANET+, CoopMDD, Bike Trail illetve az ECO Bridge pályázatok devizában felmerült kiadásainak közvetlen EUR számláról történő utalásához kapcsolódott,
- 1.315 eFt pedig a fecskefészek építésének támogatásából, magánvállalkozók adományaiból származott.

A felhalmozási célú (B75) átvett pénzeszközök soron 53.259 eFt értékben történt előirányzat létrehozása, melynek kiadási tételei nagyrészt a pályázati (Interreg GeoTour és CoopMDD) utófinanszírozásokhoz kapcsolódik.

A felhalmozási célú (B74) átvett pénzeszközök soron (1.166 eFt) a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság OTP-nél vezetett Lakásalap építési számlájához kapcsolódó dolgozói hitelek kifizetésének előirányzat módosítása található.

ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

Előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat		Eredeti ei 2021/2020. (%)	Módosított előirányzat		Módosított ei 2021/2020. (%)
	2020.	2021.		2020.	2021.	
Személyi juttatások (K1)	860 400	860 600	100,02%	779 361	849 481	109,00%
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	161 600	147 447	91,24%	144 704	139 783	96,60%
Dologi kiadások (K3)	339 382	340 009	100,18%	1 062 825	1 147 084	107,93%
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	0	0	-	0	0	-
Egyéb működési célú kiadások (K5)	0	0	-	117 819	37 040	31,44%
Beruházások (K6)	104 600	100 973	96,53%	2 912 396	1 546 364	53,10%
Felújítások (K7)	4 100	4 100	-	557 206	266 308	47,79%
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	0	0	-	0	13 500	-
Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése (K914)	0	0	-	0	41 474	-
Költségvetési kiadások (K1-K8)	1 470 082	1 453 129	98,85%	5 574 311	4 041 034	72,49%
Működési célú támogatások államháztartáson belülről (B1)	126 047	126 047	100,00%	232 706	165 757	71,23%
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (B2)	0	0	-	652 086	232 320	35,63%

Működési bevételek (B4)	679 965	679 965	100,00%	714 965	864 965	120,98%
Felhalmozási bevételek (B5)	0	0	-	4 556	2 793	-
Működési célú átvett pénzeszközök (B6)	10 000	10 000	-	164 675	99 300	-
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (B7)	1 000	1 000	-	15 943	55 375	347,33%
Államháztartáson belüli megelőlegezések (B814)	0	0	-	0	41 474	-
Maradvány igénybevétele (B813)	0	0	-	2 919 859	1 772 176	60,69%
Központi, irányító szervei támogatás (B816)	653 070	636 117	97,40%	869 521	806 874	92,80%
Költségvetési bevételek (B1-B8)	1 470 082	1 453 129	98,85%	5 574 311	4 041 034	72,49%

ELŐIRÁNYZAT TELJESÍTÉSEK ALAKULÁSA

Előirányzat megnevezése	Előirányzat teljesítés ezer Ft		Teljesítés 2021/2020. (%)
	2020.	2021.	
Személyi juttatások (K1)	779 361	849 481	109,00%
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	144 704	139 783	96,60%
Dologi kiadások (K3)	805 838	936 936	116,27%
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	0	0	-
Egyéb működési célú kiadások (K5)	117 819	25 034	21,25%
Beruházások (K6)	1 584 051	1 179 419	74,46%
Felújítások (K7)	372 998	231 409	62,04%
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	0	12 000	-
Költségvetési kiadások (K1-K8)	3 804 771	3 374 062	88,68%
Működési célú támogatások államháztartáson belülről (B1)	232 706	165 757	71,23%
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (B2)	652 086	232 320	35,63%
Működési bevételek (B4)	707 505	852 225	120,45%
Felhalmozási bevételek (B5)	4 556	2 793	61,30%
Működési célú átvett pénzeszközök (B6)	164 675	99 300	60,30%
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (B7)	15 943	55 375	347,33%
Maradvány igénybevétele (B813)	2 929 955	1 772 176	60,48%

Államháztartáson belüli megelőlegezések (B814)	0	41 474	-
Központi, irányító szervei támogatás (B816)	869 521	806 874	92,80%
Költségvetési bevételek (B1-B8)	5 576 947	4 028 294	72,23%

A meghozott **kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedések** segítették az intézmény gazdálkodásának szinten maradását és a szükséges előirányzatok megteremtésének lehetőségét.

MARADVÁNY

A 2020. évi kötelezettségvállalással terhelt intézményi előirányzat maradvány összetétele forintban

Partner/maradvány megnevezése	Kötelezettségvállalás azonosítója	Kiadás	Bruttó összeg	ERA kód
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás	E0310001	Az igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő mezőgazdasági területek kiadásainak finanszírozása	37 797 021	K3
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás	E0310001	Az igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő mezőgazdasági területek kiadásainak finanszírozása	20 000 000	K7
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás	E0310001	Az igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő mezőgazdasági területek kiadásainak finanszírozása	1 500 000	K8
Előirányzat maradvány			59 297 021	

Intézményi maradvány (59.297.021.-Ft) összege az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatásokból tevődik össze.

A 2020. évi költségvetési maradványok felhasználása

forintban

2020. december 31-i maradvány beszámoló szerint	Kötelezettségvállalással terhelt maradvány 2020-ban	Kötelezettségvállalással terhelt maradvány felhasználása 2021-ben
Összes maradvány	1 772 175 637	1 444 083 528

Alaptevékenység kötelezettség-vállalással terhelt maradványa	1 772 175 637	1 444 083 528
Pályázati maradvány	1 702 219 145	1 374 127 039
Intézményi maradvány	69 956 492	69 956 492

A 2020. évi intézményi maradvány teljes egészében felhasználásra került.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság az Áht.31.§(3), Ávr.36.§(1)-(3) alapján a kiadási előirányzatait megemelte az európai uniós forrásból származó költségvetési támogatások összegével. A 2020. évi pályázati maradványok felhasználása, pályázatonkénti bontásban az alábbiak szerint alakult.

Pályázat megnevezése	2020. évi terhelt maradvány	2020. évi terhelt maradványból 2021-ben pénzügyileg teljesült	Várható pénzügyi teljesítés 2022-ben	Várható pénzügyi teljesítés 2022. után
KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	330 564 071	269 206 715	61 357 356	0
KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 Mura - mente	319 314 267	307 851 227	11 463 040	0
KEHOP-4.1.0-15-2016-00026 Kis-Balaton, Nyugat-Külső-Somogy	30 013 423	17 468 564	12 544 859	0
KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani örökségek	90 707 133	4 801 828	85 905 305	0
KEHOP-4.1.0-15-2016-00021 Legeltetés	242 023 672	216 746 373	25 277 299	0
KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihanyi élőhelyfejlesztés	60 344 461	18 622 689	41 721 772	0
KEHOP-4.1.0-15-2016-00050 Hévízitő	101 929 559	71 936 245	29 993 314	0
KEHOP-4.1.0-15-2016-00056 Vizes élőhely Somogy, Zala	97 110 869	78 254 460	18 856 409	0
KEHOP-4.1.0-15-2016-00003 Őrszolgálat	80 049 488	79 310 724	738 764	0

GINOP-7.1.5-16-2016-00002 Kis-Balaton	10 801 316	10 801 316	0	0
Interreg ATHU003 PaNaNet+	51 210 225	51 210 225	0	0
GINOP Rejtett kincsek	214 617 472	207 205 906	7 411 566	0
Interreg Bike Trail	22 233 989	22 233 989	0	0
Interreg Eco Bridge	51 299 200	18 476 778	32 822 422	0
Összesen	1 702 219 145	1 374 127 039	328 092 106	0

A 2021. évi költségvetési maradványok kialakulása, összetétele (forintban)

2021. december 31-i maradvány	Kötelezettségvállalással terhelt maradvány	Kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány
Összes maradvány	651 727 675	2 504 000
Alaptevékenység kötelezettségvállalással terhelt maradványa	651 727 675	0
Pályázati maradvány	550 956 303	0
Intézményi maradvány	100 771 372	2 504 000

A 2021. évi intézményi maradvány forrás szerinti megoszlása (forintban)

2021. december 31-i maradvány beszámoló szerint	Kötelezettségvállalással terhelt maradvány	Kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány
Intézményi szokásos maradvány megelőlegezéssel együtt	100 771 372	2 504 000
Összesen	100 771 372	2 504 000

A 2021. évi maradvány megoszlása kiemelt előirányzatonként (forintban)

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-maradvány	Megelőlegezés	Pályázati maradvány	Kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradvány	Kötelezettségvállalással nem terhelt előirányzat-maradvány
Személyi juttatások		41 474 351		41 474 351	
Dologi kiadások	37 797 021		157 371 372	193 058 947	0
Egyéb működési célú kiadások			9 501 477	9 501 477	2 504 000

Beruházási kiadások	0		366 944 545	366 944 545	0
Felújítási kiadások	20 000 000		14 899 292	34 899 292	0
Egyéb felhalmozási célú kiadások	1 500 000			1 500 000	
Kapott biztosíték			2 239 617	649 618 229	
Összesen	59 297 021	41 474 351	550 956 303	651 727 675	2 504 000

A 2021. évi kötelezettségvállalással terhelt intézményi előirányzat maradvány összetétele
(forintban)

Partner/maradvány megnevezése	Kötelezettségvállalás azonosítója	Kiadás	Bruttó összeg	ERA kód
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás	E0310001	Az igazgatóság vagyongykezelésében lévő mezőgazdasági területek kiadásainak finanszírozása	37 797 021	K3
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás	E0310001	Az igazgatóság vagyongykezelésében lévő mezőgazdasági területek kiadásainak finanszírozása	20 000 000	K7
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás	E0310001	Az igazgatóság vagyongykezelésében lévő mezőgazdasági területek kiadásainak finanszírozása	1 500 000	K8
Előirányzat maradvány			59 297 021	

Az intézményi maradvány 2021-ben teljes mértékben az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás, összesen 59 297 021 Ft.

11.2. Bevételek

Megnevezés	Teljesítés 2020.	Eredeti előirányzat 2021.	Módosított előirányzat 2021.	Teljesítés 2021.	Teljesítés változás (%-ban) 2021/2020.
Készletértékesítés ellenértéke (B401)	97 929	90 000	115 000	116 215	119%
Ebből					

bemutatóhelyek áruértékesítése (termék és szálami)	11 423			17 372	152%
levendula értékesítés	13 405			8 086	60%
növényi anyag	6 604			6 653	101%
növendék állat	24 691			44 596	181%
vadhús	27 602			16 754	61%
trófea	14 167			22 730	160%
Szolgáltatások ellenértéke (B402)	363 941	399 000	470 432	466 199	128%
Ebből					
belépőjegy értékesítése	281 051			365 804	130%
szakvezetés	18 030			23 490	130%
vendégszoba bevétel	18 136			21 009	116%
szakmai szolgáltatás	10 962			1 399	13%
egyéb bevétel	21 989			51 277	233%
Közvetített szolgáltatások ellenértéke (B403)	7 537	4 000	9 500	9 103	121%
ebből: államháztartáson belül (B403)	0	0	0		-
Tulajdonosi bevételek (B404)	54 022	45 000	51 500	55 830	103%
ebből: vadászati jog bérbeadásból származó bevétel (B404)	5 607	0	0	5 879	105%
Kiszámlázott általános forgalmi adó (B406)	122 929	125 000	160 972	150 229	122%
Általános forgalmi adó visszatérítése (B407)	22 736	15 000	26 296	26 296	116%
Kamatbevételek (B408)	0	0	0		-
Egyéb pénzügyi műveletek bevételei (B409)	0	0	200	151	-
ebből: valuta és deviza eszközök realizált árfolyamnyeresége (B409)	0	0	200	151	-
Biztosító által fizetett kártérítés (B410)	1 077	0	4 100	4 449	413%
Egyéb működési bevételek (B411)	37 334	1 965	26 965	23 753	64%
ebből: a szerződés megerősítésével, a szerződésszegéssel kapcsolatos véglegesen járó bevételek, a szerződésen kívüli károkozásért, személyiségi, dologi vagy más jog megsértéséért, jogalap nélküli gazdagodásért kapott összegek (B411)	36 276	0	0	22 463	62%

ebből: költségek visszatérítései (B411)	96	0	0	1 220	1271%
Működési bevételek	707 505	679 965	864 965	852 225	120%

Az intézményi működési bevételek 2021. évben 20 %-kal (144.720 eFt) nőttek 2020-hoz képest.

A bemutatóhelyeken a termék értékesítése 52 %-kal (+5.949 eFt) nőtt 2020. évhez képest, melyhez COVID-19 járvány 2021. évi tavaszi bezárás után, a nyári turisztikai szezonban felértékelődött beföldi turizmus is nagymértékben hozzájárult.

A Levendula Fesztiválon a levendula értékesítése 2021-ben 40 %-kal csökkent a 2020. évhez képest, a kedvezőtlen csapadékos időjárás, COVID-19 járvány miatti óvatosság, illetve a Balaton-felvidéken gombamódra elszaporodott levendula ültetvények összességében befolyásolták a bevétel visszaesését.

A 2021. évi növendék **állat értékesítésünk** kedvezően alakult, 81 %-kal (+19.905 eFt) haladta meg a 2020. évi értékesítési eredményünket.

Saját **mezőgazdasági készleteink** saját célra történő betárolásával egyidejűleg a növényi anyagok tekintetében (**szénabála, tűzifa**) 2021-ben volt lehetőségünk a többlettermelés értékesítésére, ami az előző évihez képest közel azonos bevételt eredményezett.

A **vadhús értékesítés** nagymértékű (-39%) visszaesése tapasztalható a 2020-es évhez képest, mely a COVID-19 járvány miatti vendéglátó egységek hosszú ideig tartó bezárásával magyarázható.

A **trófea értékesítés** bevétele (+60%) jelentős mértékben nőtt 2021-ben, mely a 2020. őszén elmaradt vadászati idénynek tudható be.

A **bemutatóhelyek** látogatottságának - melyhez COVID-19 járvány 2021. évi rövid tavaszi bezárás után, a nyári turisztikai szezonban felértékelődött beföldi turizmus is nagymértékben hozzájárult - a jelentős növekedése az eladott belépőjegyekből származó bevételeink kedvezően alakították, 28 %-os (-102.258 eFt) bevétel növekedést eredményeztek.

Az előző években nagy népszerűségnek örvendtek az Igazgatóságunk által szervezett **túrák és szakvezetések**, az ebből származó bevételek szintén kedvezően alakultak 30 %-kal (5.460 eFt) nőttek 2021-ben.

A **szálláshely értékesítés** 16%-os növekedése (2.873 eFt) a belföldi turizmus keretében a Balaton folyamatos nagy népszerűségnek köszönhetően tudta behozni az 2021. tavaszi járvány miatti bevételkiesést.

A szakmai szolgáltatás jelentős 87 %-os csökkenése 2021-2020-ban lejárt **természetvédelmi szakfelügyeleti tevékenységgel** függ össze.

Az egyéb szolgáltatások bevétele 133 %-kal meghaladták az előző évi bevételt, melyhez jelentősen hozzájárult a Hévízi- tó lefolyóján egyszer népszerűbb téli kenuzás az év utolsó 2 hónapjában, ez a tevékenység az egyre rosszabbodó járványügyi mutatók miatt 2020. telén felfüggesztésre kerültek a Kormány által.

A tovább számlázott szolgáltatások 21%-os növekedése a bemutatóhelyek nyitva tartásával függ össze.

A **biztosítók által fizetett kártérítésből** származó bevételünk 313%-kal nőtt, mely kedvezőtlen hatású, Igazgatóságunknál jelentősen nőtt a természeti káresemény, így ezzel szemben a kiadásaink is emelkedtek.

Az egyéb működési bevételek 13.581 eFt-os csökkenése a 2017.évben kialakított Nagybereki Vadgazdálkodási Egység vadászati működési területén keletkezett vadászati bevételek továbbá a vadászathoz kapcsolódó, Kormányhivatali kártalanítási – **ASP** – bevétel visszaeséséből származik.

(ASP: Afrikai sertéspestis elleni védekezés kertében kilőtt vaddisznó után keletkezett kártalanítási összeg.)

Bevételek jogcímeik szerinti alakulása 2020-2021-ben

Az egyes bevételi jogcímeket tekintve az Igazgatóság az eredeti bevételi előirányzatot jelentősen túlteljesítette. A tervezés az eredeti előirányzat megalkotásakor igyekezett figyelembe venni az Igazgatóság bevételt hozó tevékenységeinek várható eredményeit, és azt jól közelítette. Az eltérés nagy részben a pályázati elszámolások sajátosságaihoz kapcsolódik.

A bevételi többletet Igazgatóságunk a működési kiadások és a futó pályázatok beruházási előirányzatainak növelésére fordította.

(adatok ezer forintban)

Megnevezés		Teljesítés		Teljesítés		Változás I.	Változás II.
		2020.	2020. Pályázati pénzek nélkül	2021.	2021. Pályázati pénzek nélkül	Pályázati pénzzel együtt %	Pályázati pénzek nélkül%
Működési bevételek	Intézményi működési bevételek (B4)	707 505	707 505	852 225	852 225	120,45%	120,45%
Átvett pénzeszközök	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (B1)	232 706	181 407	165 757	165 263	71,23%	91,10%
	Működési célú átvett pénzeszközök (B6)	164 675	1 031	99 300	1 315	60,30%	127,55%
	<i>Működési célú átvett pénzeszköz, támogatás összesen:</i>	397 381	182 438	265 057	166 578	66,70%	91,31%
	Felhalmozás célú támogatások államháztartáson belülről (B2)	652 086	20 415	232 320	21 220	35,63%	103,94%
	Felhalmozás célú átvett pénzeszközök (B7)	15 943	1 069	55 375	2 116	347,33%	197,94%

	Felhalmozás célú átvett pénz- eszköz, támoga- tás összesen:	668 029	21 484	287 695	23 336	43,07%	108,62%
	Átvett pénzesz- közök összesen:	1 065 410	203 922	552 752	189 914	51,88%	93,13%
Felhalmozási bevételek (tárgyi eszköz értékesí- tése) (B5)		4 556	4 556	2 792	2 792	61,28%	61,28%
Belföldi finanszírozás bevételek (pl. költség- vetési támogatás, ma- radvány) (B81)		3 789 380	869 521	2 620 523	848 873	69,15%	97,63%
Bevételek összesen:		5 566 851	1 785 504	4 028 292	1 893 804	72,36%	106,07%

Az Igazgatóság feladatainak ellátásához a költségvetési támogatás, a támogatás értékű bevételek, az átvett pénzeszközök és az intézményi saját bevételek biztosítanak forrást.

A napi működéshez szükséges kiadások mértéke a szükséges takarékosági intézkedések ellenére évről-évre növekvő mértéket mutat.

Ennek okai:

- inflációs hatások,
- COVID19 járvány intézkedések hatásai,
- az eszközpark pótlását szolgálni hivatott beruházások elmaradása miatt a karbantartási, javítási kiadások folyamatos emelkedése.

Az Igazgatóság összbevételeinek 27,64 %-os (1.538.559 eFt értékű) mértékű csökkenésére - többek között - az alábbi tényezők voltak hatással.

- Igazgatóságuk 20,45% %-os növekedést realizált a Működési bevételből, ami +144.720 eFt bevételt eredményezett.
- 2021-ben több Interreg pályázat (CoopMDD, GeoTour) lezárult, utófinanszírozott kiadásai elszámolásra kerültek, ennek megfelelően 101.024 eFt jóváírásra került.
- Igazgatóságunk kettő KEHOP pályázatának többlet finanszírozási igényét elfogadták, melyből 204.184 eFt többlet forrást kaptunk.
- 2020-ban a GINOP Kis-Balaton Látogatóközpont létrehozásához kapcsolódó pályázat lezárult, utófinanszírozott kiadásai 2021-ben elszámolásra kerültek (414.614 eFt értékben).
- 2021-ben a Lóczy barlang átépítéséhez kapcsolódó GINOP pályázat forrásai mellett a Balatonfüredi Önkormányzat is támogatást nyújtott a látogatóközpont létrehozásához. Az önkormányzattal kötött megállapodás alapján 6.916 eFt többlet forráshoz jutott Igazgatóságunk.
- 2021-ben a Igazgatóságunk a belföldi finanszírozási bevételei jogcímen 30,85 %-os bevétel csökkenést realizált, ennek oka 3 részből tevődik össze:
 - Igazgatóságunk 7,2%-kal kevesebb költségvetési támogatást kapott, mely -62.647 eFt-ot jelentett,

- a futó KEHOP, GINOP, Interreg pályázatok előző évi maradvány felhasználása a projekt előrehaladásával folyamatosan szükségessé vált, a szállítói számlák kiegyenlítésére. Így a bankszámlákon lévő összegek 1.151.263 eFt-tal csökkentek.
- 2021-ben a december havi bérek kifizetésre Államháztartáson belüli megelőlegezés címén 41.474 eFt kaptunk.
- Igazgatóságunknál a mezőgazdasági támogatások csökkenése okán, a Működési és a Felhalmozási célú átvett pénzeszközök soron közel 7 %-os csökkenés volt tapasztalható, ami -13.408 eFt bevétel kiesést jelentett,
- 2021-ben a LIFE IP és a Tölgyes LIFE futó pályázataink elfogadott jelentéseikben szereplő, utófinanszírozott kiadásai megtérítése okán 50.714 eFt-ot kapott Igazgatóságunk.

A pályázati bevételek kiszűrése után ténylegesen Igazgatóságunk bevétele 6,07 %-kal nőtt.

Működési célú átvett pénzeszközök 31.036 eFt-os (13,3%) növekedését az alábbi főbb tényezők befolyásolták:

- 2021-ben az Interreg pályázatok utófinanszírozott kiadásainak elszámolásból, illetve a lezárult projektek végelszámolásából 47.765 eFt került jóváírásra, ami -3.535 eFt-tal (-6,9 %) maradt el a 2020. évhez képest, ennek oka, hogy több Interreg pályázatunk is 2020-ban lezárult és elszámolásra került.
- Igazgatóságunknál a mezőgazdasági támogatások a Működési célú átvett pénzeszközök soron közel 7,9 %-os csökkenés volt tapasztalható, ami -14.212 eFt bevétel kiesést jelentett,
- Igazgatóságunk 240 eFt működési célú átvett pénzeszköz (B16) támogatást kapott az Országos Közmunka Program (2020. évről áthúzódó elszámolások) keretében, a kifizetett bérek, járulékok és dologi kiadások finanszírozására, ami -1.930 eFt kevesebb mint 2020-ban.
- 2021-ben a futó LIFE pályázatok utófinanszírozott kiadásainak elszámolásból 50.714 eFt került jóváírása.

Működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson belülről 2020-ban

Kapott támogatások - 2020.	Működési célú	Felhalmozási célú	Összesen ezer Ft-ban
MVH támogatás	179 236	20 416	199 652
KEHOP	-	217 057	217 057
GINOP	-	414 614	414 614
INTERREG	51 300	-	51 300
Országos Közmunka Program	2 170	-	2 170
Összesen:	232 706	652 086	884 792

Működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson belülről 2021-ben

Kapott támogatások 2021.	Működési célú	Felhalmozási célú	Összesen ezer Ft-ban
MVH támogatás	165 024	21 220	186 244
KEHOP	0	204 184	204 184

GINOP	0	6 916	6 916
INTERREG	47 765	53 259	101 024
LIFE	50 714	0	50 714
Országos Közmunka Program	240	0	240
Összesen:	263 742	285 579	549 322

Külön figyelmet érdemel a **felhalmozási célú átvett pénzeszközök 366.507 eFt-os csökkenése** oka, hogy a KEHOP, GINOP illetve Interreg programok befejezési szakaszba léptek, a beruházások nagy része 2020-2021-ben megvalósult (GINOP Kis-Balaton Látogatóközpont).

Felhalmozási bevételként (B53) az értékesített tárgyi eszközök ellenértéke jelent meg 2021-ben, mely 2.792 eFt volt Igazgatóságunknál.

Az OTP Lakásépítési Alap számlához kapcsolódó dolgozói hitel törlesztéséből 2.116 eFt felhalmozási célú átvett pénzeszköz keletkezett (B74), melyet további dolgozói hitelek kihelyezésére használunk fel.

Az Igazgatóság 2021. évi gazdálkodása - a kieső bevételek, és a plusz költségvetési támogatási források következtében - kiegyensúlyozottnak bizonyult.

A pályázatok finanszírozását folyamatosan teljesítette az Igazgatóság és további pályázati forrás elnyerésére is nyújtott be kérelmet a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság.

Az Igazgatóság 2021. évi költségvetése 2021. január 1-én, az eredeti előirányzatok szerint, 1.453.129 ezer Ft volt. majd a módosított előirányzatok alapján a költségvetési főösszeg az év végére 1.893.804 ezer Ft-ra változott.

Fontos bevételi forrásaink a mezőgazdasági támogatások, melyek összetétele és változása az elmúlt években a következők szerint alakult.

Mezőgazdasági támogatások 2019-ben és 2020-ban

Mezőgazdasági támogatás jogcíme	Támogatás összege Ft		Változás
	2019.	2020.	%
Terület alapú támogatás SAPS	24 597 381	91 189 050	371%
Zöldítés	31 727 950	34 630 019	109%
Anyatehén támogatás	22 867 732	39 230 533	172%
Extenzifikációs támogatás	12 570 000	9 218 000	73%
Tenyészbika csekély értékű támogatás	300 000	456 190	152%
Pénzügyi fegyelem alkalmazásából eredő visszatérítés	1 606 022	1 714 354	107%
Gazdaságvédelmi Akcióterv/ Nemzeti Élelmiszer-gazdasági Válságkezelő Program	-	1 752 000	-
Óshonos állatok támogatás	20 109 384	20 415 272	102%
Állati hulladék kezelése	1 543 360	1 047 024	68%
Összesen:	115 321 829	199 652 442	173%

Mezőgazdasági támogatások 2020-ban és 2021-ben

Mezőgazdasági támogatás jogcíme	Támogatás összege Ft		Változás
	2020.	2021.	%
Terület alapú támogatás SAPS	91 189 050	86 049 735	94%
Zöldítés	34 630 019	37 958 261	110%
Anyatehén támogatás	39 230 533	28 306 973	72%
Extenzifikációs támogatás	9 218 000	9 218 000	100%
Tenyészbika csekély értékű támogatás	456 190	672 300	147%
Pénzügyi fegyelem alkalmazásából eredő visszatérítés	1 714 354	1 838 254	107%
Tenyészkos és tenyészbak tenyésztésbe állítás támogatása	-	120 000	-
Anyajuhtartás támogatás	-	208 665	-
Gazdaságvédelmi Akcióterv/ Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Program	1 752 000	-	-
Őshonos állatok támogatás	20 415 272	21 220 026	104%
Állati hulladék kezelése	1 047 024	651 447	62%
Összesen:	199 652 442	186 243 661	93%

A mezőgazdasági támogatások jelentős része - azok normatív jellege miatt - összegében jól tervezhető bevétel, de az igazgatósági jogosultsági feltételek jelentősen befolyásolják azok tényleges alakulását.

A 2019-ben bevezetett új maradvány elszámolási szabályok változása miatt Igazgatóságunknál a mezőgazdasági támogatások előlegei - korábbi évek gyakorlatának megszüntetésével - 2020-ra húzódtak át, melynek hatásaként 73%-kal növekedett ezen bevételi forrásunk.

2021-ben a mezőgazdasági támogatások összegében 7 %-os csökkenés volt tapasztalható, ami 13.408 eFt összegű bevétel kiesést jelentett.

A mezőgazdasági támogatások összegét zömében a dologi költségek finanszírozására használja fel Igazgatóságunk.

Saját és védjegyes termékek értékesítésének alakulása 2020-2021. években

A nemzeti parki védjegyes termékek értékesítése a saját termékek értékesítéséhez képest jelentős mértékben csökkent az előző évhez képest. Továbbra is elmondható, hogy a levendulaolaj és a levendulavíz iránt nagyon nagy a kereslet.

A nemzeti parki védjegyes termékeket forgalmazó vállalkozókkal jó szakmai kapcsolatot alakítottunk ki. Rendezvényeinken is szívesen részt vesznek.

Saját termékekből, védjegyes termékekből származó bevételek összege, megoszlása 2020-ban

Cikk megnevezése	Védjegyes / Saját	Értékesítés (nettó Ft)	Megoszlás %
levendulaolaj- Tihanyi Levendula Lelke	saját	1 612 600	64,8%
levendulavíz- Tihanyi Levendula Harmat	saját	853 000	34,2%
Saját előállítású termékek:		2 465 600	99,1%
szappan Pipere 70-90g	Giricz Kálmán	21 284	0,9%
Védjegyes termékek:		21 284	0,9%
Összesen:		2 486 884	100,0

Saját termékekből, védjegyes termékekből származó bevételek összege, megoszlása 2021-ben

Cikk megnevezése	Védjegyes / Saját	Értékesítés (nettó Ft)	Megoszlás %
levendulaolaj- Tihanyi Levendula Lelke	saját	859 210	25,63%
Levendulavíz 100 ml Tihanyi Levendula	saját	984 250	29,36
Levendulavíz 500 ml Tihanyi Levendula	saját	698 424	20,83%
Levendulaolaj stift	saját	810 707	24,18%
Saját előállítású termékek:		3 352 592	24,18%
Védjegyes termékek:		0	0,0%
Összesen:		3 352 592	100,0

Pénzforrások

2021.december 31-i banki záróegyenlegek

Számla neve	Számla száma	Egyenleg
Előirányzatfelhasználási keret-számla	10048005-01711954-0000000	54 504 441 Ft

Pannon Csillagda célelszámolási forint számla	10048005-01711954-30005008	0 Ft
KEHOP Legeltetés	10048005-01711954-30005307	27 035 017 Ft
KEHOP Mura mente	10048005-01711954-30005905	11 463 040 Ft
KEHOP Vizes élő állatok	10048005-01771954-30005118	18 856 409 Ft
KEHOP Őrszolgálat	10048005-01711954-30005606	738 764 Ft
KEHOP Natura 2000	10048005-01711954-30005802	61 357 356 Ft
KEHOP Tihanyi -félsziget	10048005-01711954-30005101	168 407 365 Ft
KEHOP Földtani örökség	10048005-01711954-30005503	86 617 055Ft
KEHOP Madár és denevérfajok	10048005-01711954-30005400	0 Ft
KEHOP Kis-Balaton Nyugat-Külső Somogy	10048005-01711954-30005204	12 544 859 Ft
KEHOP Hévíz	10048005-01711954-30005125	105 062 693 Ft
GINOP Kis-Balaton	10048005-01711954-30005709	0 Ft
GINOP Rejtett Kincsek	10048005-01711954-30005170	14 327 647 Ft
VIP Kártya fedezetiszámla	10048005-01711954-00070003	478 777 Ft
Munkáltatói lakásépítési számla	11748007-24809690-00000000	4 345 819 Ft
Danube Geo Tour Ft	10048005-01711954-30005163	0 Ft
Pananet Ft	10048005-01711954-30005149	5 573 859 Ft
ECO Bridge Ft	10048005-01711954-30005132	32 899 562 Ft
Bike Trail	10048005-01711954-30005187	3 643 509 Ft
Life. Kelet-Balaton EUR	10004885-10002010-00213233	0 Ft
Habit EUR	10004885-10002010-00413237	0 Ft
Danube Geo Tour EUR	10004885-10008016-00713238	0 Ft
Pananet EUR	10004885-10008016-00613231	103 612 Ft
COOP MDD EUR	10004885-10008016-00813235	0 Ft
Bike Trail EUR	10004885-10008016-01113239	34 926 367 Ft
ECO Bridge EUR	10004885-10008016-00513234	11 610 710 Ft
Tölgyes LIFE EUR	10004885-10008016-00913232	34 660 170 Ft
LIFE IP, Grassland EUR	10004885-10002010-00313230	73 069 428 Ft
Összesen 29 db bankszámla		762 226 459 Ft

Az Igazgatóság 2021-ben a fenti táblázat szerinti bankszámlákon bonyolította pénzforgalmát.

A devizaszámlák bankegyenlegét az MNB 2021.12.31-i árfolyamán (369,00 Ft = 1 EUR) tüntettük fel.

Pályázati bevételeink a következőképpen alakultak 2021-ben:

- GINOP Rejtett Kincsek pályázat számlájára jóváírásra került **6 916 081 Ft**. Ezzel az összeggel támogatta a Balatonfüredi Városi Önkormányzat a pályázat keretein belül Balatonfüreden 2021-ben átadott Lóczy- barlang Látogatóközpont felépítését.
- KEHOP Tihany pályázat kivitelezési költségeihez ráemelésre volt szükségünk, ennek összegét, **129 114 761 Ft-ot** szintén 2021-ben folyósították.
- KEHOP Hévíz pályázatunk további megvalósításához megérkezett a következő támogatási előleg, melynek összege **75 069 379 Ft** volt.

- a Tölgyes LIFE pályázatnál önrész címén, minisztériumi támogatói okirat keretében **6 000 000 Ft** került jóváírásra az előirányzatfelhasználási számlákra. A pályázat devizaszámlájára megérkezett a 2. uniós megelőlegezés, melynek összege 93 930 EUR, azaz **34 660 170 Ft** (21.12.31-ei MNB árfolyamon számolva).
- a LIFE IP (Grassland) pályázathoz kapcsolódóan, szintén minisztériumi támogatói okirat keretében **64 885 000 Ft** érkezett az előirányzatfelhasználási számlákra az Agrárminisztériumtól. Úgyszintén megérkezett a pályázat devizaszámlájára a 2. fázisra az uniós támogatás, melynek összeg 41 914,50 EUR, azaz **15 466 451 Ft** volt (2021.12. 31-ei MNB árfolyamon számolva).
- a Bike Trail INTERREG nemzetközi pályázatunk devizaszámlájára utófinanszírozásként 97 317,27 EUR azaz **35 910 073 Ft** került jóváírásra. (MNB 21.12.31-ei árfolyamon számolva.)
- a Pananet INTERREG pályázat – amely 2021.12.31-vel zárult - devizaszámlájára 280,79 EUR azaz **103 612 Ft** megelőlegezés érkezett önrő címén. Pályázati forintszámlára további **493 880 Ft** megelőlegezés került jóváírásra. Az AM-től önrős finanszírozásként **10 894 000 Ft** érkezett. Utófinanszírozás címén pedig **28 332 539 Ft** uniós forrást könyvelhettünk el.
- az ECO Bridge INTERREG nemzetközi pályázatunk devizaszámlájára 4 175,34 EUR, azaz **1 540 700 Ft** (21.12.31-ei MNB árfolyamon számolva) uniós forrás érkezett utófinanszírozás címén.

A pályázatokat érintő kiadások (elsősorban szállítói számlák, pályázati bérek illetve azok járulékai) teljes összege a 2021-es évben **1 488 654 236 Ft** volt.

11.3. Vagyon

11.3.1. Befektetett eszközök

Befektetett eszközök nettó értékének változása			
Év	Nettó érték ezer Ft-ban	Változás 2015-höz képest (%-ban)	Változás az előző évhez képest (%-ban)
2018	4 599 375	106,36%	108,30%
2019	5 792 962	125,95%	136,40%
2020	7 083 044	122,27%	166,78%
2021	7 940 376	112,10%	186,97%

Üzemeltetésre átvett eszközök 2021. december 31-én

Eszköz	Megnevezés	Használatbevétele dátuma	Bruttó	ÉCS	Nettó
9506	DigiTerra Explorer 2201751427	2015.05.13	0,00	0,00	0,00
9507	DigiTerra Explorer, 3063152991	2015.05.13	0,00	0,00	0,00
9508	DigiTerra Explorer 2496766913	2015.05.13	0,00	0,00	0,00
9509	DigiTerra ExploreR 3176782280	2015.05.13	0,00	0,00	0,00
9510	DigiTerra ExploreR 1243697895	2015.05.13	0,00	0,00	0,00

9860	Hátulvilágítós kép Sarki fény témában	2015.05.13	0,00	0,00	0,00
9861	Hátulvilágítós kép Tejút-rendszer témában	2015.05.13	0,00	0,00	0,00
9937	Mars ponyva 1,35x1,9m	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
9938	Térképezés az űrből backlight 2,8x2,3m	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
9939	Földön kívüli élet- backlight 2,8x2,3m	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
9940	Mars útikalauz- backlight 2,8x2,3m	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
9941	A vörös bolygó felirat- műanyag 72x65cm	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
9942	Üveg vitrin 8db elektromotorral	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
9943	Üveg vitrin Opportunity Mars roverrel	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
10395	Juniper SRX 220H router és tűzfal	2014.04.30	848 072,00	0,00	848 072,00
13836	Lenovo V330-15 IKB Notebook 23	2019.11.07	0,00	0,00	0,00
13837	Microsoft Windows 10 Prof 64.bit HUN	2019.11.07	0,00	0,00	0,00
13844	WD Elements külső merevlemez	2019.11.21	0,00	0,00	0,00
15875	Bivaly bika 32534-13654 Vércse	2019.11.21	0,00	0,00	0,00
15876	Bivaly bika 32667-03900 Morcos	2020.06.30	0,00	0,00	0,00
	Összesen:		848.072,00	0,00	848.072,00

Az üzemeltetésre átvett eszközöket a nullás számlaosztályban tartjuk nyilván.

Befektetett eszközök alakulása eszköz csoportonkénti bontásban, ezer forintban, 2021.12.31-én

Megnevezés		Bruttó érték	Értékcsökkenés	Nettó érték		Nettó érték	Változás %-ban
		2021.12.31	2021.12.31	2021.12.31		2020.12.31	
Immateriális javak	Vagyoni értékű jogok	5 607	1 242	4 365		1 434	304,39%
	Szellemi termékek	41 156	21 301	19 855		20 992	94,58%
	Egyéb immat. javak	-	-	-		-	
Immateriális javak összesen		46 763	22 543	24 220		22 427	107,99%
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	Földterület	2 037 711		2 037 711		2 028 402	100,46%
	Telek	96 197		96 197		96 197	100,00%
	Épület	3 640 000	485 408	3 154 592		2 417 200	130,51%
	Építmény	1 619 898	204 410	1 415 488		729 495	194,04%
	Erdő	26 993		26 993		26 993	100,00%
	Ültetvény	9 947	1 777	8 170		8 668	94,25%
	Halastó			-			
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok összesen		7 430 746	691 595	6 739 151		5 306 955	126,99%
Gépek, berendezések, felszerelések	Informatikai eszközök	29 296	11 723	17 573		16 238	108,22%
	Egyéb gép, berendezés	597 526	184 911	412 615		365 931	112,76%
	Képzőművészeti alkotások	12 355		12 355		12 355	100,00%
	Egyéb eszköz					-	
Gépek, berendezések, felszerelések összesen		639 177	196 634	442 543		394 524	112,17%
Járművek		374 791	193 847	180 944		232 908	77,69%
Tenyészállatok		27 055	11 423	15 632		21 145	73,93%
Ingatlanok, gépek beruházása, felújítása		481 038		481 038		1 090 059	44,13%
Tárgyi eszközök összesen:		8 999 570	1 116 042	7 883 528		7 068 018	111,55%
Tartósan adott kölcsönök							
Befektetett pénzügyi eszközök összesen:		-	-	-		-	
Üzemeltetésre, kezelésre átadott, koncesszióba, vagyonkezelésbe adott illetve vagyonkezelésbe vett eszközök		848	-	848		15 026	94,35%
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK ÖSSZESEN		9 000 418	1 116 042	7 884 376		7 083 044	111,31%

Befektetett eszközök változásának főbb tételei

Immateriális javakon belül

- a vagyoni értékű jogok növekedést a Kozmikus geotúra oktatófilm, az imázsfilmek beszerzésével indokoljuk.

A földterületek értéke 12.876 ezer forinttal növekedett 2021-ben a Zalaegerszegi irodaházhoz tartozó földterület vásárlásával, illetve 4 ingatlan MNV Zrt. részére vagyonkezelői jog átadása miatt.

A 2021. év során a telkek értékében (mérleg szerinti érték: 96.197 ezer Ft) változás nem történt.

Építmények:

- Pályázati forrásból került kivitelezésre több tanösvény, ill. a természeti értékek megőrzése érdekében fúrt és ásott kutak kerültek megvalósításra 42.817 ezer Ft értékben.
- Vadgazdálkodási területen 2.983 ezer Ft értékben épültek vadkerítések, melyek üzem behelyezése megtörtént.

Járműállományunk összetétele 2021. évben az alábbiak szerint változott.

- KEHOP pályázati forrásból beszerzésre került 1 db személygépjármű, 1 db bálaszállító pótkocsi, 1 db utánfutó.
- Pananet pályázati forrásból 1 db utánfutó került beszerzésre.

Tenyészállatok :

- A 2021-ben selejtezett eszközök között elhullás és tenyésztési selejtek értékesítése miatt kivételre került 22 db bivaly tehén és bika, összesen 2.640.000 Ft értékben, valamint 29 db szürkemarha tehén, összesen 3.190.000 Ft értékben.

Ingatlanok, gépek beruházása, felújítása:

- 2021-ben nagyrészt pályázati forrásból felújításra került Kápolnapusztai fogadó épület, Feképusztai kutatóház, Kotsy vízimalom, Kismesterségek háza
- ezeken felül 2 személygépkocsi és egy traktor felújítása történt saját forrásból.

Befejezetlen beruházások állománya 2021.12.31-én			
Eszköz azonosító	Megnevezés	Pénzforrás megnevezése	Bruttó érték
12199	Tanösvény Tihany (Belső-tó)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	5 312 000,00
12211	Ordacsehi-Nagyberek tanösvény	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	260 000,00
12322	Vízi létesítmények Ordacsehi berek	KEHOP-4.1.0-15-2016-00026 Somogy 1.	83 736 400,00
12933	Gyaloghíd Theodosius tanösvény nyomvonal	KEHOP-4.1.0-15-2016-00050 Hévíz	1 200 000,00

13051	Darvas-tó lefejtett bauxitlen- cse rekonstrukció	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	450 000,00
13075	Sümei Mogorós-domb re- konstrukció	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	610 000,00
13076	Felsőörsi rétegtani szelvény rekonstrukció	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	410 000,00
13336	Úrkúti őskarszt földtani termé- szetvédelmi rekonstrukció	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	500 000,00
13816	Kerítés (ponthegeesztett)	Life16/NAT/IT/000245 Tölgyes	2 387 872,00
13834	Kápolnapuszta kilátó	AM támogatás	16 579 895,00
15037	Zalaegerszeg bemutató kert	LIFE17 IPE/HU/000018	400 000,00
15111	Fagymentes itató	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	467 209,00
15112	Fagymentes itató	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	467 209,00
15113	Fagymentes itató	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	467 209,00
15114	Fagymentes itató	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	467 209,00
15807	Megfigyelőút Berekvilága	saját forrás	324 660,00
15808	Megfigyelőút Berekvilága	saját forrás	324 660,00
8833	Naperőmű Csopak - folyama- tos beruházás	költségvetési támogatás	330 200,00
9827	Napelem- folyamatos beruhá- zás Bakonybél	költségvetési támogatás	504 900,00
10590	Naperőmű Levendula Ház- fo- lyamatos beruházás	költségvetési támogatás	276 667,00
10591	Naperőmű Salföld- folyamatos beruházás	költségvetési támogatás	276 667,00
10592	Naperőmű Tavasbarlang Láto- gatóközpont - folyamatos be- ruházás	költségvetési támogatás	276 666,00
13632	Tájékoztató táblák barlangok- hoz (18 db)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	2 520 000,00
14389	Regionális kőpark Sümei Mo- gorós domb	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	870 000,00
14390	Regionális kőpark Várpalota homokbánya	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	870 000,00
15687	Tapintható térkép	ATHU003 PaNaNet+	350 000,00
15942	Samsung Crystal UHD Smart led UE65TU7022	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	233 563,00
15943	Samsung Crystal UHD Smart led UE65TU7022	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	233 563,00
15948	Madárvolier	TMF Kártalanítás TMF/127/2021.	332 063,00

15949	Madárvolier	TMF Kártalanítás TMF/127/2021.	332 062,00
15950	Villanypásztor komplexum	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	1 933 830,00
16032	Interaktív kiállítási elem	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	2 846 800,00
16032	Interaktív kiállítási elem	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	565 000,00
16081	Tároló szekrény (fehér)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	245 630,00
16084	Kiszolgáló pult	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	677 005,00
16085	Háttérszekrény	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	548 100,00
16086	Üveges vitrin	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	537 805,00
16090	Takarító szekrény (mozgássérült mosdó)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	456 736,00
16091	Balaton a Berek kialakulása te-repasztal	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	280 200,00
16091	Balaton a Berek kialakulása te-repasztal	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	565 000,00
16092	Térbe függesztett plexi panel	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	288 550,00
16093	Térbe függesztett plexi panel	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	288 550,00
16094	Térbe függesztett plexi panel	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	288 550,00
16095	Térbe függesztett plexi panel	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	288 550,00
16096	Térbe függesztett plexi panel	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	288 550,00
16097	Fali vitrin (folyosó)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	288 550,00
16105	Fekete-fehér képek 22 db	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	241 280,00
11771	Berek Világa Látogatóközpont Ordacsehi	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	157 885 014,00
11771	Berek Világa Látogatóközpont Ordacsehi	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	131 202 780,00
12720	Szőkedencsi állattartó telep	KEHOP-4.1.0-15-2016-00021 Legeltetés	2 274 500,00
16049	Berek Világa melléképület Or-dacsehi	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	26 705 378,00
15935	Gigabyte PC Brix Intel Core számítógép	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	338 169,00

15936	Shuttle X50V7U3 all-in-one számítógép	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	236 010,00
15934	Film PR marketing filmforgatás	Eco Bridge HUHR/19012.2.1/0117	2 444 750,00
13367	Mura holtágak rehabilitációja (Letenye)	DTP1-259-2.3 COOP MDD	9 900 000,00
15715	Térképes információs panel	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	72 000,00
15716	Térképes információs panel	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	72 000,00
13766	Tájékoztató táblák Darvas tó	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	704 000,00
13766	Tájékoztató táblák Darvas tó	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	496 000,00
13767	Tájékoztató táblák Úrkúti-őskarszt	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	440 000,00
13767	Tájékoztató táblák Úrkúti-őskarszt	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	310 000,00
13768	Tájékoztató táblák Sümegi Mogyorós domb	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	704 000,00
13768	Tájékoztató táblák Sümegi Mogyorós domb	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	496 000,00
14355	Tájékoztató tábla Várpalotai homokbánya 7db	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	532 000,00
14355	Tájékoztató tábla Várpalotai homokbánya 7db	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	686 000,00
14356	Tájékoztató tábla Felsőörsi szelvény 5db	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	380 000,00
14356	Tájékoztató tábla Felsőörsi szelvény 5db	KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani	490 000,00
15688	Tölgyfa élete interaktív (20 db elem)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	20 000,00
15689	Memória játék interaktív (48 db elem)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	48 000,00
15717	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15718	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15719	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15720	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15721	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15722	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00

15723	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15724	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15725	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15726	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15727	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15728	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15729	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15730	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15731	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15732	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15733	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15734	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15735	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15736	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15737	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15738	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15739	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15740	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15741	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15742	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15743	Tájékoztató tábla I.	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15744	Tájékoztató tábla I. 60*75	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15745	Tájékoztató tábla I. 60*75	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00

15746	Tájékoztató tábla I. 60*75	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15747	Tájékoztató tábla I. 60*75	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15748	Tájékoztató tábla I. 60*75	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15749	Tájékoztató tábla I. 60*75	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15750	Tájékoztató tábla I. 60*75	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15751	Tájékoztató tábla I. 60*75	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15752	Tájékoztató tábla I. 60*75	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15753	Tájékoztató tábla II. 29,7*42	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15754	Tájékoztató tábla III. 21*29,7 cm	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15755	Tájékoztató tábla III. 21*29,7 cm	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15756	Tájékoztató tábla III. 21*29,7 cm	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15757	Tájékoztató tábla III. 21*29,7 cm	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15758	Tájékoztató tábla III. 21*29,7 cm	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15759	Tájékoztató tábla III. 21*29,7 cm	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15760	Tájékoztató tábla III. 21*29,7 cm	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
15761	Tájékoztató tábla III. 21*29,7 cm	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	40 000,00
16050	Forgó szék (iroda)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16051	Forgó szék (iroda)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16052	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16053	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16054	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16055	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16056	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00

16057	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16058	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16059	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16060	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16061	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16062	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16063	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16064	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16065	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16066	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16067	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16068	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16069	Tárgyalószék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	49 155,00
16070	Szélesíthető asztal	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	15 950,00
16071	Szélesíthető asztal	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	15 950,00
16072	Szélesíthető asztal	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	15 950,00
16073	Szélesíthető asztal	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	15 950,00
16074	Szélesíthető asztal	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	15 950,00
16075	Szélesíthető asztal	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	15 950,00
16076	Szélesíthető asztal	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	15 950,00
16077	Íróasztal (IKEA) iroda	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	101 500,00
16078	Íróasztal (IKEA) iroda	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	101 500,00
16079	Fiókos konténer (iroda)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	79 750,00

16080	Fiókos konténer (iroda)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	79 750,00
16082	Irattároló szekrény (iroda)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	134 705,00
16083	Irattároló szekrény	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	134 705,00
16087	Bárszék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 285,00
16088	Bárszék	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 285,00
16089	Berek világa tábla (előtér)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	173 710,00
16098	"Akkor és most" panel terep- asztal felett	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	184 732,00
16099	"Berek most" panel fűtött fa- lon	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	68 515,00
16100	"Tudtad-e" panel fűtött falon	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	68 515,00
16101	Berek madarai világító panel	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	157 760,00
16102	Berek állatai világító panel	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	157 760,00
16103	Gurulós installációs elem	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	109 403,00
16104	Gurulós installációs elem	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	109 403,00
16106	Színes képek 20 db	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	165 880,00
16107	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16108	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16109	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16110	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16111	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16112	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16113	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16114	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16115	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00

16116	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16117	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16118	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16119	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16120	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16121	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16122	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16123	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16124	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16125	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
16126	Hengeres puff zöld színű	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	19 575,00
15937	TP-Link TL-ER7206 Router	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	66 937,00
15938	Xerox Phaser 3025 nyomtató	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	53 289,00
15939	TP-Link T2600G-52TS (TL-SG3452) switch	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	140 775,00
15940	FSP Champ 3K 3000VA szünetmentes	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	175 601,00
15941	FSP FP 10000VA szünetmentes tápegység	KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000	39 985,00
Mindösszesen:			474 464 956,00

Befejezetlen felújítások állománya 2021.12.31-én

Eszköz azon.	Megnevezés 1	Megnevezés	Bruttó érték
9495	Sásdi-legelő vízkezelő rendszer	Köveskál+Szentbékállán zsilip+át-ereszek létesítése	180 000,00
1236	Zalaegerszegi irodaház	Tervezői díj az épület felújítására	4 600 000,00
Mindösszesen:			4 780 000,00

Selejtezett eszközök 2021. évben

Eszköz azo- nosító	Megnevezés	Használatbevé- tel dátuma	Feleslegessé válás oka	Bruttó érték (Ft)
-----------------------	------------	------------------------------	---------------------------	-------------------

58	V3MB Tárcsa	1992.12.20	007 - természetes elhasználódás miatt	82 840
315	Kerékpár	1998.12.11	007 - természetes elhasználódás miatt	21 336
341	Információs tábla Lóczy Barlang fa keret	1999.07.13	007 - természetes elhasználódás miatt	137 500
724	Bálázó alapgép	2001.11.28	007 - természetes elhasználódás miatt	3 560 625
725	Bálázó alapgép	2001.11.28	007 - természetes elhasználódás miatt	4 702 475
726	Bálázó hálókötél berend.	2001.11.30	007 - természetes elhasználódás miatt	841 875
735	Bálázó hálókötél berend.	2001.11.30	007 - természetes elhasználódás miatt	841 875
824	TV asztal (állvány)	2002.01.16	007 - természetes elhasználódás miatt	26 823
880	Függ.rendképző FELLA TS286	2002.06.19	007 - természetes elhasználódás miatt	735 000
1058	Zászló (kankalinos matricával)	2003.10.08	007 - természetes elhasználódás miatt	7 535
1104	Fúrókészlet	2003.12.13	007 - természetes elhasználódás miatt	10 960

1505	Szünetmentes tápegység	2005.06.03	001-eredeti rendeltetésének nem felel meg	16 800
1771	Asztali lámpa	2006.11.14	007 - természetes elhasználódás miatt	2 499
1803	Asztali lámpa	2006.12.12	007 - természetes elhasználódás miatt	3 742
2140	Intel Core2Duo E6850 2GB RAM Desktop	2007.11.26	001 - eredeti rendeltetésének nem felel meg	194 200
2746	Vízszintregisztráló DA-S-LRB 222	2008.09.02	007 - természetes elhasználódás miatt	134 400
2747	Vízszintregisztráló DA-S-LRB 222	2008.09.02	007 - természetes elhasználódás miatt	134 400
2749	Vízszintregisztráló DA-S-LRB 222	2008.09.02	007 - természetes elhasználódás miatt	134 400
2753	Vízszintregisztráló DA-S-LRB 222	2008.09.02	007 - természetes elhasználódás miatt	134 400
2754	Vízszintregisztráló DA-S-LRB 222	2008.09.02	007 - természetes elhasználódás miatt	134 400
2755	Vízszintregisztráló DA-S-LRB 222+kábel+k	2008.09.02	007 - természetes elhasználódás miatt	153 000
2882	Íróasztal	2008.10.31	007 - természetes elhasználódás miatt	17 800

2939	Forgószék barna ülőfelület	2008.10.31	007 - természetes elhasználódás miatt	12 000
2972	Szék	2008.10.31	007 - természetes elhasználódás miatt	7 000
2973	Szék	2008.10.31	007 - természetes elhasználódás miatt	7 000
3145	Ismeretterjesztő tábla	2008.12.16	007 - természetes elhasználódás miatt	12 000
3146	Ismeretterjesztő tábla	2008.12.16	007 - természetes elhasználódás miatt	12 000
3245	HP Compaq dc7900 CMT Desktop	2009.03.31	001 - eredeti rendeltetésének nem felel meg	151 908
3251	HP Compaq dc7900 CMT Desktop	2009.03.31	001 - eredeti rendeltetésének nem felel meg	151 908
3254	HP Compaq dc7900 CMT Desktop *****	2009.03.31	007 - természetes elhasználódás miatt	151 908
3256	HP Compaq DC7900CMT számítógép	2009.03.31	007 - természetes elhasználódás miatt	222 402
4029	Intel Core2Duo E8500 4GB RAM Desktop	2009.12.10	001 - eredeti rendeltetésének nem felel meg	241 950
4499	Akkutöltő szivargyújtó adapterrel	2010.10.12	001 - eredeti rendeltetésének nem felel meg	13 515

4500	Akkutöltő szivargyújtó adapterrel	2010.10.12	001 - eredeti rendeltetésének nem felel meg	13 515
4674	Összecsukható szék	2011.01.12	007 - természetes elhasználódás miatt	0
4846	Akkumulátor	2011.06.28	007 - természetes elhasználódás miatt	13 600
5043	Szünetmentes tápegység	2011.11.24	001 - eredeti rendeltetésének nem felel meg	125 000
5389	Akkumulátor KLF-857 selejtezni!!!!	2012.10.30	007 - természetes elhasználódás miatt	18 500
5403	GPS nyomkövető KLF-857 selejtezni!!!!	2012.10.31	007 - természetes elhasználódás miatt	49 467
5759	Mikrohullámú sütő	2013.04.24	007 - természetes elhasználódás miatt	14 290
8866	Crowa készlet	2013.12.13	007 - természetes elhasználódás miatt	19 291
8924	Mikrohullámú sütő	2013.12.02	007 - természetes elhasználódás miatt	14 953
9476	Nyomtató Epson B510 DN	2014.11.26	007 - természetes elhasználódás miatt	101 240
9869	Micra Jota online pénztárgép	2015.06.17	007 - természetes elhasználódás miatt	151 700

10041	Talicska Limex hoganyzott 85L	2015.07.06	007 - természetes elhasználódás miatt	9 752
10156	Göllerolló Fiskars 112370	2015.11.26	007 - természetes elhasználódás miatt	18 032
10157	Göllerolló Fiskars 112370	2015.11.26	007 - természetes elhasználódás miatt	18 032
10158	Göllerolló Fiskars 112370	2015.11.26	007 - természetes elhasználódás miatt	18 032
10313	Gumiabroncs LIY-891 195/70 snowtrac	2015.12.10	007 - természetes elhasználódás miatt	16 536
10314	Gumiabroncs LIY-891 195/70 snowtrac	2015.12.10	007 - természetes elhasználódás miatt	16 536
10315	Gumiabroncs LIY-891 195/70 snowtrac	2015.12.10	007 - természetes elhasználódás miatt	16 535
10316	Gumiabroncs LIY-891 195/70 snowtrac	2015.12.10	007 - természetes elhasználódás miatt	16 535
10708	Madár preparátum- nagy fakopáncs	2016.02.01	007 - természetes elhasználódás miatt	10 000
10711	Madár preparátum- zöldike	2016.02.01	007 - természetes elhasználódás miatt	10 000
11415	Ágvágó olló	2016.11.08	007 - természetes elhasználódás miatt	8 268

12138	Keretes fűrész	2017.10.26	007 - természetes elhasználódás miatt	5 990
12260	Vadásztőr	2017.12.12	007 - természetes elhasználódás miatt	3 950
12261	Vadásztőr	2017.12.12	007 - természetes elhasználódás miatt	3 950
12262	Vadásztőr	2017.12.12	007 - természetes elhasználódás miatt	3 950
12274	Fejlámpa	2017.12.12	007 - természetes elhasználódás miatt	11 050
12275	Fejlámpa	2017.12.12	007 - természetes elhasználódás miatt	11 050
12277	Fejlámpa	2017.12.12	007 - természetes elhasználódás miatt	11 050
12278	Fejlámpa	2017.12.12	007 - természetes elhasználódás miatt	11 050
12291	Blackview BV8000 Pro okostelefon	2017.12.19	001 - eredeti rendeltetésének nem felel meg	77 157
12295	Blackview BV8000 Pro okostelefon	2017.12.19	007 - természetes elhasználódás miatt	77 158
12321	Dell E2417H monitor	2018.02.07	001 - eredeti rendeltetésének nem felel meg	51 378

12380	Sisak Elios Club 2 orange	2018.01.25	007 - természetes elhasználódás miatt	15 000
13327	Gumiabroncs PXN-542	2019.01.21	007 - természetes elhasználódás miatt	29 528
13888	Karikás ostor	2019.11.04	007 - természetes elhasználódás miatt	25 000
15205	Gumiabroncs, PBE-185	2020.12.18	007 - természetes elhasználódás miatt	31 331
15206	Gumiabroncs, PBE-185	2020.12.18	007 - természetes elhasználódás miatt	31 330
10621	Asztali IP telefon Panasonic KX-NT551X	2016.03.07	007 - természetes elhasználódás miatt	34 055
12224	Gumiabroncs MOS-499	2017.12.15	007 - természetes elhasználódás miatt	37 795
12225	Gumiabroncs MOS-499	2017.12.15	007 - természetes elhasználódás miatt	37 795
12226	Gumiabroncs MOS-499	2017.12.15	007 - természetes elhasználódás miatt	37 795
12227	Gumiabroncs MOS-499	2017.12.15	007 - természetes elhasználódás miatt	37 795
9006	Samsung S5610	2014.04.11	007 - természetes elhasználódás miatt	17 100

9034	Samsung S5610	2014.04.11	007 - természetes elhasználódás miatt	17 100
10580	Audio Guide (20)	2016.02.20	007 - természetes elhasználódás miatt	46 200
9480	Panasonic faxgép	2014.12.15	007 - természetes elhasználódás miatt	22 900
				14 380 747

A 2021-ben selejtezett eszközök között elhullás és tenyésztési selejtek értékesítése miatt kivételre került 22 db bivaly tehén és bika, összesen 2.640.000 Ft értékben, valamint 29 db szürkemarkarha tehén, összesen 3.190.000 Ft értékben.

11.3.2. Forgóeszközök

2021.12.31-ig összesen:

Forgóeszközök összetétele			
Megnevezés	2020.12.31	2021.12.31	Változás %
	(ezer forint)		
Vásárolt készletek	15 648	13 588	87%
Átsorolt követelés fejében átvett eszközök	0	0	0
Egyéb készlet	0	0	0
Befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek	25 837	32 330	125%
Növendék, hízó és egyéb állatok	15 307	8 558	56%
Készletek összesen	56 792	54 476	96%
Értékpapírok összesen	0	0	0
Nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközök összesen	56 792	54 476	96%

A táblázat a forgóeszközök 2020. és 2021. év végi adatait tartalmazza mérleg szerinti bontásban.

A vásárolt készletek értékének csökkenése többnyire az elavult, rongálódott kiadványok, tájékoztatók selejtezéséből adódik.

A befejezetlen termelés, félkész termékek és késztermékek év végi mérlegértéke 25 %-kal növekedett az előző évhez képest, mely a le nem szüretelt levendula feldolgozásából következik.

A novendék, hízó és egyéb állatok állománya részben a selejtezés részben a korosbítás miatt csökkent 44%-kal. Az állomány csökkentése szakmailag indokolt és átgondolt.

PÉNZKÉSZLET 2020 - 2021.

	Pénzkészlet a tárgyhoz utolsó napján:		% -os változás (2021/2020)
	2020	2021	
Hónap	millió Ft		
január	2906	1859	0,64%
február	2845	1724	0,61%
március	2700	1425	0,53%
április	2681	1476	0,55%
május	2670	1489	0,56%
június	2807	1203	0,43%
július	2736	1273	0,47%
augusztus	2746	1220	0,44%
szeptember	2733	1066	0,39%
október	2533	1109	0,44%
november	2349	1027	0,44%
december	1925	763	0,40%

A pénzkészlet nagyságrendjét jelentősen befolyásolja a pályázati finanszírozás alakulása.

A pénzkészlet értéke hónapról hónapra fokozatosan csökkent 2020-ban és 2021-ben is. Ennek oka a pályázatok előre haladtával megnövekedett kifizetés nagyságrendje, mely a megvalósulás arányának növekedését is jelenti, így jó mutatószáma a pályázatok teljesítettségi szintjének.

Az előirányzat gazdálkodási keretszámla egyenlege 2021. december 31-én 54.504 ezer Ft volt.

A bankszámlák év végi záró állományából 54 millió a „saját forrásként” figyelembe vehető pénzeszköz, 709 millió Ft az elkülönített bankszámlákon található pályázati finanszírozást szolgáló pénzeszközök értéke.

KÖVETELÉSÁLLOMÁNY 2020-2021. év

	Követelésállomány a tárgyhoz utolsó napján:		% -os változás (2021/2020)
	2020	2021	
Hónap	millió Ft		
január	42	41	98 %
február	58	47	81 %
március	45	20	44 %
április	44	17	39 %
május	47	31	66 %
június	55	22	40 %
július	46	17	37 %
augusztus	41	19	46 %
szeptember	48	27	56 %
október	89	73	82 %

november	56	31	55 %
december	35	23	66 %

A vevőállomány értéke 2021. év végére a 2020-as évi állományhoz viszonyítva 34 %-kal csökkent. A vevők fizetési hajlandósága és a határidőben történő fizetési gyakorlat javulást mutat. Igazgatóságunk folyamatosan figyelemmel kíséri a kintlévőségeket, rendszeresen és hatékonyan fellép azok behajtása érdekében.

11.4. Épületek

Épületek 2021.12.31-i állománya

Az épület típusa	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda	9	0
Szolgálati lakás	4	0
Állattartó épület	5	+ 1 Mura Gazdálkodási Központ
Egyéb állattartó építmény	6	0
Panzió és konferenciaépület	1	0
Bemutatóhely, erdei iskola	17	+1 Lóczy-barlang Látogatóközpont

Pályázati forrásból készült a Berek Világa Látogatóközpont 262.320 ezer Ft értékben, mely befejezetlen beruházásként szerepel 2021. december 31-én.

Szintén pályázati forrásból, 189.331 ezer Ft értékben készült el a Lóczy-barlang Látogatóközpont. Pályázati forrásból egy új állattartó telep (Mura gazdálkodási központ) került átadásra 2021. évben, 158.955 ezer Ft értékben.

Építmények:

- Pályázati forrásból került kivitelezésre több tanösvény, ill. a természeti értékek megőrzése érdekében fúrt és ásott kutak kerültek megvalósításra 42.817 ezer Ft értékben.
- Vadgazdálkodási területen 2.983 ezer Ft értékben épültek vadkerítések, melyek üzem befejezése megtörtént.

Eszközbeszerzéseinkről összességében elmondható, hogy szakmai (természetmegőrzési, ökoturisztikai, környezeti-nevelési, vagyonkezelési) feladatellátásokhoz kapcsolódtak.

11.5. Eszközök

Gépek, berendezések, járművek, tenyészállatok állományváltozása 2021-ben

Mind a gépek és berendezések, mind a járművek eszközcsoportokon belül sikerült beszerzéseket lebonyolítani. Részben saját, részben pályázatos forrásokból, mely által javult a feladatellátáshoz szükséges eszközpark minősége.

Gépek, berendezések, járművek, tenyészállatok állományváltozása 2021-ben				
Az eszköz megnevezése	Száma 2021.01.01.	Száma 2021.12.31.	Állomány-változás a tárgy- évben (db)	Állományváltozás oka
	(db)	(db)		

Gépek, berendezések	Video- és vadkamera	105	122	+17	Beszerzés
	Fényképezőgép	72	73	+1	Beszerzés
	Lőfegyver	30	32	+2	Leltározás során fel- lett eszköz
	GPS	116	117	+1	Beszerzés
	Kézi távcső	207	217	+10	Selejtezés
	Számítógép, notebook	227		+5/-6	Beszerzés
	Mobiltelefon	192	190	+3/-5	Beszerzés/selejte- zés
Járművek	Traktor, utánfutó, pótkocsi	62	54	+3	Beszerzés
	Tehergépjármű	36	36		-
	Személygépjármű	17	17		-
	Motorkerékpár	4	4		-
	Kerékpár	77	87	+11/-1	Beszerzés/selejtezés
	Vízi jármű	74	82	+8	Leltározás során fel- lett eszköz
Tenyészállatok		473	371	-102	Elhullás/selejtezés

Tárgyi eszközök értékesítése 2021-ben

Tárgyi eszköz megnevezése	Nyilvántartási érték	Eladási ár Ft-ban
Apple Iphone 11	213.000	193.760
A KLF-857 frsz-ú Suzuki Jimny terep- járó	0	1.520.000
A KZN-557 frsz-ú Suzuki Jimny terep- járó	0	1.460.000
Összesen:	0	3.173.760

A tárgyi eszközök értékesítéséből származó bevételt szakmai feladatellátásunk érdekében szükséges kiadásokra fordítottuk.

Bérbeadás

Igazgatóságunk 2021. évben döntő többségben gyepterületet adott bérbe, s a hatályos törvényi előírások szerint állapította meg a bérleti díjakat.

A 2020. évben kiszámlázott haszonbérleti díjakból 13 642 Ft térült meg 2021.évben.

2021. évben földhaszonbérleti díj 50.015.206.-Ft értékben került kiszámlázásra.

A földhaszonbérleti díjakból 49.951.480.-Ft térült meg 2021. évben, így fennálló kintlévőség 63.726.-forint.

Vadászterületek bérleti díjaként 6.004.697.-Ft-ot számláztunk ki.

A vadászterületek bérleti díjából 2021. évben 5.865.603.-Ft térült meg, a fennálló kintlévőség 139.094.-Ft.

12. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

No.	Látogató- és fogadóközpont
1.	Levendula Ház Látogatóközpont
2.	Kápolnapusztai Bivalyrezervátum
3.	Pannon Csillagda Látogatóközpont
4.	Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont
5.	Kis-Balaton Látogatóközpont
6.	Lóczy-barlang Látogatóközpont

12.1.2. Tanösvények

No.	Név	Helye	Hossza (km)	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány (-/+)
1.	Lóczy gejzír-ösvény	Tihanyi-félsziget	18	geológiai; táblás, önmagába nem visszatérő	BfNPI	letölthető feladatlap
2.	Boroszlán tanösvény	Bakonybél, Odvaskő	2 és 7	komplex; táblás, önmagába visszatérő	BfNPI	+ (A/5 24 oldal, magyar); letölthető feladatlap
3.	Tűzgyűrű tanösvény	Badacsony-hegy	4	vulkanológiai; táblás, önmagába visszatérő, magyar és angol nyelvű	BfNPI	+ Tűzhányók öröksége ism.terjesztő kirándulásvezető füzet (A/5 34 oldal, magyar, angol);
4.	Kócsag tanösvény	Diás-sziget, Kis-Balaton	1,5	komplex; táblás, csak szakvezetővel látogatható	BfNPI	-
5.	Bazaltorgonák vulkanológiai tanösvény	Szent György-hegy, Raposka	4	vulkanológiai; táblás; önmagába visszatérő, magyar és angol nyelvű	BfNPI	+ Tűzhányók öröksége ism.terjesztő kirándulásvezető füzet (A/5 34 oldal, magyar, angol);
6.	Búbos vöcsök tanösvény	Kányavári-sziget, Balaton-magyarórd	3	zoológiai; táblás, önmagába visszatérő	BfNPI	letölthető feladatlap
7.	Kitaibel tanösvény	Somló-hegy	3	komplex; táblás, önmagába visszatérő	BfNPI	+ (A/5 24 oldal, letölthető feladatlap magyar)
8.	Pele körút	Csopak	0,6	Komplex; táblás; önmagába visszatérő	BfNPI	letölthető feladatlap
9.	Csengő tanösvény	Olaszfalu, Bakonyháza	10	komplex	BfNPI	ismertető füzet
10.	Bazaltkarszt tanösvény	Ajka, Úrkút	6	geológiai	BfNPI	ismertető füzet

11.	Aknabarlangok tanösvény	Tés	5,5	geológiai	BfNPI	ismertető füzet
12.	Attyai láprét tanösvény	Pápakovácsi	0,9	botanikai	BfNPI	ismertető füzet
13.	Zergeboglár tanösvény	Nemeshany	1,2	botanikai	BfNPI	ismertető füzet
14.	Zádor tanösvény (Pécselyi-medence)	Pécsely	4	komplex	BfNPI	ismertető füzet
15.	Boros Ádám tanösvény	Szentbékáll, Köveskál	5,7	komplex	BfNPI	ismertető füzet
16.	Batyki láprét tanösvény	Batyk	2	botanikai	BfNPI	ismertető füzet
17.	Pele tanösvény	Balatonederics-Balatongyörök	15	komplex	BfNPI	+ magyar, A/5, 24 oldal
18.	Miklád tanösvény	Gyulafirátót	1,5	komplex	BfNPI	ismertető füzet
19.	Kopasz-hegyi tanösvény	Mindszentkál	3	komplex	BfNPI	ismertető füzet
20.	Sásdi-legelő tanösvény	Köveskál Kővágóörs	3	komplex	BfNPI	ismertető füzet
21.	Csarabos tanösvény	Salföld	2	komplex	BfNPI	ismertető füzet
22.	Tűz útja vulkanológiai tanösvény	Hegyesztű – Kopasz-Hegy	27	vulkanológiai; táblás, ön-magába nem visszatérő, magyar és angol nyelvű	BfNPI	+ Tűzhányók öröksége ism.terjesztő kirándulásvezető füzet (A/5 34 oldal, magyar, angol);

12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek

No.	Egyéb bemutatóhelyek
1.	Erdők Háza, Bakonybél
2.	Szentgáli-kőlik barlang
3.	Hegyesztű Geológiai Bemutatóhely, Monoszló
4.	Salföldi Major
5.	Kotsy-vízimalom, Zalaszántó
6.	Csodabogyós-barlang, Balatonederics
7.	Fekete István Emlékely, Matula- kunyhó
8.	Tájház, Vörs
9.	Várpalota, Homokbánya

12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás

No.	Helyszínek
1.	Tihany, Tihanyi Levendula Erdei Iskola
2.	Bakonybél, Erdőismereti Oktatóbázis és Kismesterségek Háza
3.	Fenekpuszta, Kis-Balaton Látogatóközpont

4.	Fonyód, Berek Világa Látogatóközpont
5.	Muraszemenye, River'scool

12.1.5 Szálláshelyek

No.	Szálláshely	Cím	Férőhely	Állapot rövid leírása	Vendég- éjszaka
1.	Tihanyi Levendula Erdei Iskola	Tihany, Sajkod	36	Kulcsos-ház, melegítő konyha	1816
2.	Vönöczky Schenk Jakab Kutatóház	Fenékpuszta	14	Csak kutatók és minisztériumi, nemzeti parki dolgozók részére	0
3.	Erdőismereti Oktatóbázis	Bakonybél Szent Gellért tér 9.	35	Kulcsos-ház, melegítő konyha	1189
4.	Park Villa	Csopak	31	Konferencia és szállás	1752

Szálláshelyek összesen	
Szállóvendégek száma (fő)	2034
Vendégéjszakák száma (fő)	4796

12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság GINOP-7.1.9-17-2017-00002 (Turisztikailag frekventált térségek integrált termék-és szolgáltatás fejlesztése) azonosító számú, „Rejtett kincsek a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkban” című projektje keretében megvalósult Lóczy-barlang Látogatóközpont Balatonfüreden 2021. július 13-án került átadásra, majd július 17-én nyitotta meg kapuit a látogatók előtt. A Lóczy-barlang Látogatóközpontban 240 négyzetméteren interaktív kiállítás mutatja be a térség földtani, természeti értékeit, ajándékbolt és büfé várja a látogatókat, a Látogatóközponthoz tartozóan geológiai tanösvény került kialakításra.

12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

12.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák (pl. fotós túrák, kalandtúrák)

Szolgáltatástípus	Összesen (fő)
Természetismereti túrák	3990
Kenu túra	1307
E-Kerékpár- és normál kerékpártúra	206
Regisztrált igénybevevők összesen:	5503

12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

Szolgáltatástípus	Összesen (fő)
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények	19724
Regisztrált igénybevevők összesen:	19724

12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás

No.	Természetiskola - Bázishely
1.	Tihanyi Levendula Erdei Iskola
2.	Erdőismereti Oktatóbázis és Kismesterségek Háza

No.	Természetiskola - Oktatóhely
1.	Kis-Balaton Látogatóközpont
2.	Berek Világa Látogatóközpont

No.	Természetiskola – Mobil program
1.	River'scool

12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

Szolgáltatástípus	Összesen (fő)
Természetvédelmi táborok	19
Erdei iskola program	281
Iskolai közösségi szolgálat	25
Szakmai gyakorlat	9
Kulturális jellegű rendezvények	0
Kitelepülések	1250
Geotúravezető képzés	0
E-vetélkedő, Geopark vetélkedő	105
Geo- és természetismereti foglalkozás	2800
Szakmai előadások	745

Szép kártya és bankkártya elfogadóhelyeink: Levendula Ház Látogatóközpont, Tapolcai-tavasbarlang, Pannon Csillagda Látogatóközpont, Csodabogyós-barlang, Szentgáli-kőlik barlang, Kápolnapusztai Bivalyrezervátum, Kis-Balaton Látogatóközpont, Lóczy-barlang Látogatóközpont, Hegyestű, Salföldi Major és a szálláshelyek.

Termékfejlesztés a látogatóhelyeken, tanösvényeken:

- 2021. évben lezárult a „Rejtett kincsek a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkban” című GINOP projekt, amelynek keretében megvalósult a Lóczy-barlang Látogatóközpont kialakítása, illetve a Hegyestű Geológiai Bemutatóhely, a Salföld Major és a Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont infrastrukturális- és kínálatfejlesztése. A projekt keretében a Salföldi Majorban megvalósított fejlesztések 2021. június 1-én kerültek átadásra.
- 2021. június 22-én átadásra kerültek a Hegyestű Geológiai Bemutatóhelyen a „Rejtett kincsek a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkban” című GINOP projekt segítségével megvalósított fejlesztések. A fogadóépület akadálymentesítése mellett új játszótér épült, megújultak a terleplépcsők és a korlátok, illetve a turisták komfortérzetének növelése érdekében kültéri pihenőágyakat, padokat és asztalokat helyeztek el.
- Az Interreg V-A Ausztria-Magyarország Együttműködési Program keretében 2021. decemberben lezárult PaNaNet+ projekt egyik nagy infrastrukturális beruházásaként megvalósult

Kápolnapusztai Bivalyrezervátum akadálymentesítési szempontoknak megfelelő korszerűsítése 2021. június 3-án került átadásra. Megújult a fogadóépület belső tere és az itt lévő, illetve a bivalyistállóban található állandó kiállítás, valamint a tanösvény és élményelemei, pl. a távcsöves madár- és ürgemegfigyelő állomás. A területet bejáró sétaút kb. 1 km hosszú nyomvonala térkő burkolatot kapott, arányos közönként kiszélesedő pihenőhelyekkel tagoltan. A tanösvény fa pallósoros részei javításra kerültek.

- A Kápolnapusztai Bivalyrezervátumban az új kilátó építése megkezdődött.
- A Kápolnapusztai Bivalyrezervátumban is tevékenykedtek a Kis-Balaton Építőtábor résztvevői, akik festéssel, karbantartással, hulladékgyűjtéssel járultak hozzá a bemutatóhely állagmegóvásához.
- Letenyén 2021. június 29-én került sor „A Mura-mente komplex élőhelyfejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása” című KEHOP projekt nyitó rendezvényére. A projekt keretében tanösvény létrehozása is tervezett.
- Hévízen 2021. július 14-én „A Hévízi-tó átfogó tóvédelmi programjának megvalósítása” című KEHOP projekt részeként átadták a 2,2 kilométer hosszú Hévízi-tó Tavirózsa Tanösvényt, egy 15 méter magas lombkoronasétányt, valamint befejeződött a zsilipek korszerűsítése is.
- 2021. októberben lezárult az Amazon of Europe Bike Trail projekt, amelyben 15 partner dolgozott együtt öt országban - Ausztriában, Magyarországon, Szlovéniában, Horvátországban és Szerbiában- az Amazon of Europe Kerékpáros Túraútvonal kidolgozásában és megvalósításában. A projekt eredményeként többek között egy 1250 km hosszú kerékpáros túraútvonal született.
- Beszerzésre került egy új mozigép a Pannon Csillagda planetáriumában, valamint elkészült egy új planetáriumi film is.

Termékfejlesztés az ajándékozásban:

A fő raktár az igazgatósági raktár, alraktárok a látogatóközpontok és bemutatóhelyei boltjai. A raktáros ezzel napi szinten figyelemmel tudja kísérni a termékek fogyását az egyes alraktárakban. A fogyás ismeretében biztosítja a készlet utántöltését.

- Ajándéktárgyak: karabineres kulacs, szélsárkány, frizbi, stresszlabda, színezős gyermek hátizsák, nyakpánt, esernyő, plüss bivaly, plüss hód, plüss denevér, nyomott mintás pólók felnőtteknek és gyerekeknek egyaránt, jegyzettömb.
- Bivaly- és szürkemarha szalámi
- Saját nemzeti parki védjegyes termék a levendulaolaj és harmatvíz
- nemzeti parki termékvédjegyes termékek folyamatos beszerzése és árusítása a látogatóközpontok és bemutatóhelyei boltjaiban.

Az ajándéktárgyak fejlesztése folyamatos, saját tervezésű bögrékkel, és pólókkal és egyéb termékekkel.

12.2.5. Kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	kiadott példányszám	Aktuális készlet
1.	Magas-bakonyi TK Boroszlán tanösvény füzet	1994	5000	0
2.	Képeslapok	1996, 2003, 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2014	60 000	11114

3.	Káli-medence leporelló (M,A,N)	1998	10 000	0
4.	Káli-medence falvas leporelló – 9 falu (M,A,N)	1998	5 000/f	0
5.	Káli-medence Részletes Útikalauz (M,A,N)	1998	8 000	M 1504, A280
6.	Badacsonyi tanösvény füzet (M, A)	1998	5 000	0
7.	BfNPI tájékoztató füzet (M,A)	1999	5 000	0
8.	BfNP térkép (M, A, N)	2008	5 000	0
9.	A Pécselyi-medence és környéke c. könyv	2000	5 000	19
10.	A Kis-Balaton térsége c. könyv	2001	8 000	183
11.	Somló, Kitaibel tanösvény füzet	2002	5 000	1
12.	Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum füzet (M, A, N)	2002, 2006	8 000	0
13.	Hegyes-tű geológiai bemutatóhely füzet (A, N)	2002	5 000	0
14.	A Tihanyi-félsziget c. könyv	2002	5 000	975
16.	Geológiai kirándulások 1.: A Balaton-felvidék	2002	5 000	912
17.	A Tapolcai-medence és tanúhegyei c. könyv	2003	8 000	1237
18.	Zirc, Arborétum (TKM füzet)	2003, 2006	5 000	0
19.	Kankalin füzet feladatlapok gyerekeknek (M)	2004	1 000	0
20.	Keszthelyi-hegység Pele tanösvény (M)	2004	5 000	533
21.	A Káli-medence c. könyv	2005	8 000	51
22.	A Keszthelyi-hegység c. könyv	2006	8 000	1831
23.	A Tapolcai-tavasbarlang füzet (M, N)	2006, 2009	6 000	1132
24.	Salföldi major családi foglalkoztató füzet	2007	5 000	200
25.	Berekjárás c. könyv	2008	3 000	24
26.	Túraajavaslato c. könyv	2013	2 000	828
27.	Élőhelyvédelmi füzetek 1-11	2013-2014	11 000	0
28.	Földtani értékmentés	2013	4 000	0
29.	Naptár 2017	2016	1 500	0
30.	20 éves a BfNP magazin	2017	1 500	229
31.	Túraajavaslato c. könyv	2018	1000	653
32.	Zsákmese	2019	6000	1560

2021. évben kiadásra került saját kiadványok: Saját szóróanyagok: BfNPI látogatóhelyeit bemutató kétnyelvű (magyar, angol) mini leporelló, ami egyben kedvezményt adó kártya is.

12.2.6. Látogatóstatisztika

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyek regisztrált látogatói						
Bemutatóhely neve		Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogatók (fő)	Összesen (fő)	Belépőjegy ára (től-ig; Ft)	Megjegyzés
1	Csodabogyós-barlang	3 180	0	3 180	4500 - 14000	
2	Diás-sziget	2 019	0	2 019	1000-1500	
3	Kis-Balaton Látogatóközpont	27 061	210	27 071	1500-2000	Családi jegy: 5900 Ft
4	Erdők Háza	608	37	645	300-500	
5	Hegyes-tű	51 230	1 079	52 309	600-1200	Családi jegy: 3500 Ft
6	Bivalyrezervátum, Kápolnapusztá	31 125	0	31 125	500-1000	Családi jegy: 2800 Ft
7	Kotsy-vízimalom	0	0	0	400-800	Az épületben helyet kapó őri iroda átépítése miatt zárva volt
8	Levendula Ház Látogatóközpont	10 391	0	10 391	600-1200	Családi jegy: 3000 Ft
9	Lóczy-barlang Látogatóközpont	16 154	1	16 155	600-1200	Családi jegy: 3500 Ft
10	Pannon Csillagda Látogatóközpont	27 803	595	28 398	1900-2300	Családi jegy: 5900 Ft
11	Salföld Major	27 791	39	27 830	500-1000	Családi jegy: 2800 Ft
12	Szentgáli-kőlik	121	0	121	2800-8000	
13	Várpalotai homokbánya	40	2	42	300-500	
14	Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont	107 495	1 380	108 875	1800-2500	Családi jegy: 7500 Ft
15	Vörsi tájház	212	0	212	300-500	
Regisztrált látogatók összesen:		305 230	3 343	308 373		

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyek regisztrált látogatói					
Szolgáltatástípus	Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogatók (fő)	Összesen (fő)	Szolgáltatás ára (től-ig; Ft)	Megjegyzés
Szakvezetési túra, nyílt túra, terepgyakorlat	3 825	165	3 990	13500/csoport - 32000/csoport	
Nyílt nap, jeles nap, saját szerv rendezvény	6 974	12 750	19 724	600 - 2500/fő	Szedd Magad, Levendula Hetek programja
Erdei iskolai program	281	0	281	modul: 540/fő- 1900/fő	
Természetvédelmi táborok	19	0	19	22 900 Ft	
Szakmai gyakorlat	0	9	9		
Iskolai közösségi szolgálat	0	25	25		
kenótúra	1 164	143	1 307	2000-3000	
Kerékpártúra	166	40	206	4500-9000	E-bike és normál kerékpár
Kulturális jellegű rendezvények (pl.	0	0	0		
Egyéb: kitelepülések	0	1 250	1 250		Művészetek Völgye, Kemping, Kertmozi, Székház kert, Fenntarthatóság Veszprém
Egyéb: E-vetélkedő, Geopark vetélkedő	0	105	105		
Egyéb: Geotúrávezető képzés	0	0	0		
geo- és természetismerteti foglalkozás	680	2 120	2 800	13500/csoport	
Egyéb: szakmai előadások	140	605	745	13500/csoport	
Regisztrált igénybevevők összesen:			30 464		

12.2.7. Környezeti-nevelési statisztika

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	Létszám összes (év/fő)
Szakvezetési túra	5503
Barlangi program, túravezetés	128 33
Erdei iskola/óvoda	281
Saját szervezésű szakmai napok	28474
Természetvédelmi táborok	19
Osztálykirándulás	22
Egyéb tematikus program	139
Regisztrált igénybevevők összesen:	163 514

Szakvezetési túra: működési területünkön igény szerint biztosítunk szakvezetést csoportok számára és hirdetünk nyílt természetismereti-és geotúrát hétvégente családoknak, érdeklődőknek. Minimális mértékben, de emelkedett a szakvezetett csoportok és a túrán résztvevők száma az előző évhez képest. Az AÖFK Digitális vándor e-tanösvény programja keretében folytatuk egyes tanösvényeink digitalizálását, (sor került a Bazaltorgonák tanösvény, a Búbos vöcsök tanösvény, és a Boroszlán tanösvény digitalizálására). Az AÖFK-val megkötött szerződés alapján biztosított E-kerékpárok segítségével 2021-ben folytattuk E-kerékpáros szakvezetéseinket három útvonalon (14, 35, 50 km) Csapok környékén 15 kerékpár segítségével. A tervezett 60 túrából 15 programot tudtunk megvalósítani a COVID és az extrém meleg időjárás miatt. Zala megyében Lisszentadorján központtal a Sport Suli közhasznú Szabadidősport Egyesülettel kötött bérleti szerződés alapján 11 db E-kerékpárral biztosítjuk a szolgáltatást. Csónak és kenu túra száma, különösen a Hévizi-csatornán emelkedést mutat, sajnos a COVID korlátozások az év eleji részvételt nem tették lehetővé.

Barlangi program, túravezetés: mind a négy turisztikailag hasznosított barlangunkban biztosítunk szakvezetést az érkező vendégek részére. A Lóczy-barlang 2020. évben a Látogatóközpont építése miatt zárva volt, a múlt évben a július 17-ei nyitás után (augusztus 31-ig BfNPI saját kollégáinak üzemeltetésében) szép látogatószámmal zárt, ill. mindegyik helyen emelkedett a látogatószám. A Csodabogyós-barlangban kétóránként, a Kőlig-barlangban három hetente szombatoként, a Lóczy-barlangban és a Tapolcai-tavasbarlangban fél óránként indulnak a csoportok tavasztól őszi végéig. Szezonon kívül igény szerint alakul a szakvezetés. A Lóczy-barlangban iskolás és óvodás csoportoknak barlangi mikulás programot biztosítottunk.

Erdei iskola/óvoda: Bakonybélben és Tihanyban összesen 12 osztály vett részt erdei iskola programban, 58 modul igényelték. A bakonybéli Erdőismereti Oktatóbázis és Kismesterségek Háza, valamint a Tihanyi Levendula Erdi Iskola nyitvatartásáról, szálláshely díjáról, a szolgáltatás árairól szóló érvényben lévő igazgatói utasítás (98/2020) rendelkezik az erdei iskola program meghatározásáról, óraszámáról, a szükséges minimális modulokról.

Saját szervezésű szakmai napok: a Levendula Szedd Magad az elhúzódó virágzásnak köszönhetően tovább tartott, mint két hét, a levendulaszüreten nagy volt az érdeklődés. A révfülöpi campingben több alkalommal (2021. július és augusztus) jelen voltunk ökoturisztikai szolgáltatásainkkal, kézműves és környezeti nevelési foglalkozásainkkal.

Bemutakoztunk a Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitó hétvégéjén, Gödöllőn (2021. szeptember 10-12.) 2021. szeptember 17-én az Agroverzum Tudományos Élményközpont (Martonvásár) által szervezett „50 éves az UNESCO Ember és Bioszféra programja” rendezvényen az ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátumot mutatottuk be az érdeklődőknek, foglalkozásokat tartottunk iskolai csoportoknak. Budapesten 2021. szeptember 25. és október 14. között az „Egy a Természettel” Vadászati és Természeti Világkiállításon mutatkoztunk be. A Vadonleső Program 2021. évben a hermelint választotta az év emlősnévé. Ehhez kapcsolódóan november 13-án a Természettudományi Múzeumban megrendezett Hermelin Gálán és Forgatagon standunknál adtunk tájékoztatást és tartottunk foglalkozásokat a látogatóknak.

Természetvédelmi táborok: 2021. július 12-16. között sikerült megvalósítani hagyományos természetismereti, kerékpáros napközis táborunkat általános iskolások részére.

Természetvédelmi szakmai előadások: a konferenciák, jeles napok online térbe kényszerültek ugyan, de az előadások és az azon résztvevők száma is több, mint háromszorosára nőtt korábbi évhez viszonyítva.

Osztálykirándulás (mivel ez egy jellemző keresleti forma fontos lenne megjeleníteni) az osztálykirándulás keretében a működési területre érkező csoportokat a szolgáltatásigényük szerint regisztráljuk. Egy 22 fős osztály volt, aki két nap alatt 7 féle szolgáltatást vett igénybe (szállás, látogatóközpontok megtekintése, szakvezetések).

Egyéb tematikus program: a Beporzók napja alkalmából indítottunk online vetélkedőt, amelyre több mint száz megfajtás érkezett. Szakmai gyakorlatra 7 fő egyetemistát és 2 fő középiskolást fogadtunk. Iskolai közösségi szolgálatra határozatlan idejű szerződése van az igazgatóságnak Veszprém, Zala és Somogy megyében 16 intézménnyel. A 2021. évi tevékenységeinket, programjainkat az iskoláknak a COVID korlátozások feloldásával egyidejűleg eljuttattuk. 25 diák érkezett hozzánk iskolai közösségi szolgálatra 2021-ben.

COVID 2021. hatása a környezeti nevelésre:

- Látogatóhelyek, szálláshelyek május 1-én nyithattak, a szakvezetések is ekkor indulhattak a védettségi kártyával rendelkezők számára, július 3-tól már nem kellett kérni az igazolást.
- Osztályok korlátozottan, fenntartótól függően jöhettek erdei iskolába, osztálykirándulásra.
- Készült természetismereti játék honlapra, nyomda segítségével és házilagos kivitelben.
- Jeles napokat ünnepeltünk, konferenciákat hallgattunk online.
- Erdei iskolai szálláshelyekre osztályközösségek baráti társaságai érkeztek szülőkkel, diákcsoportok helyett.

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi környezeti nevelési statisztikai adatai									
Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	korosztály/helyszín	létszám					modul-foglalkozás/év	belépőjegy /modul ára	megjegyzés
		(összes/év)							
		fizetős (fő)	nem fizetős (fő)	regisztrált együtt (fő)	Menny. egys	összesen fő	db	tól-ig Ft.	
Szakvezetési túra						5503			
gyalogos túra		3825	165	3990	alkalom/túra		193	13500/csoport - 32000/csoport	osztály vagy csoport
E kerékpáros túran normál kerékpár		166	40	206	alkalom/túra		31	4500/fő-9000/fő	
csónak-, kenu túra		1164	143	1307	csoport		78	1800/fő-3000/fő	
fotós/exkluzív túra		0	0	0					
Barlangi program, túravezetés		126950	1381	128331	csoport	128331	5231	600/fő-14000/fő	
Erdei iskola/óvoda						281			
3-5 napos ottalvós saját helyszínén	- iskolai korosztály	281	0	281	osztály		58	szállás: 2700 Ft/fő - 2900 Ft/fő, modul: 540 Ft/fő-1900 Ft/fő	
	- óvodás csoport			0					
3-5 napos bejárós saját helyszínén	- iskolai korosztály			0					
	- óvodás csoport			0					
erdei iskolai program	- saját helyszín			0					
	- külsős helyszín			0					
saját szervezésű szakmai napok						28474			
nyíltnap, jeles nap	- saját helyszín	6799	12676	19475			21	1500-2500	megrendezett napok
	- külsős helyszín /kitelepülés	0	1250	1250			380		
téma nap	- saját helyszín	175	0	175			4	600-1900	
	- külsős helyszín /kitelepülés	0	7500	7500			900		MNPH Gödöllő, Martonvásár: 50 éves az UNESCO Ember és Bioszféra programja, Egy a Természettel Kiállítás, Hermelin Gála
családi nap	- saját helyszín	0	74	74			2		
	- külsős helyszín /kitelepülés			0					
természetvédelmi táborok						19			
ottalvós					0				
napközis		19	0	19	fő		10	22900	
természetvédelmi szakmai előadások						745			
tanóra jellegű	iskolai koroszt.	140	285	425	fő		10	13500/csoport	
ismeretterjesztő	felnőtt koroszt.	0	320	320	fő		7		
osztálykirándulás						22			
• egy napos				0					
• kétnapos		22	0	22	fő		7	600 - 1700	
Egyéb tematikus program						139			
madárgyűjtés				0	0				
mobil program (terepi vízvizsgálat)				0	0				
vetélkedő, rajzverseny		0	105	105	fő				egyéni online
Felnőttképzés				0	0				csoport
Terepgyakorlat					0				iskola
szakmai gyak		0	9	9	fő				iskola
közösségi szolgálat		0	25	25	fő				iskola
Regisztrált igénybevevők összesen:						163514			

12.3. Társadalmi kapcsolatok

12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság védjegyet adományozott azoknak a jellegzetes helyi termékeknek, és tevékenységeknek, amelyek a nemzeti park igazgatóság működési területén készültek és előállításuk a természettel összhangban történt. A védjegy célja: a helyi készítésű élelmiszerek fogyasztási kultúrájának emelése, a termékek piacra jutásának elősegítése a hagyományos mesterségek-tevékenységek megőrzése és a természettel harmonikus gazdálkodás és termék előállítás ösztönzése volt. 2021-ban is folytattuk a védjegyes pályázatok (élelmiszer és bor kategóriákban) kihirdetését.

A BfNPI védjegyeseit (2021) az alábbi táblázat mutatja be:

Cégnév	Képviselő	Termék
Levendárium Kft.	Dr. Juracsits Zsolt	bio levendula illóolajok, bio levendula virágvizek, levendulával töltött textil zsákok-babák, egyéb textilárúk, bio levendulavirág, levendula szörp, levendulás teasütemény, levendárium könyv, levendulás tönkölypárnák, levendárium teaház szolgáltatásai
Lang Zsuzsanna őstermelő	Lang Zsuzsanna	lekvárok, dzsemek, szörpök, zakuska, medvehagyma krém, marinált fokhagyma
Hegyi József őstermelő	Csizmazia Anita	Kecsketej natúr szappan
Szent Maurícius Monostor	Halmos Emil Ábel perjel	bio gyógynövények/fűszernövények (22 féle), medvehagyma püré
Dávidné Kéri Márta őstermelő	Dávidné Kéri Márta	tökmagkrém (rukkolás, lenmagos napraforgós, szőlőmagörleményes, medvehagymás)
Csiza Erika Erzsébet e.v.	Csiza Erika Erzsébet	méz (levendula, medvehagyma, gesztenye)
Tamás Jenő őstermelő Ervino Kft Tamás Ervin	Tamás Ervin, Tamás Jenő	szörpök (levendula, citromfű, menta, pitypang), zselék (levendula, vörösbor, zöld mandula, zöld dió), dzsemek (bodza, füge), cidek, borok (olaszrizling 2015, szürkebarát 2015, syrah 2015, syrah cabernet franc 2015, merula 2015, merlot 2015)
Giricz Kálmán őstermelő	Giricz Kálmán	kecsketejes szappanok (levendula, körömvirágos, propoliszos, mosó)
Győri Ildikó őstermelő	Győri Ildikó	medvehagymás fűszersók, medvehagymás fűszerecetek, szirupok (pitypang, mirabella szedres, őszi), nektárok (csipkebogyó, birs), piritott mézeskalács ízű dió és mandula, szörpök (csalán, eper), birsbefőtt, pitypang szörp, őszi eszencia szirup
Szőke András	Szőke András	gyógynövény keverékeket tartalmazó kézműves szappanok
Tihany Tourist Kft	Kűsz Mariann	Levendulával töltött zsák
Sárkány Attila	Sárkány Attila	Levendulás mézeskalács dísz tárgyak

Gyógynövénytúrák Kft.	Takács Tamás	gyógynövényteák
Aklan családi Pince To-majvin Kft.	Aklan András	Vörösbor ecet, zöld éretlen szőlőlé
Keszthelyi Eníd	Keszthelyi Eníd, Keszthe-lyi Tibor	rozmaringszörp, rozmaringzselé, levendula-szörp, levendula zsák, levendulazselés jog-hurt, rózsaszörp
Máté Dávid	Máté Dávid	Levendulás, citromfűves, zsályafűves méz
BfNPI	Somlai Szilárd	bivaly szalámi, szürkemarha szalámi, leven-dula víz, levendula olaj
Vass Zsolt	Vass Zsolt	mandulaolaj, mandulaliszt, mandulavaj
Szászi Endre Gyula	Szászi Endre Gyula	borok (Szt. György hegyi olaszrizling 2016, Ba-dacsonyi Rózsakő 2016, badacsonyi kéknyelű 2016, Szigligeti kabócás olaszrizling 2015, Ca-bernet sauvignon 2016)
Folly Arborétum és Borá-szat nonprofit kft.	Folly Arborétum és Borá-szat nonprofit kft.	borok (boróka 2016, budai zöld 2016, olaszriz-ling 2016, muscat ottonel 2016, kéknyelű 2015, buboréka 2016)
Keszthelyi Tibor	Keszthelyi Tibor	levendulazselés joghurt
Eekhof Adriana	Eekhof Adriana	levendula szörp, paradicsomszós
Mamka Lekvár	Kalán Gréta	naspolya lekvár, levendula szörp
Molnár Tibor (Pettyes Lekvár)	Molnár Tibor	konyakmeggy lekvár, rumos szilva lekvár, vil-moskörte levendulával lekvár
Kulcsár Katalin (Bogyó-domb)	Kulcsár Katalin	som lekvár, birs lekvár, ribiszke mandulával lekvár, bíborka szörp, zsálya szörp
Kiss Orsolya Katalin	Kiss Orsolya Katalin	citromfű-levendula-zsálya zselék, citromfű-le-vendula-zsálya szörpök
Fehér Csaba Endre	Fehér Csaba Endre	félbarna finomliszt, teljes kiörlésű kenyérliszt, dara, korpa, tönkölypelyva, hántolatlan búza
Fehér Emma	Fehér Emma	vadvirágos mezei sajt
Ferencsik Anna	Ferencsik Anna	füstölt bivaly szalámi, kolbász csemege és füs-tölt ízesítéssel, füstölt bivaly sonka
dr. Folly Réka	dr. Folly Réka	levendula szörp
Farkasné Kapai Mónika	Farkasné Kapai Mónika	levendula szörp
Caspar Killer	Caspar Killer	verjus ecet, vörösbor zselé,
Killer Pincészet Bt.	Caspar Killer	Pinot gris 2017, Pinot noir 2017
Farkas Katalin Éva	Farkas Katalin Éva	mézeskalács
Bakos Pincészet	Bakos Aranka	2018-as olaszrizling bor

A védjegyes termékeket és termelőiket több országos és helyi rendezvényen is népszerűsítettük, számos kitelepülésen, Nemzeti Parki Hétvégén és a Levendula fesztiválon. A termékek egy részét (pl. szappanok, teák, levendulazsákok) Igazgatóságunk is tovább értékesíti bemutatóhelyeinek bolt-jaiban. Az egyes látogatóhelyeink üzemeltetői részben forgalmazzák a védjegyes termékeket. 2021-ban összesen 34 termelő 233 nemzeti parki terméke viseli a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Termék védjegyét. Sor került a korábbi évek nyertes termelőinek ellenőrzésére is, ahol szabálytalanságot nem tapasztaltunk.

12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat

A 2021. évben nem történt a témában relweváns történés.

12.3.3. Kommunikáció – hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok

BfNPI háromnyelvű hivatalos **honlapja**: www.bfnp.hu, a tartalomfeltöltés, -szerkesztés folyamatos. A honlap online jegyvásárlási rendszert is tartalmaz, amely 2021. augusztus 18-án elindult a Tapolcai-tavasbarlang jegyeivel. Ezt követték a Szentgáli-kőlik, a Lóczy-barlang, a Hévízi-csatorna túra-igazolás, e-bike programok, ajándékutalványok. 2022-ben folytatódik a bemutatóhelyek bekapcsolása.

A honlap programok felületére folyamatosan kerülnek feltöltésre az útvonalakon készített fotók és a helyszínen felvett túraútvonalak beágyazott online térképei.

BfNPI **okostelefon alkalmazás** magyar nyelven érhető el. Android, iPhone/iPad, Windows Phone és Windows 8 készülékekre ingyenesen letölthető.

Facebookon 10 tematikus oldalunk van. 2021-ben indult tizedikként a Lóczy-barlang Látogatóközpont facebook-oldala, amelyet a bemutatóhely üzemeltetője tart karban. Az oldalak töltése folyamatosan, napi szinten történik. Az oldalak összesen megközelítőleg 64.500 rajongót tudhattak magukénak 2021. év végén. A pozitív mutatók eléréséhez napi szinten gondozzuk oldalainkat és folyamatosan friss, érdekes információkkal, attraktív képekkel, használható tartalommal töltjük fel őket. A „beszélnek róla mutatóink” magasak, rajongó táborunk aktív.

Hírlevél: A feliratkozók listája folyamatosan bővül, jelenleg 2600 körül van. Rendezvényeinken, szakvezetések során, látogatóhelyeinken, honlapunkon, Facebook oldalainkon, kérdőíveinken, vetélkedőinken és játékainken keresztül, továbbá 10 Facebook oldalunkon, valamint a partnerek oldalain (és saját oldalainkon) népszerűsítjük a hírlevelet. Aktuális híreinket, rendezvényeinket havonta küldjük ki a listán szereplő e-mail címekre, valamint hírlevél különszámot készítünk a nagyobb ünnepek és a Levendula Szedd magad alkalmából. 2021-ben 15 hírlevelet küldtünk ki.

YouTube csatornánkon 58 videó tekinthető meg. 2021-ben 38000 feletti volt a megtekintések száma, 68 új feliratkozóval gyarapodtunk.

Instagram: Az Igazgatóság az Instagramon is jelen van. 2015. év végén regisztráltunk ezen a közösségi oldalon. 2019-ben 1400 követőnk volt, de ez a szám 2021. év végére 2449-re emelkedett, amelyek között szerepelnek magánszemélyek és közösségek is (pl. Magyar Turisztikai Ügynökség, Magyar Nemzeti Parkok, Művészetek Völgye, Nyitott Balaton). Eddig számos bejegyzést (képek, videó) tettünk közzé. Egy bejegyzésünket átlagosan 100-200 ember like-olta. Instagram oldalunk nagyszerűen tud együttműködni

12.4. Tervezett fejlesztések

- Az Interreg V-A Ausztria-Magyarország Együttműködési Program ATHU003-PaNaNet+ pályázati projektben foglaltak megvalósítása, dokumentálása és elszámolása 2021. évben folyamatos volt. A projekt megvalósítási időszaka 2021. decemberben befejeződött. A projekt záró konferenciája 2021. október 20-21-én Hévízen került megrendezésre, ahol az együttműködés folytatásának igénye is megfogalmazódott.
- „A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén Natura 2000 területet bemutató hálózat kialakítása infrastruktúra-fejlesztéssel” című, KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 azonosítószámú projekt indítása. Bakonybélben az Erdők Háza bemutatóhely teljes felújításának a megtervezése, Ordacsehi Látogatóközpont megtervezése megtörtént. 2019.

márciusában megindult az építkezésre vonatkozó feltételes közbeszerzés. Ordacsehi Látogatóközpont esetében magasabb ajánlat érkezett, mint a pályázati keret. Ordacsehi Látogatóközpont esetében megkötésre került a feltételes építési szerződés és az igazgatóság elindította a ráemelési kérelmét, a hozzájárulás után 2020. tavaszán megkezdődött az építkezés. Az alapozás során derült fény arra, hogy a tervezett épület alatt korábban kommunális szeméttelp volt. A szeméttelp rehabilitációját követően folytatódott az építkezés.

12.5. Együttműködési megállapodások (hatályban lévő)

Belföldi együttműködések	
Agro-Gyöngy Logisztika Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (Csodabogyós-barlang promóciója; látogatóhelyekről információ)
Anna Grand Hotel Wine & Vital	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés), utalványos rendszer – kedvezményes ár biztosítása
81237 Kft., Hotel Bonvin Wine&Spa	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, szakvezetés lehetősége), utalványos rendszer
Badacsonylábdiegy Strandüzemeltető Kft	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, szakvezetés lehetősége)
Bakony és Balaton Turisztikai Nonprofit Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség)
Bakony Hotel	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, szakvezetés lehetősége), utalványos rendszer – kedvezményes ár biztosítása
Balaton Best Turisztikai Nonprofit Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség), Levendula Ház – kedvezményes jegy a BBN Kft. buszjáratára
Balaton Best Térségi Turisztikai Nonprofit Kft.	Balatonkártya Best elfogadása a Levendula Ház Látogatóközpontban, Pannon Csillagda Látogatóközpontban, Erdők Házában, Lóczy-barlangban, Hegyestűn, Salföld Majorban és a Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpontban
Balaton Riviéra Turisztikai Egyesület	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (kölcsönös információcsera, szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, rendezvényeken részvétel)
BalatonCard, Hotelinfo Kft.	Balaton Turizmus Kártya elfogadása a Lóczy-barlangban, Hegyestűn, a Vörsi tájházban, a Kotsy-vízimalomban
Balatonföldvári Kulturális Szolgáltató és Fenntartó Közhatal Nonprofit Kft	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezése, átlinkelési lehetőség, 10% kedvezmény BfNPI dolgozóknak, kedvezményes jegyvásárlás a látogatóhelyekre)
Balatonfüred Város Önkormányzata	GINOP 7.1.9-17 pályázat
Balatonfüredi Turisztikai Egyesület	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezése, átlinkelési lehetőség, hirdetési felület biztosítása egy balatonfüredi kiadványban)

Balatonfüredi Yacht Club	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, szakvezetés lehetősége), utalványos rendszer – kedvezményes ár biztosítása
Balatoni Hajózási Zrt.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, facebook posztok, kedvezményes jegy biztosítása a dolgozóknak, kitelepülési lehetőség a tihanyi Levendula Házban)
Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft.	„Balaton-felvidéki kultúrtáj világörökség várományosi helyszín turisztikai célú fejlesztése, GINOP 7-1-6-16 pályázat
Balatoni Múzeum	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, kedvezmény nyújtása belépőjegy felmutatása esetén: Tapolcai-tavasbarlang, Vörsi Tájház, Diás-sziget, Kápolnapusztai Bivalyrezervátum)
Balatonmáriafürdő-Balatonkeresztúr Turisztikai Egyesülete	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, részvétel lehetősége egymás rendezvényein)
Balatoni Szövetség	Együttműködési megállapodás, kölcsönös marketing tevékenység
Belfi.hu	Marketing tevékenységünk támogatása (átlinkelési lehetőség)
Berei György e.v.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelési lehetőség, szóróanyag kihelyezése, iskolás csoportok számára kajaajánlás)
Best Of Hungary Tours	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, szakvezetés lehetősége), utalványos rendszer – kedvezményes ár biztosítása
Bringacentrum, Zentai Lajosné	Együttműködési megállapodás
Contact Travel Service Kft	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezése), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár: Diás-sziget, Kápolnapusztai Bivalyrezervátum, Salföld Major, Tapolcai-tavasbarlang, Hegyestű, Tihanyi Levendula Ház, Lóczy-barlang, Bakonybél Pannon Csillagda, Erdők Háza
Csalán Környezet –és Természetvédő Egyesület	Egymás tevékenységének összehangolása és támogatása, átlinkelési lehetőség, szóróanyag kihelyezés, termék értékesítő beszállítók ajánlása
Czige- Flamingo Hotel Kft	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (Füred Hotel)
Danubius Hotels - Hotel Anabella, Hotel Marina	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezése), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása
Equital Kft.	TFC 1.1.1-2017 pályázat
ETS Hungary Kft	Kölcsönös együttműködés, utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása
Fecskefű Kft. (Kajakon Balaton)	Kölcsönös együttműködés (átlinkelési lehetőség, szóróanyag kihelyezése), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása
Folly Arborétum és Borászati Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, facebook megjelenítés évente 2 alkalommal, kedvezményes jegyár a látogatóhelyeken), kölcsönös kedvezményadás

Fonyódi Turisztikai Egyesület	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (honlap megjelenés, kölcsönös kiadványcsere)
Füredgolf Kft.	Marketing tevékenység támogatása (átlinkelési lehetőség, szóróanyag kihelyezés, facebook jelenlét évente 2 alkalommal, megjelenetés hírlevélben)
Gránit Gyógyfürdő	Egymás tevékenységének összehangolása és támogatása, kedvezmény nyújtás, megjelenési lehetőségek, 5 alkalommal kitelepülés, átlinkelés, szóróanyag kihelyezése
Hajdú Gézáné	BfNPI marketing tevékenységének támogatása – legfőképp a kápolnapusztai Bivalyrezervátumot érintően
Hasik Szabadidőközpont Kft., Hasik Hotel	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelési lehetőség, szóróanyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár Bakonybélben, Pannon Csillagda és Erdők Háza
Helikon Kastélymúzeum Közhasznú Nonprofit Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség)
Hévízgyógyfürdő Nonprofit Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag, átlinkelés, tájékoztató tábla kihelyezése, helyszín az évi két alkalommal szervezett helyi vetélkedőkre), kedvezmény nyújtása belépőjegy felmutatása esetén (Bivalyrezervátum, Diás-sziget, Vörsi Tájház, Kotsy vízimalom), térítésmentes túrák vezetése
Hévíz Város Önkormányzat	GINOP 7.1.9-17 pályázat
Holnapocska Kft	Együttműködési megállapodás – szakvezetésekre, előadások tartására, szóróanyag kihelyezés
Hotel Gabriella (MZ/X Kft.)	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag, átlinkelés, szakvezetés lehetősége)
Hotel Silver Resort (Silver Invest Kft.)	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer (átlinkelés, szóróanyag, szakvezetés lehetősége), voucher – kedvezményes jegyár: minden bemutatóhely
Hotel Villa Classica	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer
HOT-ÉP Kft., Sümegi vár, Hotel Kapitány	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelési lehetőség, szóróanyag kihelyezése)
HPH Kft. (Liliputkisvonat)	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelési lehetőség, szóróanyag kihelyezése)
Hunguest Hotels Zrt., Hotel Pelion	Kölcsönös együttműködés (átlinkelés, szóróanyag, facebook havi megjelenésben, hírlevélben két alkalommal), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása a Tapolcai-tavasbarlangba + kedvezményes jegyár a bemutatóhelyeken
Kötél Hajó - Immo C. Service Kft	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag biztosítása, kedvezményes jegyár a látogatóhelyeken)
Inga Kettő Kft. Club Hotel Füred	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezése, átlinkelési lehetőség), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár: Levendula Ház, Lóczy-barlang
Inno-Didact Nonprofit Kft., Holdfény Panzió	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, szolgáltatások népszerűsítése
INNO-Szinergia Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása

Kazamata-Bau Kft., Völgyi-kút Ház	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag, egymás népszerűsítése), utalványos rendszer
Keszthelyi Turisztikai Egyesület	Keszthely Kártya elfogadása a Bivalyrezervátumban, a Kotsy-vízimalomban és a Vörsi Tájházban
Kittenberger Kálmán Növény és Vadaspark Szolgáltató Kht.	Egymás tevékenységének összehangolása, TOP 6.1.4-16. pályázat
Len-Go Kft., Hotel Villa Natura	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, voucher - kedvezményes jegyár: Bivalyrezervátum, Diás-sziget
Magas-Bakony Turisztikai Desztinációs Menedzsment Nonprofit Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása
Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság	Kölcsönös együttműködés (utazólevél), TOP 1.2.1-15 pályázat
Magyar Ökumenikus Segélyszervezet	Kolontári emlékpark és tanösvény létrehozása
Magyar Pálos Rend	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, együttműködés pályázati ügyekben
Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt.	GINOP 1.3.4-17 pályázat
MAJORKA a Balaton Nagyberekért Közhasznú Alapítvány	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés lehetősége, szóróanyag kihelyezése), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár: Lóczy-barlang, Levendula Ház, Salföld Major, Bivalyrezervátum, Vörsi Tájház, Diás-sziget
M&A Várlak Panzió Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, Kisfaludy projekt Szálláshely Fejlesztés keretén belül együttműködés, Tapolcai-tavasbarlang kedvezményes jegyára, szóróanyag biztosítása
Makrancos Lakás Kft., Ditlin Boutique Hotel	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag), voucher – kedvezményes jegyár: Pannon Csillagda, Tapolcai-tavasbarlang, Levendula Ház, Salföldi Major, Kápolnapuszta Bivalyrezervátum, Hegyestű Geológiai Bemutatóhely
Malomtó Vendégház	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezése, átlinkelési lehetőség), voucher – kedvezményes jegyár: Tapolcai-tavasbarlang
Margaréta Hotel, Xing Long Kft.	Együttműködési megállapodás – voucheres fogadás: Tapolcai-tavasbarlang, Lóczy-barlang, Levendula Ház, Hegyestű, Salföld Major
MKB Nyugdíjpénztárt és Egészségpénztárt kiszolgáló Kft	MKB Széchenyi pihenő kártya elfogadás
MOL Nyrt	kiadvány támogatása
Mutsch Ungarn Reisen Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár a látogatóhelyeken

Nagycsaládosok Országos Egyesülete	kölcsönös és folyamatos tájékoztatás, programok, ismeretterjesztő háttéranyagok; kölcsönös megjelenés egymás honlapjain, közös részvétel rendezvényeken
Pallus Alapítvány – Zöld óvodák	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag, átlínelés lehetősége), továbbá évi 10 alkalommal óvodás program a csopaki székház kertjében
Pangea	Kölcsönös ökoturisztikai együttműködés, oktatás
Pannon Lapok Társasága kiadó Kft	Kedvezménykártya rendszer (megyekártya)
Pannonia Humana Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag, átlínelés), voucher a bemutatóhelyeken
Pálffy Attila e.v.	VP6-6.4.1-16 pályázat
Pálkő Domus Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, Kisfaludy pályázat – szálláshely fejlesztés
Pápai Platán Nonprofit Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlínelés, plakát ki-helyezése), 10% kedvezmény a nyáresti programokra, kedvezményes jegyár: Pannon Csillagda és Erdők Háza, Bakonybél
Purple Hill Kft	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása
Szárszó Kft., Két Korona Hotel	Együttműködési megállapodás – voucher – kedvezményes jegyár
Szarvaskút Vendégház	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlínelés, szóró-anyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár
Bakonybéli Szt. Maurícius Monostor és az önkormányzat	Egymás bemutatóhelyeinek belépőjegy- áraival kapcsolatos kölcsönös kedvezmény biztosítása (Pannon Csillagda, Erdők Háza, Bakonybél)
Szépalma Hotel	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlínelés, szóró-anyag), utalványos rendszer – Pannon Csillagda, Erdők Háza, Lóczy-barlang, Levendula Ház, Tapolcai-tavasbarlang)
Szerencsemák Panzió, (Ihász Csaba)	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlínelés, szóró-anyag), utalványos rendszer (Fenekpuszta, Diás-sziget, Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum)
Szilvia Vendégház	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlínelés, szóró-anyag), utalványos rendszer (Pannon Csillagda, Erdők Háza)
Tapolca Kereskedelmi és Szolgáltató Kft	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, „Tapolcai Kedvezmény” kedvezményrendszer
Tapolca és Környéke Kistérség Többcélú Társulása	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlínelés, szóró-anyag)
Tapolcai Városfejlesztési Kft., Folly Arborétum Kft.	Folly Arborétum projekt
Tihanyi Bencés Apátság	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, kedvezmény nyújtása belépőjegy felmutatása esetén, GINOP 7.1.6-2016
TIKIT Tanácsadó és Szolgáltató Kft., Napsugár Panzió	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, Kisfaludy program, szálláshelyfejlesztés – ökoturisztikai szakvezetések lehetősége
Török Biztonsági Szolgálat Kft., Forest Hills Golf & Country Club (Szarvaskút)	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlínelés, szóró-anyag), kedvezményes jegyár: Pannon Csillagda, Erdők Háza, Bakonybél

Végh és Társa Kft., Tóparti Étterem és Bormúzeum	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása
Veszprémi Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása
Vadaspark, Veszprémi Állatkert - Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag)
Villa Classica Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer – minden látogatóhely
Vulcanvin Kft., Neptun Panzió	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, egymás kínálatának népszerűsítése
Zalakarosi Turisztikai Egyesület	pártoló tagság az Egyesületben
Zalakaros Város Önkormányzata	GINOP 7.1.9-17 pályázat
Zánkazen Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag)
ZK Szállodaipari Kft., Men Dan Hotel	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása
Zobori Kalandozó, Zalasabar	Általános együttműködés, csoportok kedvezményes kis-balatoni szakvezetése
Zólyomi 2015 Ingatlan Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása
A Bakony–Balaton Geopark területén működő tizenöt Kistérségi Társulás	Földtani természetvédelem, geoturizmus és földtani környezeti nevelés
Veszprém-Balaton 2023 Zrt.	Stratégiai megállapodás az EKF 2023 nyertes pályázat keretében megfogalmazott célok elérése érdekében.

Az együttműködő partnerek nagyon fontos szerepet játszanak az igazgatóság ökoturisztikai tevékenységében. Az együttműködés segítségével széles körben nyílik lehetőség a látogatóközpontok és bemutatóhelyek népszerűsítésére. Az együttműködések keretében átlinkelési lehetőség nyílik a partnerek ill. az igazgatóság honlapjára. A látogatók kedvezményes belépőjegyben részesülhetnek, amennyiben a partner a küldő szerv.

Új belföldi együttműködések, megállapodások:

- Együttműködés a Bakony–Balaton Geopark Partner geotúra-vezetőkkel (geotúrák promotálása). Összesen 13 okleveles geotúra-vezető jelezte, hogy alá kívánja írni, ill. meg kívánja hosszabbítani az együttműködési megállapodást.
- Stratégiai megállapodás Veszprém-Balaton 2023 Zrt.-vel az EKF 2023 nyertes pályázat keretében megfogalmazott célok elérése érdekében.

Új külföldi együttműködések

- Az INTERREG Danube Transnational Programme keretében került benyújtásra az Amazon of Europe Bike Trail pályázat. 5 országon átnyúló Bioszféra rezervátum kerékpárúthálózat megvalósítására

- Duna vízgyűjtő területén működő geoparkokban fellelhető gazdag földtani örökség hasznosítása a geoparkok fenntartható és innovatív turisztikai fejlesztésében
- Az INTERREG Hungary-Croatia Cross-border Co-operation Programme 2014-2020 keretében benyújtásra került a horvát Cakovec város koordinálásával a BfNPI, Letenye város és Mura-köz megye részvételével tervezett, a Mura folyó vidékének ökológiai sokszínűségének megőrzésére fókuszáló EcoBridge elnevezésű pályázat.
- 2021. szeptember 15-én létrejött az ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum, miután az UNESCO MAB (Man and Biosphere, azaz „az Ember és Bioszféra”) kormányközi tanácsa, a Nemzetközi Koordinációs Bizottság jóváhagyta a nevezést. Ezzel megalakult a világ első, öt ország közreműködésével megvalósult egységes bioszféra-rezervátuma. A Magyarország, Ausztria, Horvátország, Szerbia és Szlovénia természeti területeit felölelő bioszféra-rezervátum Európa egyik legnagyobb természeti területének számít. A Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum megalakulását több mint tízéves előkészítő munka előzte meg.

12.6. Fontosabb események

- Nemzeti Parkok Hétvégeje Gödöllőn és a Nemzeti Parkok Hete
- Levendula Szedd Magad! Tihany
- Levendula Hetek a Levendula Ház Látogatóközpontban
- Művészetek Völgye, Kapolcs
- Sikeresen lezajlott projktatadók (16. pont részletesen)

2021. évi programok:

Május

- Tihanyi nyolcas Levendula Ház kedvezménnyel
- Geotúra és családi vetélkedő a Halom-hegyen
- Bakonyháza-Jásd geotúra

Június

- Geoséta a Bondoró rejtelmes világába
- Városlódi geotúra
- Várpalota Várvölgyi geotúra
- Kőzettaggyánok nyomában a Balatonfő térségében – E-bike
- Levendula SZEDD MAGAD!
- Riviéra P/F/Z kőkörről – E-bike

Július

- Tihanyi vulkánok vonzásában – E bike
- Grassland-HU LIFE IP által meghirdetett, "A gyepek titkai" fotópályázat vándorkiállítás
- Bazaltbarangoló Pula-Tálodi geotúra
- Monostorapáti geotúra
- Kapolcs 7 forrás geotúra
- Geotúra a Tik-hegyre

Augusztus

- Öcsi geotúra
- Geotúra a karszt útján a Cuha-szurdokban
- Somló geotúra
- Balatonfő geotúra

- Riviéra P/F/Z kő kör – E-bike
- Tihanyi vulkánok vonzásában – E bike
- Geotúra a Hódos-ér mentén

Szeptember

- Csarabos túra a 70 éve védetté nyilvánított Uzai Csarabos Erdőben
- Magyar Nemzeti Parkok Hete - Vízi parányok mikroszkópos megfigyelése
- Magyar Nemzeti Parkok Hete – Ökojátsház A Levendula Házban
- Egy a Természettel Világkiállítás

Október

- Egy a Természettel Világkiállítás
- Európai Madármegfigyelő Napok
- NOSZTALGIATÚRA Simon Pál nyugdíjas természetvédelmi őrrrel a Balatonfüredi-erdő TT 35. évfordulója alkalmából
- Állatok Világnapja
- Csemetétől famatuzsálemig, őszi erdőtúra
- Tájékozódás a 30 éve védetté nyilvánított Magas-bakonyi Tájvédelmi Körzetben!
- Újratúra a 70 éve védett a Szentgáli tiszafás természetvédelmi területen!
- Geotúra feketén- fehérén (geotóp napi túra Kapolcs-Henye)
- Őszi színes-köves geotúra Balatonfüredről
- Őszi színes köves Pécselyről

November

- Garda fesztivál geotúra
- Malmos Kapolcs geotúra + faluséta
- Odvaskő geotúra
- Geotúra a Koloska-völgyben + geofoglalkozás a Lóczy-barlangnál
- Geotúra a Koloska-völgyben + geofoglalkozás a Lóczy-barlangnál

December

- Három templomos adventi geotúra Dörgicsén
- Herendi geotúra
- Évbúcsúztató geotúra a Tihanyi-félszigeten

13. Közfoglalkoztatás

Alapfeladatok, személyi feltételek

A beadott kérelme alapján Igazgatóságunk 2020/2021. évben egy alkalommal részesült közfoglalkoztatási támogatásban az alábbiak szerint:

A 2020.07.01.-2021.02.28. időszakban, közfoglalkoztatási jogviszony keretében, a 8 hónapos program átlagában 4,74 fő közfoglalkoztatott foglalkoztatására kötött hatósági szerződést, mely 3.640.814,-Ft összegű vissza nem térítendő célzott támogatás megítélését jelentette Igazgatóságunk számára.

A program időszakában az átlagos statisztikai állományi létszámunkban a közfoglalkoztatottak átlagléttszáma 3,23 fő volt. A 2020. július 1-től 2021. február 28-ig tartó közfoglalkoztatási kérelem alapján összesen 6 fő dolgozó került felvételre, mely az OKP idejének átlagában 3,23 fő közfoglalkoztatott foglalkoztatását eredményezte.

A programok végrehajtása az Igazgatóságon 2 tájegységben történt. Legalább 9 igazgatósági munkatárs (kormánytisztviselő és MT hatálya alatt foglalkoztatott) állandóan, vagy eseti ügyekben részt vett és vesz a programok szervezésében, működtetésében.

A természetvédelmi őrök a tájegységekben a napi feladatkiadás, feladatellátás és ellenőrzés tekintetében az év során folyamatos közreműködtek. A program megvalósításához szükséges kérelem és a koordináció, a munkaügyi szervezetekkel való kapcsolattartás és ügyintézés a Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztály feladatkörébe tartozik, melyet alapvetően a munkaügyi, humánpolitikai feladatellátással megbízott kormánytisztviselők látnak el. A Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztály bér- és munkaügyi feladatokkal foglalkozó kormánytisztviselője a program pénzügyi elszámolásával, a bérszámfejtés feladataival foglalkozik.

A közfoglalkoztatottak közreműködnek a természetvédelmi kezelés, oktatás, nevelés feladatainak ellátásában is és az állatokkal végzett természetvédelmi kezelési tevékenységben is. Így az OKP program megvalósítása 2021-ben is érintette az Igazgatóság alapfeladatainak ellátását.

Átlagban a 2 fő fizikai munkavállalóval láttuk el az állattartással és területkezeléssel kapcsolatos feladatok egy részét, míg a turisztikai feladatok ellátásában 1 fő vett részt.

Elvégzett feladatok, eredmények

1. Kis-Balaton – Nagyberek Tájegység

Összefoglalóan:

- erdőápolási munkák,
- erdővédő kerítés javítása,
- erdővédő kerítés ellenőrzése,
- Zalavári bivalytelep kézi állatgondozói feladatainak ellátása,
- karámjavítás,
- illegális hulladéklerakók felszámolása, szemétszedés,
- erdészeti munkák,
- épület gondnoki munkák, szociális helyiség takarítása,
- kerítésépítés – villanypásztor karók készítése,
- villanypásztor karbantartás, ellenőrzés,
- élőhely-rekonstrukció, bozótirtás, géppel, kézi munkával,
- tanösvény takarítás, karbantartás.

A Kis-Balatonon az erdősítések védelme érdekében *vadkárelhárító kerítések* építésére és folyamatos karbantartására van szükség, melyek ellátását minden OKP program keretében meg tudta valósítani az Igazgatóság.

A kerítésépítés vadvédelmi és állattartási célból valósult meg. Új kerítésszakaszok kialakítása: oszlopállítás, drótfeszítés, vadháló felszegélése. A régi kerítés átrakása, a többi felülvizsgálata és javítása is szükséges volt.

Az *erdősítések kezelése* egyes erdőrészekben kézi munkaerőt igényelt. Sávoly, Kápolnapusztá, Klímaerdő, Fenékpusztá (pl. tisztítás, kaszálás, gyérítések utómunkálatai).

Az *erdők ápolására* is sor került, külön figyelemmel arra a mintegy 20 hektáros területre, melyet néhány éve Balatonmagyaród külterületén erdősített be az Igazgatóság (klímaerdő kezelése, évente kétszeri ápolása). Ez nehéz és rengeteg kézi munkát igénylő feladat, melynek hosszabb távú végeredménye lesz majd a beállt erdőreszlet hatóság által történt átvétele.

A telepített erdők kezelése az erdészeti terv szerint történt. Fakitermelés után az erdő rendezése megvalósult. Az érintett területi helyszínek Sávoly térségében találhatóak.

A fentiekén túl a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében lévő területek további *természetvédelmi kezelését*, kézi cserjeirtást végeztük. Ez a típusú területkezelés elsősorban a bozótok kiirtásáig és a terület „legeltetésre alkalmassá tételéig” tart (több éves feladat, folyamatos munkavégzést igényel).

A legelőterületeink bővítése a szukcesszió megállításának is fontos eszköze, így természetvédelmi szakmai előnyt is jelent egyben. A zalavári bivaly telepen az istállók felújítása után a telep újra benépesült, így közfoglalkoztatott munkatársaink a területkezelési feladatok ellátása mellett az állatok terelésében, gondozásában, legeltetésében és őrzésében vettek részt.

Illegális hulladéklerakók felszámolása a teljes Kis-Balaton térségében nem volt lehetséges, mert a korábban elvégzett szemétszedésnek a folyamatosan újraképződött szemét miatt egyes régebben hulladékmentesített településein alig látszik meg az eredménye, így újra és újra el kell végezni a hulladékok összegyűjtését.

Élőhely-rekonstrukció, bozótirtás

A mintegy 5 hektáron irtott bozót fenntartó kezelése valósult meg Sávoly térségében, kézi és gépi eszközökkel.

Az igazgatósági kezelésben lévő kápolnapusztai ingatlan gondozását és gondnoki feladatait is elláttuk a közfoglalkoztatási programban. Közfoglalkoztatott munkatársunk részt vett a takarítási, fűnyírás, tereprendezési feladatok elvégzésében.

2. Kelet-Veszprém Tájegység

A közfoglalkoztatási program keretében feladatellátás valósult meg Tihanyban a levendula ültetvényeken, a Tihanyi Levendula Erdei Iskolában, illetve Bakonybélben.

Mikládi-halastavak, Veszprém-Gyulafirátót

A munkavégzés a Veszprém-Gyulafirátót Miklád lápja helyszínen 1,24 ha tanösvényi területen folytatódott. A Veszprém 01162/2 hrsz és a környező saját kezelésű területek közel 61 hektárt tesznek ki. Ezen a helyszínen az élőhely-rekonstrukciós KEOP pályázat fenntartását Igazgatóságunk közfoglalkoztatottjai folyamatos munkájával látták el. A természetvédelmi örök e tájegységben a napi feladatkiadás, feladatellátás és ellenőrzés tekintetében az év során folyamatos munkát végeztek.

Ténylegesen ellátott feladatok a program alatt:

- szemétszedés, tanösvény táblák kitisztítása
- bokormetszés,
- fás és lágyszárú növényzet damilos és késszerű fejjel történő kaszálása,
- eszközök (ollók, kaszák) tisztítása, zsírozása, karbantartása,
- padok felújítása,
- a láp vízszintjét szabályozó műtárgyak kitisztítása,

- tanösvény karbantartása,
- tanösvény melletti saját kezelésű töltések kaszálása,
- zsilipek, átereszek kitisztítása, növényzettől (bokrok, nád) felszabadítása.

Tihanyi Levendula Erdei Iskola

A közfoglalkoztatási munka a Kelet-Veszprém Tájegység Tihanyi régiójában Tihany és Sajkod helyszínen került elvégzésre 1 fő állandó közfoglalkoztatott segítségével.

Tevékenységek:

- Tihanyi Levendula Erdei Iskola épületének és környezetének takarítása, ágynemű vasalása, matrachuzatok tisztítása, fertőtlenítés, az Erdei Iskola programjaihoz szükséges eszközök anyagok előkészítése, karbantartása,
- kertgondozás, kertrendezés – törött ágak szedése, levélsöprés, vágott fa összerakása, karbantartás (távcsövek tisztítása, fertőtlenítése),
- szemétszedés a Lóczy Gejzír tanösvény mentén,
- a sajkodi műúton szemétszedés, erdei iskola mellett vezető tanösvény szakasz karbantartása,
- Aranyház felé vezető turista út karbantartása (szemétszedés),
- Őri irodák takarítása,
- szemétszedés a Tihany Levendula Látogatóközpont környezetében,
- környezeti nevelési eszközök karbantartása,
- Levendulához köthető tevékenységek: száraz levendulaaprítás, levendulazsák töltése, levendulavíz-levendulaolaj töltése, adagolócső szabása, flakon matricázása, csomagolása (doboz hajtása, használati utasítás darabolása, hajtása), levendulalepkéhez anyag, kizsák szabása, fonott karkötőalap vágása,
- levendula bokrok gyomlálása.

A 2020/2021. évi programban alkalmazott közfoglalkoztatottak száma Tájegységenként:

1. Kis-Balaton – Nagyberek Tájegység	1 fő
<u>2. Kelet-Veszprém Tájegység</u>	<u>5 fő</u>
Összesen:	6 fő

Így mindösszesen 3,23 fő átlaglétszámú közfoglalkoztatott alkalmazását valósítottuk meg 2020. évben júliustól 2021. február végéig. A közfoglalkoztatottak segítették a természetvédelmi őrk, illetve az ökoturisztika, környezeti-nevelési feladatellátásban részt vevők munkáját.

Tapasztalatok

Jelen programban számos olyan, élőmunkát igénylő természetvédelmi kezelést hajthattunk végre a közfoglalkoztatás keretében, melyre egyéb támogatásból és működési bevételeinkből nem volt elegendő emberi és anyagi erőforrásunk.

A közfoglalkoztatottaink a természetvédelmi kezelési feladatok közül erdészeti, területgondozási, állatgondozási, karbantartási és gondnoki feladatok végrehajtásában vettek részt leginkább. Ezen felül, fontos szerepet kaptak a védett területeken, az illegális szemétlerakók megszüntetésében és az allergén növények gyérítésében is.

A munkahelyeken a szükséges eszközöket és védőfelszereléseket folyamatosan a közfoglalkoztatottak rendelkezésére bocsátottuk. A feladatok ellátásáról havonta elszámolás készült, a közfoglalkoztatottakat közvetlenül felügyelő kollégáink pedig naponta dokumentálták a pályázat végrehajtását.

Számos feladat végrehajtása, például az állatállomány napi szintű gondozása, a kiséggel vagy kézi szerszámokkal végzett természetvédelmi kezelés végrehajtása, közfoglalkoztatottak alkalmazása nélkül csak idegen szolgáltatás igénybevételével, vagy határozott idejű MT hatálya alá tartozó munkavállaló alkalmazásával lehetséges, melyre a létszámgazdálkodásról szóló rendelkezések miatt nagyon korlátozott a lehetőség. Ennek alapján a közfoglalkoztatásra Igazgatóságunkon mintegy 20 fő alkalmazottra szinte állandóan szükség lenne, egy kvázi állandó közfoglalkoztatás keretében.

14. Belföldi és külföldi együttműködés

Természetmegőrzési Osztály

A Természetmegőrzési Osztály kollégái folyamatosan együttműködtek az Akadálymentes Égbolt megállapodás keretében az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. és az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. munkatársaival a fehérgólya védelemben és a fehérgólya áramütések természetvédelmi kockázatának a csökkentése kapcsán.

A fehér gólya és egyéb természetvédelmi programok keretében a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Dél-Baltoni Helyi Csoportjával, valamint a Veszprém Megyei Helyi Csoportjával dolgoztunk együtt.

A Baltoni Limnológiai Kutatóintézzel a nagy kárókatona kutatás keretén belül, valamint a fokozottan védett lápi póc LIFE projekt előkészítésében működünk együtt.

A kutatási és monitorozási feladatok kapcsán régóta kapcsolatban állunk a Természet Szolgálatában Alapítvánnyal kételtű- és hulló monitorozás kapcsán, a Magyar Természettudományi Múzeummal élőhelyterképezésben, botanikai és zoológiai kutatásokban vettünk részt. A Bakonyi Denevérvédelmi Alapítvánnyal közösen denevérmonitorozást végeztünk a Bakonyban, a Magyar Természetkutatók Egyesületével bagolyköpetek elemzésében dolgoztunk együtt, ezen kívül az Acrida Természetvédelmi Kutató Bt-vel, Coronilla 2002 Természetvédelmi Kutató Bt-vel, a MATE Gergikon Campusával és a Magyar Biodiverzitás Kutató Társasággal működünk együtt. A ragadozómadár védelem témában aktívan együttműködünk a Bakonyi Természettudományi Múzeummal.

Az osztály több kollégája előadóként vett részt A Balaton Fejlesztési Tanács a "Balatonról, jövőről" című szemléletformáló online előadás-sorozatában, amellyel segítséget és támogatást kívántunk nyújtani azokban a témákban, amelyek felhívják a figyelmet mindannyiunk személyes érintettségére a klímaváltozásra, a természeti erőforrások csökkenésére és az ökoszisztémák sérülékenységre vonatkozóan. A Balaton Fejlesztési Tanács kezdeményezésére és meghívására részt vettünk a Baltoni Arculati kézikönyv készítésével kapcsolatos online konferencián, ahol megerősítésre kerültek az Igazgatóságunk véleménye szerinti baltoni arculatot meghatározó táj- és természetvédelmi szempontok.

Folyamatosan együttműködünk állami és települési főépítésekkel, természetvédelmi hatósággal, építész tervezőkkel, településtervezőkkel, örökségvédelmi szakemberekkel, települési önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, építetőkkel, lakossággal. Kormányhivataloknál működő Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályok Természetvédelmi Osztályától érkezett megkeresésekre adatszolgáltatást, tájékoztatást adtunk, illetve ügyféli nyilatkozatot tettünk.

A zalaegerszegi Aranyoslapi forrásnál zajló békamentés társszervezőjeként vettünk részt. A terelőépítés mellett naponta szerepet vállaltunk a békák mentésében, együttműködve helyi önkéntesekkel és a botfai Mindszenty József Ifjúsági Házzal.

Az INTERREG Duna Transznacionális program AoE Bike Trail című projektben számos együttműködés született. A projektben a nemzetközi partnerekkel (Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Szerbia) a kooperáció folyamatos volt.

- A Nemzetközi Kerékpáros Fesztivál keretén belül tartott kerékpártúrákat a Zalai Teker(g)ők Kerékpáros Sport és Túra Egyesülettel több éve együtt szervezzük és bonyolítjuk.

- A projekt hazai partnereivel (Nyugat-Pannon Nonprofit Kft., Somogy Megyei Vállalkozói Központ Alapítvány, Logframe Kft.) szoros együttműködésben alakítottuk ki az AoE Bike Trail kerékpáros Túraútvonal magyarországi szakaszát és az útvonalhoz kapcsolódó egyéb projekt elemeket; a Baranya-megyei szakasz kialakításában a Duna Dráva Nemzeti Park Igazgatósággal dolgoztunk együtt. A projekt partnerei közül az Iskriva, Institute for Development of Local Potentials, WWF Adria és a WWF Ausztria kollégáival együttműködve valósítottuk meg a projekt feladatokat. Az AoE Bike Trail útvonal

őrtilos pihenőhelyének a kialakításában a DDNPI és Őrtilos Önkormányzata vett részt. Az egyéb infrastrukturális elemek elhelyezésekor az alábbi önkormányzatokkal voltunk szoros együttműködésben: Gyékényes, Barcs, Villány, valamint Mohács.

- A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatósággal együttműködési megállapodást kötöttünk az Amazon of Europe Bike Trail Kerékpáros Túraútvonallal érintett Borsfai-patak hidjának éves biztonsági ellenőrzésére vonatkozóan.

Az INTERREG Duna Transznacionális program lifeline MDD projektjében támogatók vagyunk, a projekt magyarországi partnerével, a WWF Magyarországgal folyamatos volt a kapcsolattartás.

Interreg V-A Ausztria-Magyarország Program AT-HU003 Pananet+ projektben a határtérség nemzeti parkjai és natúrparkjai közötti együttműködés 2016 óta tart. Osztrák részről a Burgenlandi Natúrparkok Munkaközössége (RMB), a Neusiedler See - Seewinkel Nemzeti Park és a burgenlandi turisztikai hivatal (Burgenland Tourismus); a magyar oldalon a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság, az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság közös részvételével folyt 4 nemzeti parkban, 9 natúrparkban és 4 tájvédelmi körzetben a látogatóprogramok minőségi és mennyiségi közös továbbfejlesztése. Az együttműködésbe az osztály kollégái az év második részében kapcsolódtak be.

A TmO-n belül működő Bakony–Balaton Geopark Csoport képviselője részt vett a Globális Geopark Hálózat 2. online értekezletén (február 23–24.), az Európai Geopark Hálózat 4. és 5. online értekezletein (április 13., szeptember 1–2.), a Globális Geopark Hálózat 3. közgyűlésén (online, december 15.), illetve előadást tartott az UNESCO Globális Geoparkok 9. Nemzetközi Konferenciáján (online, december 12–16.).

Igazgatóságunk szeptember 26–30. között fogadta dr. Henning Zellmer (Németország) és Bojan Režun (Szlovénia) UNESCO szakértőket, akik geoparkunk újraértékelését végezték el (ez eredetileg 2020-ban lett volna esedékes, de a járványhelyzet miatt végül 2021-ben lehetett megvalósítani). A újraértékelés sikeréhez nagyban hozzájárult, hogy elkötelezett partnereink is kivették a részüket a geohelyszínek kezeléséből (Alsóös, Szigliget, Kapolcs, Úrkút községek önkormányzatai, Fekete-hegy Természetvédelmi Egyesület, Pangea Egyesület stb.)

Az Igazgatóság és a Bakonyalja Barátai Egyesület társszervezésében korábban megvalósult képzéseken végezt geotúra-vezetők közül 2021. évben 13 fő írta alá a BfNPI-vel azt az együttműködési megállapodást, amelynek keretében a geopark partnerek geoturisztikai tevékenységet végezhetnek.

A tapolcai Széchenyi István Baptista Technikum, Szakképző Iskola és Gimnázium képviselőivel megkezdtek a VR@GEOPARKS Erasmus+ projekt keretében megvalósuló szakmai együttműködés előkészítését.

Pályázatkezelési Osztály rendszeres kapcsolatot tart:

- Agrárminisztérium, Természetmegőrzési Főosztály
- Innovációs és Technológiai Minisztérium KEHOP Helyettes Államtitkárság Vízügyi és Természetvédelmi Végrehajtási Főosztály Természetvédelmi Projektek Osztálya
- Nemzetközi Projektek Igazgatósága / Directorate for International Projects
- Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. Nemzetközi Projektek Igazgatósága / Directorate for International Projects
- Miniszterelnökség Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkárság Közbeszerzési Felügyeleti Főosztály
- Hévízgyógyfürdő és Szent András Reumakórház
- Arzano Management Kft.
- Nyíri Ügyvédi Iroda
- Dr. Szalay Ferenc Ügyvédi Iroda

és a projektek végrehajtásával összefüggésben az illetékes hatóságokkal, a beszerzéseink kapcsán az adott beszerzés tárgya szerinti vállalkozásokkal.

Üzemeltetési Osztály

Az Üzemeltetési Osztály napi feladatellátása során számos szervezettel egyéni vállalkozóval és magánszeméllyel kerül kapcsolatba. Ezek közül az ÜZO-t érintően a legfontosabb partnerek:

A munka- és tűzvédelem terén fontos partnerünk Igazgatóságunknak a Flashover Kft, aki vállalkozásban látja el az Igazgatóság munkavédelemmel és tűzvédelemmel kapcsolatos feladatait.

A Hungarikum Biztosítási Alkusz Kft a BfNPI biztosítási ügyei kapcsán bonyolítja a biztosítások versenyeztetési eljárásait, a közvetlen kapcsolattartást és tanácsadást biztosítja, a biztosítási események kezelése kapcsán.

Jerabek György informatikai biztonsági felelős (IBF) az Igazgatóság informatikai biztonsági ügyeiben legfontosabb partnere. Ő tartja a kapcsolatot az Nemzeti Információs Hivatallal az Igazgatóságot érintő ügyekben. Folyamatosan együttműködik az informatikussal a szervezet biztonsági előírásainak betartásában és a biztonsági kockázatok állandó kezelésében és a szervezetünket érintő ellenőrzések informatikai vonatkozásának adatszolgáltatásában.

Pénzügy, számvitel, gazdálkodás

A gazdasági vonalon rendszeres a kapcsolat az alábbi szervezetekkel, intézményekkel:

- Magyar Államkincstár
- Központi Statisztikai Hivatal
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal
- AM Költségvetési Főosztály
- AM Személyügyi Főosztály
- AM Természetmegőrzési Főosztály
- Önkormányzatok
- Földtulajdonosi Közösségek
- GriffSoft Zrt.
- Bauerné Poór Vilma könyvvizsgáló

Nyugat-Zala Tájegység:

Zala megye természetvédelmi tevékenységeket végző civil szervezeteivel folyamatos az együttműködés, az országos szervezetek közül pedig elsősorban a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel és a Magyar Biodiverzitás-kutató Társasággal van rendszeres kapcsolatunk. Utóbbival együttműködésben került megrendezésre 2021. 06.11-13. között Zalabaksa és Kerkabarabás térségében a számtalan terepbiológust megmozgató XXI. Biodiverzitás Napok, melynek eredményei jelentős mértékben hozzájárulnak a védelemre tervezett Kerka-menti Tájvédelmi Körzet és az Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum természeti értéktárának aktualizálásához. Együttműködési megállapodást kötöttünk a Magyar Rovartani Társasággal, miszerint Igazgatóságunk aktívan támogatja az 5. Orthopterológus Találkozót. A rendezvény június 25-27. között került megrendezésre a Zalai-dombság területén, Igazgatóságunk előadást tartott és a résztvevők terepi programjait biztosította.

Továbbá rendszeres az együttműködés Igazgatóságunk és a MATE Georgikon Kar oktatógárdája, doktori iskolája és nappali tagozatos hallgatói között. Aktívan részt vettünk a zalaegerszegi Aranyoslapi-forrásnál minden év tavaszán aktuális közúti békamentési feladatokban.

Az egyik legfontosabb megyei partnerünk a Zala Megyei Önkormányzat, egymás szakmai tevékenységét és regionális projektjeit nyomon követjük. 2021-ben természetvédelmi őreink előadásokat

tartottak a megyei tanya- és falugazdász képzéseken. Támogatói vagyunk az Önkormányzat „Riverside” elnevezésű V-A Magyarország-Horvátország Interreg projektjének, illetve részt vettünk az elsősorban kapacitásépítési célú „capCROSSplan” elnevezésű V-A Magyarország-Szlovénia Interreg projekt összejövetelein, melynek keretében előadást is tartottunk a BfNPI tájegységi tevékenységeiről, a Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátumról és a tervezett Kerka-menti Tájvédelmi Körzetről. A V-A Magyarország-Horvátország Interreg forrásból finanszírozott „EcoBridge” projekt keretében 2021. novemberében szakmai műhelytalálkozót rendeztünk Lenti városában a bioszféra-rezervátum területén halastavi és természetesvízi halgazdálkodással foglalkozó szervezetek és a témában érintett élőlénycsoport-szakértők részvételével.

Külföldi együttműködésként az év során elsősorban az UNESCO érintett szakbizottságával az Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum kihirdetését megelőző fokozott együttműködés említendő. Futó Interreg projektjeink kapcsán a külföldi partnerekkel a kapcsolattartás folyamatos. Egy formálódó, öt országot érintő, a bioszféra-rezervátum területére fókuszáló LIFE projekt első előkészületei történtek meg, a projektet a WWF ausztriai tagszervezete koordinálja.

15. Ellenőrzés

Belső ellenőrzési nyilvántartás¹

2021. év

Az ellenőrzés azonosítója (Megbízólevél száma)	Az ellenőrzött szervezeti egység megnevezése	Ellenőrzés tárgya	Az ellenőrzés kezdetének és lezárásának időpontja	Vizsgált időszak	Intézkedési terv készítésének szükségessége igen/nem	Főbb (kiemelt jelentőségű) megállapítások
1/2021.	Az Igazgatóság egésze	Az Igazgatóság valamely, tetszőlegesen kiválasztott pályázat feladatai megvalósulásának ellenőrzése.	2021.04.13. – 2021.12.31.	2021. év	Nem	Jelen ellenőrzés kapcsán a KEHOP-4.1.0-15-2016-00050 és a KEHOP-4.1.0-15-2016-00026 pályázatok kerültek ellenőrzésre, értékelésre. Kiemelt ellenőrzési szempont volt: - beszerzési eljárások megfelelőségének, dokumentálásának vizsgálata - közbeszerzési eljárások megfelelőségének, dokumentálásának vizsgálata - elkülönített számviteli nyilvántartás meglétének vizsgálata - közzétételi kötelezettség teljesítésének vizsgálata. A munkalapokból megállapítható eredmények, levont konklúziók: - piaci ár dokumentálása (20 %-os eltérés az átlagárhoz, kérnek-e beindokolást az árhoz) megfelelő volt,

¹ A Bkr. 50. § (1) bekezdése szerint a belső ellenőrzési vezető köteles nyilvántartást vezetni az elvégzett belső ellenőrzésekről.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

						A helyszíni ellenőrzés során a pénzügyi ügyintézők a belső ellenőrzés rendelkezésére bocsátották az Igazgatóság adott projektekre vonatkozó főkönyvi kivonatát, melyekből megállapítható, hogy a számviteli előírásoknak megfelelően, elkülönülten kezelik a támogatásokat. A számlák bekerültek a számviteli nyilvántartásba, azok pénzügyi rendezése megtörtént. Valamennyi számlán, beszerzési dokumentumon megtalálható az egyedi pályázati azonosító. Mindösszességében megállapítást nyert, hogy az ügyleteket, eszközöket és forrásokat teljesen és pontosan vezették be a számviteli nyilvántartásba, ezek ténylegesen léteznek, valóban az Igazgatósághoz kapcsolódnak, és a pénzügyi beszámolók pontos képet adnak róluk. A támogatási összegek elszámolásához kapcsolódó számlák jogosságát a vállalkozói szerződés/megbízási szerződés/egyéb szerződés alátámasztotta. A támogatási összegek lehívásához kapcsolódó számlák teljesítését leigazolták a kötelezettségvállalási utasítás, gazdálkodási szabályzat rendelkezései alapján. Valamennyi számlára, egyéb elszámolási bizonylatra lebélyegzésre került a pályázati azonosítóval. Arra vonatkozó megállapítást az ellenőrzés nem tesz, hogy az elszámolt költségek valóban a pályázatokhoz szükségesek-e, illetve a pályázatokkal kapcsolatban merültek fel, csupán a bizonylatok alaki tartalmi kellékeire, illetve az elszámoláshoz szükséges egyéb dokumentumokra tett megállapítást. A pályázatokra vonatkozó tájékoztató anyagok az Igazgatóság honlapján megtalálható az Info tv. 1. számú melléklet III. Gazdálkodási adatok 7. pontja szerinti tájékoztatás (az Európai Unió támogatásával megvalósuló fejlesztések leírása, az azokra vonatkozó szerződések).
2/2021.	Az Igazgatóság egésze.	A menetlevelek és gépüzem-	2021.05.05. – 2021.05.11.	2021. év	Igen	A menetlevelek vezetésére vonatkozó szabályokat a 2017. október 1. napjától hatályos gépjárművek igénybevételének és használatának rendjéről szóló szabályzat tartalmazza. A menetlevelek vezetését a szabályzat részletesen rögzíti.

		naplók szabályszerű vezetésének ellenőrzése.				Megjegyezni kívánom azonban, hogy a mezőgazdasági gépek, haszongépjárművek, erőgépek, traktorok, berendezések, fűkaszák stb. használatára vonatkozóan a szabályzat nem tartalmaz előírást ezért javaslom a szabályzat ezirányú mielőbbi, haladéktalan felülvizsgálatát, módosítását és kiegészítését. A 2017. október 1. napjától hatályos gépjármű használati szabályzat nem tartalmaz előírást a mezőgazdasági gépek, haszongépjárművek, erőgépek, traktorok, fűnyírók, fűkaszák vonatkozásában gépjármű napló vezetésére, amely által a mezőgazdasági gépek teljesítménye, üzemanyag fogyasztása nem mérhető figyelemmel arra, hogy a gépjárművek igénybevételére vonatkozó nyilvántartást nem vezetnek. Menetlevélre szabvány nyomtatványt használnak, D.Gépj.21/5x vagy a D.Gépj.36/5. r.sz. 2020. évi menetleveleket ellenőriztem véletlenszerű kiválasztással. Megjegyezni kívánom, hogy a menetlevelek egyikén sem látható pályázati azonosító.
3/2021.	A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság pénzkezelő helyei	Ellenőrzésre 2021. évben kijelölt pénzkezelő helyek pénztárainak, illetve pénzkezelési tevékenységének vizsgálata.	2021.06.17. - 2021.08.30.	2021. év	Nem	Az Igazgatóság pénztárához kapcsolódó pénzbeszedés, pénzkezelés folyamatát az Igazgatóság 2020. május 15. és 2021. július 1. napjától hatályos pénzkezelési szabályzata, továbbá a mindenkor hatályos Igazgatói körlevél tartalmazza a teljes folyamatot a pénz beszedésétől az elszámolásig a dokumentálási kötelezettségen át. Valamennyi pénzkezelő helyen gondoskodtak a beszedett készpénz biztonságos őrzéséről zárható szekrény, vaskazetta, adott esetben másik helyiségben található páncélszekrény használatával. A helyszíni ellenőrzések során megállapítást nyert, hogy a pénzkezelés személyi feltételeit biztosították, a pénztárosi feladatokat ellátók egyike esetében sem fordult elő összeférhetetlenség. A helyszíni ellenőrzések során pénztárrovarancs keretében ellenőriztem a pénztárban található tényleges készpénzt és a pénztárgép, illetve számítógépes program által rögzített záró pénzkészlet egyezőségét. Eltérés 1000 Ft. alatti pénzüsszeggel a Tihanyi Levendulaház

						kereskedelmi egységének esetében volt (5 Ft.), mely nagy valószínűséggel egy stornírozott tételből eredt. Az Igazgatóság által bevezetett Forrás kereskedelmi rendszer a belső ellenőrzés véleménye szerint rendkívül hasznos, hozzájárul az Igazgatóság vagyongazdálkodása hatékony ellenőrzéséhez, és a pénzkezelőhelyek átláthatóbb pénzkezeléséhez.
4/2021.	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Pénzügyi és Számviteli Osztály.	Az Igazgatóság munkaügyi dokumentumainak ellenőrzése.	2021.07.15. – 2021.12.31.	2021. év	Nem	Az Igazgatóság alkalmazottai 2019. január 1. napjától a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) hatály alá tartozó tisztviselők, így munkaügyi dokumentumaikra, személyi anyagaikra a Kit előírásait szükséges alkalmazni. Az Igazgatóság a munkaügyi dokumentumok, nyilvántartások vezetésére vonatkozó egyéb szabállyal nem rendelkezik, így a jogszabályi előírást szükséges figyelembe venni elsődlegesen. A munkaügyi nyilvántartásokkal kapcsolatban a Kit. rögzíti az előírásokat.
5/2021.	Az Igazgatóság egésze.	az Igazgatóság eszköz gazdálkodásának és a TIR naprakészességének vizsgálata.	2021.09.07. – 2021.12.31.	2021. év	Nem	Az igazgatóság az MNV Zrt. részére évente vagyonkataszteri adatszolgáltatást teljesített az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. Korm. rendelet 14. § (1) bekezdése alapján internetes felületen keresztül a Forrás.NET Vagyonkataszter Program használatával. Az MNV Zrt. a vizsgált időszakban az igazgatóságnál ellenőrzést nem végzett. A minisztérium részére az adatszolgáltatásról szóló utasítás 2. §-a, az állam tulajdonosi jogait gyakorló szerv részére a 254/2007. Korm. rendelet alapján a kötelező adatszolgáltatást az igazgatóság teljesítette. Az adatszolgáltatás alapján évenként a minisztérium által készített „Beszámoló a nemzeti park igazgatóság vagyonkezelési helyzetéről” című szakmai jelentés készült.

					Az igazgatóság természetvédelmi kezelési, vagyonkezelési és kapcsolódó tervezési feladatait támogatta a TIR, amely az állami természetvédelem intézményeinek munkáját kiszolgáló, komplex térinformatikai támogatással megvalósuló szakmai információs rendszer. A TIR biztosította többek között földrajzi helyhez kötődő adatok gyűjtését, tárolását, egységes kezelését, replikálható adatbázisok létrehozását. A működő TIR modulokba az adatok feltöltése az Igazgatóság részéről folyamatos volt, így a felhasználóknak biztosította a naprakész információkat, azonban a Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztály birtokügyi ügyintézője arról számolt be, hogy a birtokügyi modul a lekérdések minőségének bizonytalansága miatt korlátozottan használható. Az Igazgatóság a nemzeti park adatainak jelentős részét a TIR rendszerben és saját szerkesztésű nyilvántartások vezeti, tartja nyilván. A TIR keretében 7 modult alakítottak ki, amelyből az igazgatóság által használt ingatlan-nyilvántartási modul nem váltja ki az ingatlanokat érintő jogi változások nyomon követésénél a közhiteles ingatlan nyilvántartás adatait (például tulajdoni lap igénylését). A vagyongazdálkodási modul az igazgatóságnál azok teljes vagyon kezelésének geometriai adatokkal együtt feltöltött adatait (saját területek, haszonbérleti szerződések és kapcsolódó területek, állatnyilvántartás) tartalmazta. A természetvédelmi örök ellenőrzési feladatait könnyítette meg a nyilvántartáshoz való hozzáférés, akik a területeken a természetvédelmi kezelési feladatok ellátását és azzal összhangban végzett gazdálkodást ellenőrizték. A védett érték modul az igazgatóság területéhez tartozó információkat tartalmazott térképi lehatárolásokkal együtt. Az igazgatóság feladata a digitális térképek előállítása és a nyilvántartásokhoz tartozó adatok karbantartása volt. Az erdészeti modulban az erdőrészletek területi lehatárolása történt meg.
--	--	--	--	--	--

					A biotika modulban a biotikai rekordok – adott faj valamilyen megnyilvánulásában, adott időben, adott helyen, valaki által történő megfigyelésére vonatkozó – adatai kerültek rögzítésre. A modul töltésével az adatok egységes gyűjtése, tárolása, az adatokhoz való hozzáférés, az adatszolgáltatási kötelezettségek támogatása, a gyűjtött adatok összevethetősége a más forrásból származó információkkal biztosított. Az Igazgatóságnál kialakított információs rendszer felépítése, adat-tartalma, az abban előírt határidők összhangban voltak a szakmai feladatok ellátásáról készített beszámolókkal. Az adatszolgáltatási kötelezettséghez, illetve az éves szakmai jelentéshez szükséges információkat a belső információs rendszer biztosította. Az adatszolgáltatást a pénzügyi adatok tekintetében a főkönyvi könyvelés adataiból, a szakmai rész tekintetében a TIR adatbázisból, illetve az egyes szervezeti egységek egyedi nyilvántartásaiból, adatszolgáltatásaiból, a szakmai ügyintézők által vezetett analitikus nyilvántartások adataiból biztosították. Az Ávt. 23. § (1) bekezdésében foglaltaktól eltérően a vagyonkezelési szerződések nem fedték le a valóságban kezelt ingatlanvagyon a vagyonkezelői kijelölés elhúzóvá válik miatt. Az igazgatóság a természetvédelmi vagyonkezelésről szóló utasítás mellékletének 2.4. pontja alapján a vagyonkezelési szerződések mellékleteinek aktualizálásához rendszeresen a szükséges mellékletekkel teljes körűen ellátva elküldték az újonnan birtokba vett területek dokumentációját az MNV Zrt.-nek, illetve a minisztériumnak a vagyonkezelői kijelöléshez történő egyetértés megadásához. A Balaton- felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságnál a vagyonkezelte területből az alábbi táblázatban szereplő ingatlanokra nincs a nyilvántartásai szerint vagyonkezelési szerződés, melyre az egyeztetések jelen ellenőrzés idején folyamatban vannak. <table><tr><td>Község</td><td>hatsz</td><td>rész ter.</td></tr><tr><td>Aszófő</td><td>081/48</td><td>0,1220</td></tr></table>	Község	hatsz	rész ter.	Aszófő	081/48	0,1220
Község	hatsz	rész ter.									
Aszófő	081/48	0,1220									

						<table><tr><td>Aszófő</td><td>083/17</td><td>1,2498</td></tr><tr><td>Aszófő</td><td>081/91</td><td>0,1215</td></tr><tr><td>Nyirád</td><td>0207/8</td><td>3,8516</td></tr><tr><td>Nyirád</td><td>0207/7</td><td>9,8968</td></tr></table>	Aszófő	083/17	1,2498	Aszófő	081/91	0,1215	Nyirád	0207/8	3,8516	Nyirád	0207/7	9,8968
Aszófő	083/17	1,2498																
Aszófő	081/91	0,1215																
Nyirád	0207/8	3,8516																
Nyirád	0207/7	9,8968																
6/2021.	Az Igazgatóság egésze.	Az erdei iskolai programok és a szálláshely szolgáltatás hatékonyságának ellenőrzése.	2021.09.07. – 2021.12.31.	2021. év	Nem	A nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I. 24.) AM utasítás alapvető rendelkezéseinek 17. pontja tartalmazza az Igazgatóság természetvédelmi kiállítások, bemutatóhelyek üzemeltetésével kapcsolatos feladatait. A szálláshely szolgáltatásra, annak működésére, működtetésére vonatkozóan egyéb szabállyal, utasítással az alábbiak szerint rendelkeztek: 424-16/2021 Igazgatói utasítás a Park Villa Panzió és Konferenciaközpont üzemeltetéséről, használatáról és a szolgáltatások díjáról 98-5/2020. Igazgatói utasítás a bakonybéli erdőismereti oktatóbázis és Kismesterségek Háza, valamint a Tihanyi Levendula Erdei Iskola nyilvántartásáról, szálláshely díjáról, a szolgáltatás áairól. A rendszer funkcionális és adminisztratív felépítése, a hierarchia szintjei, a szervezetek egymáshoz való viszonya, kapacitása megfelel a beavatkozáshoz kapcsolódó feladatoknak. A rendszer, ill. az Igazgatóság a szálláshelyek vonatkozásában egyedi célkitűzésekkel, stratégiával nem, de 2018-2026. évekre vonatkozó fejlesztési tervvel rendelkezik, amely az alábbiakat tartalmazta az vizsgálat tárgyával összefüggésben (a szálláshelyek vonatkozásában a fejlesztési terv nem tartalmazott előírást, kizárólag az erdei iskolák kerültek megemlítésre): „2.2. A fejlesztési célok kijelölését meghatározó körülmények, folyamatok ... Az erdei iskolák által a tanulási tér kiterjeszthető a természeti környezetre, lehetőséget biztosítanak a tapasztalati és élmények általi												

					tanulásra, pl. a terület Natura 2000 fajainak bemutatására. A jelenleg rendelkezésre álló kapacitással nem tudjuk a keresletet kielégíteni, ezért a Nemzeti Természetvédelmi Alapterv alapján további erdei iskola kialakítása indokolt. ... 5. Természetvédelmi ismeretterjesztés, ökoturisztika, környezeti nevelés, lakossági kapcsolatok fejlesztése <i>5.1. A lakosság természeti környezetért érzett felelősségérzetének növelése, a természetvédelmi tudatformálás és a hatékony kommunikáció erősítése</i> Alapvető célunk, hogy minél több embert elérjünk és növeljük a lakosság felelősségérzetét a természeti környezetünk iránt. Fontos célcsoportnak tekinthetők az iskoláskorú gyerekek, valamint a családok, akiknél ez a cél a környezeti nevelés eszközeivel (pl. erdei iskolák fejlesztésével) valósítható meg. További célnak tekintjük a látogatók környezettudatosságának növelését is, ezért a bemutatóhelyek energiaellátásánál és a hulladék kezelésénél környezetbarát megoldásokat kell alkalmazni. Fontos a közönség nagyobb arányú elérése a népszerű kommunikációs csatornák (pl. internetes felületek és közösségi média) hatékony kihasználásával és fejlesztésével.” A rendszer működéséhez szükséges humánerőforrás maradéktalanul rendelkezésre áll. A szálláshely szolgáltatás saját alkalmazottal, ill. külső vállalkozó bevonásával valósul meg. Az erdei iskolai programokat az Igazgatóság saját alkalmazottal és Bakonybélben részben vállalkozóval bonyolítja le. A rendszeren belül kialakításra kerültek az egyes pozíciókhoz kapcsolódó felelősségi- és feladatkörök a beosztási okiratban (oktatási és turisztikai feladatkör a munkakör megnevezése). A szálláshelyek, mint rendszer nem rendelkezik önálló irányítási stratégiával és kockázat kezelési tervvel, tekintettel arra, hogy az igazgatósági szinten került elkészítésre.
--	--	--	--	--	---

					A külső-belső környezetből származó kockázatok azonosítását megfelelően elvégzik évente az Igazgatósági szintű kockázatelemzésből, kezelésből. Ennek keretében áttekintették a tevékenység folyamatában bekövetkező jelentős változások kockázatait. A döntéshozók beavatkozásaihoz kapcsolódó új feladatok, megbízások végrehajtásának megkezdése előtt a vezetés elemezte az azokkal kapcsolatos kockázatokat, különösen a folyamatban lévő pályázattal kapcsolatban. A kockázatok azonosításánál egyéb tényezőket is figyelembe vettek (például múltbeli hibák, gyengeségek). Kialakították a kockázatok elemzésére a kritérium rendszert. Rangsorolták a kockázatokat, meghatározták a kockázatok bekövetkezésének valószínűségét és lehetséges negatív hatását. Az irányítást végzők számára rendelkezésére állnak – a külső és belső forrásokból – a kitűzött célok megvalósítását befolyásoló tényezőkre vonatkozó információk. A külső szervezetektől (partnerek, társintézmények) érkező információkat beépítik a kontrollrendszer értékelésébe. Az informatikai rendszerek alkalmazásával időben juttatja el a vezetés a megfelelő és pontos információkat a megfelelő személyekhez. A tevékenységeket jelző információk (adatok) bevitelére, módosítására vonatkozó információk a rendszerben visszakereshetők. Az adatokhoz való hozzáférés megfelelően szabályozott. Informálisan alakították ki a belső mechanizmusokat a kommunikáció folyamatos fenntartására. A vezetés irányítási tevékenységében alkalmazza a kontroll célkitűzések kialakítását, a feladatok számonkérését, a teljesítmény nyomon követését a rendszeres vezetői értekezletek keretében. A monitoring általánosságban a különböző szintű szervezeti célok megvalósításának folyamatát kíséri figyelemmel, melynek során a releváns eseményekről és tevékenységekről (együtt: folyamatokról)
--	--	--	--	--	---

						rendszeres jelleggel, strukturált, döntéstámogató információkhoz jutnak a szervezet vezetői. A szervezeti teljesítmény monitoringja a stratégiai célok teljesüléséhez kapcsolható, mérhető, mutatószámokban kifejezett output értékeket követi nyomon és értékeli. A mérés és értékelés leginkább a látogatói statisztika rendszeres figyelésével, nyomon követésével tehető meg. Az erdei iskola vonatkozásában az egyik legbeszédesebb adat a látogatói statisztika elemzése. A fenti táblázatból látható, hogy 2020. évben a COVID – 19 vírus miatt kialakult járványhelyzetben a vendégéjszakák és a szálláshelyek száma átlagosan 60 %-kal esett vissza. Mindezekre tekintettel következtetéseket, elemzéseket a táblázat adataiból nem lehet levonni. A jelentés részletesmegállapításai között rögzített táblázatokból mindösszegében megállapítható, hogy a Tihanyi Erdei iskola mint ökoturisztikai látványosság adottságai, ökoturisztikai funkciói, infrastruktúrája megfelelőnek mondható. Hiányossága az étkezés, szállítás hiányos megoldása, internet hiánya, és a rendszeres foglalkoztatást tartó személyek számában jelentkezett.
7/2021.	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Területkezelési Osztálya és a Tájéegységek.	az állattartási tevékenység ellenőrzése.	2021.10.20. – 2021.11.04.	2021. év	Igen	A vizsgált állattartó telep a Zalavári Bivalytelep volt, mely az Igazgatóság saját kezelésben áll és amely nagylétszámú állattartó telepnek minősül. A telepnek jelen ellenőrzés idején nem volt működési engedélye. Az állattartó telepre vonatkozó járványvédelmi, állategészségügyi előírások részben kerülnek betartásra. Járványvédelmi intézkedési tervvel nem rendelkezik. A helyszíni ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a járványvédelmi intézkedések nem megoldottak, nincs személy- és gépjármű forgalom ellenőrzés. Javasolom egyeztetés kezdeményezését az állattartó telep vezetősége és az Igazgatóság vezetősége között, hogy a pénzügyi lehetőségek függvényében intézkedjenek a hiányosságok pótlásáról. Intézkedési terv készítést igénylő megállapítások:

						- Javasolom a működési engedély mielőbbi rendezését, - Javasolom járványvédelmi intézkedési terv elkészítését, - Javasolom a járványvédelmi előírások (különösen fertőtlenítés, védőruha a látogatók számára, kéz és lábfertőtlenítők elhelyezése,) maradéktalan betartását, melynek hiányosságai a jelentés részletes megállapításai között rögzítettek. - Javasolom látogatási napló vezetését, - Javasolom a pályázati lehetőségek függvényében az állattartó telep épületének javítását, karbantartását, felújítását.
8/2021.	Az Igazgatóság valamennyi szervezeti egysége	Az Igazgatóság belső kontrollrendszerének kialakítása és az egyes kontrolltevékenységek működésének szabályszerűségi ellenőrzése.	2021.09.07. – 2021.12.31.	2021. év	Nem	A belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése kisebb hiányosságoktól eltekintve szabályszerű volt, elősegítette a szabálykövető működést és gazdálkodást, a szervezeti célok elérését. A kontrolltevékenységek megfelelő működtetése elősegítette a hibák megelőzését, feltárását. Az ellenjegyzési, a teljesítésigazolási, az érvényesítési és az utalványozási jogkörök szabályos gyakorlása, továbbá a folyamatba épített ellenőrzés kizárta a jogosulatlan kifizetések veszélyét. Valamennyi szerződés, megállapodás megkötésekor vizsgálják a partner átláthatóságát.

Külső ellenőrzések a 2021. évben

A külső ellenőrzést végző megnevezése	Az ellenőrzés tárgya (címe)	Megtett intézkedések rövid leírása
Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség	A BfNPI honlapjának akadálymentességi ellenőrzése	A fejlesztők oldalán minden lépés és korrekció elvégezve, részünkről még folyamatban van.
AM Ellenőrzési Főosztály	44/2011. (III. 23.) Korm. Rendelet szerinti beszerzések	A kötelezettségvállalásai szabályzat felülvizsgálata megtörtént. A szabályzat hatályos 2021. október 1-től. A szabályzat IV. pontja rendelkezik az érvényesítés rendjéről valamint a VI. pontja rendelkezik arról, hogy a pénzügyi ellenjegyzésre jogosult személyeket a gazdasági igazgatóhelyettes bízta meg. Az érvényesítő megbízása a kötelezettségvállalási szabályzat szerint a gazdasági igazgatóhelyettes feladata a 2021. október 1-től hatályos rendelkezések szerint.
AM Ellenőrzési Főosztály	44/2011. (III. 23.) Korm. Rendelet szerinti beszerzések	Az Igazgatóság releváns szabályzatainak felülvizsgálata és aktualizálása során kialakításra kerültek a 44/2011. (III.23.) Korm. Rendelet előírásainak alkalmazására vonatkozó eljárásrendek.
AM Ellenőrzési Főosztály	44/2011. (III. 23.) Korm. Rendelet szerinti beszerzések	A BfNPI a hulladékgazdálkodás tevékenységi körébe tartozó beszerzési igényeivel a 44/2011.(III.23.) Korm. Rendelet előírásai szerint keresi meg a BVOP-t.
AM Ellenőrzési Főosztály	44/2011. (III. 23.) Korm. Rendelet szerinti beszerzések	Az Igazgatóság a 44/2011 (III.23.) Korm. rendelet előírásai szerinti termékcsoportokban az intézkedési tervnek valamint az igazgatói utasításokban szabályozott módon, a továbbiakban írásban fordul a BV szervezethez az igénybejelentéseivel és az azok tárgyában feltett pontosító kérdéseivel is. A továbbiakban a 44/2011 (III.23.) Korm. rendelet 12§ (4) bekezdés szerinti adatszolgáltatást az írásban tett bejelentések alapján végzi el az Igazgatóság az AM felé.
NFK Helyszínelési és Területi Agrárkapcsolati Főosztály	BfNPI tájegységek NFK joggyakorlás alá eső ingatlanállománya, valamint adatszolgáltatások	Intézkedést igénylő megállapítás nem történt.

Dornhof Nagy und Partner Hungar Audit Könyvvizsgáló és Adótanácsadó Kft.	Könyvvizsgálat: a LIFE IP első kétéves pénzügyi ciklusában (2019-2020) a BfNPI által elszámolásra benyújtott költségek vizsgálata. Az audit eredményét a HOI az EU Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökségéhez (EASME) továbbította.	A kétéves cikluszáró jelentés (Interim Report) és alátámasztó dokumentumainak áttekintése során a független ténymegállapító jelentés nem tárt fel hiányosságot, így intézkedésre nem volt szükség és nem került sor.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály/Földhivatali Osztály	TakarNet rendszer adatlekérdezéseinek jogszerűsége és a biztonsági előírások betartása	Intézkedést igénylő megállapítás nem történt.
Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. Központi Ellenőrzési Osztály	Pénzügyi és számviteli, projektrész szakmai elemeinek az ellenőrzése 2021.10.05.	Intézkedést igénylő megállapítás nem történt.
ITM KEHOP HÁT Titkárság, Szervezési, Koordinációs Osztály 2021.11.04.	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 számú ŐRI KEHOP	Intézkedést igénylő megállapítás nem történt.
Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft.	Svájci Hozzájárulás (SH/4/12) projekt fenntartási időszakhoz kapcsolódó helyszíni ellenőrzése	Konzorciumvezetőnél (STVSZ) a teljes projektdokumentáció és számlák szűrőpróbaszerű ellenőrzése, BfNPI és TÖA esetében a beszerzett nagyértékű eszközök (gépkocsik) ellenőrzése (megléte + dokumentumaik, KGFB) ellenőrzése során a helyszíni ellenőrök mindent rendben találtak, így intézkedésre nem volt szükség. A fenntartási időszak lezárult. A konzorciumvezető nyilatkozott, hogy a projekt keretében készült dokumentumok megőrzési kötelezettségét és elkülönített nyilvántartását biztosítani fogja a következő 5 évben is (2027.január 1-ig.).
Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság	KEHOP-4.2.0-15-2016-00026 számú Somogy I. KEHOP	A kiszabott bírság pénzügyi rendezése és a jogorvoslati kérelem benyújtása megtörtént.
Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. Nyugat-magyarországi Ellenőrzési Osztály-Sopron	Pénzügyi és számviteli, építési-műszaki, közbeszerzési, valamint a projektrész szakmai elemeinek az ellenőrzése 2021.08.26.	Muraszemenyén a beszerzett eszközökön az arculati elemek pótlása megtörtént Kápolnapusztán: Igazgatói utasítás az audio guide-ok használatára vonatkozóan elkészült

		2 db indukciós hurok a helyszínen rendelkezésre áll. Projekt tábla a bejárathoz áthelyezésre került Az üzemeltetési szerződés hitelesített másolatát a Nemzeti Hatóságához és a Közös Titkársághoz engedélyeztetésre megküldtük Fahidak felületkezelését az SZL-Bau Kft. elvégezte
Somogy Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi Osztály - Kaposvár	A 2020/2021 vadgazdálkodási év átfogó ellenőrzése	Az ellenőrzés által feltárt hibák utólagos pótlására, vagy javítására nincsen mód. A Hiányosságok/hibák miatt vadgazdálkodási bírság kiszabására került sor.

16. Az éves munka legfontosabb eredményeinek összefoglalása

Jogi, Birtokügyi és Igazgatási Osztály

- Közzolgálati Szabályzat módosítása a cafetériára vonatkozó jogszabályok módosulása miatt (Covid-19 járványhelyzet következtében).
- A BfNPI Egyedi Iratkezelési Szabályzatának kiadása (2021. év július 21-én lépett hatályba), az illetékes Veszprém Megyei Levéltár, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltár jóváhagyása után a Belügyminisztérium jóváhagyását követően.
- 2021-ben mindösszesen 46 igazgatói utasítás és szabályzat (vagy a meglévők módosítása) került kiadásra. Az igazgatói utasítások nyilvántartásának vezetése folyamatos, az naprakész.
- A KÉR megszűnéséhez kapcsolódó feladatok ellátása, kapcsolódó 1 státuszhoz és E-ügyintézéshez kapcsolódó feladatok.
- Az Igazgatóság, mint a KÉR-be bevont szerv rendelkezik a követelményeknek megfelelő, ún. DMSone Ultimate irat-és dokumentumkezelő rendszerrel. A KÉR-hez kapcsolódó feladatok ellátása 2021-ben is folyamatos volt a KÉR megszűnéséig. A KÉR 2021. év végi megszüntetésével az Igazgatóság vonatkozó szerződése 2021. november 30. napjával megszüntetésre került, a vonatkozó feladatokat az Igazgatóság 2021. december 1. napjától saját hatáskörben látja el az Igazgatóság JIBO Osztálya keretein belül a titkárságon. Az Igazgatóság 2021. évben összesen 24.704 főszámon/alszámon iktatott ügyiratforgalmat bonyolított.
- Üzemeltetési pályázati kiírások, szerződések előkészítése (Lóczy-barlang Látogatóközpont, Kotsy-vízimalom, Letenye állattartó telep és gazdálkodási központ pályázatának előkészítése).
- 2021. év folyamán 2 kormánytisztviselői új kinevezés és 8 új munkaszerződés volt, valamint 192 esetben történt kinevezés/munkaszerződés módosítás. Kinevezés, illetve munkaszerződés megszüntetéssel kapcsolatos ügyintézés 12 fő esetében vált szükségessé, ebből 4 fő kormánytisztviselő és 8 fő Mt. hatálya alá tartozó munkavállaló. Az Igazgatóság 2021. éves átlagos statisztikai állományi létszáma 141 fő volt.
- Az Igazgatóságnál az Országos Közfoglalkoztatási Program lezárásra került 2021. áprilisában a záró beszámoló benyújtásával.
- COVID-19 járványhelyzet miatt az otthoni munkavégzés, távmunkavégzés érdekében szükséges munkáltatói intézkedések előkészítése, a védőoltás kötelező felvételére vonatkozó kormányrendelettel kapcsolódó munkáltatói intézkedések előkészítése, egyéb munkáltatói intézkedések megtételéhez jogi segítségnyújtás.
- Elővásárlási ügyek intézése – a 2021. évben közel 1300 megkeresésre adtunk választ.
- Szerződések nyilvántartásának naprakész vezetése, a nyilvántartás kezelése. Közbeszerzési eljáráson kívül 2021-ben közel 160 szerződés készült el.
- A haszonbérleti szerződések ellenőrzése 2014-től folyamatosan történt, az ellenőrzött területek mértéke 2014-től mostanra már elérte a 100 %-ot. A 2021. évben Igazgatóságunk által előirányzott, 7 fő haszonbérlet érintő 7 ellenőrzés megtörtént (mindösszesen 373 ha területet érintően), melyről a jelentést 2021. szeptember folyamán megtettük.
- A Nemzeti Földügyi Központ által 2021. évben lefolytatott területi ellenőrzéshez kapcsolódó feladatok ellátása.
- „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” című LIFE IP

GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018) számú projekt keretén belül a Grassland információs és gazdálkodási központ kialakítása céljából a Zalaegerszeg 24507 hrsz-ú ingatlan megvásárlásához kapcsolódó birtokügyi és jogi ügyintézési feladatok ellátása.

- Igazgatóságunk 2021. évben nem hirdetett meg haszonbérleti pályázatokat. Pályáztatás nélkül 8 db., 5 ha alatti ingatlan került haszonbérbe adásra, mindösszesen 25,3 ha kiterjedésben.
- Natura 2000 területekhez kapcsolódó kaszálás bejelentések kezelése, nyilvántartása, adatszolgáltatás – a 2021. évben 723 db. bejelentés érkezett, amely több ezer helyrajzi számot jelent.

Pályázatkezelési Osztály

- 2021-ben öt projektünk fizikai zárása történt meg (két KEHOP, egy GINOP és két Interreg), ezek pénzügyi zárása még 2022. évre is átnyúlik. Ez azt is jelenti, hogy az előző uniós ciklusból még tíz projektünk lebonyolításával lesz teendőnk 2022-ben, amelyből kettő, a közbeszerzési eljárás eredményétől függően akár három KEHOP projekt befejezéséhez is forrás ráemelési igény benyújtására lesz szükség.
- Az osztály határidőben eleget tesz a feladattervben szereplő havi rendszeres, valamint ad hoc adatszolgáltatási kötelezettségeinek, ebben az osztály rutinja kialakult, a pályázatkezelők egymással való együttműködése megfelelő.
- Köszönhető mindez annak, hogy az osztály személyi és tárgyi feltételei biztosítottak voltak 2021-ben, a pályázatkezelők a szakmai osztályok munkatársaival gördülékenyen együtt tudtak dolgozni a pályázatok megvalósítása érdekében.
- Ugyanakkor sok nehézségbe is ütköztünk az év folyamán a projektek lebonyolítása során, mert a COVID okozta megbetegedések, az építőanyag árak emelkedése, a beszerzéseinkhez szükséges számú árajánlat begyűjtése, a projektek elhúzódása miatt a megvalósíthatósági tanulmányok aktualizálása, és ennek kapcsán a hiánypótlások megválaszolása, ezt követően pedig az előkészítési szakaszból megvalósítási szakaszba átfordult projektek egyre nagyobb adminisztrációval járó kifizetési elszámolásainak benyújtása, azok elfogadtatása - az ezekkel összefüggésben az időközben némileg megváltozott (szigorúbb) követelmények miatt az irányító hatóság által kiküldött hiánypótlások megválaszolása - sok új, előre nem látható akadályt gördített elénk.
- A nemzeti park igazgatóság éves beszerzési terve összeállításának koordinálása, a közbeszerzővel való folyamatos véleményeztetése és nyomon követése is osztályunk rendszeres és nagy odafigyelést igénylő feladata, amely feladat racionalizálására, kockázatai csökkentésére megoldás lehetne az igazgatóság által tervezett ún. beszerzési modul alkalmazásának bevezetése.
- A megbízott közbeszerzési szakértőnkkel a kapcsolatunk kiegyensúlyozott, szabályszerű és hatékony.
- A „KEHOP-4.1.0-15-2016-00026 számú „Élőhely-védelem, és helyreállítás a Kis-Balaton medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon” című projekt keretében 2021. szeptember 23-án ESZFO/95989-2/2021-ITM számon szabálytalansági eljárás mellőzésével történő szabálytalanság megállapításáról kaptunk tájékoztatást, majd 2021. december 7-én VPTF/125840/2021-ITM számon fizetési felszólítást kaptunk a *szabálytalanságból eredő pénzügyi korrekció megfizetésére*. A bruttó 9.904.273,-Ft mértékű korrekció összegét igazgatóságunk befizetését teljesítette, majd finanszírozási kérelmet nyújtott be a *Gazdaság-újraindítási Alap uniós fejlesztései fejezetbe tartozó fejezeti és központi kezelésű előirányzatok felhasználásának rendjéről* szóló 481/2021. (VIII. 13.) Korm.

rendelet 14. § (1) bekezdésének e) pontja alapján a hatályos költségvetési törvény szerinti, az európai uniós programokhoz kapcsolódó tartalék előirányzatból (Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. tv. 1. melléklet XIX. fejezetéből) történő finanszírozására. A kérelem elbírálására 2022. évben számítunk.

- „A Mura-mente komplex élőhely fejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása” című KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 azonosítószámú projekt keretében a „Major (állattartó telep és gazdálkodási centrum) kialakítása” projektemünk kivitelezésére közbeszerzési eljárás eredményeképp 2020. április 09. napján vállalkozási szerződést kötöttünk a szegedi illetőségű Dél-Konstrukt Építőipari Zrt-vel, amelyben vállalkozó kötelezettséget vállalt a Magyar Állam tulajdonában és a Megrendelő vagyonkezelésében álló 8868 Letenye külterület, 0151/20, 0115 és 0120 hrsz-ú területeken építési munkálatok elvégzésére. Vállalkozó a szerződés tárgyát képező majort megépítette, azonban mintegy 3 hónap késedelemmel. A szerződésben foglalt kötbér érvényesítése iránt az igazgatóság, mint megrendelő keresetlevelet nyújtott be a Veszprémi Törvényszékhez, amely eljárás jelenleg is folyamatban van.
- Az osztály 2021. november 3-4. napjára megszervezte a nemzeti park igazgatóságok pályázatkezelési értekezletét, mintegy 65 fő részére, amely a COVID helyzetre tekintettel három nappal az esemény előtt lemondásra került.

Üzemeltetési Osztály

Az Üzemeltetési Osztály éves feladattervében foglalt feladatok jelentős része a 2021. évben is az Igazgatóság mindennapi működésének, üzemelésének biztosítására irányult. E nélkül a hatékony és eredményes munkavégzési feltételek és körülmények nem lettek volna biztosítottak az Igazgatóság központjában és telephelyein. Tevékenységükkel hozzájárultak az informatikai és kommunikációs környezet kialakításához és üzemeltetéséhez. Közreműködésükkel valósult meg több ingatlan felújítása, karbantartása, de az ÜzO munkatársai folyamatos szakértői támogatást nyújtottak a pályázati és egyéb pénzforrások felhasználása során is. A raktározás és készletgazdálkodás koordinálása és lebonyolítása szintén ezen osztály keretében valósult meg, csak úgy, mint a több milliárdos állami vagyon biztosítása, valamint a különböző tevékenységekhez kapcsolódó felelősségbiztosítások kezelése. A gépjármű-flottával és a kishajóval kapcsolatos adminisztratív és szakmai feladatokat is ellátták a kollégák. A 2021. év fontos feladataként a gépjárművek, munkagépek és kisgépek üzemeltetéséről új szabályzat megírásában is közreműködtek a munkatársaik. A 2021. évben ezen felül a számos ingatlanra készített tűzvédelmi szabályzat, a beruházási szabályzat és üzemeltetési ügyrend, a munkaruha szabályzat, valamint a távközlés igazgatósági kereteit biztosító igazgatói utasítások megírásában vettek részt az osztály munkatársai. A négy új szabályzat az év során igazgatói aláírásra és kihirdetésre került.

2021. második felében került sor Csupakon, az Igazgatóság parkjában a romos állagú, ún. Madárház felújítási terveinek elkészítésére. Ezt a tervet az építész kolléga a park egy részének új funkcióba helyezésével és az épület megújításával, funkcióba helyezésének tervezésével rajzolta meg, úgy, hogy szerkezetileg is változik, és raktárhelyiségek is kialakításra kerülnek benne. Az engedélyezési terv elkészült. A tervet várhatóan a következő pályázati ciklusban, pályázati forrás igénybevételevel fogjuk megvalósítani.

A bakonybéli Pannon Csillagda karbantartásakor kollégáink elvégezték a csapadék elvezető rendszer tesztelését. Ennek során Piri Attila vállalkozóval együttműködve megállapítottuk, hogy a planetárium felületén időnként megjelenő vízcseppek és kisebb vízfolyás nem a rend-

szer repedéseiből adódnak, hanem valószínűleg a levegő páratartalmából eredhetnek. A planetárium működtetését biztosító vetítő cseréjében az ÜzO közreműködött, mégpedig egy új projektor beszerzésével, a DKÜ eljárásrendje alapján. A projektor 18.923.000 forintba került és annak beszerelése után, egy új film bemutatása kapcsán, 2022. március 29-én ünnepélyes átadásra került sor a látogatóhelyen.

Keszthely-Fenékpusztán az ÜzO munkatársai koordinálták az őrszolgálati KEHOP pályázatból elkészült Vönöczky Schenk Jakab Kutatóház és csónaktároló épületek környezetének infrastruktúra fejlesztését. Így az RGY Vízépítő és Tervező Kft által épített út, járda és csapadékvíz elvezető rendszer került megvalósításra mindösszesen 3.336.170 Ft értékben. A csapadékvíz elvezető rendszer a továbbiakban megakadályozza a terület terepviszonyai miatt fellépő legnagyobb problémát, a csónakház időnkénti elárasztását. 2021. augusztusáig kellett elkészülnie a kutatóház konyhabútorának és a vendégszobában lévő ágyak javításának, melyet a 44/2011. Korm. rendelet hatálya miatt a BV Holding szervezetivel együtt működve valósítottunk meg, a felmérés és beszerelés minden munkafázisában. A BV Holding bruttó 1.966.931 Ft értékben végezte el a megrendelt fejlesztést.

Zalavári Bivalytelepen munkatársaink közreműködtek az út kövezés, kazalterület kialakítás, alapozás, vízelvezető földmunkák elvégzésében, melyet Kvarc-Homok 2001 Kft hajtott végre 10.050.246 Ft értékben. A versenyeztetés, dokumentálás, ellenőrzési feladat ellátása után a telep szalastakarmányának elhelyezése, vízelvezetése és útjainak állapota jelentősen javult.

A salzföldi major fogadóépületében a vendégfogadás színvonalának fejlesztése érdekében egy épületbővítő beruházásra került korábban sor, pályázati forrás felhasználásával. A fogadóépület teljes bútorzatának megtervezését munkatársunk végezte és a végső kialakítás megvalósításában, annak ellenőrzésében folyamatosan részt vett. A bútorokat a Boros és Társai Kft készítette el 2.243.500 Ft értékben. A Hegyestői Geológiai Bemutatóhelyen a salzföldi majorhoz hasonlóan a fogadóépület elhasznált és részben már megrongálódott bútorait cseréltük ki építész kollégánk tervei alapján. A fejlesztést itt is a Boros és Társai Kft hajtotta végre 600.000 Ft értékben.

2021. nyarán került átadásra a Lóczy Barlang Látogatóközpont. Az építés szinte minden fázisát végig követték a munkatársaik és részt vettek a garanciális hibalista feltárásában és azok kijavításában is. Az intézményt a megnyitástól az üzemeltetési pályázat sikeres lebonyolításáig az igazgatóság munkatársai működtették. E feladatból az üzemeltetési osztály munkatársai jelentős mértékben kivették a részüket. Az informatikai és távközlési hálózat kiépítése már a pályázati fejlesztés lezárulta után, igazgatósági saját forrás igénybevételével került megvalósításra. Az épület jellemzőinek megismerése után derült ki, hogy szükség van egy hűtő-fűtő légkondicionáló rendszer beépítésére és üzemeltetésre is. Ezt a munkatársak versenyeztették és a munkát koordinálták és ellenőrizték. A Daikin típusú 7,1 KW teljesítményű split klíma készüléket a Völcsey Hötech Kft szerelte be 1.058.610 Ft + Áfa értékben.

A DKÜ rendszerében a beszerzéseket folyamatosan koordinálta egy munkatársuk. Így került beszerzésre például a Forrás SQL support rendszere 3 éve időtartamra 23.049.450 Ft összegben. Jelentős informatikai beszerzés volt még az év során a Windows szerver beszerzése. Ennek keretében egy POWER EDGE DELL szervert szereztünk be 4.701.458 Ft értékben.

Igazgatóságunkat 2021. évben az Agrárminisztérium Ellenőrzési Főosztálya a BV beszerzéseinek végrehajtása kapcsán ellenőrizte. Az ellenőrzés megállapításainak megfelelően Igazgatóság intézkedési tervet készített, melynek végrehajtása kapcsán több szabályzat módosításra került és az előírt termékcsoporthoz beszerzését a rendeletek és szabályzatok rendelkezései szerint végzik a munkatársak.

A NKI 420/A-90-10/2016 számú határozata alapján tovább folytatták az intézkedési tervben előírt feladataink megvalósítását. Az informatikai biztonsági felelős (IBF) munkatárssal folyamatosan együttműködve dolgozunk az informatikai biztonsági ügyekben és az adatvédelmi kérdésekben is. Az intézkedési terv 2020-ról meg fennmaradt feladatairól két alkalommal készítettünk beszámolót a minisztérium részére.

Az év során egy tervezett feladatrend szerint munka- és tűzvédelmi bejárásokon vettek részt munkatársaik, Kővágóörsön, Letenyén a Mura Majorban, Tihanyban a Levendula Ház Látogatóközpontban, Balatonfüreden a Lóczy Barlang Látogatóközpontban és a zalaszántói Kotsy malomban is. Igazgatóságunk a tűzvédelem és munkavédelem feladatainak jobb színvonalú elvégzése érdekében 2021. évben csatlakozott az elektronikus FIREG rendszerhez, mely az Igazgatóság minden munka- és tűzvédelemmel kapcsolatos dokumentációját tartalmazza és a tanúsítványok határidejét nyilvántartja, lejáratukról figyelmezteti a felhasználókat.

Az Igazgatóság 2021. októberétől központosított közbeszerzéssel, verseny újranyitási eljárás módozattal szerezte be a 2022. évre a villamos energia szolgáltatóját. Az eljárás bonyolításában a Nyíri Ügyvédi Iroda munkatársai működtek közre - közbeszerzési szakértőként. Az eljárás nagyon elhúzódott és bonyolultsága miatt – sok jogi és szakmai akadály, valamint tisztázó kérdés megválaszolása után, december hónap végén sikerült befejezni. A legjobb ajánlatot az MVM Zrt adta. A BfNPI energia ellátási szerződést kötött az MVM Zrt-vel. A szerződéses ár azonban a 2021. évinél jelentősen magasabb, 20,97 Ft/kWh nettó összegről 67,04 Ft/kWh nettó összegre változott. Ezzel az Igazgatóság 2022. évi villamos energia költségei jelentősen emelkedtek.

A munkaruha szabályzatnak megfelelően a Munka Törvénykönyve hatálya által foglalkoztatott, a szabályzatban munkaruha juttatással érintett kollégák részére munkaruhát vásároltak. A BV Holding Kft-től 540.443 Ft értékben melles nadrágot, télikabátot és pulóvert vettek. Az Ipoly Cipőgyár Kft által forgalmazott munkavédelmi lábbelikből száraz bakancs és szőrmés csizma (gumicsizma) került beszerzésre 340.881 Ft értékben.

Pénzügyi és Számviteli Osztály

A kincstári finanszírozás, az előirányzat-gazdálkodási rendszer, a kincstári információ-szolgáltatás tapasztalatai:

- 2021-ben az előző évekéhez hasonló tapasztalatokat szereztünk a kincstári finanszírozás, információ szolgáltatás valamint az előirányzat-gazdálkodási rendszer tekintetében.
- A kincstári finanszírozás és előirányzat gazdálkodási rendszer változatlanul jelentős és párhuzamos adminisztrációs munkát von maga után (pl. ERA egyeztetése, kiegészítő szelvények rendezése).
- A havi rendszeres adatszolgáltatások igen jelentős kapacitást igényelnek a pénzügyi és gazdálkodási feladatok ellátása során. Rendszeres adatszolgáltatásaink: keretszámla adatszolgáltatás, kincstári könyvvezetés adatszolgáltatás, előrejelzés adatszolgáltatás, időközi költségvetési jelentés adatszolgáltatás, tartozásállomány jelentés, devizaprognózis, valamint a releváns statisztikai adatgyűjtések.
- Az adatszolgáltatásokkal kapcsolatos nehézség, hogy a pályázatok illetve a „címkézett pénzek – Vszk, kártalanítás, stb.” - havi kiadási tételeinek tervezése gyakorlatilag az összes témafelelős részére rendszeres feladatot jelent. A közbeszerzések és a pályázatok bonyolítása jelentősen növeli a tervezés kockázatát.

- A befolyt bevételek egy részét a kincstár rendezetlenként kezeli, így ezek a tételek utólagosan rendezésre szorulnak. Az előrejelzés adatszolgáltatás bevételi tételeinek tervezése igen nehéz feladat, különösen a működési bevételek esetében, az ökoturisztikai és mezőgazdasági bevételekre vonatkozóan. A mezőgazdasági támogatások hektikus és előzetes tájékoztatás nélküli pénzügyi teljesülése továbbra is fennálló probléma.
- Az elektronikus átutalás bevált, ezzel kapcsolatban a tapasztalataink továbbra is pozitívak.

A Forrás Integrált Pénzügyi és Számviteli szoftver használata során gyakori probléma a kormányzati hálózat kapacitásának szűkössége. Ennek okán a felhasználók rendszeresen szembesülnek a program „lassúsága” okozta nehézségekkel. Ez időnként a feladatellátást is veszélyezteti.

További gond, hogy a programfrissítések okán újabb, zömében a korábbi évekre visszamutató technikai hibák merülnek fel, melyek orvoslása a feladatellátásban amúgy is szűkre szabott időt tovább csökkenti.

2018-ban kezdtük meg a készletek és a belépőjegyek vonalkódos nyilvántartására alkalmas FORRÁS Kisker modul bevezetésének előkészítését és több hónapos előkészítő munka után, 2019. tavaszán a központi turisztikai raktárunk és a számos látogatóhelyünk átállt a sok kézi munkával járó korábbi nyilvántartási és elszámolási rendszer használatáról a Kisker modulra. Munkatársaink és az üzemeltetésben részt vevő vállalkozóink egyaránt pozitívan nyilatkoznak a bevezetett program használatáról.

2019. őszén megkezdődött a turisztikai feladatellátásunkhoz kapcsolódóan az „ON-LINE” foglalkozási rendszer bevezetésének és ezzel egy időben a bfn.hu weblap fejlesztésének előkészítése. A folyamat 3 fő részre osztható: a weblap szakmai fejlesztése, az OTP Simply Pay fizetési rendszer kialakításának biztosítása, valamint a FORRAS.NET pénzügyi és számviteli rendszerhez az előzőek kapcsolódása. Ez utóbbi 2 területtel a szakmai egyeztetés és a szerződések előkészítése megtörtént, azok aláírása 2020. év elején megvalósult. A fejlesztés bevezetése 2020. májusában megtörtént, azonban a pandémia okozta nehézségek miatt a tényleges indulás csak 2021-ben valósult meg.

A pénzügyi és számviteli munkát végző munkatársaink folyamatosan rendkívül megfeszített és megterhelő feladatellátásban vesznek részt. Munkájuk elismerése és az elvándorlás megakadályozása érdekében szükséges az anyagi elismerés folyamatos biztosítása. A Kormányzati igazgatásról szóló törvény keretein belül célunk a magasan kvalifikált, megbízható munkaerő megtartása. A nemzetgazdaság más ágazatihoz hasonlóan e területen is munkaerőhiány van a szakképzett dolgozók tekintetében.

Igazgatóságunk 2021. évben is folyamatosan monitorozta az új szervezeti rend bevezetésének hatásait. Folyamatosan elemeztük és figyelemmel kísértük az adaptáció súrlódási pontjait, melyek kezelése gyors és hatékony módon történt. A tevékenységek, szervezeti egységek, pénzforrások, elkülönített nyilvántartásának rendszerét az új SZMSZ struktúrája szerint a Pénzügyi és Számviteli Osztály következetes, kitartó munkával továbbra is fenntartja.

A Pályázatkezelési Osztállyal együttműködve, hatékonyan és eredményesen kezeltük a 2021-ben megindult, jelentős számú pályázati, kivitelezési eljárást. Több projektünknel komoly előrehaladás történt a megvalósítás és ezáltal a pénzügyi adminisztráció és pénzügyi teljesítés vonatkozásában is. Folyamatos egyeztetés, koordináció jellemezte a 2021. évi munkavégzést, elősegítve ezzel a zökkenőmentes és eredményes kivitelezési folyamatokat a pályázatkezelésben részt vevő szervezeti egységekkel, kollégákkal.

A pandémiás helyzet további rugalmasságot, összehangoltságot igényelt mindnyájunktól, melyet osztályvezetőink jól kezeltek.

2021-ben bevezettük az online jegyvásárlás lehetőségét az Igazgatóság bemutatóhelyeinek megtekintésére. A bevezetett lehetőség nagyon gyorsan népszerűvé vált a látogatók körében. Technikailag a honlapunkon keresztül megvásárolt, majd a SimplePay felületén kifizetett e-jegyet emailben megküldjük a vevő részére. A háttérben a rendszerek interfész kapcsolatban kommunikálnak egymással, gyakorlatilag emberi beavatkozás nélkül végig tud futni a folyamat, ha minden technikai feltétel adott. A rendszer vásárlói oldalról kifogástalanul működik, azonban a pénzügyi teljesítések automatikus beolvasása a Forrás.Net rendszerbe nehézkes. Ennek a fejlesztése egyelőre folyamatban van, addig „kézzel” szükséges a pénzügyi teljesítések rögzítése. Ez a feladat nagy terhet ró a banki könyvelőre, több munkatárs részvétele szükséges a napi feldolgozáshoz.

A belső számviteli szabályozásban végrehajtott évközi változások összefoglaló értékelése

2021.		
Szabályzat neve	Hatályosság kezdete	Iktatószám
Ellenőrzési nyomvonal	2021.12.01	424-47/2021.
Beruházási, felújítási, karbantartási, üzemeltetési szabályzat (vagyongazdálkodási szab.) és az ÜZO ügyrendje	2021.11.15	424-43/2021.
Bizonylati rend és album	2021.07.01	424-29/2021.
Értékelési szabályzat	2021.07.01	424-24/2021.
Gépjárműhasználati szabályzat	2021.11.15	424-41
Iratkezelési szabályzat	2021.07.21	424-18/2021.
Kiküldetési szabályzat	2021.09.13	424-35/2021.
Költségvetési ügyrend	2021.10.15	424-39/2021.
Kötelezettségvállalási szabályzat	2021.10.01	424-37/2021.
Közbeszerzési szabályzat	2021.11.15	424-44/2021.
Közszolgálati szabályzat	2021.02.26	424-8/2021.
Leltározási szabályzat	2021.08.01	424-28/2021.
Munka- és formaruha szabályzat	2021.11.15	424-42/2021.
Önköltségszámítási szabályzat	2021.11.15	424-45/2021.
Pénzkezelési szabályzat	2021.07.01	424-23/2021.
Telefonhasználati szabályzat	2021.11.02	424-38/2021.
Selejtezési szabályzat	2021.08.01	424-27/2021.

Számlázás rendje	2021.07.01	424-26/2021.
Számlarend	2021.07.01	424-25/2021.
Számviteli politika	2021.06.01	424-30/2021.
Igazgatói körlevél a pénzkezelőhelyek elszámolási rendjéről	2021.03.30	1832/2021.
Igazgatói utasítás a digitális adatok rögzítéséről	2021.08.01	424-21/2021.

Tűzvédelmi szabályzatok felülvizsgálata 2021-ben

2021. december 31-i állapot		
Iktatószám	Szabályzat megnevezése	Időpont
11-04-33/2016	Munkavédelmi Szabályzat	2016.10.25
98-9/2020.	Tapolcai-tavasbarlang Tűzvédelmi Szabályzata	2020.01.22
98-10/2020.	Tihanyi Levendulaház Tűzvédelmi Szabályzata	2020.01.22
98-11/2020.	BfNPI Csopak, Kossuth u.16. Tűzvédelmi Szabályzata	2020.01.22
98-12/2020.	BfNPI Tűzriadó Terve	2020.01.22
424-33/2021	Tűzvédelmi szabályzat Salföld	2021.07.15
98-31/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Kornyi-tavi Major	2020.01.22
98-32/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Hegyestű Geológiai Bemutatóhely	2020.01.22
98-33/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Zalasántó, Kotsy-vízimalom	2020.01.22
424-32/2021.	Tűzvédelmi Szabályzat, Lóczy-barlang	2021.07.13
98-35/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Pannon Csillagda és Kismesterségek Háza Bakonybél	2020.01.22
98-36/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Kerkaszentkirály	2020.01.22
98-37/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Muraszemenye Hódvár Vízitúra Kikötő	2020.01.22
98-38/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Zalai Iroda	2020.01.22
98-39/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Tihanyi Kutatóház Erdei Iskola - Műhely	2020.01.22
98-40/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Csodabogyós barnaég Balatonederics	2020.01.22
98-41/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Vörs, Talpasház	2020.01.22
98-42/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, "Fekete István" Emlékhely, Fenékpusztá	2020.01.22
424-34/2021.	Tűzvédelmi Szabályzat, Vönöczky-Schenk Jakab Kutatóház, Fenékpusztá	2021.07.15
98-44/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Zalavár, Major	2020.01.22
98-45/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Kápolnapusztai Bivalyrezervátum Bemutatóhely	2020.01.22
98-46/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Kutatóház, Erdei Iskola Tihany	2020.01.22
98-47/2020.	Tűzvédelmi Szabályzat, Kis-Balaton Látogatóközpont	2020.07.30
98-48/2020.	Tűzriadó Terv, Bakonybél	2020.01.22
98-49/2020.	Tűzriadó Terv, Vönöczky-Schenk Jakab Kutatóház	2020.01.22

2021-ben Igazgatóságunknál a belső kontrol rendszerek szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes működése biztosított volt.

A számviteli szabályozásban végrehajtott évközi módosítások révén megvalósult:

- a költségvetési szerv vagyonkezelésébe, használatába adott vagyon rendeltetésszerű igénybevétele, az alapító okiratban előírt tevékenységek jogszabályban meghatározott követelményeknek megfelelő ellátása,
- a rendelkezésre álló előirányzatoknak a célnak megfelelő felhasználása,
- a költségvetési szerv tevékenységében a hatékonyság, eredményesség és a gazdaságosság követelményeinek érvényesítése,
- a tervezési, beszámolási, információ szolgáltatási kötelezettségek teljesítése, azok teljességéről és hitelességéről,
- a gazdálkodási lehetőségek és a kötelezettségek összhangja,
- az intézményi számviteli rendje.

Az Igazgatóságon belül jól körülhatárolt volt a felelősségi körök meghatározása, működtetése, a vezetők a szervezet minden szintjén tisztában voltak a célokkal és az azok elérését segítő eszközökkel annak érdekében, hogy végre tudják hajtani a kitűzött feladatokat és értékelni tudják az elért eredményeket. E tevékenységről a vezetői beszámoltatás rendszerén keresztül az igazgató folyamatos információval rendelkezett, a tevékenységet folyamatosan értékelte.

Ökoturisztikai és Környezeti-nevelési Osztály

- A Tihanyi Levendula Erdei Iskola és a bakonyébli Erdőismereti Oktatóbázis és Kismesterségek Háza Bázishely erdei iskola minősítési dokumentációja elkészült. Továbbá a 2021-es évben elindult a Kis-Balaton Látogatóhely és a fonyódi Berek Világa Látogatóközpont, illetve a Muraszemenye, River'scool-hoz csatolt természetiskolai minősítés dokumentációjának összeállítása.
- Projektadatok 2021. év során:
 - 2021.06.01. Salföld, Salföldi Major - „Rejtett kincsek a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkban” GINOP-7.1.9-17-2017-00002 (Turisztikailag frekventált térségek integrált termék-és szolgáltatás fejlesztése)
 - 2021.06.03. Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum – „Fenntartható természettruisztikai kínálatok fejlesztése és optimalizálása Nyugat-Pannónia védett természeti területeinek hálózatában”
 - 2021.06.16. Fonyód - „Vizes élőhely-rekonstrukciók a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Somogy- és Zala megyei területein” KEHOP-4.1.0-15-2016-00056, továbbá KEHOP-4.1.0-15-2016-00026 „Élőhely-védelem, és helyreállítás a Kis-Balaton-medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon”
 - 2021.06.22. Hegyestű - A „Dunai GeoTúra – A földtani örökség hasznosítása dunai geoparkok fenntartható és innovatív turisztikai fejlesztésében” című projekt (DTP1-226-2.2 Danube GeoTour), továbbá „Rejtett kincsek a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkban – megújul a Hegyestű Geológiai Bemutatóhely” (GINOP-7.1.9-17-2017-00002 Turisztikailag frekventált térségek integrált termék-és szolgáltatás fejlesztése)
 - 2021.06.29. Letenye – „A Mura-mente komplex élőhely fejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása” (KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 Széchenyi 2020)

- 2021.07.13. Balatonfüred, Lóczy-barlang - „Rejtett kincsek a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkban” GINOP-7.1.9-17-2017-00002 (Turisztikailag frekventált térségek integrált termék-és szolgáltatás fejlesztése)
- 2021.07.14. Hévíz - „A Hévízi-tó átfogó tóvédelmi programjának megvalósítása” KEHOP – 4.1.0-15-2016-00050 - A Hévízgyógyfürdő és Szent András Reumakórház által a Hévízi-tó TT területén kialakított Tavirózsa Tanösvény és lombkoronasétány, valamint a Hévízi-tó vízszint szabályozási és vízkormányzási rendszerének rekonstrukciója során felújított zsilipek átadása
- „Az Év Balatoni Középülete 2020” címet nyerte el a Kis-Balaton Látogatóközpont a Nők a Balatonért Egyesület és a Balatoni Szövetséggel együttműködésében meghirdetett „az Év Balatoni Háza” építészeti díjpályázaton.
- 2021. december 31-én zárult az INTERREG V-A Ausztria-Magyarország Együttműködési Program keretében támogatást nyert PaNaNet+ (Fenntartható természetisztikai kínálatok fejlesztése és optimalizálása Nyugat-Pannónia védett természeti területeinek hálózatában) című projekt, amely a térségben található 4 nemzeti park és 9 natúrpark együttműködésében 2008-ban megalakult PaNaNet hálózaton alapult. A projektnek köszönhetően az elmúlt 5 évben számos ökoturisztikai újdonsággal, közönségprogramokkal, a környezeti nevelést és a szemléletformálást segítő elemekkel, infrastrukturális fejlesztéssel bővült a régió kínálata, amely során kiemelt figyelmet kaptak a speciális igényű látogatók számára is elérhető programok. A PaNaNet+ projekt egyik nagy infrastrukturális beruházásaként 2021. június 3-án került átadásra a Kápolnapusztai Bivalyrezervátum akadálymentesítési szempontoknak megfelelő korszerűsítése. Megújult a fogadóépület belső tere és az itt lévő, illetve a bivalyistállóban található állandó kiállítás, valamint a tanösvény és élményelemei, pl. a távcsöves madár- és ürgemegfigyelő állomás. Akadálymentesítési céllal felújításra került és szilárd burkolatot is kapott a területet bejáró sétaút. A beruházás révén a Kápolnapusztai Bivalyrezervátum jelenleg már akadálymentes élményt nyújt mind a mozgásukban, hallásukban vagy akár látásukban korlátozott, azaz a speciális igényű látogatók számára is. A PaNaNet+ ATHU Interreg V-A projekt záró konferenciája 2021. október 20-21-én Hévízen került megrendezésre, amely során az együttműködés folytatásának igénye is megfogalmazódott.
- Heti rendszerességgel nyilvános ismeretterjesztő túrák indítása
- E-bike túrák indítása 2021. májusától folyamatosan, egészen október végéig
- A 2021-es évet érintő járványügyi lezárások feloldását követően a további programok kivétel nélkül óriási érdeklődéssel és sikeresen lebonyolításra kerültek

Természetmegőrzési Osztály

A „Környezet- és természetvédelmi feladatok” fejezeti kezelésű előirányzat „Természeti értékek védelme” szakmai keretének finanszírozásában tervezett NBmR és ezt kiegészítő felméréseink elősegítik az élő és élettelen természeti értékek szakszerű és rendszeres felmérésének és állagmegővésének feladatait. Ennek keretében és egyben hatékony kiegészítéseként már a gyakorlatban is egyre nagyobb hangsúllyal alkalmazzuk az Open Biomaps mobil applikációt az adatgyűjtésünk során. A támogatási keret finanszírozásában elkészítettünk az országos GSMII projekt által a működési területünkön érintett 13 db Natura 2000 terület céldokumentumát is.

Jelentős előrelépéseket tettünk a működési területünkön jellemző inváziós fajok visszaszorítására, elsősorban a saját vagyonkezelésünkbe tartozó élőhelyekre vonatkozóan.

Aktívan közreműködtünk a zalaegerszegi Aranyoslapi-forrásoknál rendszeres békamentések sikeres végrehajtásában.

A BfNPI által működtetett Bakony–Balaton UNESCO Globális Geopark második újraértékelésére 2021-ben került sor. A szakértőket szeptember végén fogadtuk. Az újraértékelés során a szakértők igen elismerően nyilatkoztak a megvalósult geoturisztikai fejlesztésekről, az új tanösvényekről, elhivatott partnereinkről és a geopark gazdag programkínálatáról. 2022. március utolsó napjaiban pedig megkaptuk az UNESCO hivatalos értesítését arról, hogy – különböző ajánlások megtétele mellett – a Bakony–Balaton Geopark újabb négy évre (2020–2024) elnyerte az UNESCO Globális Geopark megnevezés és védjegy használatának jogát, azaz ún. „zöld kártyát” kapott.

Az élettől természeti értékek védelme terén kiemelkedő hangsúlyt fektettünk a források katasztrofizálásának folytatására, aktualizálására, valamint a legfontosabb források felszíni védőterületének kijelölésére és határozattal történő kihirdetésének előkészítésére.

Tovább folytattuk a működési területünkön a védett fajok védelmére, ill. károkozásának enyhítésére, kezelésére irányuló felméréseket és intézkedéseket.

Működési területünk kiemelkedően gazdag tájképi elemek vonatkozásában. Mind a kapcsolódó hatósági eljárásokban, mind a tájképi elemek védelme és az egyedi tájértékek felmérése során különös hangsúlyt fektettünk a Balaton-felvidéki, a bakonyi, és zalai táj védelmére, a Nemzeti Ökológiai Hálózat elemeinek megtartására.

A fenti feladatokhoz és szemlélethez kapcsolódnak a táji és természeti értékeinket népszerűsítő írásaink és fotódokumentációink.

Területkezelési Osztály

- A gyepgazdálkodási- állattartási koncepció felülvizsgálata megtörtént, működtetési fázisba lépett. Ezzel kapcsolatban *a termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételenek szabályairól* szóló 9/2015. (III. 13.) FM rendelet szerint az ún. gazdálkodási napló kötelező jellegű vezetése a tájegységek adatszolgáltatásával együtt bevezetésre került.
- Az Igazgatóságunk 1811/2021. (XI. 19.) Kormány határozatban foglaltak szerint lehetőséget kapott, hogy a VP4-10.1.1-21 kódszámú „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés” című célprogramban részt vegyen. Ennek megfelelően 2021.11.25-én benyújtottuk a pályázatot 742,26 ha terület nagyságra.
- Zalakomár kápolnapusztai tartási helyünkön található bivaly állományunk kivételével egyéb tartási helyeinken a kitűzött állatlétszámot elértük. Mind a szürkemarha, mind a bivaly esetében az állományok genetikai feltérképezése DNS vizsgálat segítségével megtörtént, a „családfakutatás” folyamatban van. Az állományok fiatalítása mindkét faj/fajta esetében megkezdődött.
- Folyamatos a részvételünk a készülő új körzeti erdőtervek természetvédelmi előírásainak összeállításában.
- Saját vagyongazdálkodású erdeinkben a gazdálkodás szakmai koncepciója kialakítása, felülvizsgálata kezdődött.
- 2021. évben 2 fő fejezte be vizsgáit (természetvédelmi őri vizsga, fegyvervizsga, rendészeti vizsga).
- A Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai feladat ellátásához szükséges adminisztratív és technikai feltételek adottak, jó színvonalúak. Minden természetvédelmi őr szolgálati gépjárművel látja el feladatát. Az egyenruha ellátás biztosított, folyamatos, a kötelező képzéseken, éves lögyakorlaton részt vettek a kollégák.

- A folyamatban lévő projektek területkezelési és egyéb pályázati feladatait folytatjuk.
- A fokozottan védett ragadozómadarak fészkelésének felderítése, nyomon követése és ellenőrzése (uhuk, vándorsólymok, rétisasok és kígyászölyvek) új eredményeket hozott.

Kelet-Veszprém Tájegység

- A tájegység területén tervezett területkezelések sikeres végrehajtása. A Tihany 065/19 hrsz-ú ingatlanon az egykori szőlőültetvény helyén a támrendszer bontása és a mirigyes bálványfa visszaszorítása (kb. 4-4 ha).
- Sikeres levendula termesztés és betakarítás/feldolgozás, a „Szedd magad” program sikeres lebonyolítása.
- Elkészült Natura 2000-es fenntartási tervek, HUBF20001 – Keleti-Bakony, HUBF 20002 – Papod és Miklád.
- A „Természetvédelmi eszközök a Natura 2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelésére - LIFE16NAT/IT/000245)LIFE16NAT-IT-000245” Projekt keretében a tervezett élőhelyrehabilitációs beavatkozásokat, illetve a további beavatkozásokhoz szükséges beszerzéseket elvégeztük.
- A „Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhely-fejlesztése - KEHOP-4.1.0-15-2016-00020” projekt keretében megtörtént a Megvalósíthatósági tanulmány benyújtása és elfogadása, számos beszerzés lezajlott, mezőgazdasági gépbeszerzés közbeszerzési eljárása, illetve további beszerzések előkészítése megtörtént, a végrehajtás folyamatban van.
- A „Tihanyi-félsziget vulkanikus képződményei Európa Diplomás terület” kezelési tervének átdolgozása - az Európa Tanács Miniszterek Tanácsa hatályos ajánlásainak teljesítése érdekében – megtörtént. A kezelési terv tervezetét az AM illetékes főosztálya megvizsgálta és javasolta a természetvédelmi területek kezelési tervére vonatkozó eljárás előkészítését és lefolytatását. A területen zajló felgyorsult folyamatok miatt (kérekpáros turizmus problémái, települési fejlesztési elképzelések, stb.) a terv egyes részeinek pontosítására volt szükség. A tervezet angol fordítása elkészült.

Nyugat-Veszprém Kelet-Zala Tájegység

- Befejeződött az „Őri KEHOP” projekt, átadásra kerültek a felújított őrszolgálati irodák Salföldön, Zalaszántón és Fenékpusztán. Megtörtént a projekt záróhelyszíni ellenőrzése (dokumentum alapú és helyszíni bejárásos), amit jóváhagytak és mindent rendben találtak, így a projekt sikeresen záródott.
- A „Legeltetési KEHOP” projekt keretein belül elkészültek és átadásra kerültek a Káli-medencében a Burnót-patak gázlói és a legeltetett állatállomány ivóvíz ellátásának biztosításához szükséges kutak.
- A „Hévíz KEHOP” projekt megvalósíthatósági tanulmányának minőségbiztosítása megtörtént, a támogatási szerződés módosítása aláírásra került.
- A „Hévíz KEHOP” projekt keretein belül megtörtént a Hévízi-csatorna teljes mederszakaszán (10 km hosszban) az idegenhonos vízínövények gépi eszközökkel történő eltávolítása, amit több alkalommal kiegészítettünk kézi erővel történő munkavégzéssel.
- A „Hévíz KEHOP” projekt keretein belül több alkalommal, többféle módszerrel végeztük az idegenhonos vízi állatfajok egyedszám csökkentését (elektromos halászat, varászás, emelőhálós és húzóhálós halászat), amelyekről a Hévízi TV és több más média is rendszeresen beszámolt.

- A „Hévíz KEHOP” projekt keretein belül beszerzésre került az egy tengelyes, önjáró kistraktor (kaszával, rendkezelővel, bálázóval, szárzúzóval, talajmaróval), valamint egy tükörreflexes fényképezőgép a szükséges kiegészítőkkel (táska, állvány, objektívek).
- A „Hévíz KEHOP” projekt keretében korábban beszerzett szolgálati célú kisgéphajó (motorcsónak) műszaki vizsgáztatása a Balatonra megtörtént, így ismét van olyan vízi-jármű a tájegységben, amivel a Balatonon is lehet járőrözni.
- Átadásra került a Salföld Természetvédelmi Majorban a felújított játszótér, a Szín, a fogadó épület.
- Az AM által jóváhagyásra kerültek a HUBF20012 Sásdi-rét, HUBF20025 Badacsony, HUBF20028 Tapolcai-medence, HUBF20029 Uzsa-erdő, HUBF20035 Keszthelyi-hegység különleges rendeltetésű természetmegőrzési területek fenntartási tervei, így a tájegységben található valamennyi Natura 2000 terület jelenleg érvényes, elfogadott fenntartási tervvel rendelkezik. (Mert azóta a Szent György-hegyét is elfogadták 2022.01.03-án.)
- Szász Benedek természetvédelmi őri ügyintéző kolléga, a pandémia által támasztott nehézségek ellenére (elmaradó vizsgák) sikeresen teljesített minden, a természetvédelmi őri kinevezéséhez szükséges vizsgát (természetvédelmi őri vizsga, rendészti vizsga, fegyverjártassági vizsga, orvosi és pszichológiai alkalmassági vizsgálatok), így megtörtént a természetvédelmi őrré történő kinevezése.
- Az új jogszabályoknak megfelelő drónpilóta vizsgákat (Nyíltkategória: A1, A2, A3) sikerült letennie a BfNPI 3 kormánytisztviselőjének: Antal Balázs, Korbély Barnabás és Sinka Gábor, így már jogszerűen lehet az Igazgatóság drónjaival természetvédelmi állapotfelméréseket végezni.
- Sikerült kialakítani a tájegységben azt az állatállomány nagyságot, ami a rendelkezésre álló infrastruktúrával összhangban van, legeltetésbe vontunk újabb területeket (Honcokos és Kopár-rét).

Nyugat-Zala Tájegység:

- „A Mura-mente komplex élőhelyfejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása” c. KEHOP projekt részeredményeként elkészült és átadásra került Letenyén egy gazdálkodási központként üzemeltetni tervezett állattartó telep, mely magyar szürkemarhák tartását és ezáltal az Igazgatóság vagyonkezelésébe tartozó ártéri gyepterületek kezelését hivatott biztosítani. Év végére kidolgoztuk az állattartó telep üzemeltetési pályázatának kiírásához szükséges feltételrendszert és előkészítettük az üzemeltetési szerződés szövegét. Az üzemeltetési pályázat kiírása és lebonyolítása 2022. I. negyedévében várható.
- 2021. szeptember 15-én az UNESCO Man and Biosphere (MAB-ICC) bizottsága a nigériai Abujában a világ első pentalaterális, Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum elnevezésű területét. Összkiterjedése 942.338 hektár, ebből Igazgatóságunk működési területére 100.898 hektár esik. A korábbi, kétoldalú bioszféra-rezervátum 6.227 hektáros Zala megyei kiterjedéséhez viszonyítva a bővítés jelentős: 94.671 hektár.
- Minisztériumi jóváhagyásra kerültek a HUBF20037 Alsó-Zala-völgy, HUBF20039 Nyugat-Göcsej, HUBF20043 Mura mente, HUBF20046 Oltárc, HUBF20050 Csörnyeberek, HUBF20053 Zalaegerszegi Csácsi-erdő és HUBF20054 Nagykapornaki-erdő különleges rendeltetésű természetmegőrzési területek fenntartási tervei, így a tájegységben található valamennyi Natura 2000 terület jelenleg érvényes, elfogadott fenntartási tervvel rendelkezik.

- Központi forrásból hét Natura 2000 céldokumentuma készült el a tájegységet érintően.
- A GRASSLAND-HU LIFE IP projekt keretében külső vállalkozó segítségével 26 hektáron végeztünk a Mura menti TK területén legelőelőkészítési feladatokat (gyepek helyreállítása, szántók gyepesítése).
- Június 11-13. között került megrendezésre a Magyar Biodiverzitás-kutató Társasággal közös szervezésben a XXI. Biodiverzitás Napok Zalabaksa és Kerkabarabás térségében a védelemre tervezett Kerka-menti Tájvédelmi Körzet területén. Az eseményen és a terepi felmérésekben közel 70 kutató vett részt, az eredmények kiemelkedőek.

Kis-Balaton – Nagyberék Tájegység

- Befejeződött a „KEHOP-4.1.0-15-2016-00026 Élőhely-védelem, és helyreállítás a Kis-Balaton medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon” című projekt, a kijelölt projekthelyszíneken megvalósultak a betervezett élőhelyvédelmi kezelések, infrastrukturális fejlesztések. Megtörtént a projekt záróhelyszíni ellenőrzése (dokumentum alapú és helyszíni bejárásos), amit jóváhagytak és mindent rendben találtak, így a projekt sikeresen záródott.
- Befejeződött a „KEHOP-4.1.0-15-2016-00021 A legeltetési infrastruktúra átfogó fejlesztése a Káli-medence és a Kis-Balaton térségében” c. projekt keretében a Kápolnapusztai állattartó telep korszerűsítése befejeződött, megvalósultak a betervezett infrastrukturális fejlesztések.
- A „KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén Natura 2000 területeket bemutató hálózat kialakítása infrastruktúra-fejlesztéssel” című pályázat keretében a tavalyi évben megépült a Berék Világa Látogatóközpont és az ebben található kiállítás.
- A 2021-ben zárult „KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 A Természetvédelmi Őrszolgálat és monitorozó rendszer fejlesztése” projekt keretében felújításra került a Fenékpusztán lévő kutatóház és őrszolgálati irodák.
- Befejeződött az aktív kikapcsolódást szolgáló feladatok, programok, beruházások támogatása program keretében kivitelezett kilátótorony építése Kápolnapusztán
- A LIFE IP GRASSLAND-HU elnevezésű, LIFE17 IPE/HU/000018 azonosítójú integrált projekt Somogy megyei projektterületének hatásterületén (232 ha) megvalósult az élőhely- és vegetációtérképezés második üteme, valamint a kezelési lehetőségek tér- és időbeli meghatározásához szükséges biotikai adatgyűjtés
- Saját erőforrásból történtek fejlesztések a zalavári állattartó telepen, ahol befejeződött a karám betonozása, illetve egy oltófolyosó átépítése, körbála etetők beszerzése történt.
- A 2021-es év során folyamatosan zajlott a tájegységben található állatállomány gondozása és a felmerülő feladatok ellátása. A Siófok-Törekli területen saját vagyonkezelésben lévő területeket haszonbérbe adtunk szarvasmarhával történő legeltetésre egy helyi gazdálkodónak, így megindult a cserjésedő gyepek újbóli hasznosítása, mely várhatóan kedvező hatással lesz azok természeti állapotára.
- Az AM által jóváhagyásra kerültek a HUDD20064 Ságvári dombok, HUDD20059 Balatonkeresztúri rétek, HUDD20057 Somogymeggyesi erdő, HUDD20049 Somogytúri erdők, HUDD20047 Vityai-erdő, HUDD20043 Kopasz-dombi erdő, HUDD20042 Kőröshegyi-erdők, HUDD20031 Fehérvíz, HUDD30003 Kis-Balaton különleges rendeltetésű természetmegőrzési területek fenntartási tervei, így egy elfogadásra váró terület kivéte-

lével a tájegységben található valamennyi Natura 2000 terület jelenleg érvényes, elfogadott fenntartási tervvel rendelkezik.

- Központi forrásból elkészültek és az AM felé továbbításra kerültek a HUDD20059 Balatonkeresztúri rétek, HUDD20041 Dél-balatoni berkek, HUDD20036 Ordacsehi berek Natura 2000 céldokumentumai
- 2021. szeptember 14-15. között a tájegységben került megrendezésre az Országos Természetvédelmi Őri Találkozó, melynek első napján sor került Gulyás József első kőcsagőr avatására a vörsi temetőben.

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (feladatterv)

A nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I. 24.) AM utasítás alapján a nemzeti park igazgatóságok fő feladatait éves feladatterv (rövidítve ÉFT) foglalja össze. Az éves feladatterv összeállításánál figyelembe kell venni a természetvédelemért felelős minisztérium által jelzett szakmai irányelveket és elvárásokat, a jogszabályi elvárásokat, az igazgatóságok fejlesztési tervét, a tárgyévi kiemelt előirányzatukban meghatározott és finanszírozott feladatokat, az elnyert és várhatóan támogatott pályázatokhoz kapcsolódó feladatokat, valamint az előző évi feladatterv megvalósításának tapasztalatait és eredményeit is.

A 2021. év legfontosabb feladatait szervezeti egységenként lebontva adjuk meg.

Jogi, Birtokügyi és Igazgatási Osztály

- A termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészletek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvény 1. § (2) bek. alapján nem kerül valamennyi szövetkezeti földterület állami tulajdonba. Az így érintett ingatlankör pontos ismerete után adatállomány összeállítása a további egyeztetések érdekében, pénzügyi keret biztosítottága esetén a vásárlások (kisajátítások) folytatása.
- Igazgatóságunk 2022. évre a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény végrehajtásának folytatására újra kap támogatást, 10.000.000,- Ft összegben. A területnövekmény tervezetten 10 ha körüli 3 db ingatlan érintettségével.
- A haszonbérlok, illetőleg a haszonbérbe adott ingatlanok ellenőrzése a Természetvédelmi Őrszolgálat bevonásával (éves akcióterv készítése, helyszíni szemlék megszervezése, helyszíni szemlék lebonyolítása és dokumentálása, írásos beszámolók és jelentések megadott határidőre történő elkészítése).
- Az idegen használatba adásra tervezett ingatlanok esetében – pályáztatási lehetőség hiányában – megbízási szerződések megkötése/újrakötése.
- Személyzeti, humánpolitikai statisztikák, reprezentatív felmérések, munkaügyi adatközlési –szolgáltatási kötelezettségek összeállítása.
- Üzemeltetési pályázati kiírások, szerződések előkészítése (Letenye állattartó telep és gazdálkodási központ pályázatának véglegesítése).
- Az irattározásra átadott ügyiratok áttekintése és rendszerezése a 1995. évi LXVI. törvény, a 335/2005.(XII.29.) Kormányrendelet, valamint a vonatkozó igazgatói utasításnak megfelelően, valamint az irattárak átfogó rendezése.
- Az Egységes központi elektronikus irat- és dokumentumkezelési rendszer (EKEIDR) állami licenszének költségvetési szervekre kiterjesztése következtében, annak az Igazgatóságon való bevezetéséhez kapcsolódóan előírtaknak megfelelően, az Igazgatóságon tervezetten az EKEIDR rendszer 2022. év végén, célszerűen 2022/2023. év fordulójával kerül bevezetésre. A bevezetéshez kapcsolódó előkészítési és bevezetési feladatok ellátása az informatikusok közreműködésével.

Pályázatkezelési Osztály

- 2021-ben öt projektünk fizikai zárása történt meg (két KEHOP, egy GINOP és két Interreg), ezek pénzügyi zárása még 2022. évre is átnyúlik. Ez azt is jelenti, hogy az előző uniós ciklusból még tíz projektünk lebonyolításával lesz teendőnk 2022-ben, amelyből kettő, a közbeszerzési eljárás eredményétől függően akár három KEHOP projekt befejezéséhez is forrás ráemelési igény benyújtására lesz szükség.

- Az osztály határidőben eleget tesz a feladattervben szereplő havi rendszeres, valamint ad hoc adatszolgáltatási kötelezettségeinek, ebben az osztály rutinja kialakult, a pályázatkezelők egymással való együttműködése megfelelő.
- Köszönhető mindez annak, hogy az osztály személyi és tárgyi feltételei biztosítottak voltak 2021-ben, a pályázatkezelők a szakmai osztályok munkatársaival gördülékenyen együtt tudtak dolgozni a pályázatok megvalósítása érdekében.
- Ugyanakkor sok nehézségbe is ütköztünk az év folyamán a projektek lebonyolítása során, mert a COVID okozta megbetegedések, az építőanyag árak emelkedése, a beszerzéseinkhez szükséges számú árajánlat begyűjtése, a projektek elhúzódása miatt a megvalósíthatósági tanulmányok aktualizálása, és ennek kapcsán a hiánypótlások megválaszolása, ezt követően pedig az előkészítési szakaszból megvalósítási szakaszba átfordult projektek egyre nagyobb adminisztrációval járó kifizetési elszámolásainak benyújtása, azok elfogadtatása - az ezekkel összefüggésben az időközben némileg megváltozott (szigorúbb) követelmények miatt az irányító hatóság által kiküldött hiánypótlások megválaszolása - sok új, előre nem látható akadályt gördített elénk.
- A nemzeti park igazgatóság éves beszerzési terve összeállításának koordinálása, a közbeszerzővel való folyamatos véleményeztetése és nyomon követése is osztályunk rendszeres és nagy odafigyelést igénylő feladata, amely feladat racionalizálására, kockázatai csökkentésére megoldás lehetne az igazgatóság által tervezett ún. beszerzési modul alkalmazásának bevezetése.
- A megbízott közbeszerzési szakértőnkkel a kapcsolatunk kiegyensúlyozott, szabályszerű és hatékony.
- A „KEHOP-4.1.0-15-2016-00026 számú „Élőhely-védelem, és helyreállítás a Kis-Balaton medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon” című projekt keretében 2021. szeptember 23-án ESZFO/95989-2/2021-ITM számon szabálytalansági eljárás mellőzésével történő szabálytalanság megállapításáról kaptunk tájékoztatást, majd 2021. december 7-én VPTF/125840/2021-ITM számon fizetési felszólítást kaptunk a *szabálytalanságból eredő pénzügyi korrekció megfizetésére*. A bruttó 9.904.273,-Ft mértékű korrekció összegét igazgatóságunk befizetését teljesítette, majd finanszírozási kérelmet nyújtott be a *Gazdaság-újraindítási Alap uniós fejlesztései fejezetbe tartozó fejezeti és központi kezelésű előirányzatok felhasználásának rendjéről* szóló 481/2021. (VIII. 13.) Korm. rendelet 14. § (1) bekezdésének e) pontja alapján a hatályos költségvetési törvény szerinti, az európai uniós programokhoz kapcsolódó tartalék előirányzataból (Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. tv. 1. melléklet XIX. fejezetéből) történő finanszírozására. A kérelem elbírálására 2022. évben számítunk.
- „A Mura-mente komplex élőhely fejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása” című KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 azonosítószámú projekt keretében a „Major (állattartó telep és gazdálkodási centrum) kialakítása” projektelemünk kivitelezésére közbeszerzési eljárás eredményeképp 2020. április 09. napján vállalkozási szerződést kötöttünk a szegedi illetőségű Dél-Konstrukt Építőipari Zrt-vel, amelyben vállalkozó kötelezettséget vállalt a Magyar Állam tulajdonában és a Megrendelő vagyonkezelésében álló 8868 Letenye külterület, 0151/20, 0115 és 0120 hrsz-ú területeken építési munkálatok elvégzésére. Vállalkozó a szerződés tárgyát képező majort megépítette, azonban mintegy 3 hónap késedelemmel. A szerződésben foglalt kötbér érvényesítése iránt az igazgatóság, mint megrendelő keresetlevelet nyújtott be a Veszprémi Törvényszékhez, amely eljárás jelenleg is folyamatban van.

- Az osztály 2021. november 3-4. napjára megszervezte a nemzeti park igazgatóságok pályázatkezelési értekezletét, mintegy 65 fő részére, amely a COVID helyzetre tekintettel három nappal az esemény előtt lemondásra került.

Üzemeltetési Osztály

- BfNPI informatikai biztonsági szabályzatának felülvizsgálata, javítása, kihirdetésének szervezése (a korlátozott jogosulti körben).
- Az újonnan vásárolt Dell típusú szerver rendszerbe állítása.
- Az Igazgatóság egyes erőgépeinek, szervizelésére kötendő 2022. évi karbantartás szerződés előkészítése, a szerződés teljesítésének nyomon követése.
- Az Igazgatósági ingatlanok karbantartási, felújítási és beruházási feladatainak tervezésében, lebonyolításában való részvétel, együttműködve az Igazgatóság illetékes tájegységének vagy szakmai osztályának illetékes munkatársaival. Kiemelt feladat a 2022. évben az előző évben vásárolt zalaegerszegi új iroda felújításában történő közreműködés.
- Az áramszolgáltatás központosított közbeszerzésének lefolytatásában történő közreműködés a 2023. évre a 2022. évi piaci viszonyok figyelembevételével hozott időpont kiválasztásával. A gázszolgáltatás egyetemes szerződésének figyelemmel kísérése. Szükség esetén gáz közműszerződés központosított közbeszerzésben történő közreműködés.
- Teljeskörű kulcsnyilvántartás elkészítése az Igazgatóság minden telephelyén és bemutatóhelyein.
- Az Igazgatóság központi járműveinek szervizelése, műszaki vizsgáztatása, a szabályzatban előírt negyedéves rendszerű folyamatos, a szabályzat előírásának megfelelően dokumentált ellenőrzése A menetlevelek és menetlevél összesítők listájának összevétele. Téli és nyári gumigarnitúrák cseréje, azok kopottságának ellenőrzése. A gumigarnitúrák beszerzése. A gépjárművek igénybevételének és használatának rendjéről szóló igazgatói utasításban megjelölt, egyéb releváns feladatok ellátása.
- A Berek Világa Látogatóközpont tűzvédelmi szabályzatának elkészítése.
- A BfNPI biztosítási ügyeinek folyamatos ügyintézése. Ajánlatok előkészítése, azokhoz adatszolgáltatás, biztosítási alkusszal történő kapcsolattartás, biztosított érték figyelemmel kísérése, korrigálása, Adatszolgáltatások, táblázatok, analitikák vezetése. A 2022. évben a vagyonbiztosítás versenyeztetéshez szüksége adatszolgáltatás megadása az alkusz részére.
- BV beszerzések szervezése és bonyolítása a szükséges eszközbeszerzés és szolgáltatási kategóriák kapcsán a megfelelő eljárásrend betartásával.
- Az Igazgatóság kézi kisgépeinek biztonsági kategóriába történő besorolása a szükséges érintésvédelmi, rezonancia és más munkavédelmi tárgyú feladatellátások szervezése, a FIREG rendszer feltöltésében közreműködés.

Pénzügyi- és Számviteli Osztály

A gazdasági igazgatóhelyetteshez tartozó szervezeti egységek 2022. évi feladatterve a korábbi évek tapasztalatainak figyelembevételével került összeállításra. Az új SZMSZ-ben foglaltak szerinti feladatellátásra történő átállás és a COVID19 világjárvány okozta rendkívüli időszakok egyaránt megnehezítették a gazdálkodást és a munkavégzési körülményeket is.

2022. január 1-től az Államkincstár új számlavezetési rendszert vezetett be, melyet igazgatóságunkon is kötelező érvénnyel használunk. Az új számlavezetési rendszer alkalmazásával a

kincstári körben levő intézmények is bekapcsolódtak a kereskedelmi bankokhoz hasonló azonnali fizetési rendszerhez. A számlavezető rendszerhez kapcsolódóan, de attól függetlenül elindult az IFMIS költségvetési modul is, mely az előirányzat kezelés mindennapi feladatait foglalja össze. Gyakorlatilag egy folyamatos oda-vissza kommunikáció a könyvelő program és az Államkincstár között. Ezáltal az igazgatóság előirányzat kezelése gyakorlatilag naprakész információkat biztosít a Magyar Államkincstár részére. Ahhoz, hogy ez a rendszer működjön, a Forrás.Net rendszer fejlesztése is szükségessé vált. Új menüpontok kerültek kialakításra, új bizonylattípusok kerültek bevezetésre. Sajnos a két új rendszer bevezetése előtt nem volt lehetőség tesztelésre, így a napi munka során kell megküzdeni a felület értelmezésével és a menüpontok megismerésével. Egészen más szemléletű munkavégzés kialakítását igénylő feladatok a rendszerek napi működtetése, mely mind szervezési mind végrehajtási oldalról nagy feladatot jelent a pénzügyi osztály részére.

Az új költségvetési gazdálkodási rendszer megismerése után a releváns belső szabályzatok, igazgatói utasítások felülvizsgálata szükséges.

2022-ben az új pályázati ciklus megvalósítása intenzív szakaszába léphet, így a projektmenedzsment szervezetek kialakítása valamennyi funkcionális osztály (PSZO, PkO, ÜZO) közreműködését fogja igényelni.

A magyarországi gazdálkodási környezet változása, a makrogazdasági mutatók alakulása (pl. inflációs ráta) továbbra is jelentősen befolyásolja az Igazgatóság gazdálkodási lehetőségeit. Az elemi költségvetés személyi kiadásainak, kapcsolódó munkáltatói adóinak valamint a rezi költségek növekedése okán a dologi kiadások előirányzatának növelése minden bizonnyal szükségessé válik a 2022. év folyamán. Ennek forrását részben biztosítani szándékozunk a szolgáltatási díjak emeléséből, a takarékos gazdálkodás elvének következetes alkalmazásából, de teljes körűen a külső tényezők hatását saját erőből nem minden esetben tudjuk biztosítani, ezért a központi költségvetési támogatás nagyságrendjének emelése – a rendszeres kiadások fedezetének biztosítása végett – meglátásunk szerint indokolt.

Ökoturisztikai és környezeti-nevelési Osztály

- BfNP 25 éves jubileumához kapcsolódó rendezvények szervezése, megvalósítása.
- Berek Világa Látogatóközpont átadása
- Nemzeti Parki Termék Védjegy pályázatok meghirdetése, lebonyolítása. Nemzeti Parki Termék Védjeggyel rendelkezőkkel folyamatos kapcsolattartás, a termékek minőségi ellenőrzésének koordinálása
- BfNPI kezelésében levő tanösvények állapot felmérése, tájékoztató anyag készítése a felelős szervezeti egységek számára karbantartási tevékenységre
- A Mura-menti Tájvédelmi Körzet természetes vizének turisztikai célú hasznosítása, a vízitúrázás beindítása a Mura-folyón.
- A Tihanyi Levendula Erdei Iskola és az Erdőismereti Oktatóbázis és Kismesterségek Háza minősítési eljárásának végig vitele.
- Ismeretterjesztő gyalogtúrák indítása heti rendszerességgel
- Új tematikus túra útvonalak kialakítása és meghirdetése
- Korábbi/új túraútvonalak on line térképeinek folyamatos elkészítése és honlap felületbe ágyazott megjelenítése.
- Az Igazgatóság hivatalos honlapján a foglalási rendszer bevezetésének koordinálása, bonyolítása, folyamatos figyelése és karbantartása. Munkatársak folyamatos képzése.
- Az Igazgatóság termékkínálat- fejlesztésének koordinálása

- Ismeretterjesztő cikkek megírásának koordinálása a sajtó számára (Napló, Balatoni Futár, Turista Magazin stb.), kapcsolattartás a médiával.
- Együttműködés a Veszprém-Balaton 2023 Zrt-vel az EKF 2023 nyertes pályázat keretében megfogalmazott célok elérése érdekében.

Természetmegőrzési Osztály

- Folytatjuk a „Természeti értékek védelme” szakmai keretének finanszírozásában tervezett felméréseinket. Ennek támogatására aktívan bekapcsolódunk a biotikai, az élet-telen természeti értékek és egyedi tájértékek felmérését is elősegítő mobil alkalmazásunk és a kapcsolódó adatbázisok több partnert is érintő fejlesztéseibe, a differenciált adatbázis hozzáférések összehangolásába, valamint saját adatbázisunk tartalmi elemeit is tovább fejlesztjük.
- A működési területünk Natura 2000 területeihez kapcsolódóan vállaltuk, hogy elkészítünk 36 db céldokumentumot a rendelkezésekre álló források függvényében.
- Megkezdjük és tovább folytatjuk a zalai források kataszterezését és felszíni védőövezetük alap dokumentációinak összeállítását, mely alapját képezi határozattal történő kihirdetésüknek.
- Ellátjuk a Bakony–Balaton Geopark UNESCO Globális Geopark működtetésének aktuális feladatait.
- Tovább folytatjuk a működési területünkön jellemző inváziós fajok élőhelyekre és életközösségekre gyakorolt hatásainak mérséklését, ahol lehetséges, középtávú kiküszöbölését.
- Tervezzük az egyedi tájértékek kataszterezési munkáinak folytatását, az eredmények publikálását.

Területkezelési Osztály

- Az állattartási centrumokban a minőségi állattartás előtérbe helyezése; azaz a szükséges infrastruktúra kialakítást és álltlétszám csökkentést követően a bikahasználat szabályozása és fiatalítás (idős, meddő, agresszív tehenek cseréje, üszögulya kialakítása).
- Védetttermészeti területeken található erdőkben – különös tekintettel a saját vagyongazdálkodású erdőkre – mindenütt képviseljük az erdőtervezés során a természetvédelmi érdekeket (a készülő új körzeti erdőtervek természetvédelmi előírásainak összeállítása).
- Kísérleti jelleggel saját kezelésben lévő erdőrészletben 5-ös, 6-os kategóriájú erdőben idegenhonos fafajok cseréje.
- Saját kezelésben lévő erdőterületek felmérése, erdészeti üzemtervek előírásainak ütemezése éves előrehaladási bontás megadásával. Az előírt feladatok folyamatos végrehajtása.
- A készülő új körzeti erdőtervek természetvédelmi előírásainak összeállítása.
- Vadgazdálkodási egységeinkben a kiemelt, különösen vadkárveszélyes mezőgazdasági kultúrák megvédése, a számottevő értékű mezőgazdasági vadkárok megelőzése.
- Részvétel vadgazdálkodási szakmai fórumokon, továbbképzéseken, vadgazdálkodási tanácsuléseken, vadászkamrai rendezvényeken. ASP-vel kapcsolatos feladatok végrehajtása.
- "Tisztítsuk meg az Országot!" Projekt, Hulladékradar bejelentések.

Kelet-Veszprém Tájegység

- Védett természeti területeken gyepek és erdőkezelések végrehajtása, élőhelykezelés koordinációja a Kelet-Veszprém Tájegységben.
- A Bakonygyepesi zergebogláros TT természetvédelmi kezelési tervének felülvizsgálata. Az Attyai-láprét TT természetvédelmi kezelési tervének felülvizsgálata. A Somlóvásárhelyi Holt-tó TT kezelési tervének felülvizsgálata. A Zirci arborétum TT természetvédelmi kezelési tervének felülvizsgálata. A Balatonkenesei tátorjános TT természetvédelmi kezelési tervének felülvizsgálata. A Nyirádi Sár-álló természetvédelmi kezelési tervének felülvizsgálata.
- a tájegységet érintő Natura 2000 céldokumentumok elkészítése, illetve elkészíttetése, az Igazgatóság 2022-re tervezett ütemtervének megfelelően.
- A tihanyi Európa Diplomás területre vonatkozóan a 16/2012. (VII.6.) VM utasításnak megfelelően elkészített természetvédelmi kezelési terv hatósági egyeztetésének megkezdése.
- Védett és fokozottan védett, illetve Natura 2000 jelölő növény és állatfajok állományfelmérése és térképezése védett és/vagy Natura 2000 területeken. Adatgyűjtés TIR kompatibilis módon.
- Gyepek kezelése speciálisan a mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) állományának megőrzése érdekében. Nyirádi Sárálló TT, HUBF 20011 Felsőnyirádi erdő és Meggyeserdő.
- A „Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhely-fejlesztése - KEHOP-4.1.0-15-2016-00020” projekt fizikai befejezése.
- A „Természetvédelmi eszközök a Natura 2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelésére (LIFE16NAT/IT/000245)LIFE16NAT-IT-000245” – Projekt keretében a tervezett élőhelyrehabilitációs beavatkozásokat, illetve a további beavatkozásokhoz szükséges beszerzések ütemezett végrehajtása.

Nyugat-Veszprém – Kelet-Zala Tájegység

- A futó KEHOP projektek megvalósításában (pl.: Hévíz KEHOP) és a záró kifizetési kérelmekhez kapcsolódó dokumentáció előkészítésében történő részvétel.
- Az előkészítés alatt álló KEHOP+ projektek előkészítésében és a szakmai tartalom előállításában történő részvétel.
- A területkezelések (gépi és legeltetési) hatékonyságának további javítása.
- A természetvédelmi őrszolgálat területi jelenlétének növelése.

Nyugat-Zala Tájegység:

- A 2021-27 fejlesztési és finanszírozási ciklusra készülve előkészítés alatt lévő projektek szakmai pályázati anyagát beadásra alkalmas minőségben tervezzük megvalósítani. Öt ország részvételével, a WWF ausztriai tagszervezetének koordinálásával tervezett egy, a bioszféra-rezervátum területére koncentrált LIFE projekt beadása, mely Igazgatóságunk részéről a Mura térségében két holtágon végzendő rekonstrukció tervezett. Továbbá a V-A Szlovénia-Magyarország Interreg programban tervezzük a Nyuduvizigget és az Őrségi NPI-vel közösen egy, a Kerka-folyó és a Kebele térségét érintő komplex, elsősorban a VKI céljaival összhangban lévő vízügyi kezeléssel és az inváziós fajok elleni védekezéssel szülő közös pályázatot. E pályázatok beadási határideje 2022 utolsó negyedében várható.

- A GRASSLAND-HU LIFE IP projekt keretében a Somogy és Zala megyei projektterületeket érintő, természetvédelmi kezelést célzó (gyepek helyreállítása) közbeszerzés lebonyolítása várható mintegy 20 ha terület bokroktól történő megtisztítása és mintegy 100 hektár szárazúzással történő tisztítása tárgyában.
- 2022. szeptemberében zárul az „EcoBridge” Interreg projekt. Egy gyeptgazdálkodási workshop megtartásán felül eredményként egy nagy volumenű madártani és haltani kutatások zárójelentései mellett makroinvazív fajokkal és városi madárélőhelyekkel kapcsolatos szakmai tanulmányok készülnek el, valamint egy projektfilm kerül bemutatásra.

Kis-Balaton – Nagyberek Tájegység

- A LIFE IP GRASSLAND-HU elnevezésű, LIFE17 IPE/HU/000018 azonosítójú integrált projekt Somogy megyei projektterületének hatásterületén az élőhelyrekonstrukciót célzó kezelések megkezdése
- A KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 azonosító számú projekt keretén belül épült Berek Világa Látogatóközpont átadása, a látogatóközpont környezetének, illetve az ahhoz kapcsolódó programok fejlesztése, valamint a környezeti nevelés program elindítása.
- A KEHOP-4.1.0-15-2016-00056 azonosítószámú „Vizes élőhely-rekonstrukciók a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Somogy- és Zala megyei területein” című projekt szakmai befejezése, az elszámolások benyújtása és a projekt lezárása.
- Az előkészítés alatt álló két KEHOP+ projektek előkészítésében és a szakmai tartalom előállításában történő részvétel.
- 9 db Natura 2000 céldokumentum elkészítése részben saját munkatársak által, részben külsős vállalkozók bevonásával